

Szemponatok és segédanyagok

„A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről,
a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szülő
1997. évi CXL. Törvény
önkormányzati közművelődési
feladatainak végrehajtásához

Készítette:

Borbáth Erika, dr. Gelencsér Katalin, Hazag Mihály,
Kerekes László, Kiss László, Óváry István

Szakértők:

Bóka Mária, Erneszt Péterné, Dr. Feitl István, Kary József,
Kenyeres Judit, Keresztesi József, Kiss Ernő, Margittai Katalin,
Nagy Júlia, Pál Miklósné, Romhányi András, Sajó Attila,
Sivadó Sándor, Szolnoki Ildikó, Tapodi Katalin, Urbán Gyula

Véleményezte:

Vadász János a KKDSZ elnöke

Második átdolgozott és bővített kiadás

Kiadja: a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Közművelődési Főosztálya

Készült 8.000 példányban, 2000. október hónapban

Felelős kiadó: Óváry István

Nyomdai kivitelezés: Gedeon Nyomdaipari Bt.

Felelős vezető: Győri Attila

ISBN 963 00 4839 6

Tartalom

I. Szempontok a települési önkormányzat közművelődési rendeletéhez	11
II. Segédanyag a települési önkormányzat közművelődési rendeletéhez	17
III. Szempontok a közművelődési intézmények létesítéséhez, átszervezéséhez, megszüntetéséhez, illetőleg tevékenységük 60 napon túli szüneteltetéséhez kapcsolódó törvényi rendelkezés végrehajtásához	25
IV. Szempontok és segédanyagok a közművelődési megállapodás készítéséhez	27
V. Szempontok és segédanyag a Közművelődési Tanácsok és az önkormányzatok kapcsolatához	35
VI. Szempontok a megyei (fővárosi) önkormányzat által alkotandó közművelődési rendelethez	39
VII. Segédanyag a megyei (fővárosi) önkormányzat által alkotandó közművelődési rendelethez	43
VIII. A megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadást és szolgáltatást végző intézmények címjegyzéke.....	52
IX. Tájékoztató a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról	55
X. A Magyar Művelődési Intézet szolgáltatásai.....	69
XI. Segédanyag a közművelődés területfejlesztési kapcsolatban való eligazodásához	71
XII. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma közművelődési irányító tevékenysége.	93
XIII. Közművelődési szakértők címjegyzéke	95
XIV. A külföldi magyar intézetek címjegyzéke	103
XV. A közművelődési tevékenységet támogató alapok, alapítványok.....	107
XVI. A közművelődés országos szakmai és érdekvédelmi szervezeteinek címjegyzéke	111
<i>Dokumentumtár:</i>	
Jogszabálymutató	117
Az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről	129
161/1998. (IX. 30.) Kormányrendelet a nemzeti kulturális örökség miniszterének feladat- és hatásköréről	171
1989. évi II. törvény az egyesülési jogról.	175
1997. évi CLVI. törvény a közhasznú szervezetekről	197
Az 1992. évi LXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok címtett és céltámogatási rendszeréről	209
A 15/1998. (III.31.) MKM rendelet a helyi önkormányzatok könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatásáról	221
Az 1/1992. (I.20.) MKM rendelet a Magyar Művelődési Intézet alapításáról	225

I.

Szemponatok a települési önkormányzat közművelődési rendelethez

1. Az önkormányzati rendelet jogforrása

„A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. CXL. törvény (továbbiakban: törvény) preambuluma, 1–6. és 73–100. §-a. A rendeletalkotás egyéb jogforrásait a XI. fejezet tartalmazza.

2. Az önkormányzati rendelet célja

A törvény 77. §-a szerint a rendelet célja, hogy az önkormányzat a helyi társadalom, a helyi közművelődés adott állapota, igényei és lehetőségei ismeretében meghatározza a település közművelődési feladatait, törekvéseit, azonnali intézkedéseit, megalapozza közép- és hosszú távra a fejlesztés lehetőségeit.

3. A rendeletalkotás általános szempontjai

Ahhoz, hogy az önkormányzat közművelődési törekvései érvényesüljenek, hogy a rendelet szervező erejű dokumentum legyen, fontos tennivaló az alapos helyzetfelmérés és -elemzés. A helyi érdek- és értékrendszerre alapuló rendelet lehet csak optimális hatású, ezért általánosan érvényes modellt nem, csak alternatív szempontokat lehet adni a helyzetfelméréshez, a rendelet céljainak megfogalmazásához, a közművelődési feladatok meghatározásához, a szervezeti keretek, a szükséges feltételek és kapcsolatok megteremtéséhez.

Az önkormányzati rendelet összehangolhatja a település középtávú, hosszú távú művelődési programját, a célszerű intézkedések bázisa lehet, minden helyi közművelődést bevonhat a lakosság ellátásába, meghatározhatja a gyakorlati intézkedések, a fejlesztési elképzelések taktikáját, stratégiáját, biztosíthatja az esetleges, a következtelen, az irracionális, a közérdeket figyelmen kívül hagyó tevékenységek megelőzését.

A település, főként a város, a megyei jogú város kulturális érdekrendszere túlmutat a település határain. Ezt a tényt ajánlott a rendeletalkotásban figyelembe venni. A kapcsolatok hozzájárulhatnak a környező települések kulturális arculatának változásához, az együttműködések a művelődési formák gazdagodását biztosíthatják.

Az önkormányzatoknak érdemes a többcentrumú, többszektoros, sok résztvevős kulturális-közművelődési struktúra kialakítását szorgalmazni. Az önszerveződés, az öntevékenység új formáit, a közművelődési intézmények, színterek nyitottságát ösztönözni, a nem önkormányzati fenntartású intézmények (pl.: a volt szakszervezeti, üzemi művelődési intézmények) lehetőségeit a helyi közművelődési feladatok végrehajtásába bevonni. A kistelepülések intézményhiány vagy elégtelen intézmé-

nyi feltételek esetén a lakosság művelődése érdekében élhetnek a társulások, a közös fenntartás, a közművelődési megállapodás adta lehetőségekkel.

A közművelődési feladatellátás szervezeti formájának megválasztásánál az a döntő szempont, hogy a lakossági érdekeket a legmegfelelőbbben szolgáló és a feladatot legszínvonalasabban megvalósítani képes szervezeti forma élvezzen elsőbbséget.

A rendeletalkotásnál külön figyelmet kell fordítani mindazon tevékenységekre, melyeket a településen működő közgyűjteményi (könyvtár, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, galéria), művészeti és egyéb kulturális, valamint köz-, szak- és felsőoktatási intézmények, oktatási intézmények – közvetlen szakmai alapfeladataikon, szolgáltatásaikon túl – a helyi közösségi művelődés érdekében vállalnak, teljesítenek.

A közösségi művelődés, a kultúráközvetítés céljait szolgáló intézmény, szintér megfelelő infrastrukturális feltételei alapozzák a bennük folyó tevékenység lehetőségeit, erősítik a művelődési igényt a lakosság életmódjában, életformájában. A közművelődési intézmény helyi közösségi, szellemi értéket képvisel. A kereskedelmi, pénzügyi, közigazgatási objektumok esztétikai igényessége, felszereltsége, a családi otthonok civilizáltsága különösen indokolttá teszi az önkormányzatok törekvését a közművelődés jellegéhez méltó intézményi megjelenés és felszereltség biztosítására.

A közművelődési feladatellátás akár költségvetési intézményben, szintérben, akár közművelődési megállapodás keretében valósul meg, feltételezi a kultúráközvetítéshez, a közösségi művelődéshez szükséges technikai, műszaki eszközállományt. A rendezvények lebonyolításához, az információgyűjtéshez, -tároláshoz és továbbadásához elengedhetetlen feltétel a megfelelő eszközrendszer. A törvényben általánosan jelzett közművelődési feladatkörök önkormányzati „telepítésénél” ebben a tekintetben is szükséges felmérni az adottságokat, az intézmények felszereltségének állapotát, és abból kiindulva megfogalmazni a rendeletben a fejlesztési programot.

Fontos tudni, hogy a saját forrásokhoz, fejlesztési lehetőségekhez társítva a törvény 92. § 4–5. pontja alapján az ágazati minisztériumok központi költségvetési forrásból pályázati úton érdekeltsgnövelő támogatásokkal ösztönzik a célszerű helyi törekvéseket. Az előirányzatok – mivel részét képezik a közművelődési-közgyűjteményi központi finanszírozási rendszer egészének – hosszú távon stabil forrásai az önkormányzatok közművelődési feladatellátásához szükséges technikai, műszaki, informatikai fejlesztéseknek.

A pályázati úton felosztásra kerülő központi támogatásnak minden esetben feltétele – az elégséges hasznosítási indoklason túl – a saját forrás biztosítása. A fentiekből következően – mivel hosszú távra szóló, stabil központi forrásokról van szó – célszerű rendeletben rögzíteni a folyamatos fejlesztés programját, a központi támogatás elnyeréséhez szükséges saját erőre az előirányzat biztosításának szándékát.

Az intézményi keretek között megvalósuló közművelődési szolgáltatás tekintetében a törvény hangsúlyozottan rendelkezik a személyi feltételek kérdéséről. A foglalkoztatottak körének, szakképzettségének és létszámának meghatározásánál szükséges figyelembe venni az intézményi alapító okiratban megfogalmazott feladato-

I.

Szemponatok a települési önkormányzat közművelődési rendelethez

1. Az önkormányzati rendelet jogforrása

„A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. CXL. törvény (továbbiakban: törvény) preambuluma, 1–6. és 73–100. §-a. A rendeletalkotás egyéb jogforrásait a XI. fejezet tartalmazza.

2. Az önkormányzati rendelet célja

A törvény 77. §-a szerint a rendelet célja, hogy az önkormányzat a helyi társadalom, a helyi közművelődés adott állapota, igényei és lehetőségei ismeretében meghatározza a település közművelődési feladatait, törekvéseit, azonnali intézkedéseit, megalapozza közép- és hosszú távra a fejlesztés lehetőségeit.

3. A rendeletalkotás általános szempontjai

Ahhoz, hogy az önkormányzat közművelődési törekvései érvényesüljenek, hogy a rendelet szervező erejű dokumentum legyen, fontos tennivaló az alapos helyzetfelmérés és -elemzés. A helyi érdek- és értékrendszerre alapuló rendelet lehet csak optimális hatású, ezért általánosan érvényes modellt nem, csak alternatív szempontokat lehet adni a helyzetfelméréshez, a rendelet céljainak megfogalmazásához, a közművelődési feladatok meghatározásához, a szervezeti keretek, a szükséges feltételek és kapcsolatok megteremtéséhez.

Az önkormányzati rendelet összehangolhatja a település középtávú, hosszú távú művelődési programját, a célszerű intézkedések bázisa lehet, minden helyi közművelődést bevonhat a lakosság ellátásába, meghatározhatja a gyakorlati intézkedések, a fejlesztési elképzelések taktikáját, stratégiáját, biztosíthatja az esetleges, a következtelen, az irracionális, a közérdeket figyelmen kívül hagyó tevékenységek megelőzését.

A település, főként a város, a megyei jogú város kulturális érdekrendszere túlmutat a település határain. Ezt a tényt ajánlott a rendeletalkotásban figyelembe venni. A kapcsolatok hozzájárulhatnak a környező települések kulturális arculatának változásához, az együttműködések a művelődési formák gazdagodását biztosíthatják.

Az önkormányzatoknak érdemes a többcentrumú, többszektoros, sok résztvevős kulturális-közművelődési struktúra kialakítását szorgalmazni. Az önszerveződés, az öntevékenység új formáit, a közművelődési intézmények, színterek nyitottságát ösztönözni, a nem önkormányzati fenntartású intézmények (pl.: a volt szakszervezeti, üzemi művelődési intézmények) lehetőségeit a helyi közművelődési feladatok végrehajtásába bevonni. A kistelepülések intézményhiány vagy elégtelen intézmé-

nyi feltételek esetén a lakosság művelődése érdekében élhetnek a társulások, a közös fenntartás, a közművelődési megállapodás adta lehetőségekkel.

A közművelődési feladatellátás szervezeti formájának megválasztásánál az a döntő szempont, hogy a lakossági érdekeket a legmegfelelőbbben szolgáló és a feladatot legszínvonalasabban megvalósítani képes szervezeti forma élvezzen elsőbbséget.

A rendeletalkotásnál külön figyelmet kell fordítani mindazon tevékenységekre, melyeket a településen működő közgyűjteményi (könyvtár, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, galéria), művészeti és egyéb kulturális, valamint köz-, szak- és felsőoktatási intézmények, oktatási intézmények – közvetlen szakmai alapfeladataikon, szolgáltatásaikon túl – a helyi közösségi művelődés érdekében vállalnak, teljesítenek.

A közösségi művelődés, a kultúráközvetítés céljait szolgáló intézmény, szintér megfelelő infrastrukturális feltételei alapozzák a bennük folyó tevékenység lehetőségeit, erősítik a művelődési igényt a lakosság életmódjában, életformájában. A közművelődési intézmény helyi közösségi, szellemi értéket képvisel. A kereskedelmi, pénzügyi, közigazgatási objektumok esztétikai igényessége, felszereltsége, a családi otthonok civilizáltsága különösen indokolttá teszi az önkormányzatok törekvését a közművelődés jellegéhez méltó intézményi megjelenés és felszereltség biztosítására.

A közművelődési feladatellátás akár költségvetési intézményben, szintérben, akár közművelődési megállapodás keretében valósul meg, feltételezi a kultúráközvetítéshez, a közösségi művelődéshez szükséges technikai, műszaki eszközállományt. A rendezvények lebonyolításához, az információgyűjtéshez, -tároláshoz és továbbadásához elengedhetetlen feltétel a megfelelő eszközrendszer. A törvényben általánosan jelzett közművelődési feladatkörök önkormányzati „telepítésénél” ebben a tekintetben is szükséges felmérni az adottságokat, az intézmények felszereltségének állapotát, és abból kiindulva megfogalmazni a rendeletben a fejlesztési programot.

Fontos tudni, hogy a saját forrásokhoz, fejlesztési lehetőségekhez társítva a törvény 92. § 4–5. pontja alapján az ágazati minisztériumok központi költségvetési forrásból pályázati úton érdekeltsgnövelő támogatásokkal ösztönzik a célszerű helyi törekvéseket. Az előirányzatok – mivel részét képezik a közművelődési-közgyűjteményi központi finanszírozási rendszer egészének – hosszú távon stabil forrásai az önkormányzatok közművelődési feladatellátásához szükséges technikai, műszaki, informatikai fejlesztéseknek.

A pályázati úton felosztásra kerülő központi támogatásnak minden esetben feltétele – az elégséges hasznosítási indoklácson túl – a saját forrás biztosítása. A fentiekből következően – mivel hosszú távra szóló, stabil központi forrásokról van szó – célszerű rendeletben rögzíteni a folyamatos fejlesztés programját, a központi támogatás elnyeréséhez szükséges saját erőre az előirányzat biztosításának szándékát.

Az intézményi keretek között megvalósuló közművelődési szolgáltatás tekintetében a törvény hangsúlyozottan rendelkezik a személyi feltételek kérdéséről. A foglalkoztatottak körének, szakképzettségének és létszámának meghatározásánál szükséges figyelembe venni az intézményi alapító okiratban megfogalmazott feladato-

kat, illetve az ezekre épített önkormányzati rendeletben konkrétan megjelölt tevékenységformákat, állandó szolgáltatásokat és a jóváhagyott éves munkatervben megvalósítandó intézményi programokat, az intézmény szervezeti és működési rendjéből adódó foglalkoztatási követelményeket, az intézmény rendeltetészerű működtetésére vonatkozó egyéb jogszabályokat. Mindezek ismeretében lehet megállapítani a foglalkoztatottak létszámát, amelynek annyinak kell lenni, amennyi a fentiek miatt szükségeltetik.

A helyi önkormányzati intézmény saját erőre alapozott építését, felújítását, bővítését, korszerűsítését a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény ösztönzi, amelynek végrehajtási rendelete a 9/1998. (I. 23.) kormányrendelet.

A települési önkormányzat a rendeletben megfogalmazott, kötelező feladatait költségvetéséből finanszírozza. Ennek forrása a saját bevétel, a központi költségvetésből származó normatív állami hozzájárulás, a központosított előirányzatokból származó összeg és az elkülönített állami pénzalapokból, alapítványokból pályázati úton elnyerhető támogatás.

Az önkormányzatok közművelődési feladataihoz a törvény 92. §-a alapján a központi költségvetési hozzájárulás – a korábbi évekhez képest lényegesen nagyobb arányban – meghatározott címmel jelenik meg.

Legtöbb településen eddig nem kapott megfelelő hangsúlyt az állami normatív hozzájárulás. Szükséges, hogy a helyi erőfeszítésekhez, ráfordításokhoz társulva a törvényben rögzített állami hozzájárulás mértéke befolyásoló tényező legyen a helyi támogatási rendszerben. A törvény az önkormányzatok közművelődési feladatellátásához garantálja a központi közművelődési hozzájárulások, támogatások rendszeresű, többszámú, érdekeltség-növelő automatizmusainak stabil rendjét. Hosszú távra biztosítja az állami részvétel tényét, módját, arányosan növekvő mértékét.

Ha a helyi törekvések, a helyi rendeletek és a törvényben meghatározott feladatok összhangba kerülnek, és a bővülő feladatellátásra fordított helyi támogatások, ráfordítások növekednek, akkor a központi hozzájárulás azzal arányosan növekedni fog.

Az önkormányzati intézmény feladatellátása és a nem önkormányzati intézmény keretében megvalósuló közművelődési tevékenység biztonságos tervezhetősége érdekében ajánljuk, hogy a közművelődési feladatok megvalósítására előirányzott összegek – az önkormányzati költségvetés éves kiadási előirányzatainak tervezése során – a helyi költségvetés meghatározott százalékában kerüljenek rögzítésre.

Az önkormányzati intézmény- és feladattámogatás bővítésének egyik módja a finanszírozás többszektorságának biztosítása a civil, a piaci szféra részvételével.

A törvény 80. §-a ajánlja, hogy a települési önkormányzat rendeletben rögzített és a más közművelődési feladatok ellátóit részesítse pénzügyi támogatásban. Bevált formák ehhez az alapítványi támogatások, a pályázati lehetőségek, a közművelődési szervezetek, csoportok számára az alanyi jogon juttatott támogatások, ösztöndíjak, megrendelések, a közművelődési tevékenység elismerésének helyi díjai, kitüntetései. Ezek a támogatások nem csökkenhetnek az önkormányzati rendeletben rögzített közművelődési feladatok megvalósításának költségvetési bázisait.

A közvetlen támogatások elismerését szolgáló helyi adókedvezmények – mint kultúrátámogatási források – jó eszközei lehetnek a mecenatúrára való ösztönzésnek. A támogatás anyagi forrásokon túl különböző technikai források biztosításában is megnyilvánulhat.

Az volna a kívánatos, hogy a különböző támogatások bővítsék a közművelődésben résztvevők körét, új szellemi, szervezeti és anyagi erőforrásokat segítsenek életre hívni és társítani.

Az intézményi keretekben vagy közművelődési megállapodás révén megvalósítandó feladatellátás költségvetési előirányzatait úgy szükséges kialakítani, hogy a feladatellátásban résztvevő foglalkoztatottak bérén és járulékán – valamint a fenntartási kiadásokon túl a feladatellátás közvetlen, ún. szakmai költségeire is megfelelő eredeti előirányzat álljon rendelkezésre.

Az intézményi saját működési bevételi előirányzat megállapításánál minden esetben figyelembe kell venni, hogy az alaptevékenységet jelentő közösségi művelődési formák és szolgáltatások többségükben nem nyereségorientáltak. Az alaptevékenységi körből, illetve azon túli formákból, szolgáltatásokból származó bevételi lehetőségek intézményi és települési adottságoiktól és a mindenkori lakossági érdekekhez társuló fizetőképes kereslettől meghatározottak. Rendeltetésszerű intézményi működés-feladatellátás esetében meglehetősen pontosan kialakítható az a bevételi kötelezettség, melynek teljesítése az intézménynek is érdeke, ha ebből nem az elégtelenül biztosított működési költségeit kell pótolni, hanem a feladatellátás bővítésére, fejlesztésére tudja bevételeit visszafordítani. A bevétel növelésének kényszere deformálhatja az intézmény közművelődési tevékenységét.

A jó munkát jelzi, a szakszerűséget minősíti az, ha az intézmény központi forrásokból pályázati úton feladatellátásra vagy fejlesztésre támogatásban részesül. Ezek a támogatások nem az elégtelen fenntartói támogatás pótlását, hanem a közművelődési tevékenység bővítését, fejlesztését biztosítják.

4. A rendeletalkotás szervezési kérdései

A rendeletalkotáshoz olyan döntés-előkészítő elemzés ajánlott, amelyben a döntést hozó testület figyelembe veszi és értelmezi az érintettek teljes körének igényeit, szükségleteit. Áttekinti az önkormányzat korábbi közművelődési koncepcióját, stratégiáját, a helyzetfelmérésből adódó meghatározottságokat, a lakosság és a képviselőre alakult szervezetek, csoportok igényeit, érdekérvényesítő akaratát.

Ajánlott gondoskodni arról, hogy a közművelődési társadalmi szervezetek képviselői és a lakosság önszerveződő közösségei megismerjék a közművelődési rendelet tervezetét azért, hogy javaslataikkal, észrevételeikkel hozzájárulhassanak annak sokoldalúságához, lakóhelyi támogatottságához.

Javasoljuk, hogy az önkormányzat támaszkodjon a helyi kultúráközvetítő szakemberek, a közakaratot kifejezni képes személyiségek, a megyei szakigazgatás, a megyei önkormányzat szakmai tanácsadó és szolgáltató intézménye, a szakmai és érdek-képviselői szervek véleményére.

Végezetül ajánljuk a települési önkormányzatoknak, hogy a közművelődési rendeletet még az őszi helyhatósági választások előtt alkossák meg. Két okból is: egyrészt és elsősorban azért, hogy mielőbb rendeződjenek a törvényből következő települési közművelődési viszonyok, másrészt, mert a most funkcionáló testület – a választási ciklus alatt szerzett értékes tapasztalatok birtokában – képes arra, hogy a közeljövőt meghatározó stratégiai kérdésekben értéket hagyományozzon a következő népképviselőkre, melyek tovább gazdagíthatják a törvény szellemének megfelelő stratégiát.

II.

Segédanyag a települési önkormányzat közművelődési rendelethez

A települési közművelődési rendeletalkotás célja a helyi adottságok, érdekek, értékek és szükségletek figyelembevételével a közművelődés, a közösségi művelődés lehetőségeinek biztosítása.

Ajánlott fejezetei

1. *Helyzetelemzés*
2. *A közművelődési rendelet kiemelt céljai*
3. *A település közművelődési feladatainak meghatározása*
4. *A közművelődési feladatellátás szervezeti keretei*
5. *Az önkormányzati feladatok finanszírozási formái*
6. *A helyi közművelődés szakemberigénye*
7. *Az együttműködő partnerek*

Részletes szempontok az ajánlott fejezetek sorrendje szerint

1. *Helyzetelemzés*

A települési önkormányzatnak a közművelődési rendelet megalkotásakor ajánlott figyelembe vennie azokat a meghatározó környezeti adottságokat, amelyek befolyásolják a helyi közösségi művelődés feltételeit és kereteit. Így a *természeti környezetet* (pl.: a település fekvése, makro- és mikrokörnyezete, megközelíthetősége, a település központja, tagoltsága, üdülési, turisztikai adottságai stb.), a *társadalmi környezetet* (pl. demográfia, foglalkoztatottság, iskolai végzettség, etnikai összetétel stb.), a *gazdasági környezetet* (pl.: a mezőgazdasági termelés, az üzemek, a szolgáltatások, a szellemi munka foglalkoztatási aránya, a közintézmények jellege, oktatás, felsőoktatás stb.), *egyéb művi környezetet* (pl.: a kultúra, a közigazgatás, a közlekedés, az idegenforgalom, a mezőgazdaság és az ipar infrastruktúrája stb.).

A település objektív adottságaiból fontos szempontokat adhat a közművelődési feladatok megfogalmazásához: a *településszerkezet* (a település mérete, jellege, típusa: falu-város, megyeszékhely, megyei jogú város, vonzáskörzet, ún. alvóváros, falusias-városias környezet, a kertes és tömblakásos házak aránya, a település igazgatási önállósága, körjegyzőséghez tartozása stb.), *demográfiai jellemzői* (a település lélekszáma, a lakosság kor szerinti megoszlása, az iskolás- és az időskorúak aránya, egyetemet, főiskolát, közép- és általános iskolát végzetek aránya, születés, házasságkötés, halálozás, vándorlás stb.), *gazdasági-foglalkoztatási helyzet* (munka- és megélhetési lehetőségek a településen, az ipari, mezőgazdasági, szolgáltató tevé-

kenységek jellemzői, a munkanélküliség aránya, jellemzői stb.), a *természeti és művi környezet* (a település földrajzi adottságai, tájhasznosítás, környezet- és tájvédelem, a közszolgáltató intézmények száma, lehetőségei, művelődési, kulturális és egyéb infrastruktúra stb.); a *település jövőképe, a humánfejlesztés céljai* (az önkormányzat terület- és településfejlesztési tervében a képzési feltételek célok a felnövekvő, a felnőtt lakosság érdekében, képességigények a helyben élők életesélyeinek, életminőségének növekedéséhez, a művelődési intézmények fejlesztése).

Alapos vizsgálatot igényelnek a *település kulturális adottságai, művelődési hagyományai, szokásai* (a település művelődéstörténete, kulturális és néphagyományai, művészeti, népművészeti értékei, a közösségi művelődés formái: olvasóköri, dalárdák, színjátszó körök, gazdakörök, legény-leányegyletek stb.), a *jelenlegi közművelődési tevékenység gyakorlata* (hagyományápolás, öntevékeny közösségek, amatőr művészeti csoportok, iskolán kívüli képzések, felnőttoktatás, a szórakozás, szabadidő eltöltés korosztályi sajátosságai, alkalmi, az ünnepi szokások, hagyományok stb.), a *közművelődés intézményi, szervezeti bázisai* (közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, tudományos, oktatási intézmények, egyházak, egyesületek, alapítványok, kulturális, turisztikai vállalkozások, szabadidős és sportobjektumok stb.).

2. A közművelődési rendelet kiemelt céljai

Példák a teljesség igénye nélkül:

- a közösségi művelődéshez méltó, esztétikus környezet és infrastruktúra biztosítása,
- a lakosság élet- és munkaképességének növelése, válságkezelési technikáinak fejlesztése,
- a munkanélküliség csökkentéséhez felnőttoktatási és az iskolai képzést kiegészítő, képességfejlesztő lehetőségek biztosítása, a humánerőforrás fejlesztése,
- a település hagyományainak ápolása, a helytörténeti, honismereti mozgalom fejlesztése népművészeti, hagyományörző közösségek életre hívása, működtetése, a helyi társadalom kiemelkedő közösségei, személyiségei szerepének növelése, a lokálpatriotizmus, a „gazdatudat”, a helyi értékek védelmének erősítése, a település-, környezetvédő, természetbarát közösségek szervezése, támogatása, helyi alapítványok, kitüntetések, díjak alapítása,
- az etnikai, a kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, gazdagítása, a kisebbségek hagyományainak gondozása, fejlesztése,
- az ifjúság kulturális életének fejlesztése, érdekérvényesítési, művelődési kezdeményezéseinek segítése, az időskorú népesség közművelődési lehetőségeinek, közösségi életének támogatása, az életkori csoportok kulturális kapcsolatainak gazdagítása,
- az élet minőségének, az ünnep örömeinek gazdagítása, amatőr művészeti körök, műhelyek, alkotótáborok létesítése, segítése, kiemelkedő tehetségű helyi alkotók szakmai támogatása, a rekreáció vonzó lehetőségének megteremtése, szórakozási és közösségi igényekhez lehetőség biztosítása,

- speciális helyzetű népességcsoportok művelődési közösségeinek gondozása, a civil közösségek együttműködésének ösztönzése, szolidáris akciók fogadása, gondozása,
- a település, a régió természeti, környezeti, kulturális, közösségi értékeinek közismertté tétele, találkozók, fesztiválok, bemutatók, kiállítások rendezése, kapcsolat a testvérvárosok kulturális intézményeivel, egyesületeivel, a kulturális turizmus támogatása,
- a helyi kulturális nyilvánosság, tájékoztatás fejlesztése stb.

3. A település közművelődési feladatainak meghatározása

A törvény 76. §-ának közművelődési tevékenységi formáiból a 77. § szerint az önkormányzati rendelet határozza meg a konkrét feladatok formáit, módját és mértékét. A 76. § a–h) pontjainak ajánlott közművelődési tevékenységi formái az alábbiak:

a) Az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése.

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- a helyi lakosság élet- és munkaképességének növelése érdekében a munkanélküliek számára átképzéshez, szakmaszerzéshez, szakképző tanfolyam a megélhetéshez, vállalkozó, szövő, kosárfonó, gombaszakértő stb. képzési lehetőség, a mindennapi élet gazdaságosságát fejlesztő közhasznú barkács, szabó-varró, sütő-főző stb. praktikus tanfolyam, bemutató, akció szervezése,
- a speciális helyzetű népességcsoportok gondjaihoz igazodó ismeretek, képességek, önszorgító, öntevékeny lehetőségek felkutatása, művelődési közösségeinek szervezése,
- az iskolai képzést kiegészítő lehetőségek közül angol, német, francia stb. nyelvi, számítástechnikai, képességfejlesztő, felvételi előkészítő, korrepetáló, környezetnevelő tanfolyam szervezése,
- a mentális kultúrát, önismeretet fejlesztő alkalmak, tanfolyam, tábor szervezése, bemutatók, konzultációk, fórumok kínálata, természetbarát, környezetvédő közösség életre hívása, népszerűsítése, segítése,
- aktuális kérdésekről szabadegyetem, akadémia, szeminárium, szellemi és vita-fórum kínálata.

b) A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- a település, a régió természeti, környezeti, kulturális, közösségi értékeinek és azok állapotának, adottságainak közismertté tétele, a helyi tudás, lokálpatriotizmus, a „gazdatudat” erősítése érdekében, helyi információk cseréje, a helyi értékeket védő, gazdagító összefogások ösztönzése, hatékonyságának segítése, helytörténeti, településismertető kiállítás, helyi ünnepi alkalmak biztosítása,

- műsorok, bemutatók, találkozók, ötletbörzék, fesztiválok, tudományos emlék-
ülések, versenyek, vetélkedők szervezése,
- a közösségi emlékezet gazdagításához a kulturális élet eseményeiről dokumen-
tumok gyűjtése, őrzése, közismertté tétele, a helyi társadalom kiemelkedő kö-
zösségei, kiemelkedő személyiségei tevékenységének méltatása, tekintélyének
ismertté tétele, szerepük növelése.

c) Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- a helyi kultúra értékeinek megismeréséhez művelődési alkalmak, folyamatok, az élet minőségének gazdagításához, az ünnep együttes örömeihez, az esztétikai élmények megéléséhez, az egyetemes, a nemzeti, az etnikai, a kisebbségi, az ökológiai kultúra értékei megismerésének biztosítása, színházi előadások, hangversenyek, művészeti kiállítások kínálata, irodalmi estek, filmklubok, művészeti baráti körök szervezése,
- népdal, néptánc, hímző, tárgyalkotó stb., hagyományőrző közösség életre hívása, működtetése, segítése, találkozók, fesztiválok rendezése,
- a nemzeti, kisebbségi, etnikai és a helyi ünnepek, évfordulók, a világi és az egyházi hagyományos ünnepek közismertté tétele, a közművelődés lehetőségeivel élményeinek gazdagítása, hatékonyságának támogatása,
- a különböző korosztályok eltérő szórakozási és közösségi igényeihez kulturált lehetőségek, speciális kisközösségek szervezése,
- a helyi kulturális turizmus tudatosságának ösztönzése, a helyi, regionális, kulturális turizmus lehetőségeinek felkutatása, a helyi társadalom különleges értékeinek bemutatásához regionális, országos nemzetközi nagyrendezvények szervezése, meghívása.

d) Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- amatőr művészeti csoportok, körök, tanfolyamok, alkotóműhelyek, kézműves tevékenységek szervezése, irodalmi, olvasó-önképző körök, alkotótáborok kínálata,
- a népművészet hagyományos tevékenységeinek gyakorlásához ének-, zene-, táncgyűttesek szervezése, működtetése, a népi iparművészeti képességek fejlesztéséhez tanfolyamok, körök, nyári táborok szervezése, a táborban készült művekből bemutatók, kiállítások rendezése,
- a kiemelkedő tehetségű helyi alkotók közismertté tétele, fejlődésük szakmai támogatásának biztosítása,
- ismeret- és készségfejlesztéshez gyűjtő, modellező, barkácskörök szervezése, összefogása, az országos szervezetekkel kapcsolataik építése, ösztönzése, gon-

dozása, alapítványok életre hívása, az önképző tevékenységet segítő pályázatokon a részvétel segítése stb.

e) A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- a település különböző életkorú, érték- és érdekrendszerű civil közösségeinek igény szerinti segítése, művelődési szándékaik támogatása, településvédő, -széptítő, természet-, környezet-, érdekvédő, közéleti, helytörténeti, tudományos kör, egyesület összefogása, számukra igény szerint fórumok, bemutató estek, közös akciók szervezése,
- a civil közösségek közismertségének gondozása, bemutató fórumok, különböző funkciójú érdekérvényesítő alkalmak, találkozók szervezése, különböző civil közösségek között együttműködés kezdeményezése,
- szolidáris akciók fogadása, gondozása,
- a különböző rétegek és korosztályok ismerkedési, együttműködési alkalmainak, tevékenységeinek kimunkálása, támogatása,
- az ifjúság érdekérvényesítési, öngazgatási, művelődési kezdeményezéseinek kiemelt gondozása, intézményi segítése,
- helyi együttműködésekhez, szolidáris szándékokhoz a közművelődési intézmény, közösségi szintér igénybevételéhez közösségenként ingyenes lehetőség biztosítása. A közösségi akciókhoz téri, tárgyi feltételek, közismertté tételükhöz módszerek ajánlása, a civil közösségek öngazgatását, érdekérvényesítését ösztönző képzésekről, pályázati lehetőségekről információk kínálata.

f) A kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- tájékoztatósi, együttműködési, művelődési alkalmak kialakítása, rendszeressé tétele a helyi lakosság különböző tevékenységű, korú, nemű, kisebbségi, etnikai, nemzetiségű, világnézetű közösségei között az oktatási, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális, közellátó, szolgáltató, gazdasági, a kommunikációs intézmények, szervezetek képviselőivel találkozók szervezése,
- a közművelődés és a helyi művészeti élet mecénásaival együttműködés kialakítása,
- kapcsolat építése a közművelődés megyei, országos szervezeteivel, kutató bázisaival, a határon túli magyarság művelődési közösségeivel, a kisebbség anyaországával, nyelvi nemzetével, a testvértelepülések kulturális intézményeivel, egyesületeivel stb.

g) A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása feladatkörben

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- a közművelődési intézményben, a közösségi szintérben a polgárok tájékozódásához, közösségi művelődéséhez, alkotó tevékenységének elősegítéséhez és

rekreációjához a célnak megfelelő, esztétikus, célszerű környezet és infrastruktúra, valamint az adott tevékenységet segítő, animáló szakember biztosítása.

h) Egyéb művelődési lehetőségek biztosítása feladatkörben

Konkrét, ajánlott tevékenységek a teljesség igénye nélkül:

- A közművelődési intézmény, közösségi szintéren sajtótermékek, könyv, zenei- és videódokumentumok, színház- és hangversenyjegyek, játékok árusításának segítése. Információk gyűjtése és közismertté tétele a település oktatási, közgyűjteményi, kisebbségi, etnikai, egyházi intézményei, civil vállalkozói által kínált művelődési lehetőségekről.
- A lakosság különleges kulturális értékei bemutatásához, cseréjéhez évi rendszerességgel alkalmak biztosítása. A különböző művészeti ágak kulturális piacához szervezőmunka, terek biztosítása. A település amatőr művészeti csoportjainak menedzselése, közérdekű, közhasznú kiállítások rendezése, vándoroltatása. A helyi újság, rádió, kábeltévé szervezőivel, szerkesztőivel kapcsolatok kiépítése. A hazai, külföldi kulturális eseményekre, műemlékekhez, múzeumokba, színházi előadásokra, fesztiválokra turistautak lehetőségeinek kínálata, szervezése. Tájékoztató biztosítása a régió környezeti, kulturális nevezetességeiről. A helyi idegenvezetés, a helyi kulturális turizmus lehetőségeinek ösztönzése. Információkínálat a gyógyturizmus lehetőségeiről.
- A lakossági hirdetésekhez közművelődési közösségi szintér biztosítása, gondozása. Jeles napokon aktuális börszék, ajándékvásárok, sokadalmak szervezése.
- Fénymásolás és egyéb sokszorosítási lehetőségek kínálata. Számítógép, adatbázis, internet, kommunikációs országút használati lehetőségeinek biztosítása.

4. A közművelődési feladatok ellátásának szervezeti keretei

A törvény 74., 75. §-a az önkormányzat rendeletében meghatározott közművelődési feladatok ellátásához városokban közművelődési intézmény, községekben közművelődési feladatok ellátására alkalmassá tett intézmény vagy közösségi szintér működtetését írja elő. A fenntartó által rendszeresen végzett általános felügyelet közművelődési vizsgálatához javasoljuk felkérni ezen anyag X. fejezetében az MKM által regisztrált, hatályos működési engedéllyel rendelkező szakértőket.

A feladatellátás szervezeti keretei, módjai lehetnek a teljesség igénye nélkül:

- önálló közművelődési intézmény: művelődési központ, művelődési ház, művelődési otthon, faluház, közösségi ház, ifjúsági ház, gyermekek háza stb. (a továbbiakban közművelődési intézmény),
- általános művelődési központ, többfunkciós, integrált intézmény, részben önálló gazdálkodású közművelődési intézmény,
- az önkormányzati feladatot részben az önkormányzat közművelődési intézménye részben közművelődési megállapodással közhasznú szervezet vagy magán-személy látja el,
- a feladatellátást közművelődési megállapodás keretében közhasznú szervezet,

vagy közművelődési megállapodás keretében jogi vagy magánszemély vállalkozóként biztosítja.

5. Az önkormányzat közművelődési feladatainak finanszírozási formái

A rendeletalkotás lényeges kérdése az abban meghatározott feladatellátás finanszírozási elveinek kimunkálása, annak meghatározása, hogy az önkormányzat mely feladatokat, milyen mértékben kíván támogatni.

Az önkormányzati rendeletben meghatározott feladatok közül egy-egy feladat(kör) megvalósítását lehetséges: teljes mértékben támogatni (beleértve az épület fenntartási költségeit, a szakember bérét és az adott művelődési forma közvetlen kiadásait is), részben támogatni (pl.: a dologi kiadások vagy bérjellegű kiadások vagy a rendezvények közvetlen kiadásai kerülnek támogatásra stb.), önköltségesként meghatározni (a megvalósuló művelődési forma kiadásait a bevételből kell fedezni).

6. A helyi közművelődés szakemberigénye

Az önkormányzat rendeletében meghatározott, költségvetésből finanszírozott közművelődési feladatainak ellátását, a művelődési szolgáltatás folyamatosságát, kontrollálható szakszerűségét az önkormányzat által működtetett intézményben és a közművelődési megállapodás keretében ellátott tevékenységi körökben is a művelődési és közoktatási miniszter által rendeletben meghatározott képzettségű vezetők és szakmunkatársak biztosíthatják. A foglalkoztathatóság mértékének meghatározásakor figyelembe kell venni a törvény 93–94. §-ának rendelkezéseit.

7. A közművelődési feladatokban együttműködő partnerek

Az önkormányzat rendeletében meghatározott közművelődési feladatok megvalósítását elősegíthetik, jelentősen gazdagíthatják az azonos érdekű, tevékenységű támogató, kiegészítő partnerek, az anyagi lehetőségeket gyarapító gazdasági szervezetek.

Együttműködő partnerek lehetnek a teljesség igénye nélkül: a helyi, megyei, regionális, országos kulturális, köz-, szak-, felsőoktatási, könyvtári, muzeális, művészeti intézmények, egyházak, egyesületek, alapítványok, kommunikációs szervezetek, sportlétesítmények, gazdálkodó szervezetek, önkormányzatok, közigazgatási szervezetek, testvértelepülések, nemzetközi alapítványok, szervezetek, magángyűjtők stb.

Áttekintő tábla az önkormányzati rendeletben meghatározott feladat- és feltételrendszer kimunkálásához

A rendeletben megfogalmazott feladatok a törvény 76. §-ának sorrendjében	Konkrét települési tevékenység	A feladat-megvalósítás formája	Résztevő/megrendelő	Együttműködő partnerek	A feladat ellátásának önkormányzati ktg. támogatási mértéke			Személyi feltételek									
					teljes	részleges	önköltséges	szakember	admin.	gazdasági	műszaki						
76. § a) „Iskolarendszeren kívüli képzések”																	
76. § b) „Helyi kultúra gondozása”																	
76. § c) „Az egyetemes, nemzeti kultúra”																	
76. § d) „Amatőr alkotó, művelődő közösségek”																	
76. § e) „A helyi közösségi élet”																	
76. § f) „A kulturák közötti kapcsolatok”																	
76. § g) „A kulturált szabadidő feltételei”																	
76. § h) „Egyéb művelődési lehetőségek”																	

III.

Szemponatok a közművelődési intézmények létesítéséhez, átszervezéséhez, megszüntetéséhez, illetőleg tevékenységük 60 napon túli szüneteltetéséhez kapcsolódó törvényi rendelkezés végrehajtásához

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 81. §-a szerint:

„(1) Az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó közművelődési intézmény létesítése, átszervezése, megszüntetése illetőleg tevékenységének 60 napon túli szüneteltetése esetén a testületi döntés meghozatala előtt 30 nappal a minisztérium véleményét be kell szerezni és annak tartalmát a testülettel ismertetni kell.

(2) A minisztérium a megkereséstől számított 30 napon belül nyilváníthat véleményt.”

1. A testületi döntés előkészítése

A közművelődési intézménnyel kapcsolatos döntésre vonatkozó képviselő-testületi előterjesztés indoklás részében célszerű kiindulni az önkormányzat közművelődési feladatait rögzítő helyi rendeletről. Az előterjesztéshez mellékletként pedig érdemes csatolni a napra készen tartott közművelődési helyzetelemzést és a hatályos közművelődési koncepciót.

A határozati javaslatot erősítheti felkért közművelődési szakértő, a megyei közművelődési szakmai tanácsadást és szolgáltatást végző szervezet és a helyi Közművelődési Tanács véleménye, így ezek mellékletként történő csatolása is fontos.

Intézményalapítás vagy megszüntetés esetén az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) kormányrendelet szerinti alapító, illetve megszüntető okiratok tervezetét is csatolni kell az előterjesztéshez.

Amennyiben a közművelődési intézmény, közösségi szintér biztosítását közművelődési megállapodás útján tervezik megvalósítani, akkor e szerződés tervezetét kell az előterjesztéshez mellékelni.

Átszervezésnél az intézmény szervezeti és működési szabályzatának módosítására vonatkozó javaslat az a dokumentum, ami felől határozatot kell hozni, amit a képviselő-testületnek jóvá kell hagynia.

Intézmény alapításának, megszüntetésének, átszervezésének, szüneteltetésének mindig van gazdálkodási és munkaügyi kihatása, ezért nem szabad elfelejtkezni a megfelelő költségvetések módosításáról és a személyi kérdések (pályázat kiírása,

megbízás visszavonása, munkaviszony megszüntetése stb.) elrendezéséről sem. Az előterjesztésben e kérdésekre is ki kell térni.

Természetesen – mint minden előterjesztésnél – ennél is utalni, csatolni kell a tárgyban korábban hozott képviselő-testületi határozatokat.

2. Véleménykérés a minisztériumtól

Az NKÖM véleményét a konkrét közművelődési intézményalapítást, átszervezést, megszüntetést, szüneteltetést célzó döntéshez kell megkérni.

A véleménykérést célszerű közvetlenül az NKÖM Közművelődési Főosztályának címezni: 1410 Budapest 7., Postafiók 219.

Mivel a törvény jogvesztő határidőt tartalmaz, ezért – az esetleges viták elkerülése érdekében – tértivevényes küldeményként vagy kézbesítés útján (1077 Budapest, Wesselényi utca 20–22.) kell a minisztériumba eljuttatni a véleménykérést.

Az NKÖM legalább azon információk alapján szeretne véleményt nyilvánítani, amelyek alapján meghozzák határozatukat az önkormányzati képviselő-testületi tagok, ezért a véleménykéréshez csatolandó a testületi ülésre szánt előterjesztés tervezete a fentebb említett mellékletekkel együtt.

3. A minisztérium általános véleménye

Közművelődési intézmény alapításával – természetesen – általában mindig egyetért a minisztérium, ha a működtetés személyi, tárgyi, anyagi feltételei biztosítottak.

Átszervezés, megszüntetés esetén azt tartja az NKÖM szem előtt, hogy a közművelődési feladatellátás helyben elért színvonala, mennyiségi, minőségi mutatói ne essenek vissza, sőt, lehetőleg fejlesztés valósuljon meg.

Hatvan napon túli szüneteltetés esetén az indokoltság a fontos és a közművelődési feladatellátás átmeneti megvalósulásának maradéktalan biztosítása.

IV.

Szemponatok és segédanyagok a közművelődési megállapodás készítéséhez

1. A kötelező közművelődési feladatok ellátásának lehetőségei

A lakosság önkormányzati rendeletben meghatározott közművelődési ellátását az 1997. évi CXXXV. törvény alapján két vagy több település önkormányzata a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés érdekében írásbeli megállapodás alapján létrehozott intézményfenntartó társulással, közös fenntartású közművelődési intézménnyel, feladatellátó társulással, közhasznú szervezettel és *közművelődési megállapodással* is biztosíthatja.

2. A közművelődési megállapodás jogforrása

A helyi önkormányzat közművelődési rendeletében meghatározott egyes közművelődési feladat vagy feladategyüttesek ellátását az 1997. évi CXL. törvény 79. §-a alapján az önkormányzat közművelődési megállapodás keretében is biztosíthatja.

3. A közművelődési megállapodás célja

A közművelődési megállapodás célja az önkormányzati intézmény(ek) által valamilyen okból (intézményi kapacitás, helyhiány, távolság stb.) optimálisan el nem látható kötelező közművelődési feladat vagy feladategyüttes garantált, szakszerű megvalósítása jogi személy vagy magánszemély közreműködésével.

4. A közművelődési megállapodás szerződő felei

A helyi rendeletben meghatározott kötelező közművelődési feladatok megvalósítása az önkormányzatok kötelezettsége, ezért közművelődési megállapodást a feladatok ellátására a civil szféra képviselőivel csak az önkormányzatok köthetnek. Önkormányzati intézmény a kötelező közművelődési feladatok ellátására fenntartójával közművelődési megállapodást nem köthet.

5. A közművelődési feladatellátás támogatása

A helyi önkormányzat a közművelődési megállapodásban rögzített kötelező feladat vagy feladategyüttes megvalósításához vállalja a képviselő-testület által jóváhagyott megállapodás alapján a költségvetési támogatási összeg garantált biztosítását, írásban rögzített feltételek alapján teret, berendezést, műszaki, technikai eszközöket adhat át, bérelhet vagy a feladatot ellátó szerződő féllel béreltethet.

6. A közművelődési feladatellátó jogai

Az önkormányzat a közművelődési feladatai megvalósításához biztosított saját előirányzataiból és a központi forrásokból általa pályázati úton elnyert támogatásokból a kötelező feladat szakszerű ellátását vállaló jogi vagy magánszemélyt köz-

művelődési megállapodás alapján részesítheti. Mivel az önkormányzat közművelődési feladatait közművelődési megállapodás keretében ellátó jogi és magánszemélyre az önkormányzat intézményeiben dolgozó közalkalmazottak képesítési követelményei érvényesek, ezért a feladatot ellátóra a minősített szakmai továbbképzésben való részvétel lehetőségei az általa megvalósított feladatellátással arányos módon vonatkoznak.

7. A közművelődési megállapodás érdekrendszere

A közművelődési megállapodásnak a kölcsönös előnyök, az arányos teherviselés alapján a lakosság, az önkormányzat és a feladatellátó érdekeit és feltételeit egyaránt tartalmaznia kell.

Ezért abban meg kell határozni pontosan és konkrétan:

a) a lakossági érdekek érvényesítésének garanciáit, nyilvánosságát, az ellátandó lakossági kört, számukra biztosítani kívánt közművelődési tevékenységi formák ellenőrizhető jellemzőit (számát, követelményeit, gyakoriságát, biztosításának minimális idő- és egyéb kereteit), a közreműködőktől megkívánt képzettséget,

b) az önkormányzat érdekeit a megállapodás alapján átadott közművelődési feladat folyamatos, igényes ellátásának, ellenőrizhetőségének módját, garanciáit, a megállapodásban rögzített tevékenységekben való részvétel ingyenességének biztosítását, a fejlesztés lehetőségeit,

c) a feladatellátó érdekeit, a vállalt feladathoz meghatározott ideig és módon garantált támogatást, annak pályázati keretekkel történő bázisbővítő szabadságát, a vállalt feladatokon túl közművelődési tevékenységek szervezésének jogát, a tárgyi feltételek kölcsönös gazdagításának lehetőségét, a képzési és egyéb kedvezményekben a feladatellátással arányos részesedés jogát,

d) az állam érdekeit, garanciákat arra, hogy a feladatellátó a vállalt feladattal összefüggő nyilvántartási és statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tesz és a közterhek, járulékok befizetéséről gondoskodik.

Egy lehetséges iratminta egyes ellátandó közművelődési feladatok közművelődési megállapodásának elkészítéséhez

A ..... önkormányzat képviselő-testülete (továbbiakban önkormányzat) és a (feladatellátó) az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvény (továbbiakban: törvény) 79. §-a alapján az alábbiakban állapodnak meg:

Az *1. sz. mellékletben* részletezendők szerint az önkormányzat megbízza ..... a feladatellátót, aki a megbízást elfogadja és kötelezettséget vállal a jelen megállapodásban részletezett feladatok színvonalas ellátására alábbi székhelyű ..... önkormányzati, szakszervezeti, egyházi, magán stb. tulajdonú, illetve ..... használati jogú, ... (település), ... utca ..... házszám (cím, telekkönyvi adatok, tulajdon lap) székhelyű épületben, épületrészben, helyiségekben.

1. A feladatellátó

a) kötelezettséget vállal arra, hogy a fenti címen látja el a közművelődési megállapodásban meghatározott egyes helyi közművelődési feladatokat.

b) A feladatellátó az *1. sz. mellékletben* feltüntetett önkormányzati közművelődési feladatokat a jelen megállapodás 6. pontjában rögzített időpontig biztosítja.

c) ..... sz. önkormányzati rendeletben meghatározott, kötelező helyi közművelődési feladatokból a jelen közművelődési megállapodás *1. sz. mellékletében* megjelölt feladatokat az önkormányzat által rögzített formában, módon és mértékben ellátja. Az igénybevevők szempontjából a szolgáltatások közül ingyenesek ....., a közművelődési megállapodás többi szolgáltatásáért a részvételi díjat kell fizetni. A feladatellátó a helyi sajátosságokhoz igazodóan biztosítja a szolgáltatást a közművelődési megállapodásban rögzített igénybevevők számára.

d) Kötelezettséget vállal arra, hogy önkormányzati rendeletben foglalt, a közművelődési megállapodás tárgyát képező feladatok körében biztosítja a lakosság részvételének egyenlő lehetőségét és a törvény 2–3. §-ában meghatározott alapelvek érvényesülését.

e) Kötelezettséget vállal arra, hogy az általa vállalt közművelődési feladatok ellátásában foglalkoztatott közművelődési szakember szakképzése tekintetében a többször módosított 2/1993. (I. 30.) MKM-rendelet követelményeit alkalmazza.

f) A közművelődési tevékenységről a kötelező nyilvántartást, az évi statisztikai adatszolgáltatást az önkormányzat részére biztosítja.

g) A feladatellátó jogosult arra, hogy a közművelődési megállapodásban rögzített feladatok ellátásán kívül a törvény és az önkormányzati rendelet céljaival egyező művelődési igényekre szolgáltatásokat kínáljon. Jogosult arra, hogy önkormányzati támogatással a központi közművelődési pályázatokon részt vegyen.

2a) A felek képviselői által aláírt és a megállapodás részét képező mellékletek tartalmazzák annak az épületnek a nevét, címét, a nyilvántartás és statisztikai adatszolgáltatás szükséges adatait, amelyben a feladatellátás megvalósul, a feladatellátó alapító okirata (alapszabálya) és a bírósági bejegyzési végzés vagy cégkivonat vagy egyéni vállalkozói engedélye másolatát.

b) A felek képviselői által aláírt és a megállapodás részét képező mellékletek tartalmazzák a közművelődési feladatellátásra átadott, átvett ingóságokat; leltári tárgyakat, eszközöket, azok típusát, jellemzőit.

c) A 2b)-ben előírt tényt a közművelődési megállapodás mellékleteinek csatolt nyilatkozatai igazolják.

3. A feladatellátó évente illetve igény szerint a megállapodásban meghatározott időpontig tájékoztatást ad az önkormányzat képviselő-testületének az általa ellátott közművelődési feladatokról.

4. Az önkormányzat éves költségvetéséből az önkormányzati rendeletben meghatározott kötelező közművelődési feladatok egészéből a feladatellátó által ellátott közművelődési tevékenység arányában minden évben garantáltan ..... forintot biztosít. Az önkormányzat lehetőségeihez képest ezt az összeget költségvetéséből különböző indokok és mérték alapján növelheti.

5. A feladatvállaló az általa ellátott közművelődési tevékenységhez az önkormányzat által átutalt összegről évenként, a vonatkozó pénzügyi szabályoknak megfelelően köteles a meghatározott időpontig elszámolni.

6. A jelen megállapodás az aláírás napján lép hatályba és az aláírástól számított öt évre szól. A határidő lejárta előtt egy évvel a felek közösen megvizsgálják a megállapodás esetleges meghosszabbításának kérdését.

7. Az önkormányzat és a feladatellátó a közművelődési megállapodás keretében rögzített feladatok megvalósításának minőségét érvényes szakértői engedéllyel rendelkező szakember illetve szakfelügyelő közreműködésével vizsgálathatja.

8. A közművelődési megállapodás közös megegyezéssel, a megállapodás céljának sérelme nélkül bármikor módosítható, illetve megszüntethető, a bejelentéstől számított 6 hónap lejárta után.

9. A felek kötelezik magukat arra, hogy a közművelődési megállapodás végrehajtása során köztük támadt vitát a megállapodás céljának megvalósulása érdekében tárgyalás útján rendezik.

10. A jelen közművelődési megállapodást a felek elolvasást követően jóváhagyólag, mint akaratukkal egyezőt aláírásukkal látják el.

11. A felek tudomásul veszik, hogy a jelen közművelődési megállapodás érvényességéhez az önkormányzat képviselő-testületének jóváhagyó határozata szükséges.

12. A jelen közművelődési megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. szabályai az irányadók.

Kelt: .....

Egy lehetséges iratminta a közművelődési megállapodás ellátandó közművelődési feladatait meghatározó 1. sz mellékletéhez

1. A közművelődési megállapodásban rögzítettek értelmében a feladatellátó az önkormányzat kötelező feladataiból szakszerűen és folyamatosan biztosítja ..... település/rész/ek/en az alábbi közművelődési tevékenységek ellátását:

(Ezek konkrét megfogalmazásához ajánljuk a II. fejezet *Segédanyag a települési önkormányzati feladatokhoz* című részben az önkormányzatok közművelődési feladatainak meghatározásához példaként sorolt 3. pont a–h) feladatkörök tevékenységformáit.)

A feladatellátó a közművelődési tevékenységekhez közművelődési épületben, épületrészben, helyiségekben közösségi teret használ. A működéshez és a közművelődési tevékenység gyakorlásához a helyi önkormányzati rendelet által szabályozott mérték szerint tevékenységenként konkrétan meghatározva költségtérítéssel vagy ingyenes részvételi lehetőséget biztosít a közművelődési megállapodásban meghatározott igénybevevők számára.

2. A feladatellátó köteles a folyamatos művelődési lehetőségek megfelelő propagandájáról gondoskodni.

3. A feladatellátó vállalja, hogy a közművelődési feladatok ellátásához szükséges kis értékű eszközök pótlását és karbantartását ..... Ft értékhatárig saját forrásaiból megoldja.

4. Az önkormányzat és feladatellátó vállalja, hogy a kötelező közművelődési feladatok ellátását biztosító eszközök ...../Ft értékhatár feletti beszerzését, azok költségvonzatát és a tulajdonjog tisztázását egyedi megállapodás keretében rögzítik.

Az önkormányzat vállalja, hogy a megbízás időtartama alatt minden évben:

Az 1. fejezetben részletezett közművelődési feladatok színvonalas ellátása érdekében.

1. Az ..... önkormányzat a feladatellátó ..... számlájára a közművelődési megállapodás 4. pontjában rögzített összeget, évente ..... Ft-ot a felek ütemezésre vonatkozó megegyezése szerint utal át.

2. Ha az önkormányzat a feladatvállalót az 1. fejezetben meghatározott és elvárt feladatok ellátásán kívül más közművelődési feladatokkal is meg kívánja bízni, annak finanszírozását a felek külön megállapodásban rögzítik.

3. A felek megállapodtak abban, hogy a vállalt feladatok színvonalas ellátása érdekében együttműködve mindent megtesznek azért, hogy a feladatellátás állami és egyéb pályázati, szponzorálási, illetve egyéb anyagi vagy természetbeni támogatásokhoz jusson. A pályázatokon feladatfinanszírozásra nyert pénzek nem csökkentik a közművelődési megállapodásban meghatározott költségvetési összeget.

Kelt: .....

Egy lehetséges iratminta a közművelődési megállapodáshoz szükséges használatbaadási és használatbavételi szerződés készítéséhez

..... képviselő-testülete (képviselője: .....)
cím: ..... mint használatba adó-vevő, valamint a feladatellátó.....
(képviselője: .....)
cím: ..... használatba vevő-adó szerződést kötnek a .....
..... használatbaadásáról, -vételéről.

1. A szerződő felek megállapodnak abban, hogy az önkormányzat a jelen szerződéssel a ..... feladatvállaló ..... részére használatba veszi-adja ..... található ..... elnevezésű épület, épületrész, helyiségek rendeltetészerű használatát a közművelődési megállapodásban rögzített időpontig.

2. A ..... képviselő-testület használatba adja-veszi a ..... intézményben található és a használatbavételi szerződés ..... sz. mellékletét képező leltár szerint átvett – átadott ingóságokat.

3. A ..... használatba vevő gondoskodik arról, hogy a használatába átadott ingatlanok és ingóságok az ..... sz. mellékletben rögzített minőségeket, használható állapotukat az amortizáció figyelembevételével megőrizték.

4. A tulajdonos a fent felsorolt ingó és ingatlan(ok) tulajdonjogát változatlanul fenntartja.

5. A felek a használatbaadási szerződést akaratukkal egyezően tudomásul veszik és aláírásukkal hitelesítik.

Kelt: .....

.....
használatba adó

.....
használatba vevő

Egy lehetséges iratminta a közművelődési megállapodáshoz szükséges nyilatkozat készítéséhez

Alulírott .....
mint ..... a tulajdonos képviselője ezennel igazolom, hogy a mai napon ..... a .....számú mellékletben felsorolt, szakértők által értékelt, használatbaadási, használatbavételi szerződésben értékelten és minősítetten részletezett vagyontárgyakat, mint nem pénzbeli hozzájárulást a közművelődési megállapodás időtartamára teljes egészében (ingyenesen) térítés ellenében a feladatellátó kizárólagos használatába adta, és azt hiánytalanul a rendelkezésére bocsátotta.

Kelt: .....

.....

Ellenjegyezte:

.....

V.

Szemponatok és segédanyag a Közművelődési Tanácsok és az önkormányzatok kapcsolatához

1. A Közművelődési Tanács jogforrásai

1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: törvény) 82., 83. §-a, „Az egyesülési jogról” szóló 1989. II. törvény 2. § (1) és (4) pontja, valamint „A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról” szóló 1992. évi törvény 19., 20. §-a. E jogforrások biztosítják, hogy magán- és jogi személyek közös tevékenységek, célok, csoportszándékok megvalósítására társadalmi szervezetet hozzanak létre, illetve helyi önkormányzati feladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekről, közérdekű adatokról a közvélemény pontos, gyors rendszeres tájékoztatást kaphasson.

2. A Közművelődési Tanács céljai

A törvény 82. §-a a fenti jogforrások lehetőségeit speciálisan koncentrálja. A Közművelődési Tanács célját olyan települési lakossági fórum rendszeres, folyamatos működtetésében jelöli meg, amely lehetővé teszi a helyi közvéleményben a kulturális igények, érdekek megjelenítését, képviselését, a közművelődési tevékenységek önkéntes koordinálását.

3. A Közművelődési Tanács funkciói

Mivel a Közművelődési Tanácsot települési székhelyű, minimálisan két közművelődési célú társadalmi szervezet hozhatja létre, az első funkció a Közművelődési Tanács alapítását kezdeményező szervezetek tevékenységét elősegítő közművelődési érdekérvényesítésként jelenik meg.

Az alapító szándék közismertté tétele, nyilvánosságának jegyző által garantált biztosítása más közművelődési szervezeteket és gazdasági vállalkozásokat ösztönözhet csatlakozásra, felhívó és szervező szerepével az öntevékeny polgárok szélesebb körének kulturális igényeit, differenciált érdekeit emelheti be, ütköztetheti, teteti közügygé, közérdekké a Közművelődési Tanácsban.

Mivel a Közművelődési Tanács alapító határozatát a nyilvántartásba vétel céljából nem a bíróságnak, hanem a jegyzőnek kell benyújtani, a Közművelődési Tanács nem válik az egyesületi törvény alá tartozó társadalmi szervezetek szövetségévé, hanem legfeljebb 3 évig olyan ösztönző, szervező fórum lesz, amely a lakosság közművelődési tevékenységeinek önkéntes koordinátoraként példát ad, bizo- nyítja, biztosítja a permanens művelődés, a kulturális aktivitás életminőséget növelő szerepét, s a törvény 83. § (8) pontjában biztosított véleményezési jogkörével élve gyakorolja az önkormányzat közművelődés-politikájának civil kontrollját. A Közművelődési Tanács a kulturális igények, érdekek gyűjtőjeként, megjelenítőjeként, önkén-

tes megvalósítójaként az önszervezés, az öngazgatás, a társadalmi kontroll gyakorló fóruma, a szabad és felelős polgárok centruma.

Mivel a Közművelődési Tanács nem része, hanem kontrollja az önkormányzat közművelődési feladatait megvalósító testületnek, független, ösztönző szellemi tényező lehet a lakosság, az egyesületek, a közművelődés támogatói, a közművelődési, a közgyűjteményi intézmények és az önkormányzat között. Célja a kulturális közérdek szolgálata, eszköze a véleménynyilvánítás és a példa, fóruma a nyilvánosság.

4. A Közművelődési Tanács szervezése, tagsága

A törvény 82. §-a egyértelműen rögzíti, hogy Közművelődési Tanácsot csak helyi, kulturális célú társadalmi szervezetek alapíthatnak, működtethetnek. A szervezet civil kulturális fórum. A Közművelődési Tanács függetlenségét, kontroll szerepét az garantálja, hogy a kulturális célú társadalmi szervezetek: egyesület, alapítvány, szak-szervezet és csak a közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselői tagságot enged a törvény. Ez azt jelenti, hogy önkormányzat és önkormányzati alapítású szervezet, intézmény nem lehet alapítója és tagja sem a Közművelődési Tanácsnak.

A jegyző a civil szervezeteket megismertetheti a Közművelődési Tanács céljával, alakításának követelményeivel, de helyettük a szervezőmunkát, az önkormányzat közművelődési feladatellátásának társadalmi kiegészítő tevékenységeit, véleményezését nem végezheti el.

A közművelődési tanács ülései nyilvánosak, azon a település nem jogi személyiségű közművelődési szervezeteinek képviselői és a helyi lakosok egyaránt részt vehetnek. A működés során keletkezett dokumentumokba a hivatali időn belül a jegyzőnél betekintést nyerhet, azokról – másolási díj ellenében – másolatot kaphat.

5. A Közművelődési Tanács és az önkormányzat kapcsolatai

A törvény a Közművelődési Tanács szerepét a közművelődési intézmények és intézkedések által el nem látott művelődési igények összegyűjtésében, javaslatok formálásában és megjelenítésében, a közművelődési tevékenységek összhangjának önkéntes elősegítésében és az önkormányzati költségvetés közművelődési célú összegei vagyoni eszközei hasznosításának véleményezési jogkörében határozza meg.

A Közművelődési Tanács céljával, feladataival, véleményalkotásának függetlenségével, hitelességével ellentétes minden olyan szándék, amely elosztó (pénz, tér, tevékenység stb.) szerepkört vagy önkormányzati hatósági jogosítványokat kíván a Közművelődési Tanácsra bízni.

Közművelődési Tanács a kulturális érdekek megvalósításában az önkormányzat független, segítő partnere, a kulturális célok megvalósításához civil erők támogatását biztosító szervezet.

Az önkormányzat hosszú távú érdeke, hogy a Közművelődési Tanács civil autonómiáját értékkeént kezelje, a szervezet koordináló munkáját fontos társadalmi tényezőnek tekintse, az önkormányzat közművelődési feladatainak megvalósításában a Közművelődési Tanács javaslatait figyelembe vegye, véleményét rendszerezsen igényelje.

Egy lehetséges iratminta a Közművelődési Tanács által alkotandó Szervezeti és Működési Szabályzathoz

1. .... településen a Közművelődési Tanács a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. sz. törvény 82. §-ában foglaltak szerint a helyi lakossági közművelődési igények megjelentetésére, a helyi kulturális érdekérvényesítésre, a helyi közművelődési tevékenységek összehangolására létrehozott fórum.

2. A Közművelődési Tanács (továbbiakban: tanács)

– alapító tagok:

.....
.....
.....

– csatlakozó tagok:

.....
.....
.....

– a helyi közművelődést támogató vállalkozások képviselői:

.....
.....

3. A tanács szervezeti keretei

A tanács tanácskozási, véleményformáló, lakossági kulturális érdekképviselő fórum, a delegált tagok összességének testülete.

A tanács képviseletét 1-7 fős (a tagszervezetek számától függően) ügyvivő vagy képviselő tagok látják el. Az ún. ügyvivői tiszteletet közösen elfogadott rotációs rendszerben felváltva töltik be.

Az ügyvivő jogosult a tanács ülései között a képviseletre.

A vezetőség illetve az ügyvivő csupán a közösen kialakított vélemények képviseletére jogosult, valamint feladata az adminisztráció ellátása.

4. A tanács működési keretei

A tanács rendszeresen, illetve szükség szerint ülésezik.

A tanács üléseit az ügyvivő hívhatja össze, illetve ugyancsak összehívható a tanács ülése, amennyiben a tagszervezetek 2/3-a azt írásban kéri.

A tanács az általa kialakított és képviselt véleményt egyszerű szavazati többséggel hozza meg. A tanács akkor határozatképes, ha a tagszervezetek delegáltjainak 50%-a jelen van.

A tanács ülései nyilvánosak, ezért annak időpontját a megelőző egy héttel, és a

közösen elfogadott véleményt, tervezett feladatokat az ülést követő egy héten belül helyben szokásos módon közzé kell tenni.

A tanács üléseiről jegyzőkönyvet kell vezetni vagy emlékeztetőt kell készíteni.

5. A tanács működése, hatásköre

A tanács véleményt nyilvánít, illetve javaslatot tesz a település közművelődését érintő minden kérdésben (pl.: az önkormányzat közművelődési feladatellátó tevékenységének hatékonysága, közművelődési program elfogadása, a közművelődési költségvetési keretek, a rendelkezésre álló eszközök, feltételek hasznosítása, a közművelődési szervezetek együttműködésének lehetőségei stb.).

A tanács a közösségi művelődés érdekeinek képviselőjeként érdekérvényesítő szerepéből adódóan elfogadott, érvekkel alátámasztott véleményéről a helyi döntéshozókat tájékoztatja.

A helyi közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásával elősegíti és hatékonyabbá teszi a szervezetek, az intézmények és az állampolgárok közösségi művelődését, elősegíti az együttműködést, a munkakapcsolatok kialakítását.

Véleményt nyilvánít az önkormányzatok közművelődési célokra fordított pénzügyi keretének felhasználásáról, a közművelődési tevékenység feltételeit biztosító épületek és technikai felszerelések célszerű és hatékony kihasználásáról.

A tanács tagjai vállalják és önmagukra nézve kötelező érvényűnek tekintik, hogy a közművelődés lakossági érdekképviselőként sem politikai, sem csoportos, személyes érdekeket nem érvényesítenek.

6. A tanács működésének feltételei

A törvény alapján a tanács működési feltételeit az abban részt vevő szervezetek saját forrásból biztosítják.

Példák a teljesség igénye nélkül:

a) az egyik szervezet vállalja, a többi szervezet megállapodás alapján költségterítést biztosít,

b) az előre közösen elfogadott éves költségvetést arányosan osztják el a résztvevő szervezetek (problémát jelenthet az önálló számlaszám nyitása).

7. A tanács megszűnése illetve újjászervezése

A tanács a törvényben meghatározott legfeljebb hároméves időtartam után feloszlik. A tanács ugyancsak működésképtelenné válik, ha tagjainak száma kettő szervezetenél kevesebbre csökken.

Kelt: .....

Az alapító szervezetek képviselőinek aláírásai

.....

VI.

Szemponatok a megyei (fővárosi) önkormányzat által alkotandó közművelődési rendelethez

1. A megyei (fővárosi) önkormányzati rendelet jogforrása

„A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásáról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: törvény) preambuluma, a 73., 74., 84., 85., 86., 90., 91., 92., 94., 95. §-a és „A területfejlesztésről és a területrendezésről” szóló 1996. évi XXI. törvény megyei önkormányzat területfejlesztési és területrendezési feladatairól szóló 11–14. §-a (a rendelet alkotását meghatározó további jogforrásokat az 1. sz. melléklet tartalmazza).

2. A megyei (fővárosi) önkormányzati rendelet funkciója

A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatásról szóló megyei (fővárosi) rendelet megalkotása, érvényesítése elősegíti a megye szellemi vonzerejének, természeti, kulturális kincseinek, hagyományainak feltárását, az ott élt, élő kiemelkedő személyiségek, közösségek értékteremtő tevékenységének közismertté tételét, az alkotó erők támogatását, a kreativitás fejlesztését.

Hozzájárul a megye lakossága életesélyeinek javításához, a kultúra értékeivel az életminőség fejlődéséhez, a megye népességmegtartó képességének erősödéséhez, a befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakításához.

Tájékoztató és szervező tevékenysége alternatívákat kínál a megye polgárainak az iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás és -képzés formáiról, lehetőségeiről, támogatja az általános és szakműveltség növekedését szolgáló helyi kezdeményezéseket, elősegíti az újjító és vállalkozó kedv szellemi alapozását, a képességőrző és -fejlesztő népesség szándékainak megvalósítását, a tanulni és tanítani akaró felnőttek körének növekedését, a szimbolikus tőke újjító erejének érvényesítését.

A megyei (fővárosi) közművelődési rendelet hatékony végrehajtása a művelődő közösségeket bekapcsolja a nemzet kulturális vérkeringésébe, a nemzeti, térségi identitástudat őrzését, erősítését valósítja meg.

A települések (kerületek) közművelődési feladatának megyei segítése, a szellemi összefogások támogatása, az elmaradott térségben élők művelődési lehetőségeinek gazdagítása, az intézmények, a civil szervezetek kistérségi együttműködésének gondozása, az aktuális információs bázis és háló hatékony működtetése elősegíti egy intelligens megye kialakulását, a polgárok életének szebbé és eredményesebbé tételét.

A megyei (fővárosi) közművelődési feladatok stratégiai és taktikai eszközök, ha a megye (főváros) közösségi értékeivel, szellemi lehetőségeivel kapcsolatos felada-

tok szerves részként illeszkednek a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 5. § területfejlesztési és kulturális koncepciójába, a 11. § (1) pont összehangolt, kötelezően ellátandó megyei feladatokba.

3. A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás céljai

- a települési önkormányzatok kötelező közművelődési feladatai megvalósításának segítése,
- a megye szimbolikus értékeinek, hagyományainak megőrzése, gazdagítása,
- a megye (főváros) öntevékeny művelődő csoportjainak, mozgalmainak, civil szervezeteinek összefogása, erősítése,
- a megye (főváros) települései (kerületei) közművelődési tevékenységének bekapcsolása a regionális, országos, nemzetközi kulturális együttműködésbe,
- az alkotó személyiségek, közösségek, a megye különös értékeinek ismertetése,
- a megyei (fővárosi) közművelődés információs bázisának működtetése,
- fejlődéséhez szakképzések biztosítása.

4. A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás feladatkörei

A törvény 85. §-a alapján az alábbiak:

- „elősegíti a területén működő önkormányzatok, nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok és a megye területén működő közművelődési szervezetek művelődési céljainak megvalósulását,
- együttműködik a Magyar Művelődési Intézettel, az országos szakmai szervezetekkel,
- közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzéseket és fejlesztő programot készít és hasznosít,
- részt vesz a térség nemzetközi, országos és megyei közművelődési rendezvények szervezésében, gondozza a kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi kapcsolatokat,
- gyűjti és összegzi a közművelődési információkat, megyei (fővárosi) adattárat kezel,
- elősegíti a megye (főváros) környezeti, művészeti, közművelődési értékeinek, sajátosságainak bemutatását,
- végzi a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzését és továbbképzését.”

Ezeket kiegészítik a törvény által nem jelzett, a megyei (fővárosi) önkormányzat által meghatározott, speciális közművelődési feladatok.

5. Megyei (fővárosi) önkormányzati rendeletalkotás meghatározói

A megyei (fővárosi) önkormányzat a törvény 86. §-a alapján rendeletben határozza meg a törvény 85. §-ban jelzett feladatköreiből a megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás sajátos, konkrét feladatait, *intézményi szervezeti kereteit*, formáit, költségvetési támogatásának arányát, a szolgáltatások díjkothetőségének mértékét.

A rendelet szabályzó hatása optimális és tartós, ha

- a megye kulturális jellemzőire, speciális szellemi bázisaira, művelődési szokásainak elemzésére konkrét és távlatos tennivalókra alapul és épül,
- része a megye (főváros) területfejlesztési és kulturális koncepciójának,
- szorgalmazza a megye (főváros) kulturális koncepciójából a sajátos és kiemelt feladatok megvalósítását,
- az életmód és a kultúra helyi fejlesztését ösztönzi,
- gazdagítja a települések, az intézmények, a művelődő közösségek, szervezetek kulturális együttműködését, kapcsolatformáit,
- érint, érdekeltté tesz, integrál minden művelődési tényezőt.

A megyei (fővárosi) rendelet előtt ajánlott a megye kulturális koncepcióját elkészíteni.

A koncepció szükséges hogy elemezze milyen(ek) a megye (főváros) objektív adottságai (településszerkezete, demográfiaja, gazdasági, foglalkoztatási lehetőségei), a megye (főváros) közművelődési gyakorlata, szellemi bázisai, kulturális értékei, a települések közművelődésének intézményi, szervezeti hiányai, lehetőségei, a kialakult közművelődési formák, tevékenységek tartalmi jellemzői, a megye (főváros) jövőképeként humán-erő- és közművelődés fejlesztő céljai.

A rendelet készítésekor ajánlott figyelembe venni:

- a megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás és szolgáltatás hagyományait, formáit,
- a szakmai tanácsadás és szolgáltatás témáinak, igénylőinek körét,
- a szakmai tanácsadás és szolgáltatás és a megyei (fővárosi) célkitűzések szinkronitását,
- a megyei (fővárosi) prioritások érvényesítési módjait,
- a megyei (fővárosi) szerepvállalás mértékét.

6. A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás szervezeti kerete

A közművelődési tevékenységek önkéntes és öntevékeny jellegéből következik, hogy az azt segítő megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás és szolgáltatás a legkövetkezetesebben és legfolyamatosabban biztosítandó szakmai feladatok közé tartozik.

A megye (főváros) közművelődési célkitűzéseinek, feladatainak segítése, a megye (főváros) kötelező koordinációs szerepkörének megvalósítása érdekében kiemelten fontos, hogy a megyei (fővárosi) önkormányzat *e kötelező feladat ellátására önálló jogi személyiséggel rendelkező költségvetési intézményt működtessen.*

7. A megyei (fővárosi) közművelődési feladatellátás költségvetési támogatása

A megyei (fővárosi) önkormányzat a megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás és szolgáltatás támogatási keretében együttesen érvényesítheti az intézmény- és a feladatfinanszírozás rendszerét.

Korábban a megyei (fővárosi) önkormányzatok költségvetésükből közművelődési feladataik ellátására, azon belül a megyei (fővárosi) közművelődési intézmények működésének biztosítására évente változó, országrészenként igen különböző összegeket fordítottak. Ennek következtében kiemelkedő jelentőségű művelődési

rendszerek léte vált kétségessé, s rendkívül leromlott a feladatellátás műszaki-technikai teljesítőképessége is.

Szükséges, hogy a megyei (fővárosi) önkormányzat rendelete biztosítsa:

- az intézményfenntartás, az infrastruktúra működési költségeit,
- a szakmai, a kisegítő dolgozók létszámának meghatározását, bérét, bérjellegű kiadásait, azok járulékait, a törvény 93–94. §-ának megfelelően,
- a feladatellátás technikai, műszaki feltételeit,
- a szakmai feladatok ellátásához szükséges anyagi forrásokat.

Javasoljuk, a megyei (fővárosi) önkormányzati rendelet rögzítse, milyen arány legyen a bérjellegű kiadások és a szakmai tevékenység ellátását biztosító kiadások között.

A törvény 91., 92. §-a alapján képződő központi pályázati alapokból való részesedéshez érdemes rögzíteni a technikai-műszaki fejlesztés, az állagmegóvás költségvetési fejlesztésének arányait is.

Javasoljuk, hogy a megyei (fővárosi) önkormányzat rendelete a szakmai tanácsadó és szolgáltató intézmény feladatai mellett szabályozza a megyei (fővárosi) önkormányzat értékorientáló, értékvédő szerepének közvetlen lehetőségeit a közösségi művelődés, programsorozatok, nagyrendezvények pályázati támogatására és a folyamatos támogatáshoz elkülönített pályázati alap létrehozását.

8. A szakmai tanácsadás és szolgáltatás díjmentessége, díjkötelessége

Szabályozóelvként a rendelet egészének jellemzőiből javasoljuk figyelembe venni: a megye (főváros) kialakult, bevált gyakorlatát, a megyei (fővárosi) célkitűzések és a szolgáltatások szinkronitását, a megye (főváros) közművelődési szerepvállalásának mértékét.

Díjmentesnek javasoljuk: a megyei (fővárosi) szakmai tanácsadó, szolgáltató szervezet munkatársának személyes közreműködésével megvalósuló, a települések kötelező, a civil szervezetek nem nyereségorientált közművelődési feladataihoz nyújtott, többletköltséget nem igénylő szolgáltatást.

Önköltséges arányban javasoljuk díjkötelesnek a kötelezően vállalt szolgáltatások azon körét, amelynek ellátása többletkiadást igényel a szakmai tanácsadó és szolgáltató szervezettől.

Piaci áron javasoljuk díjkötelesnek az egyértelműen nyereségorientált rendezvényekhez biztosított szolgáltatást.

VII.

Segédanyag a megyei (fővárosi) önkormányzat által alkotandó közművelődési rendelethez

Javaslat a megyei (fővárosi) közművelődési rendelet szerkezetére, témaköreire

1. *A megyei (fővárosi) helyzetkép elemzése*
2. *A közművelődési célok, prioritások, feladatok meghatározása*
3. *A feladatellátás szervezeti kerete*
4. *A megyei (fővárosi) közművelődési feladatellátás finanszírozása*
5. *A feladatellátás személyi, szakmai feltételei*
6. *A feladatmegvalósításban együttműködő partnerek*

1. A megyei (fővárosi) helyzetkép elemzése

A megyei (fővárosi) közművelődési rendelet megvalósulását jelentősen befolyásolja, hogy mennyire épít a kialakult megyei sajátosságokra, feladatokra.

A mezoregionális egység jellemző sajátosságairól a természeti környezet (natúr-szféra), a társadalmi környezet (szocioszféra), a művi környezet, a termelőágazat, a szellemi ágazat (opuszsféra), a közműellátás, közintézmények műemlékek stb. (urbanoszféra) elemzése adhat teljes képet.

Tapasztalataink alapján a megyék rendelkeznek összefoglaló, a részterületeket elemző tanulmányokkal, kutatási eredményekkel. Ezek áttekintése közművelődési feladatok meghatározásához kiemelten ajánlott feladat.

A megye közművelődési feladatait befolyásolja

a) A mezorégió speciális adottsága: a településszerkezet (a települések száma, lélekszáma, falu-város aránya; kapcsolatuk, a közlekedés szerkezete, a megyei [fővárosi] jogú város, a megyeszékhely helyzete, kapcsolatai, a települések földrajzi meghatározottsága, a településszerkezet változásában jelentkező dominanciák, települési, önkormányzati szövetségek stb.), a demográfiai összkép (a települések lélekszáma, a lakosság kor szerinti megoszlása, születési, halálozási, házasságkötési tényezője, az iskolás- és az időskorúak aránya, mindezek térbeli jellemzői, a megye településein élők etnikai, nemzetiségi stb. megoszlása stb.), a gazdasági-foglalkoztatási helyzet (munkalehetőségek a településeken, ipari, mezőgazdasági, szolgáltató tevékenységek aránya a megyében, ezek meghatározottsága, a munkanélküliség aránya, ezek térbeli sajátosságai, az egyetem, főiskolát végzettek aránya a megye településein stb.), a természeti, környezeti érték – a települések fekvése, táji értéke, – nemzeti park, műemléki környezet, kulturális infrastruktúra.

b) A megye kulturális, művelődési hagyományai, szellemisége, a megye története, műemlékei, népművészeti, közösségi hagyományai a nemzetiségi, etnikai kulturá-

lis értékek ápolási szokásai, helytörténeti emlékei, művészeti értékei, a megye jeles személyiségei, a művelődés és művészettörténet szempontjából jelentős tényei, a megye kulturális vonatkozású, országos jelentőségű emlékhelyei.

c) A települések közművelődése, szervezeti, intézményi lehetősége közművelődési intézmények (pl. művelődési házak, általános művelődési központok, más integrált intézmények, általános művelődési központok stb.), az intézmények fenntartói: (önkormányzatok, szakszervezetek, egyesületek), az egyesületek, alapítványok, társaságok száma, aránya, tevékenysége, jellemzői, képző intézmények, egyházak, közgyűjtemények közművelődési feladatvállalása, a helyi önkormányzatok közművelődés támogatásának jellemzői.

d) A kialakult közművelődési gyakorlat tartalma; a hagyománytípusok, hagyományápolás, a helyi közösségek, a művészeti csoportok száma, működésük sajátosságai, térbeli megoszlása a megyében, az iskolai és iskolán kívüli képzések, a felnőttoktatás jellemzői, strukturáltsága, térbeli megoszlása, a szórakozás és kapcsolódás korosztályi sajátosságai és alkalmi, kulturális fehér foltok oka, jellemzője, a megyei (fővárosi) közművelődési feladatot ellátó intézmény/szervezet kapcsolata a megyei közművelődési szervezetekkel, csoportokkal, alkotókkal, a megyei (fővárosi) közművelődési támogatások kialakult rendszere (pl. csoportok közvetlen támogatása, ösztöndíjak odaítélése stb.), megyei díjak stb.

e) A megye jövőképe, terület-, kistérség-fejlesztési terve a közművelődés szerepe és a humán erőforrás fejlesztési tervek, képzési igények a felnövekvő, a felnőtt lakosság körében, ismeret-, képességihiányok, művelődési szervezetfejlesztési igények, a megye meghatározó, kiegyenlítő, koordináló szerepköre a kistérségek és települések fejlesztésében, az esélyegyenlőség megteremtésében.

f) A megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás, szolgáltatás igénylői

Példák a teljesség igénye nélkül:

- az igazgatási szférából: a helyi önkormányzatok polgármesterei, jegyzői, képviselő-testületei, illetékes szakbizottságai, a kisebbségi, etnikai önkormányzatok vezetői, képviselői, a megyei (fővárosi) önkormányzat elnöke, alelnöke, illetékes szakbizottsága, a megyei (fővárosi) önkormányzat hivatalai, a különböző önkormányzati szövetségek testületei, illetékes szakbizottsága, az ágazati és más szakminisztériumok szakfőosztályai,
- az intézményi szférából az önkormányzatok által fenntartott közművelődési, közoktatási intézmények, a megyei (fővárosi) pedagógiai intézetek, a szakoktatási intézmények, a megye munkanélküli polgáraival foglalkozó intézmények, a felsőoktatási intézmények, az ifjúság, az időskorúak életvitelével, problémáival foglalkozó intézmények, az egészségneveléssel, mentálhigiéniával foglalkozó intézmények, a szociális, szolidáris feladatokkal foglalkozó intézmények, a megyei (fővárosi), helyi közgyűjtemények, könyvtárak, múzeumok, levéltárak,

egyházi művelődési szervezetek, mozgalmak, az ismeretterjesztéssel foglalkozó intézmények, szervezetek, a helyi, a megyei (fővárosi) tömegkommunikáció intézményei, a Magyar Művelődési Intézet,

- a civil szférából az országos, megyei, települési közösségi ismeretszerzésre szerveződött egyesületek, alapítványok, az iskolarendszeren kívüli oktatással, képzéssel foglalkozó vállalkozások, a hagyományőrzéssel, amatőr művészeti tevékenységgel foglalkozó alkotóközösségek, a nemzetközi, országos, megyei, kistérségi közművelődési mozgalmak, nagyrendezvények szervezői, menedzserei, a kulturális turizmussal, műtárgy-kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások, alkotó művészek, népművészek, egyesületet, alapítványt létesíteni akaró polgárok.

g) A megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás téma- és tevékenységi körei

Példák a teljesség igénye nélkül:

- az igazgatási szférát érintően: szakmai részvétel a megyei (fővárosi) kulturális koncepció kidolgozásában, település- és területfejlesztési trendek, stratégiák kimunkálása, kistérségi, regionális közművelődési összefogások tervezése, szervezése, kisebbségi önkormányzatok számára programjavaslatok, módszerek kínálata, megyei közművelődési statisztikai adatok és azok elemzése, megyei kulturális, művészeti, képzési adattárból tények közlése, aktuális művészeti, közművelődési rendezvényekről, szolgáltatásokról információk biztosítása, a megyei (fővárosi) önkormányzati hivatal közgyűlésének szakbizottságai számára adott kérdéskörökről tájékoztatók, beszámolók, referenciaanyagok készítése, igazgatói pályázatok véleményezése, közművelődési intézmények beszámolóiról szakértői vélemény készítése, a közművelődési intézmények működésére vonatkozó szervezetszociológiai, munkajogi, fejlesztési, gazdálkodási stb. elemzések, összehasonlító anyagok készítése, megyei, települési közművelődési pályázatainak kimunkálása, szakmai véleményezése, a pályázatok megvalósulásának elemzése, falu- és közösségfejlesztő programok kidolgozása,
- az intézményi szférát érintően: a települési közművelődési intézmények működéséhez szakmai (közgazdasági, jogi, szervezeti, módszertani) információk biztosítása, új módszerek, tapasztalatok közvetítése, szakmai tanácsok, a megyei (fővárosi) kulturális értékek közismertté tételéhez, a közművelődési intézmények építéséhez, átépítéséhez, berendezésének tervezéséhez, a civil amatőr csoportok fejlesztésének, menedzselésének feladataihoz, a közművelődési tevékenységek reklámrendszerének megtervezéséhez, a speciális helyzetű népesség képzési, művelődési rendszereihez, a közművelődési intézmények humánszolgáltatásainak bővítéséhez, a szervezeti működési szabályzathoz, a szakszervezettel kötendő kollektív szerződéshez, a falugondnok közművelődési munkájához, a falusi, a kulturális turizmus fejlesztéséhez, pályakezdő közművelődési szakemberek szakmai problémáinak könnyítéséhez,
- a civil szférát érintően: szakirodalom, szakemberek ajánlása, közvetítése, a

nemzetközi, országos, megyei pályázatokon való részvétel segítése, szakmai segítség, az évi rendszerességű statisztikai adatszolgáltatás, adóbevallás teljesítéséhez, a civil szervezetek vezetőinek képzéséhez stb.

2. Megyei közművelődési célok, feladatok és prioritások

A törvény 85. §-a alapján a megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadással és szolgáltatás általános feladatai az alábbiak:

a) Elősegíti a területén működő önkormányzatok, nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok és a megye területén működő közművelődési szervezetek művelődési céljainak megvalósulását

Példák a települések szakmai segítségéhez a teljesség igénye nélkül:

- A települések közművelődési tevékenységének szakmai segítése egyrészt segíti a települési önkormányzatok kötelező közművelődési feladatainak megvalósítását, a településen működő művészeti együttesek, közösségek, szakmai tevékenységét, művészeti bemutatókat szervez, az ismeretterjesztés a felnőttképzés helyi megvalósításához előadói névjegyzéket, tematikai ajánlásokat készít, címjegyzéket biztosít, a színvonalas helyi szórakoztató feladatok ellátásához rendezvényajánlatokat készít,
- másrészt részt vesz felkérés alapján a helyi közművelődési célú rendeletek előkészítésében, majd pedig azok alkalmazásában nyújt segítséget, segíti a megyében működő szakmai érdekvédelmi szervezetek tevékenységét, felkérés alapján közreműködik a megyei (fővárosi) intézmény/szervezet munkatársa a közművelődési intézmények igazgatóinak kinevezésében, tanácsadással és szolgáltatással segíti a megyében az önkormányzatok kötelező közművelődési feladatainak megvalósítását stb.
- A települések közművelődési tevékenységének technikai segítése *a)* egyrészt a helyi szakmai tevékenység megvalósításához technikai szolgáltatás biztosítása (pl. hangosítás, világítás, színpadtechnika, utazás stb.), *b)* másrészt kiegészítő szolgáltatásokat biztosít (pl. jelmez- és viseletkölcsonzés, szakmai könyvtár, dokumentációkölcsonzési lehetőség biztosítása, szakmai anyagok sokszorosítása, grafikai, nyomdai szolgáltatás, sajtótájékoztató szervezése stb.)

b) Együttműködik a Magyar Művelődési Intézettel, az országos szakmai szervezetekkel, érdekképviseléssel

Példák a teljesség igénye nélkül:

- saját információs rendszerén keresztül közvetíti a megyében tapasztalt tendenciákat, felhívja a figyelmet a kiemelkedő eredmények országos és nemzetközi megismertetésére, ráirányítja a figyelmet az esetlegesen jelentkező, általános érvényű következtetések levonására alkalmas tendenciákra, szükség esetén közvetítő szerepet vállal a helyi, települési és az országos hatáskörrel tevékenykedő intézet és a szakmai szervezetek, érdekképviselő között, a megyében gondozza az országosan és nemzetközileg meghirdetett rendezvényeket és pályázatokat, bekapcsolódik és

használja az országos közművelődési információs rendszert, segíti a megyében dolgozó munkatársaknak a szakmai munkacsoportokban való részvételét stb.

c) Közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzéseket és fejlesztő programokat készít és hasznosít

Példák a teljesség igénye nélkül:

- átfogó jellegű elemzéseket készít a megye művelődési mozgalmainak helyzetéről, a megyei (fővárosi) közművelődési feladatellátás szervezeti kereteiről, az iskolán kívüli felnőttképzés eredményeiről, helyzetelemzést és fejlesztési javaslatot készít az egyes települések közművelődési sajátosságairól, humán infrastruktúrájáról, aktívan részt vesz a megyében elindult térségfejlesztő programokban, a helyben újszerű kezdeményezések megvalósításában, a nyilvánosság helyi fórumainak megteremtésében (pl. rádió, kábel-tv, helyi, regionális és megyei lapok stb.), a tapasztalatok, a megyei (fővárosi) közművelődési témájú kutatások eredményeinek megjelentetésében (könyv, virtuális könyvtár stb.)

d) Részt vesz a térség nemzetközi, országos, megyei közművelődési rendezvényeinek szervezésében, gondozza a kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi kapcsolatokat

Példák a teljesség igénye nélkül:

- alapfeladatként koordinálja a területi és szakmai együttműködés feltételeinek és gyakorlatának kialakítását (pl. közvetítő szerepet vállal szakemberek és a szakmai szervezetek kapcsolatának kialakításában, kezdeményezi a kistérségek – város és vonzáskörzete – szakmai programjának egyeztetését, szervezi a művészeti csoportok, alkotó közösségek és egyének bemutatkozási lehetőségeit, vállalja az egyes szakmai műhelyek munkájának közvetítését, a létrehozott értékek bemutatását stb.), részt vesz a megye hazai és nemzetközi kulturális kapcsolatainak alakításában, információi alapján segíti a megyében működő csoportok nemzetközi kapcsolatainak alakítását, fellépési, bemutatkozási lehetőségeit, tapasztalatcseréket, szakmai tanulmányutakat szervez a megyében dolgozó közművelődési szakembereknek

e) Gyűjti és összegzi a közművelődési információkat, megyei (fővárosi) adattárat kezel

Példák a teljesség igénye nélkül:

- egyrészt kapcsolódik az országos közművelődési információs rendszerhez, az adatok rendszerezéséhez az egységes adatbázist alkalmazza, minimumként összesíti a meghatározott közművelődési információs gyűjtőkört,
- másrészt kialakítja a megyei (fővárosi) sajátosságok figyelembevételével azt a saját gyűjtőkört, amely elsősorban a megyei (fővárosi) közművelődési tevékenységet segíti és többletet jelent az országos információs rendszerhez képest, rögzítheti pl.: azokat a sajátosságokat, amelyek pl.: a kistérségi napi munkát segítik vagy pl.: a helyi fejlesztésekkel kapcsolatosak,

- harmadrészt segíti a megyén belüli tematikai fejlesztést, a felhasználókkal együttműködve megyei koncepciót dolgoz ki, külön megbízás alapján elkészíti a megyei (fővárosi) közművelődési statisztikát.

f) Elősegíti a megye (főváros) környezeti, művészeti, közművelődési értékeinek, sajátosságainak bemutatását

Példák a teljesség igénye nélkül:

- a meglévő sokoldalú megyei, országos és nemzetközi kapcsolatokra építve kulturális ajánlatot állít össze a rendezvényekről, bemutató anyagokat készít (nyomtatott, AV, digitális) a megye nevezetességeiről, természeti kincseiről hagyományairól, a tájegységekre jellemző szokásokról, viseletekről stb. tematikus ajánlatokat készít, pl.: a megye településeinek megismertetésére (pl. „mesterség-túra”, emlékhelyek stb.), a sajátos évről évre visszatérő rendezvényekre a figyelem felhívása, a megye sajátosságait bemutató, a megye értékeire a figyelmet felhívó konferenciák, fesztiválok szervezése, a falusi turizmus segítése kulturális ajánlatokkal stb.).

g) Végzi a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzését és továbbképzését

Példák a teljesség igénye nélkül:

- egyrészt a közművelődési szakemberek képzése, a fő- és részfoglalkozású munkatársak szakmai alapképzési lehetőségének biztosítása (pl. kihelyezett felsőoktatási csoportok szervezése, OKJ szakvizsgára felkészítő tanfolyamok szervezése),
- másrészt a folyamatos továbbképzések szervezése, országos és megyei tapasztalatcserék, tájékoztató, informáló találkozások biztosítása, a sokszínű közművelődési tevékenység csoportvezetőinek képesítő, szakági továbbképzésének szervezése (pl. néptánc, népdalkör, népi játszóház vezető, modern tánc csoportvezető, báb- és színjátszó, vizuális művészeti csoportvezető, karmester, karnagy stb.), szakági bemutatók, szakmai értékelések, bekapcsolódás a pedagógusok továbbképzési rendszerébe stb.
- harmadrészt a közművelődési szervezetekben főállásban, részfoglalkozásban illetve szerződéssel dolgozó különböző feladatú (gazdasági, technikai, információs stb.) munkatársak szakirányú továbbképzésének, tapasztalatcseréjének szervezése, koordinálása.

h) Egyéb a fenntartó(k) által meghatározott kiemelt feladat, amely nem képezi a törvény által meghatározott közművelődési szolgáltatás feladatkörét

Példák a teljesség igénye nélkül:

- a helyi hagyományok alapján kialakult tevékenységkör, speciális értékek mentén szerveződő művelődési rendszer, sajátos megyei érdekek szolgálata (megyei művészeti csoportok fenntartása, művészeti műhely, galéria működtetése, színházi feladatellátás biztosítása, helyi települési, megyeszékhelyi feladatellátás, önként vállalt gazdálkodást segítő tevékenység stb. meglévő képzési feltételei-

nek kihasználása érdekében kapcsolódik a munkaerő-piaci képzések rendszerébe, a meglévő információs és képzési bázisát alapul véve segíti a megyei (fővárosi) kulturális turizmus fejlesztését.

3. A megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás, szolgáltatás intézményi szervezeti keretei

A megyei (fővárosi) közművelődési feladatellátás jellegéből következően az egyik legkövetkezetesebb és a folyamatosságigényű szakmai feladatok közé tartozik. Kiemelten fontos a megye közművelődési célkitűzései, feladatai szolgáltatásának biztonságos kínálata érdekében önkormányzati fenntartású, közvetlenül irányítható és ellenőrizhető közművelődési tanácsadó és szolgáltató intézmény fenntartása.

Működési példák a teljesség igénye nélkül:

- Önállóan gazdálkodó, önálló, megyei feladatrendszerű, megyei fenntartású, intézmény, amely saját használatú épületben működik. A tapasztalatok alapján ez a leghatékonyabb feladatellátó intézmény, a folyamatos, kiegyensúlyozott szakmai munkát e működési keret biztosíthatja. Önálló gazdálkodású, megyei és megyei és megyei jogú város által közös fenntartásban működő, önálló közművelődési feladatrendszerű intézmény. Hatékonyan és kiegyensúlyozottan csak akkor tud működni, ha a fenntartó önkormányzatok intézményfenntartó társulást hoznak létre, pl.: Eger, Szombathely.
- Részben önálló, gazdaságilag valamely más szervezethez tartozó, szakmailag önálló intézmény. Működése nem minden esetben hatékony, mivel a szakmai munka szorosan kapcsolódik a gazdálkodáshoz, sajátos, más intézmények gazdálkodásához nem hasonlítható.
- Más szakmai intézménnyel integrált feladatellátás. Hatékonysága hasonlóan vitatható, csupán rendkívül jól elkülönült feladatmegvalósítás és elkülönített gazdálkodás mellett lehet eredményes.
- A megyei (fővárosi) önkormányzatok a megyei (fővárosi) szolgáltató és tanácsadó feladatot ellátó intézmények működtetése mellett, a hatékonyságot erősítve ún. decentrumok működtetését is támogathatják. Céljuk kettős lehet: egyrészt főleg a nagykiterjedésű és rossz közlekedési hálózatos megyékben térben is elérhetően biztosíthatja az információs szolgáltatást, a kapcsolattartást. Másrészt némely városban nagyon komoly szakági (amatőr művészeti mozgalmi, képzési stb.) tevékenység alakult ki, s a szakmai munka megerősítését is szolgálhatja a megkülönböztetett feladatrendszer. Működésük csak a megyei (fővárosi) feladatok ellátásával megbízott intézmény koordinálásával és együttműködésével lehet hatékony.
- A megyei (fővárosi) önkormányzatok a közművelődési feladatellátás területén az intézményi szakmai szolgáltatás biztosításán túl közvetlenül is megjeleníthetik fejlesztő, értékpártoló, értékorientáló, megyei kulturális célkitűzéseket megvalósító (pl. kulturális fehér foltok felszámolásának segítése, kulturális turizmus fejlesztése stb.) szerepüket. A célok megvalósítása érdekében alapokat, közalapítványokat hozhatnak létre.

4. A megyei (fővárosi) közművelődési feladatellátás finanszírozása

A költségvetési támogatás alapja a megyei (fővárosi) rendeletben meghatározott feladatellátás tartalmi mértéke, amelynek tartalmaznia kell: a szakmai és a kiegészítő munkaköröket betöltők bérét és azok járulékait, a szakmai feladat ellátásának bér és dologi kiadásait, az intézményfenntartás költségeit, a feladat ellátásának technikai, műszaki feltételeit, az üzemeltetés költségeit.

A költségvetés meghatározó szempontja lehet, hogy a feladat ellátására létrehozott intézmény működési feltételei lehetővé teszik-e a saját bevétel lehetőségét, amelyet az alapfeladat megvalósítására forgathatnak vissza.

A szakmai tanácsadás és szolgáltatás díjkötelességének kérdéseinél ajánljuk figyelembe venni:

- a megyében kialakult hagyományokat, a megyei (fővárosi) szerepvállalás mértékét, a szolgáltatás jellege (pl. helyi bevételérdekelt rendezvény szervezése esetén a szolgáltatások piaci térítése) a szolgáltatás szinkronitása a megyei (fővárosi) célkitűzésekkel, az országos, a regionális és kistérségi kapcsolatokról adódó feladatokkal és pénzügyi forrásokkal, a szolgáltatásokat igénybe vevők köre is differenciálhatja a díjmentességet illetve a díjtérítés mértékét (pl.: önkormányzat, önkormányzati intézmény, alapfeladatot ellátó illetve nem alapfeladatot ellátó nonprofit szervezet, vállalkozások, gazdasági egységek stb.)
- Térítésmentes szolgáltatás; ebbe a körbe tartozik többek között a településeken folyó szakmai tevékenységekhez szakmai tanácsadás biztosítása, a helyi képzésekhez előadói névjegyzék szolgáltatása, illetve előadók szervezése, a helyi közösségi művelődés segítése, közreműködés az igazgatói pályázatok bonyolításában és a helyi döntés-előkészítésben, átfogó, referenciajellegű szakmai elemzések elkészítése, az egyes életkori sajátosságok, problémák figyelembevételével szervezett megyei rendezvénysorozat bonyolítása (pl. mentálhigiénés, egészségmegőrző stb.), továbbképzések, szakmai napok szervezése, művészeti csoportok, egyéni alkotók részére szakmai bemutatkozások szervezése, információs adatszolgáltatás az önkormányzatoknak és közművelődési intézményeknek stb.
- Részleges térítendő szolgáltatás, a ténylegesen jelentkező kiadások megtérítése; a települések közművelődési szolgáltató feladatainak segítése valamilyen preferált megyei szempont szerint (pl. gyermekműsorokhoz, nyugdíjasok rendezvényeihez nyújtott technikai szolgáltatások, valamely kiemelt megyei szempontot is figyelembe vevő rendezvények lebonyolítása, eszközkölcsonzés, szakmai segédanyagok forgalmazása, helyi térségi felkérés alapján elkészített vizsgálatok, elemzések lebonyolítása, elkészítés, a nonprofit szervezetek nem települési közművelődési alapfeladatainak megvalósításához nyújtott szolgáltatások és kölcsönös érdekeltségen alapuló információszolgáltatás, diplomát, végzettséget adó szakmai képzések szervezése, propaganda- és reklámszolgáltatás,
- Az ún. piaci áron térítendő közvetített szolgáltatások; a helyben egyértelműen nyereségérdekelt rendezvényhez adott szolgáltatás a megrendelőtől függetlenül (pl. helyi vásárok, börzék, piacerdekelt képzések, propaganda- és reklámszol-

gáltatás, fesztiválok, konferenciák illetve ezek szorosan vett szakmai programját kiegészítő kulturális szolgáltatások szervezése, fellépések közvetítése stb.) Megyénként az egyes szolgáltatások különböző díjtételi körbe tartozhatnak.

5. A megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás és szolgáltatás együttműködő partnerei

A teljesség igénye nélkül: megyei jogú városok, városok, iskolák, közművelődési intézmények, közgyűjtemények, egyetemek, főiskolák, települési önkormányzatok, országos szakfeladatot ellátó intézmények, a megyei (fővárosi) közművelődési szolgáltatást ellátó illetve pedagógiai intézetek, egyházak, alapítványok, egyesületek, a szakszervezetek, a helyi, kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi tagozódásnak megfelelően, a munka jellege szerint.

VIII. MEGYEI (FŐVÁROSI) KÖZMŰVELŐDÉSI SZAKMAI TANÁCSADÁST ÉS SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK CÍMLISTAJA (2000. augusztus 14-i állapot)

MEGYE	INTÉZMÉNY	CÍM	TELEFON	E-MAIL
Baranya megye	Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ	Pécs, József Attila u. 10. 7623	Közp.: 72-311-036 Titk.: 72-211-600 Fax: 72-211-167	baranya.kik@matavnet.hu www.mmi.hu
Bács-Kiskun megye	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közművelődési Szakmai Tanácsadó és Szolgáltató Intézet	Kecskemét, Katona József tér 8. 6000	T./f.: 76-481-320	mpi@bacs-kisk-ped.sulinet.hu www.mmi.hu
Békés megye	Békés Megye Képviselő-testülete Megyei Művelődési Központja és Kézműves Szakiskolája	Békéscsaba Luther u. 6. 5600	Közp.: 66-442-122 Titk./f.: 66-445-765	mmkmail@bekes-mmk.hu www.bekes-mmk.hu www.mmi.hu
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közművelődési Intézet	Miskolc, Széchenyi u. 35. 3525	T./f.: 46-354-811	bazkozmu@mail.olh.hu www.olh.hu/borsod/mmk www.mmi.hu
Budapest	Budapesti Művelődési Központ	Budapest Etele u. 55. 1119	Közp.: 203-4646 Fax: 203-4632	bmk@bmknet.hu www.bmknet.hu
Csongrád megye	Csongrád Megyei Közművelődési Tanácsadó Központ	Szeged, Rákóczi tér 1. 6741	Közp.: 62-566-092 Fax: 62-566-091	kozmu@kozgyul.cso.kozig.b-m.hu www.mmi.hu
Fejér megye	Megyei Művelődési Központ	Székesfehérvár, III. Béla király tér. 1. 8000	Közp.: 22-313-175 Titk./f.: 22-315-021	fejermmk@kabel.datatrans.hu www.mmi.hu
Győr-Moson-Sopron megye	Bartók Béla Megyei Művelődési Központ	Győr, Czuczor u. 17. 9022	Közp.: 96-326-522 Fax: 96-326-731	bbmmk@mail.matav.hu www.mmi.hu

MEGYE	INTÉZMÉNY	CÍM	TELEFON	E-MAIL
Hajdú-Bihar megye	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Kölcssey Ferenc Közművelődési Tanácsadó és Szolgáltató Intézet	Debrecen, Kálvin tér 2/a 4026 (4001 Pf.: 67)	Közp.: 52-413-977 52-326-288 Fax: 52-416-040	kolcsseymmkk@matavnet.hu www.mmi.hu
Heves megye	Heves Megyei Művelődési Központ	Eger, Knézich K. u. 8. 3301	Közp./f.: 36-312-545	mmkeger@mail.agria.hu www.mmi.hu
Jász-Nagykun-Szolnok megye	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Művelődési és Ifjúsági Szolgálat	Szolnok, Hild J. tér 1. 5000 (5001 Pf.: 198)	Közp.: 56-424-310 Fax: 56-344-614	mmisz@externet.hu www.mmi.hu
Komárom-Esztergom megye	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Közművelődési Szolgáltató Iroda	Tata, Tópart st. 9 2890	Tel.: 34-383-998 Fax: 34-331-684	kemkoszi@matavnet.hu www.mmi.hu
Nógrád megye	Nógrád Megyei Közművelődési és Turisztikai Intézet	Salgótarján, Ruhagyári u. 9. 3100	Tel.: 32-432-101 Fax: 32-432-099 ISDN 32-520-560	mmkti@elender.hu www.mmi.hu
Pest megye	Pest Megyei Közművelődési Információs Központ	Budapest, Városház u. 7. 1052	Tel.: 317-6436 Fax: 318-6806	pmkik@elender.hu www.mmi.hu
Somogy megye	Somogy Megyei Művelődési Központ	Kaposvár, Somssich P. u. 18. 7400	T./f.: 82-310-828 T./f.: 82-317-972	smkl@freemail.hu www.mmi.hu

MEGYE	INTÉZMÉNY	CÍM	TELEFON	E-MAIL
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Megyei Pedagógiai-Közművelődési Intézet és Továbbképző Központ	Nyíregyháza, Búza u. 5. 4400	Tel.: 42-508-720 Fax: 42-508-730	közn@szerver.szabolcspecd.sulinet.hu www.mmi.hu
Tolna megye	Tolna Megyei Önkormányzat Humán Szolgálatok Központja	Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. 7100	Tel.: 74-510-040 Fax: 74-510-041	mpi@kih.c3.hu www.mmi.hu
Vas megye	Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ	Szombathely, Ady tér 5. 9700	Közp.: 94-316-917 Titk.: 94-312-535 Fax: 94-312-743	vmmik@freemail.hu www.mmi.hu/
Veszprém megye	Megyei Közművelődési Intézet	Veszprém, Kossuth u. 10. 8200	Tel.: 88-429-510 88-590-720 Fax: 88-429-310	mki@informax.hu www.mmi.hu/
Zala megye	Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ	Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11. 8900	Közp.: 92-314-580 Titk.: 92-318-737 Fax: 92-314-296	mmik@matavnet.hu www.mmi.hu

IX. TÁJÉKOZTATÓ

A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM-rendelet végrehajtásához

„A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény” (továbbiakban: *kulturális törvény*) szervezett képzésben való részvétel jogára vonatkozó 94. § (4) bekezdés, „A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról” szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet (*továbbiakban: rendelet*), a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény (továbbiakban: *költségvetési törvény*) teszi lehetővé 2000-ben a kulturális szakemberek szervezett továbbképzésének megkezdését.

A szervezett képzésre jogosultak köre

A szervezett képzésre jogosultság, a normatív hozzájárulás igénylésének lehetősége a kulturális törvény 5. § (1) *a*), *b*), *c*), (2), (3) bekezdés és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezéséről szóló 150/1992. (XI. 20.) kormányrendelet *I. számú melléklet* (továbbiakban: *R. 1. sz. melléklet*) alapján a kulturális törvény hatálya alá tartozó muzeális, könyvtári, közművelődési, levéltári intézményekben (továbbiakban: kulturális intézményekben) közép- és felsőfokú végzettséget igénylő szakmai munkakörökben, a kulturális intézmények szaktevékenységét, feladatainak megvalósítását segítő egyéb munkakörökben (továbbiakban: kulturális és szakmai munkakörökben) közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban teljes munkaidőben foglalkoztatott szakemberekre vonatkozik.

Az R. 1. sz. melléklet szerint:

– *muzeális intézményekben közép- és felsőfokú szakképesítéshez, szakképzettséghez kötött kulturális és szakmai munkakörök az alábbiak:*

főmuzeológus, muzeológus, segédmuzeológus, főrestaurátor, restaurátor, segédrestaurátor, múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő, múzeumi könyvtáros, múzeumi könyvtárosasszisztens, múzeumi népművelő, múzeumpedagógus, kulturális menedzser, kulturális szervező, múzeumi tárlatvezető, múzeumi fotós, régésztechnikus, múzeumi kiállításrendező, preparátor, múzeumi adattáros, múzeumi informatikus, múzeumi rendszerszervező, múzeumi adatrögzítő, biztonsági szakreferens, gazda-

sági, műszaki, igazgatási szakalkalmazott, gazdasági, műszaki, igazgatási ügyintéző, ügyviteli alkalmazott, egyéb szakmunkás,

– *a nyilvános és nem nyilvános könyvtári intézményekben közép- és felsőfokú szakképesítéshez, szakképzettséghez kötött kulturális és szakmai munkakörök az alábbiak:*

főkönyvtáros, könyvtáros, tudományos kutató, szaktájékoztató, formai, tárgyi feldolgozó, könyvtári szakinformatikus, informatikus, könyvtári rendszerszervező, zenei könyvtáros, gyermekkönyvtáros, helyismereti könyvtáros, segédkönyvtáros, könyvtárosasszisztens, raktáros, adatrögzítő, könyvtári restaurátor, biztonsági szakreferens, gazdasági, műszaki, igazgatási szakalkalmazott, ügyviteli szakalkalmazott, egyéb szakmunkás, biztonsági szakreferens, gazdasági, műszaki, igazgatási szakalkalmazott, gazdasági, műszaki, igazgatási ügyintéző, ügyviteli alkalmazott, egyéb szakmunkás,

– *a közművelődési feladatellátásban közép- és felsőfokú szakképesítéshez, szakképzettséghez kötött kulturális és szakmai munkakörök az alábbiak:*

közművelődési szakember I–II–III., kulturális menedzser, kulturális szervező, tudományos kutató, informatikus, közszolgálati médiaszerkesztő és -szervező, művészeti vezető, népijáték- és kismesterség-oktató, marketing- és reklámszervező, sportszervező, dekorátor, mozgókép-forgalmazó, fotós, videótechnikus, kiállításrendező, az állat- és növénykertekben alkalmazott közművelődési szakember I–II–III., tudományos kutató, zoopedagógus, könyvtáros, könyvtárosasszisztens, fotós, videótechnikus, kiállítás-rendező, preparátor, zajtáros, dokumentátor, sajtóarchiváló, adattáros, biztonsági szakreferens, gazdasági, műszaki, igazgatási szakalkalmazott, gazdasági, műszaki, igazgatási ügyintéző, ügyviteli alkalmazott, egyéb szakmunkás,

– *a levéltárak feladatellátásában közép- és felsőfokú szakképesítéshez, szakképzettséghez kötött kulturális és szakmai munkakörök az alábbiak:*

főlevéltáros, levéltáros, segédlevéltáros, levéltári főrestaurátor, levéltári restaurátor, levéltári segédrestaurátor, levéltári könyvtáros, levéltári könyvtárosasszisztens, levéltári kezelő, levéltári fotós, levéltári könyvkötő, levéltári informatikus, levéltári rendszervező, levéltári adatrögzítő, biztonsági szakreferens, gazdasági, műszaki, igazgatási szakalkalmazott, gazdasági, műszaki, igazgatási ügyintéző, ügyviteli alkalmazott, egyéb szakmunkás.

Az R. 1. sz. melléklet szerinti munkakörökbe való besorolást – ha ez eddig nem történt meg – a hétéves továbbképzési és a beiskolázási tervek egységes értelmezéséhez meg kell tenni. Ehhez figyelembe kell venni az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési és egyéb feltételekről szóló 2/1993. (I. 29.) MKM-rendelet szabályait is.

A kulturális intézményekben foglalkoztatott közép- és felsőfokú szakemberek szervezett továbbképzését intézménytípusonként kell tervezni, ahhoz a normatív hozzájárulást az adott intézménytípushoz soroltan kell és lehet megigényelni. Pl.: a múzeumban foglalkoztatott könyvtáros képzése a múzeum hétéves továbbképzési

tervében szerepel, a továbbképzéshez a normatív hozzájárulás igényét múzeumi szakemberként kell jelezni.

Az egyszemélyes, a többfunkciós, a közös igazgatású intézmény vezetője, az intézmény domináns funkciója alapján dönti el, hogy a kulturális és szakmai feladatellátásban foglalkoztatott szakemberek szervezett továbbképzéséhez a fenntartó a normatív hozzájárulásra vonatkozó igényt melyik intézménytípushoz soroltan igényli (múzeum, könyvtár, közművelődés, levéltár).

Az általános művelődési központok, a többfunkciós, a közös igazgatású kulturális intézmények dolgozói közül a szervezett továbbképzésben való részvételi jogosultság és a normatív hozzájárulásban való részesedés lehetősége csak azokra a dolgozókra vonatkozik, akik az R. 1. sz. melléklet szerint felsorolt kulturális feladatellátó munkakörökben és az azt közvetlenül segítő műszaki, gazdasági munkakörben és teljes munkaidőben dolgoznak.

Önkormányzati rendelet által meghatározott, helyi közművelődési feladatokat közművelődési megállapodás alapján ellátó intézmények, az állami, egyházi, szakszervezeti alapítású intézmények, a közhasznú szervezet által működtetett közművelődési intézmények a kulturális törvény hatálya alá tartoznak, ezért a hétéves továbbképzési ciklus ideje alatt az R. 1. sz. melléklet szerinti közép- és felsőfokú szakképzettséget igénylő munkakörben, teljes munkaidőben foglalkoztatott szakemberek a szervezett képzésben való részvételre, a normatív hozzájárulás szerinti támogatásra jogosultak.

A kulturális szakemberek szervezett képzéséhez jogosultanként évi egy normatív támogatás igényelhető.

Az általános művelődési központban, a többfunkciós, a közös igazgatású vagy összevont intézményekben dolgozó pedagógusok továbbképzésére a pedagógus-továbbképzésről szóló 277/1997. (XII. 22.), és az azt módosító 185/1999. (XII. 13.) kormányrendelet vonatkozik.

A köztisztviselői jogviszonyban foglalkoztatott kulturális szakemberek továbbképzését nem ez a rendelet biztosítja, arról más jogszabály rendelkezik.

A továbbképzési, beiskolázási tervet az intézményvezető küldi meg a fenntartónak.

A normatív hozzájárulásra vonatkozó igényt csak a fenntartó küldheti a támogatás szerződéseit gondozó, lebonyolító erre kijelölt szervezetnek.

A szervezett továbbképzés formái

A rendelet jogosultanként a továbbképzési ciklus hét éve alatt legalább 120 óra továbbképzésben való részvételt ír elő. A minisztérium 120 órányi továbbképzéshez biztosít központi *normatív hozzájárulást*. Az ennél hosszabb idejű képzéshez közös érdek, írásbeli szerződés alapján a fenntartó és a dolgozó költségvállalása lehetséges.

A 2. § a szervezett képzésre hat továbbképzési formát sorol.

A *szervezett képzés a) formáját jelentik* azok a 30–40–60–90–120 órás vagy annál hosszabb idejű, egymáshoz esetleg modulként igazodó, egy vagy több év alatt

elvégezhető, tanfolyamjellegű szakmai továbbképzések, amelyeket a képzésre vállalkozók állítanak össze.

A tanfolyam jellegű szakmai továbbképzések programját a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának Muzeológiai, Könyvtári, Közművelődési, Levéltárosi, Műtárgyvédelmi Akkreditációs Szakbizottságai (továbbiakban: NKÖM Szakbizottságai) minősítik, hagyják jóvá 5 évre, teszik közzé a Kulturális Közlönyben és a minisztérium honlapján.

Tanfolyam jellegű kulturális szakmai továbbképzésként csak az NKÖM Szakbizottságai által akkreditált program választható, a pedagógusok számára akkreditált program nem.

A szervezett képzés b) formájaként választható a kulturális feladatellátáshoz kapcsolódó olyan szakképesítést adó képzés, amely az Országos Képzési Jegyzékben (továbbiakban: OKJ) szerepel, iskolarendszeren kívüli képzési formában valósul meg.

A szervezett képzés c) formája nyelvi képzésben való részvétel. A képzés és a vizsga egymástól elkülönülten is történhet. Nyelvi képzést folytathat az, aki a nyelvoktató tevékenység folytatásához az előírt végzettséggel, a tevékenység folytatásához érvényes szervezeti vagy vállalkozói engedéllyel rendelkezik, a képzés költségeiről számlaadásra jogosult. Csak az a képzés tekinthető megvalósultnak, amelyet a nyelvvizsga szervezésére jogosult intézményben tett vizsga alapján államilag elismert alapfokú, középfokú, felsőfokú A vagy B vagy C típusú bizonyítvány igazol.

A szervezett képzés választható d) formája a felsőoktatási intézmények által folytatott, oklevél kiadásával záruló, a felsorolt kulturális intézmények közép- és felsőfokú végzettséget igénylő munkaköreiben hasznosítható képzés, szakirányú továbbképzés. Ez lehet első diploma, másoddiploma és szakirányú továbbképzés vagy annak egy szakaszát jelentő képzés.

A szervezett képzés e) formája a tudományos fokozat megszerzésére irányuló képzésben való részvétel.

A szervezett képzés f) formája a két- vagy többoldalú nemzetközi szerződés, kulturális együttműködési program alapján szervezett, leginkább pályázati úton elnyerhető továbbképzés.

A rendelet alapján normatív hozzájárulással támogatott 120 óra továbbképzési időtartamot a *c)*, a *d)* és az *e)* képzési formák mindegyike meghaladja. Ha a továbbképzési és a beiskolázási tervbe már megkezdett vagy tervezett továbbképzésként bekerül normatív hozzájárulás feletti többletköltség finanszírozásáról, a fenntartó, a foglalkoztatott közötti megosztásáról az R. 11. § (1)–(4) bekezdés alapján az intézmény/fenntartó és a munkavállaló között külön szerződést kell kötni.

A szervezett képzés időtartama, megvalósulása

A 3. § rendelkezik arról, hogy a szervezett továbbképzésre jogosult szakembereknek a hétéves továbbképzési ciklus ideje alatt *legalább 120 óra* képzésben kell részt venni.

A képzés csak akkor tekinthető eredményesnek, ha a képzésben résztvevő a továbbképzési tervben és beiskolázási tervben szereplő *képzés követelményeinek teljesítéséről* az NKÖM által akkreditált, tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés esetén *tanúsítványt*, OKJ és nyelvi képzés követelményeinek teljesítéséről *bizonyítványt*, a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmány befejezéséről *oklevelet*, a nemzetközi egyezmény alapján szervezett tanfolyam tanulmányi kötelezettségeinek teljesítéséről *tanúsítványt vagy bizonyítványt* szerez és mutat be az ezeket nyilvántartó intézmény vezetőjének.

A szervezett képzés tervezése

A szervezett képzés tervezésének, a normatív hozzájárulás igénylésének alapidokumentumai: a hétéves továbbképzési terv, az adott és az azt követő naptári évre készülő beiskolázási terv.

A továbbképzési terv

Az intézmény vezetője 2000. április 10-ig készítheti el a továbbképzési tervet.

2000. 01.–2006. 12. 31-e között évi ütemezésben rögzíti az R. 1. sz. melléklet alapján felsorolt intézményi munkakörökben folyamatosan, teljes munkaidőben 1999. december 31-i állományi létszámkeret alapján foglalkoztatottak *nevét, szakmai munkakörét, képzettségének szintjét, a választott képzési formát és annak irányultságát*, s azt, hogy a választott továbbképzést a dolgozó a hétéves ciklus *melyik évében, éveiben milyen óraszámban kívánja megkezdeni, folytatni és befejezni*. A továbbképzési tervben az átmenetileg üres állásra felveendő szakmunkatárs képzését is tervezni kell.

A 2. § a) tanfolyam jellegű szakmai továbbképzések téma és formakínálata a rendelet kései megjelenése miatt 2000 első fél évében hiányzik. Aki a továbbképzést e formában kívánja realizálni, annak az első továbbképzési tervben *elegendő megjelölni a tanfolyam jellegű szakmai továbbképzési formát, a képzési témakört* (pl.: marketing, művelődés-lélektan, művelődésgazdaság, kulturális turizmus stb.), és a továbbképzési időszakból *azt a későbbi évet/éveket, amely(ek)ben a 120 órás képzést vagy annak képzési szakaszokat realizálni kívánja*.

A továbbképzési tervet a fenntartó 2000. április 30-ig hagyja jóvá.

A beiskolázási terv

A beiskolázási tervet az intézmény vezetője a jóváhagyott hétéves továbbképzési terv alapján készíti az adott és az azt követő évre minden év március 1-ig, 2000-ben május 10-ig.

A beiskolázási tervnek *az adott évre és a következő évre* tartalmaznia kell:

- a szervezett képzésben résztvevő nevét, szakmai munkakörét, szakmai képzettségi szintjét,

- a képzés típusát, óraszámát,
- a képzés kezdetének, befejezésének időpontját,
- a képzésre, a vizsgára való felkészülésre adott munkaidő-kedvezmény időtartamát,
- a képzés tandíjának, vizsgadíjának költségeit,
- a képzés egyéb (tankönyv, utazás, szállás, étkezés stb.) költségeinek összegét,
- a képzésben résztvevő dolgozó helyettesítésének költségeit,
- a képzéshez központi normatív hozzájárulás feletti költségvállalás összegét,
- a képzési költségek elszámolásának módját és határidejét,
- a képzésben résztvevő dolgozók, az intézményvezető egyetértését jelző aláírásokat,
- mellékletben a 120 óra feletti képzésben való részvétel költségvállalásáról, költségmegosztásáról az R. 11. § alapján készült megállapodás másolatát.

A szervezett képzésben való részvételre, a vizsgára való felkészülésre az R. 11. § (1)–(4) bekezdéseiben foglaltak az irányadók.

Az intézmény vezetője a szervezett továbbképzés központi normatív hozzájárulásának biztosításához a továbbképzési és a beiskolázási terveket, a normatív hozzájárulásra jogosultakról az NKÖM Közlemény alapján készített intézményi igénylőlapot 2000. május 11-ig küldi meg a fenntartónak.

A kulturális intézmény vagy a fenntartó intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell rögzíteni a továbbképzési és a beiskolázási terv készítésére vonatkozó munkavállalói kezdeményezés, egyeztetés, szerződés, véleményezés, módosítás lehetőségeinek szabályait.

Ha a szervezeti egység nem önálló intézmény vagy közösségi szintér, akkor a fenntartó szervezeti és működési szabályzatában kell rögzíteni a továbbképzési és a beiskolázási terv készítésére vonatkozó munkavállalói kezdeményezés, egyeztetés, véleményezés, módosítás lehetőségeinek szabályait.

Az intézményvezetők beiskolázási tervvel kapcsolatos szakmai munkájának segítése a múzeumok esetében a Kulturális Örökség Igazgatósága, a könyvtárak esetében a megyei könyvtárak és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint a Könyvtári Intézet, közművelődési intézmények esetében a fővárosi, megyei művelődési központok, a Magyar Művelődési Intézet, a levéltárak esetében a Magyar Országos Levéltár feladata.

E feladat ellátásához szükséges, hogy *a kulturális intézmény vezetője* az intézmény jóváhagyott *továbbképzési* tervének, az adott és a következő év *beiskolázási* tervének *másolatát* minden év április 1-jéig, *2000-ben május 31-ig* küldje meg muzeális intézmények esetében a Kulturális Örökség Igazgatóságának, könyvtárak esetében a megyei könyvtárnak, a fővárosban működő könyvtárak a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak, a felsőoktatási könyvtárak, az országos szakkönyvtárak esetében a Könyvtári Intézetnek, közművelődési intézmények esetében a fővárosi, megyei szakmai tanácsadó és szolgáltató közművelődési intézménynek, nem önkormányzati közművelődési intézmények vezetője a Magyar Művelődési Intézetnek, levéltárak esetében a Magyar Országos Levéltárnak.

A kulturális intézmény vezetője nyilvántartja a közművelődési szakemberek továbbképzésének kezdő és befejező időpontját.

A szervezett képzésben való részvétel alóli mentesítés lehetőségei

A kulturális intézmény vezetője – írásbeli kérelem alapján – mentesítheti azt a munkavállalót, aki kulturális területen szerzett tudományos fokozattal vagy doktori cselekmény alapján szerzett doktori címmel rendelkezik vagy betöltötte az 55. életévét.

A szervezett képzésben való részvétel alól a rendelet 14. § alapján 2006. 12. 31-ig mentesíthető az a dolgozó, aki 1995–2000 között munkaköre ellátásához:

- a felsőoktatási törvény alapján szakképzettséget vagy szakirányú továbbképzést igazoló oklevelet vagy
- a szakképzési törvény alapján a munkaköre ellátásához szükséges OKJ szakképesítést igazoló bizonyítványt szerzett,
- „C” típusú középfokú vagy annál magasabb szintű nyelvvizsgát tett.

Ha a dolgozó ezt írásban nem kéri, akkor a dolgozó képzését tervezni és szervezni kell.

Az a szervezett képzésre jogosult munkavállaló, aki mentesítést kapott, a szervezett képzésben nem szerepelhet a továbbképzési tervben.

A 2000. 01. 14.–2006. 12. 31-e közötti időszakban a szervezett képzés alól írásban felmentést kért és kapott dolgozó számára normatív hozzájárulás nem igényelhető.

Aki nem szerepel a továbbképzési tervben, az részt vehet a képzésben, de költségeihez központi normatív hozzájárulás nem adható.

A 6–8. § a tanfolyam jellegű szakmai továbbképzési program akkreditációs és indítási követelményeinek feltételeit, kérdéseit tárgyalja. A feladatkör nem vagy csak közvetve érinti a fenntartókat, a kulturális intézmények vezetőit, ezért arra bővebben nem térünk ki.

A kulturális szakemberek szakirányú továbbképzése

A 9. § szerint a jogszabály hatálybalépése, *2000. 01. 14. után* kulturális intézményben pályakezdőként munkaviszonyt létesítő *felsőfokú végzettségű szakemberek munkaviszonyuk kezdetétől számított első 21 éven belül kötelesek* munkakörük ellátásához kapcsolódó *felsőfokú szakirányú továbbképzés követelményéből oklevéllel elismert vizsgát tenni*. A rendelet a fiatal szakemberek szakismereteinek megújítását, mélyítését kívánja biztosítani.

A felsőfokú szakirányú továbbképzésben való részvétel a nem pályakezdő, felsőfokú szakképzettségű jogosultak számára is szabadon választható képzési forma (2. § d).

A szervezett képzés finanszírozása

A 10. § (2)–(6) bekezdése a tanfolyam jellegű szakmai továbbképzések szervezői által fizetendő illetékekről és azok felhasználásáról rendelkezik. A kulturális intézmények fenntartóit, vezetőit csak képzési forma működtetése esetén érinti.

A szervezett képzés központi normatív támogatása

A kulturális intézmények fenntartói a rendelet 11. § (1) alapján a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma költségvetési fejezetében biztosított előirányzatból az R. 1. sz. melléklet alapján a szervezett képzésre jogosult dolgozók előző év december 31-én foglalkoztatott állományi létszáma, és az arról beküldött fenntartói igénylőlap alapján minden évben a szervezett képzéshez központi normatív hozzájárulás igénylésére jogosultak.

A kulturális törvény hatálya alá tartozó kulturális intézményben közép- és felsőfokú szakképesítést, szakképzettséget igénylő kulturális és szakmai munkakörben, teljes munkaidőben foglalkoztatott, a kulturális intézmény továbbképzési tervében szereplő dolgozó után minden évben jár a normatív központi hozzájárulás.

A 2000. 01.–2006. 12. 31-e közötti időszakban a szervezett képzés alól írásban felmentést kért és kapott dolgozó számára normatív hozzájárulás nem igényelhető.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma minden évben közleményben teszi közzé a központi normatív hozzájárulás összegének, igénylésének, felhasználásának és elszámolásának szabályait.

A kulturális intézmények szakembereinek szervezett továbbképzéséhez a normatív hozzájárulás szerinti támogatás biztosítása nem automatikus.

A szervezett képzés támogatására a normatív hozzájárulást igényelni kell.

Az a fenntartó és az az intézmény, amely nem nyújt be igényt a központi normatív hozzájárulás biztosítására, nem kap a szervezett továbbképzéshez normatív hozzájárulást.

A kulturális intézmény vezetője a NKÖM Közleményben meghatározott intézményi igénylőlapot a hétéves továbbképzési terv és a beiskolázási tervvel együtt 2000. május 11-ig küldi meg a fenntartónak.

Csak a fenntartó illetékes a szervezett továbbképzés normatív hozzájárulásának igénylésére, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kijelölt intézménnyel szerződés kötésére, annak felhasználásáról az elszámolásra.

A kulturális intézmény fenntartója a normatív hozzájárulás biztosításához a fenntartói igénylőlapot, a szervezett képzésre jogosult dolgozók hétéves továbbképzési tervét, a 2000. és a 2001. évi beiskolázási tervet a költségvetési támogatás lebonyolításával megbízott szervezetnek küldi meg. A normatív hozzájárulás igénylésének határideje 2000. május 31.

Az NKÖM által fenntartott központi intézmények továbbképzési tervét a szakfőosztályok hagyják jóvá.

A továbbképzési tervet, a 2000. évi és 2001. évi beiskolázási tervet a normatív hozzájárulás intézményi igénylő lapot a szakfőosztályoknak kell beküldeni. A normatív hozzájárulás összegére a szerződést a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma köti meg a lebonyolításra kijelölt szervezettel.

A szervezett továbbképzéshez egy főre nyújtható normatív hozzájárulás összeget 2000-ben a 170 millió Ft előirányzatra benyújtott és az elfogadott igények hányadosa adja.

2000-ben a 170 millió Ft összegből becslés alapján kb. 12 500 Ft kerülhet normatív hozzájárulásként egy-egy jogosult után a fenntartókhöz és onnan az intézményekhez.

A központi normatív hozzájárulást a kulturális intézményekben foglalkoztatott, szervezett képzésre jogosult dolgozók létszáma alapján kapják a fenntartók, a fenntartóktól az intézményvezetők.

A kulturális intézmény vezetője a normatív hozzájárulás összegével a fenntartónak, a fenntartó az NKÖM Közleményben a lebonyolítással megbízott intézménynek és a Magyar Államkincstárnak a szerződésben rögzített módon számol el.

A minden jogosult után minden évben megigényelt és megkapott normatív hozzájárulás összegét évente azon dolgozók tanulmányainak támogatására kell és lehet fordítani, akik a továbbképzési és a beiskolázási terv alapján abban az évben képzésben vesznek részt. Az évente igényelt és kapott összeg kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványnak tekintendő és az NKÖM által a támogatás kezelésére kijelölt bonyolító szervezettel kötött szerződés alapján tartalékolható addig az évig, amikor a képzésre sor kerül. A programfinanszírozási szerződést a felhasználás aktuális időpontját figyelembe véve kell megkötni.

A hét év alatt egy-egy szakember továbbképzéséhez központi normatív hozzájárulásként becslésünk szerint 120 000 Ft/fő körüli összeg kalkulálható.

A normatív hozzájárulás összege évente változik, beosztástól függetlenül minden jogosult után egyforma összegként jár, reményeink szerint nő. Az intézményhez került központi normatív hozzájárulásból az egyes dolgozók képzési támogatásának mértékét az intézmény érdeke, az azt megtestesítő továbbképzési és beiskolázási terv, a dolgozóval kötött tanulmányi szerződés személyenként eltérő nagyságúvá teheti.

Az egyszemélyes intézményekben dolgozók szervezett képzéséhez évente igényelt, megkapott normatív hozzájárulás csekély összege nem teszi lehetővé, hogy a dolgozó a továbbképzési ciklus első éveiben vegyen részt a szervezett képzésben. Az ilyen helyzetű jogosult számára évente igényelt és kapott összeg kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványnak tekintendő és az NKÖM által a támogatás kezelésére kijelölt bonyolító szervezettel kötött szerződés alapján tartalékolható addig az évig, amikor a képzésre sor kerül. A programfinanszírozási szerződést a felhasználás aktuális időpontját figyelembe véve kell megkötni.

A 2000. évben is hatályos, az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) kormányrendelet 66. § (9) bekezdése szerint:

„Az előirányzatmaradvány-elszámolás során kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványnak tekintendő

- a) az a tárgyéven szerződés alapján befolyt bevétel, amely bizonyítottan a bevétel ellenszolgáltatásaként teljesítendő kiadásokra a következő évben kerül felhasználásra,
- b) a kötelezettségvállalások azon állománya, melyre a kötelezettségvállalás a tárgyévi előirányzat terhére történt, és a teljesítés a tárgyévben nem valósult meg,

c) az a kötelezettségvállalás, amelyet a tárgyévben keletkező előirányzat-maradvány terhére vállaltak, de annak teljesítése a következő évben esedékes.”

A szervezett továbbképzésre évente központi normatív hozzájárulásként igényelt, de az adott évben képzési kiadásokra fel nem használt normatív hozzájárulási összeg a hétéves továbbképzési ciklus időszaka alatt – szerződésben rögzítettek szerint – tartalékolásra kerül, és akkor lesz hozzáférhető, amikor annak felhasználása aktuálissá válik.

A fenntartók a normatív hozzájárulásra vonatkozó igényeiket 2000. május 31-ig az Országos Széchényi Könyvtárnak küldhetik meg: 1827 Budapest, Budavári Palota F ép. Tel.: 06-1-224-3788, fax: 06-1-375-9984.

A normatív támogatás igénylésére és felhasználására, kezelésére és vonatkozó közlemény olvasható a minisztérium honlapján www.nkom.hu és megjelenik a Kulturális Közlönyben.

A normatív hozzájárulás fenntartói és intézményi igénylőlapja letölthető a minisztérium honlapjáról, postai úton kérhető a feladó címével ellátott, felbélyegzett A/4-es válaszboríték megküldésével, személyesen beszerezhető a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Ügyfélszolgálati Irodájától: 1077 Budapest Wesselényi utca 20–22. naponta 9–14 óra, pénteken 9–12 óra között. Tel.: 06-1-484-7100/7752, 7753 mellék.

A szervezett képzéssel járó jogosultságok, kötelezettségek

A 12. § (1) bekezdés rendelkezik arról, hogy a szervezett továbbképzésre jogosultak csak olyan képzésre kötelezhetők, amelynek költségeit a fenntartó és a központi normatív hozzájárulás fedezi. Minden más képzésben való részvétel szerződés tárgyát képezi.

A 12. § (2) bekezdés rögzíti, hogy a kulturális intézmény érdekeit figyelembe véve az intézményvezető határozza meg a továbbképzési és a beiskolázási terv alapján azokat a továbbképzési formákat, amelyekhez a normatív hozzájáruláson felül intézményi támogatást nyújt.

A 12. § (3) bekezdés a képzésben résztvevő önhibájából (hiányzás, kötelezettségek elmulasztása, tanúsítvány, bizonyítvány, oklevél megszerzése nélkül záródó) eredménytelen továbbképzés költségeinek visszatérítési kötelezettségét rögzíti.

A 13. § (2) bekezdés rögzíti, hogy az a dolgozó, aki nem szerepel a továbbképzési és a beiskolázási tervben, képezheti magát, de nem tarthat igényt szakmai továbbképzés költségeinek megtérítésére.

A központi normatív támogatás felhasználása

A 13. § rögzíti, hogy a képzéshez járó központi normatív hozzájárulás felhasználható a továbbképzési és beiskolázási tervben szereplő dolgozó képzésének számlával vagy számlát helyettesítő bizonylattal igazolt tandíjára, részvételi díjára, vizsgadíjára, tankönyv, utazás, szállás, étkezés, helyettesítési költségeinek fedezésére.

Az intézmény és a fenntartó elszámolási kötelezettségét jelentősen megkönnyíti, ha a normatív hozzájárulás összegét elsősorban a nagyobb tételt jelentő képzési és vizsgáztatási kiadások számlájával igazolja.

Képzési információk

Tanfolyam jellegű szakmai képzések

2000 második fél évétől a beiskolázási tervek készítéséhez a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának Muzeológiai, Könyvtári, Közművelődési, Levéltárosi, Műtárgyvédelmi Akkreditációs Szakbizottsága által jóváhagyott, tanfolyam jellegű szakmai továbbképzési programokról, azok indítási helyeiről a minisztérium szakfőosztályai a Kulturális Közlönyben, a minisztérium az interneten lévő honlapján: www.nkom.hu rendszeres tájékoztatást biztosítanak.

A tanfolyamjellegű szakmai továbbképzésekhez kimunkált, az NKÖM Akkreditációs Bizottságai által 5 évre jóváhagyott képzési programokról a Kulturális Közlöny és az NKÖM internetlapja ad rendszeres tájékoztatást.

OKJ-képzések

Az OKJ-képzések tervezéséhez naprakész információ található az oktatási miniszter 2/2000. (I. 31.) OM-rendeletében, amely közli az érvényes szakképesítések teljes listáját, azok megvalósításának főbb jellemzőit. Megtalálható a Magyar Közlöny 2000/9. számában.

Az iskolarendszeren kívüli formában szervezett OKJ közművelődési szakképzési lehetőségekről információ kapható az OSZK Könyvtári Intézetétől, a Magyar Művelődési Intézet Oktatási Osztályától, a megyei, városi munkaügyi központoktól, a megyei könyvtárak, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a megyei közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató intézmények munkatársaitól. Pl.: a *Mit tanuljak? Hol tanuljam?* CD-lemezen, a Taninfo Bt. 1031 Budapest, Silvanus st. 33. Tel./fax: 06-1-242-6433, E-mail taninfo@net.hu

Nyelvi képzés

A nyelvtanulási lehetőségekről a helyi és a napilapok, reklámújságok bőven tájékoztatnak. Külföldi, hazai képzésekről információ kérhető a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattól. Tel.: 06-1-338-3588 E-mail: ekarsza@matav.hu vagy pl.: az Európai Nyelvek Stúdiójától 1053 Budapest, Múzeum krt. 39. Tel.: 06-1-117-1302 E-mail: els@mail.datanet.hu.

Felsőfokú képzés

A felsőfokú képzésekről az évente megjelenő Felsőoktatási felvételi tájékoztató és a PhD-képzések c. kiadvány, a felsőoktatási intézmények tanulmányi osztályai adnak tájékoztatást. A felsőfokú és tudományos képzések jelentősen meghaladják a 120 órás időtartamot, ezért ha a továbbképzési tervbe, a beiskolázási tervbe bekerülnek, a normatív hozzájárulás átlagát jelentősen meghaladó többletköltségeinek

finanszírozásáról, megosztásáról az R. 11. § alapján az intézmény/fenntartó és a munkavállaló között külön szerződést kell kötni.

Nemzetközi képzés

A nemzetközi egyezmény alapján szervezett tanfolyamok, képzések pályázatairól információ kérhető: Tempus Közalapítvány SOCRATES Nemzeti Irodától, 1143 Budapest, Ida u. 2. Tel.: 06-1-352-5306 Internet www.tpf.iif.hu, a Magyar Ösztöndíj Bizottságtól Oktatási Minisztérium Budapest, Szalay u. 10–14. Tel.: 06-1-302-0600 internet.

Személyes kérdésekre információt ad az Oktatási Forródrót Szolgálat (Tel.: 06-60-555-110).

A kulturális intézmények képzéseinek információs központjai

Muzeális intézmények:

Kulturális Örökség Igazgatósága 1053 Budapest, Magyar u. 40.

Tel.: 06-1-266-0027/79, fax: 06-1-327-7702, E-mail: juhasz@koi.hu

Könyvtári intézmények:

Könyvtári Intézet, 1827 Budapest, Budavári Palota F. ép.

Tel.: 06-1-22-43-788, fax: 06-1-375-9984, E-mail: kasza@oszk.hu

Közművelődési intézmények:

Magyar Művelődési Intézet, 1251 Budapest Pf.: 33.

Tel./fax: 06-1-201-5534, E-mail: halasze@mmi.hu

Levéltári intézmények:

Magyar Országos Levéltár 1014 Budapest Bécsi kapu tér 2–4.

Tel.: 06-1-356-0975, fax: 06-1-212-1619, E-mail: mail@natarch.hu

A rendelet végrehajtásának 2000-ben kivételes határidői

Az intézményvezetők számára

1. továbbképzési terv elkészítése: 2000. április 10.
2. a továbbképzési terv megküldése a fenntartónak 2000. április 11.
3. a beiskolázási terv elkészítése: 2000. május 10.
4. a normatív hozzájárulásra vonatkozó intézményi igénylőlap + a jóváhagyott továbbképzési terv, + a 2 évi beiskolázási terv megküldése a fenntartónak: 2000. május 11.
5. a továbbképzési terv, a beiskolázási tervek megküldése az illetékes fővárosi, megyei, levéltárak esetében országos szakmai szervezetnek 2000. május 31.

**A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTERIUMA
KÖZMŰVELŐDÉSI AKKREDITÁCIÓS SZAKBIZOTTSÁGA**

Jogforrása:

„A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM-rendelet” (továbbiakban: Rendelet) 6. § (4) bekezdése.

A bizottság székhelye:

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közművelődési Főosztálya
1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

A bizottság elnöke:

Piróth Eszter igazgató, Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
1025 Budapest, Csalán u. 20/A. Tel.: 06-1-338-3777, mobil: 06-30-948-6996

A bizottság tagjai:

1. *Piróth Eszter* igazgató, Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
1025 Budapest, Csalán u. 20/A. Tel.: 06-1-338-3777, mobil: 06-30-948-6996
2. *Vadász János* elnök, KKDSZ
1025 Budapest, Feketefenyő u. 5. Tel.: 06-1-338-2648, mobil: 06-30-933-8784
3. *Papp Ferenc* igazgató, Hevesi Sándor Művelődési Központ
8800 Nagykanizsa, Teleki u. 7/D. Tel.: 06-93-311-468, mobil: 06-30-901-2482
4. *Merényi Judit* igazgató, Budapest, Óbudai Társaskör
1123 Budapest, Csörsz u. 3. Tel. mh.: 06-1-250-0288, mobil: 06-30-996-2623
5. *Bárdos Ferenc* igazgató, Kecskemét, Erdei Ferenc Művelődési Központ
6000 Kecskemét, Dobó krt. 1. Tel. mh.: 06-76-484-594, mobil: 06-20-975-1005
6. *Bögös Tamás* igazgató, Szécsény, Művelődési és Művészetoktatási Központ
2694 Magyarnándor, Iskola u. 18. Tel. mh.: 06-32-370-860, mobil: 06-30-239-1035
7. *Dr. Gelencsér Katalin* adjunktus, Budapest, ELTE Tanárképző Főiskola
2100 Gödöllő, Szőlő u. 18. Tel. mh.: 06-1-484-7100/7742, mobil: 06-20-949-5543

A bizottság titkára:

Dr. Gelencsér Katalin adjunktus, Budapest, ELTE Tanárképző Főiskola
2100 Gödöllő, Szőlő u. 18. Tel. mh.: 06-1-484-7100/7742, mobil: 06-20-949-5543

A bizottsági tagok megbízásának időtartama:

2000. 07. 01. és 2001. 12. 31. közötti időszak

X.

A Magyar Művelődési Intézet szolgáltatásai

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi XCL. törvény 87. §-a rendelkezik az országos közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásról. Ezt a feladatot a Magyar Művelődési Intézet látja el.

A 85. § *b*) pontja a megyei (fővárosi) önkormányzatok közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás körében feladatul jelöli a kapcsolattartást a Magyar Művelődési Intézettel (továbbiakban MMI). Ez a kapcsolatrendszer segítséget, szakmai együttműködést biztosíthat a települések közösségi művelődésében, a megyei (fővárosi) szakmai tanácsadás és szolgáltatás kiteljesítésében.

A Magyar Művelődési Intézet több mint öt évtizedes tevékenységét erősíti a törvény 87. §-a, amely az alábbiak szerint fogalmaz az országos szakmai tanácsadás és szolgáltatás feladatáról: „A Magyar Művelődési Intézet a helyi közművelődési tevékenységek és a megyei (fővárosi) feladatok segítése érdekében országos közművelődési szakmai tanácsadást, szolgáltatást biztosító, központi költségvetési szerv, amelyet a minisztérium tart fenn.”

A törvény kölcsönösen megerősíti azokat a munkakapcsolatokat, amelyeknek alapját az elmúlt évtizedekben a következő feladatok közös megvalósítása képezte: művészeti bemutatók szervezése, a művészeti csoportok munkájának segítése, igény esetén értékelése, zsűrizése, szakági képzések szervezése (pl.: néptáncosok, népzeneészek, pávakörvezetők, színjátszó csoportvezetők, bábosok, fotó-videósok, karmesterek, karnagyok stb.), a fő- és részfoglalkozású szakmai munkatársak közép- és felsőfokú bizonyítványt adó képzése, szakági továbbképzések, konferenciák, tanfolyamok, nyári bentlakásos táborok stb. szervezése. Együttműködés a humánfejlesztés területén (területfejlesztés, közösségfejlesztés). Egyes szakterületeket, az intézményrendszert és a művelődési szervezeteket érintő feltáró, elemző munka, a közművelődési információs rendszer kidolgozása, fejlesztése, kiadványok megjelentetése és terjesztése.

A vázlatosan felsorolt tevékenységi körökben a települési önkormányzatok és a megyei (fővárosi) önkormányzatok törvényben meghatározott feladatellátását figyelembe véve az MMI munkájában a következő kiemelt feladatcsoportokat határozhatjuk meg:

1. Információs tevékenység

A szakfeladatok összességét átfogja az információs tevékenység. Az MMI információs bázisa az egyes művészeti szakágakat érintő eseményeknek, szervezeteknek, címjegyzékeknek.

Az információk nyilvánosságra kerülésének az elmúlt évtizedekben kialakult módja a kiadványok és periodikák megjelentetése volt. Ezt az ún. hagyományos módszert

nem váltja fel minden vonatkozásban az elektromos információs bázis kialakítása és közvetítése. Az MMI alapfeladatából adódóan az országos telematikai rendszer központi egységét képezi. A kialakuló információs rendszernek szakmai alapon szerveződő, a helyi lakosság tájékozódását elősegítő szolgáltatásnak kell lennie, amelyben az adatszolgáltatók mellérendelt, egymással partnerkapcsolatban álló szervezetek.

2. Szolgáltatás, szaktanácsadás

Az MMI egyik legsokszínűbb, szerteágazó feladatcsoportja. Magában foglalja a művészeti csoportok, művelődő közösségek munkájának segítségét. Ennek érdekében évtizedek során folyamatos munkakapcsolatot alakítottunk ki a megyei (fővárosi) közművelődési intézményekkel és az országos szakmai szervezetekkel, együttműködünk a szakterületeket érintő, ún. felmenőrendszerű művészeti bemutatók, fesztiválok megszervezésében. Széleskörű szakértői és szaktanácsadói kapcsolatokat alakítottunk ki. Folyamatosan részt veszünk az önkormányzatok döntéshozók munkájában, az MMI szakmai munkatársai rendszeresen bekapcsolódnak a szakágakat érintő fórumok munkájába, azok szervezésében kezdeményező szerepet vállalnak. A közművelődés egyes szakterületeit, szervezeti kereteit, annak változását, a gazdasági, gazdálkodási kérdéseket érintő átfogó értékeléseket készítjük. Szaktanácsadással, helyzetfeltárással, információszolgáltatással segítjük a település- és közösségfejlesztést.

3. Képzés

Az MMI képzési tevékenységrendszere a szakági csoportvezető képzésére, a szakemberek alap- és továbbképzésére, valamint az egyes települések, régiók fejlesztési terveinek elősegítését szolgáló humánfejlesztésre, általános képzésekre és továbbképzésekre terjed ki. A képzési tevékenység az intézet tradicionális alapfeladata. A szakemberképzés területén állami vizsgabizottságot működtet. Fontos feladata a közművelődési szakemberek továbbképzésének biztosítása. A művészeti szakterületeken pedig a művészeti csoportvezetők képzésének szintén több évtizedes hagyományai vannak.

4. A kapcsolatok alakítása, a kapcsolatok létrejöttének segítése

A kapcsolatok kialakítása és a kapcsolatok létrejöttének segítése kétirányú folyamat. Egyrészt az országhatáron belüli kapcsolattartás rendkívül széles skálája alakult ki, amely magában foglalja a művészeti és művelődő közösségeket, a közművelődési intézményrendszert, a közművelődési szakmai szervezeteket, szakszervezetet, a közigazgatási, önkormányzati szervezeteket. Ez a kapcsolatrendszer az alapja a MMI szolgáltató és tanácsadó tevékenységének. Fokozottan kiemelt szerepe van az MMI nemzetközi kapcsolatainak, melyek révén a magyarországi közművelődés kapcsolatot tud tartani a nemzetközi szakmai szervezetekkel, testületekkel. A figyelem középpontjában áll a nemzetközi kapcsolatok ápolása, szélesítése és erősítése.

A Magyar Művelődési Intézet az alábbi címen és telefonszámon érhető el:
1011 Budapest, Corvin tér 8. Tel.: 06-1-201-3766, 06-1-201-5764

XI.

Segédanyag a közművelődés területfejlesztési kapcsolatban való eligazodásához

A területfejlesztés fogalma

(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

- az országra, valamint térségeire (különböző területi egységek: a régió [tervezési-statisztikai régió: több megye és a főváros területére kiterjedő, az érintett megyék közigazgatási határával határolt, egybefüggő tervezési, illetve statisztikai területi egység; fejlesztési régió: egy vagy több megyére és a fővárosra vagy azok meghatározott területére kiterjedő, társadalmi, gazdasági vagy környezeti szempontból együtt kezelendő területi egység], a megye, a kiemelt térség [egy vagy több megyére, a fővárosra vagy azok meghatározott területére kiterjedő, társadalmi, gazdasági vagy környezeti szempontból együtt kezelendő területi egység, amely egységes tervezéséhez és fejlesztéséhez országos érdekek vagy más jogszabályban meghatározott célok is fűződnek <a budapesti agglomeráció térsége, a kiemelt üdülőkörzetek: a Balaton, a Velencei-tó–Vértes, a Tisza-tó, a Mátra-Bükk, a Dunakanyar, a Mecsek-Villány, Sopron-Kőszeg-alja térsége, a több megyét érintő nemzeti parkok, illetve tájvédelmi körzetek térsége>, határmenti, illetve más sajátos térségek] és a kistérség [a települések között létező funkcionális kapcsolatrendszerek összessége alapján behatárolható területi egység, egymással intenzív kapcsolatban lévő, önszerveződő, egymással határos települések összessége] összefoglaló elnevezése) kiterjedő társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése, a szükséges tervszerű beavatkozási irányok meghatározása.

Kiemelt térségek

35/1998. (III. 20.) OGY-határozat az Országos Területfejlesztési Koncepcióról PMO–MMK–KSH tájékoztató a kiemelt térségekről (Adó és Ellenőrzési Értesítő 1998/14.)

Tervezési-statisztikai régiók:

35/1998. (III. 20.) OGY-határozat az Országos Területfejlesztési Koncepcióról (Nyugat-Dunántúl: Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Zala megye; Közép-Dunántúl: Veszprém megye, Fejér megye, Komárom-Esztergom megye; Dél-Dunántúl: Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye; Közép-Magyarország: Budapest, Pest megye; Észak-Magyarország: Heves megye, Nógrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye; Észak-Alföld: Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye; Dél-Alföld: Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye)

- rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célok, koncepciók és intézkedések meghatározása, összehangolása és megvalósítása fejlesztési programok keretében, érvényesítése az egyéb ágazati döntésekben.

(Nem keverendő össze a területrendezés fogalmával, amely az országra, illetve térségeire kiterjedően a területfelhasználás rendjének és a területhasználat szabályainak megállapítását jelenti.)

A területfejlesztés célja

(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

- az ország valamennyi térségében a szociális piacgazdaság kiépítésének elősegítése, a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, az innováció térbeli terjedésének elősegítése;
- a főváros és a vidék, a városok és a községek, illetve a fejlett és az *elmaradott térségek* (ahol a gazdaság értéktermelő képessége, infrastrukturális fejlettsége és társadalmi mutatói jelentősen kedvezőtlenebbek az országos átlagnál) és települések közötti – az életkörülményekben, a gazdasági, a kulturális és az infrastrukturális feltételekben megnyilvánuló – jelentős különbségek mérséklése és a további válságterületek kialakulásának megakadályozása, társadalmi esélyegyenlőség biztosítása érdekében;

Elmaradott térségek:

- 219/1996. (XII. 24.) kormányrendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről
- a nemzeti és térségi identitástudat megtartása és erősítése.

A területfejlesztés feladata

(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

- a térségi és helyi közösségek területfejlesztési kezdeményezéseinek elősegítése, összehangolása az országos célkitűzésekkel (az ország és az egyes térségek területi fejlődése fő irányainak, fejlesztési stratégiai céljainak és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöknek hosszabb időtávra szóló meghatározása és érvényesítése);
- területfejlesztési koncepciók (az ország, illetve egy térség átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza a térség hosszú távú, átfogó fejlesztési céljait, továbbá a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információkat biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és a területfejlesztés szereplői számára), területfejlesztési programok (a területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott középtávú cselekvési terv, amely stratégiai és operatív programokra épül) és tervek kidolgozása, meghatározása és megvalósítása, a társadalom, a gazdaság és a környezet dinamikus egyensúlyának fenntartása, illetve javítása érdekében;

- a nemzetközi együttműködés keretében az Európai Unió regionális politikájához illeszkedés elősegítése, valamint a regionális együttműködésben rejlő kölcsönös előnyök hasznosítása és a határmenti (különösen a *hátrányos helyzetű határmenti*) térségek (azon települések összessége, melyek fejlődését, működését a határhoz való kötődése egyoldalúan meghatározza és kedvezőtlenül befolyásolja) összehangolt fejlesztésének elősegítése;
- az ország különböző adottságú térségeiben a társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító fejlesztéspolitika kidolgozása, összehangolása és érvényesítése;
- az elmaradott térségek felzárkóztatásának és fejlődésének elősegítése;
- a gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítése az egyes ipari és mezőgazdasági jellegű térségekben a munkanélküliség mérséklése;
- az *innováció* feltételeinek javítása a megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központokban (azon megfelelő termelési és szellemi háttérrel, illetve kapcsolatrendszerrel rendelkező települések, amelyek a gazdaság növekedését, szerkezetváltását és megújulását, illetve a társadalmi fejlődést nagyobb térségben segítik elő vagy mindezek elérése érdekében tudatos fejlesztési politika érvényesül), és az innovációk térségi terjedésének elősegítése;
- a kiemelt térségek sajátos fejlődésének elősegítése;
- a befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakítása.

A területfejlesztés intézményrendszere

(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

Központi állami szervek:

- Országgyűlés;
- kormány;
- Országos Területfejlesztési Tanács (tagjai: a megyei területfejlesztési tanácsok képviselőiben régióként egy-egy fő, legfeljebb azonban hat fő, az országos gazdasági kamarák elnökei, az Érdekegyeztető Tanács munkaadói és munkavállalói oldalának egy-egy képviselője, a földművelésügyi és vidékfejlesztési, a környezetvédelmi, a belügy-, a gazdasági, a közlekedési, hírközlési és vízügyi, az egészségügyi, a szociális és családügyi, az oktatási, a pénzügyminiszter, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter, valamint a *nemzeti kulturális örökség minisztere*, a főpolgármester vagy képviselője, az országos önkormányzati érdekszövetségek közös képviselője; tanácskozási joggal tagja továbbá a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány kuratóriumának elnöke, a Magyar Befektetési és Fejlesztési Bank elnöke és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke vagy képviselője);
- a területfejlesztési feladatok ellátásáért felelős miniszter (jelenleg a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter);
- más kijelölt miniszterek (köztük a *nemzeti kulturális örökség minisztere* is);

A területi szervek:

- területfejlesztési önkormányzati társulások (települési önkormányzatok képviselő-testületeinek megállapodásával létrehozott, önálló jogi személyiséggel rendelkező területfejlesztési szervek);
- megyei önkormányzatok;
- megyei területfejlesztési tanácsok (tagjai: a megyei közgyűlés elnöke, a megye területén lévő megyei jogú város[ok] polgármestere[i], a területfejlesztési feladatok ellátásáért felelős miniszter képviselője «a miniszter kezdeményezésére a megyei területfejlesztési tanács a megye társadalmi, gazdasági sajátosságainak figyelembevételével a megyei területfejlesztési tanácsban tagként való részvétellel más minisztert is felkérhet», a területi gazdasági kamarák képviselői, a megyében működő területfejlesztési önkormányzati társulások statisztikai vonzáskörzeteként egy-egy képviselője, a megyei munkaügyi tanács munkaadói és munkavállalói oldalának egy-egy képviselője; állandó meghívottjai a területfejlesztésben és területrendezésben érdekelt területi államigazgatási szervek képviselői);
- regionális fejlesztési tanácsok (tagjai: a tanács illetékességi területén működő megyei területfejlesztési tanácsok elnökei, illetve a fővárosi önkormányzat képviselője, a területfejlesztési feladatok ellátásáért felelős miniszter, a belügy-, a környezetvédelmi, a gazdasági, a közlekedési, hírközlési és vízügyi, a szociális és családügyi, az egészségügyi, az oktatási, a pénzügyminiszter és a *nemzeti kulturális örökség miniszterének képviselője*, a gazdasági kamarák egy-egy képviselője, továbbá az érintett területfejlesztési önkormányzati társulások legfeljebb hat képviselője, továbbá a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács tekintetében a kormány kinevezett képviselője és a főpolgármester, a Balaton Fejlesztési Tanács tekintetében pedig a kormány kinevezett képviselője; tanácskozási joggal: a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter képviselője; a területfejlesztési önkormányzati társulások képviselői a területüket érintő fejlesztési programok tárgyalása során a regionális fejlesztési tanácsban szavazati joggal vehetnek részt);
- területi államigazgatási szervek (pl.: megyei közigazgatási hivatalok, fogyasztóvédelmi főfelügyelőségek, illetékhivatalok, TÁKISZ-ok, megyei földhivatalok, közlekedési főfelügyelet, vízügyi főigazgatóságok, a KSH igazgatóságai, földtani hivatalok, mérésügyi hivatalok, bányakapitányságok, környezet- és természetvédelmi felügyelőségek, megyei hírközlési felügyelet, az ÁNTSZ megyei szervei, az APEH megyei szervei stb.).

A területfejlesztésben résztvevő intézmények főbb területfejlesztési feladatai
(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

Az Országgyűlés

- határozattal elfogadja az országos területfejlesztési koncepciót, ennek keretében megállapítja a területfejlesztési politikát meghatározó irányelveket, célokat, hosszú távú prioritásokat;

- 35/1998. (III. 20.) OGY-határozat az Országos Területfejlesztési Konceptióról
- beszámoltatja a kormányt a területfejlesztési politika végrehajtásáról;
- meghatározza a kiemelt térségek körét és elfogadja a területfejlesztés eszköz- és intézményrendszerének átfogó szabályait;
  - 35/1998. (III. 20.) OGY-határozat az Országos Területfejlesztési Konceptióról
  - 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról
- meghatározza a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveit, a kedvezményezett térségek (az érvényes területfejlesztési célok figyelembevételével, statisztikai jellemzők alapján meghatározott térségek köre, amelyek önkormányzatai, illetőleg azok közigazgatási területén tervezett programok és fejlesztések pénzügyi, gazdasági ösztönzőkkel támogathatók) besorolásának feltételrendszerét;
  - 30/1997. (IV. 18.) OGY-határozat a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett területek besorolásának feltételrendszeréről
  - 19/1998. (II. 4.) kormányrendelet a területfejlesztés kedvezményezett területeinek jegyzékéről
- az éves költségvetési törvény elfogadása során dönt a területfejlesztést szolgáló pénzeszközökről és ezzel egyidejűleg egyes pénzügyi kedvezményekről;
  - 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
- évente beszámoltatja a kormányt a területfejlesztést szolgáló pénzeszközök felhasználásáról;
- beszámoltatja a kormányt a nemzetközi és határmenti területfejlesztési és területrendezési tevékenységéről;
- meghatározza a területfejlesztéssel kapcsolatos önkormányzati feladatokat és ezek forrásait.

A kormány

- döntéseiben biztosítja a regionális politika érvényesülését, ennek keretében előkészíti és az Országgyűlés elé terjeszti:
  - az országos területfejlesztési koncepciót, a területfejlesztési politikát meghatározó irányelveket, célokat és hosszú távú prioritásokat;
  - a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció irányelveit, a kedvezményezett térségek besorolásának feltételrendszerét;
  - az éves költségvetési törvényben a területfejlesztést szolgáló pénzügyi eszközöket és az egyes pénzügyi kedvezményeket;
- összehangolja a különböző területfejlesztési célokat szolgáló állami pénzeszközöket;
- pénzügyi támogatást nyújt az országos területfejlesztési koncepcióban meghatározott területfejlesztési programok megvalósításához;
- dönt a területfejlesztést szolgáló központi és térségi pénzeszközök arányáról;
  - 41/1999. (III. 3.) kormányrendelet az 1999. évi vidékfejlesztési célleírányzat és a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás megyék közti felosztásáról

- meghatározza a területfejlesztést szolgáló pénzügyi eszközök, az igénybe vehető kedvezmények felhasználási szabályait;
  - 40/1999. (III. 3.) kormányrendelet a vidékfejlesztési (területfejlesztési) célelőirányzat 1999. évi felhasználásának részletes szabályairól
  - 32/1998. (II. 25.) kormányrendelet a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatások felhasználásának részletes szabályairól
  - 217/1998. (XII. 30.) kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
- kezdeményezheti regionális fejlesztési tanács létrehozását;
- elfogadja az országos, illetve a regionális fejlesztési tanács javaslata alapján a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciókat és programokat;
  - 184/1996. (XII. 11.) kormányrendelet a területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek egyeztetésének és elfogadásának rendjéről
  - 18/1998. (VI. 25.) KTM-rendelet a területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeiről
- elősegíti a területfejlesztési települési önkormányzati társulások szerveződését, ösztönzi a fejlesztési programok készítését és a térségi összefogással megvalósuló fejlesztéseket;
- elősegíti és támogatja az ország határmenti térségeinek a szomszédos országokkal való együttműködését, az európai regionális együttműködést;
- kétévente beszámol az Országgyűlésnek az ország területi folyamatainak alakulásáról és a területfejlesztési politika érvényesüléséről;
- gondoskodik az országos területi információs rendszer működtetéséről és ennek keretében a tervek nyilvántartásáról;
  - 112/1997. (VI. 27.) kormányrendelet a területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés rendjéről
- rendeletben határozza meg tagjainak a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos részletes feladat- és hatáskörét.
  - 193/1996. (XII. 19.) kormányrendelet a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos feladatairól

Az Országos Területfejlesztési Tanács

- részt vesz a területfejlesztési politika kialakításában és érvényesítésében, döntés-előkészítő, javaslattevő, véleményező és koordinációs feladatkörben;
- közreműködik az országos és a térségi fejlesztési programok, a központi, ágazati és a térségi elképzelések összehangolásában;
- véleményezi a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció irányelveit, a kedvezményezett térségek besorolásának feltételrendszerét;
- javaslatot tesz a területfejlesztési célú ágazati eszközök összehangolására;
- javaslatot tesz a területfejlesztést szolgáló pénzeszközök felosztására és a központi keret felhasználására;
- vizsgálja és értékeli az érintett minisztériumok és az országos hatáskörű szervek, illetve a területfejlesztési tanácsok fejlesztési célkitűzéseinek összhangját a területi politika céljaival;

- véleményezi a lényeges területi hatásokkal járó ágazati fejlesztési koncepciókat;
- javaslatot tesz az egyes, megyehatáron túl terjedő területfejlesztési feladatok közös ellátására;
- közreműködik az országos, az országos jelentőségű, valamint az országhatáron átnyúló infrastruktúra tervezés (létesítmények, hálózatok elhelyezése) összehangolásában.

A területfejlesztési feladatok ellátásáért felelős miniszter

- koncepciókat és javaslatokat készít az országos területfejlesztési politika megalapozására, annak célkitűzéseit érvényesíti tervezési, koordinációs, szervező és információs feladataiban;
- kidolgozza az országos területfejlesztési koncepciót, összehangolja az országos és a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat;
- közreműködik a kiemelt térségekre vonatkozó fejlesztési programok kidolgozásában, szervezi a végrehajtásukkal összefüggő feladatok teljesítését, és az e célt szolgáló anyagi eszközök felhasználását;
- szervezi az országos és az országos jelentőségű, valamint az országhatáron átnyúló, közös területrendezési koncepciók és tervek kialakítását, gondoskodik elkészítésükről.

A miniszterek

- feladataik ellátása során érvényesítik a területfejlesztés törvényben rögzített céljait;
- részt vesznek a területfejlesztéssel összefüggő és szakterületüket érintő kormányzati feladatok ellátásában, így különösen:
  - részt vesznek a területfejlesztési koncepciók és programok, továbbá a területrendezési tervek feladatkörüket érintő munkarészeinek kidolgozásában és érvényesítésében;
  - évente tájékoztatják a kormányt a feladatkörükben végzett fejlesztések főbb mutatóiról;
  - közreműködnek a megyei területfejlesztési és regionális fejlesztési tanácsok munkájában.
- *193/1996. (XII. 19.) kormányrendelet a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos feladatairól.*

A területfejlesztési önkormányzati társulások

- összehangoltan fejlesztik a társuláshoz tartozó településeket;
- közös területfejlesztési programokat alakítanak ki;
- a fejlesztések megvalósítását szolgáló közös pénzalapokat hoznak létre.

A megyei önkormányzatok

- a hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolják kötelezően ellátandó feladataikat, különösen az oktatási, a közművelődési, az egészségügyi, a szociális, az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos, idegenfor-

- galmi, illetve közszolgáltatási feladataikat, biztosítják azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal;
- koordinálják a megye települési önkormányzatai felkérése alapján a települések fejlesztési tevékenységét;
  - részt vesznek a Központi Statisztikai Hivatal megyei igazgatóságaival és más területi adatgyűjtő szervezetekkel együttműködve a területi információs rendszer kialakításában és működtetésében, információkat biztosítanak a területi tervek készítéséhez;
  - a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegítik a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
  - állást foglalnak a megyei területfejlesztési tanács döntését megelőzően a megye hosszú távú területfejlesztési koncepciójáról, a megyei területfejlesztési tanács döntését követően elfogadják annak a megyei önkormányzatra vonatkozó részét.

A megyei területfejlesztési tanácsok

- a megye területén összehangolják a kormányzat, a helyi önkormányzatok, azok területfejlesztési társulásai és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek keretében:
  - vizsgálják és értékelik a megye társadalmi és gazdasági helyzetét, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátják;
  - kidolgozzák és elfogadják – az országos területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megye hosszú távú területfejlesztési koncepcióját, illetve a megye fejlesztési programját és az egyes alprogramokat;
  - pénzügyi tervet készítenek a fejlesztési programok megvalósítása érdekében;
  - megállapodást köthetnek az érintett tárcákkal az egyes megyei fejlesztési programok finanszírozásáról;
  - részt vesznek – külön jogszabályok szerint – a területi kiegyenlítést szolgáló előirányzatok, elkülönített állami pénzalapok elosztásának döntés-előkészítésében, a felhasználás értékelésében;
  - véleményezik az illetékességi területüket érintő országos és kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciókat;
  - forrásokat gyűjthetnek a fejlesztési programok megvalósításához;
  - pályázati rendszer keretében, a megyei területfejlesztési koncepció figyelembevételével döntenek a hatáskörükbe utalt pénzeszközök felhasználásáról, a fejlesztések megvalósításáról;
  - megállapodást köthetnek a megyehatáron túlterjedő egyes területfejlesztési feladatok ellátása érdekében.

A regionális fejlesztési tanácsok

- kidolgozzák a megyehatárokon túl terjedő területfejlesztési koncepciókat;
- ellátnak megyehatárokon túlterjedő területfejlesztési feladatokat;
- megállapodást kötnek a megyei területfejlesztési tanácsokkal és más, a térségi

fejlesztési programokban közreműködőkkel a programok és fejlesztések finanszírozásáról.

A területi államigazgatási szervek

- részt vesznek a területfejlesztéssel összefüggő kormányzati feladatok végrehajtásában, érvényesítésének ellenőrzésében, a térségi fejlesztés és tervezés koordinálásában szakmai segítségnyújtással;
- információszolgáltatással;
- hatósági ellenőrzéssel.

A területfejlesztés eszközei

(Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

A területfejlesztés központi eszközei:

- a területfejlesztési célokat szolgáló költségvetési előirányzat, valamint az éves költségvetési törvényben meghatározott, az állami vagyon privatizációjából származó területfejlesztési célokra fordítható bevétel együttes összegének legfeljebb 50%-a;
- 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
- a vállalkozásokat segítő, meghatározott területen igénybe vehető pénzügyi kedvezmények;
- a gazdaság, a foglalkoztatás és az infrastruktúra fejlesztését szolgáló pénzalapok, illetve költségvetési előirányzatok;
- az éves központi költségvetésben meghatározott, a minisztériumok költségvetési forrásainak területfejlesztési programokra és célokra biztosított keretei;
- az egyes elkülönített pénzalapok területfejlesztési programokra és célokra felhasználható pénzeszközei;
- az önkormányzatok településfejlesztését (a települési érdekek érvényre juttatása céljából a település fejlődésének alapvető lehetőségeit és irányait meghatározó, a település természeti adottságaira, gazdasági, szociális-egészségügyi és pénzügyi szempontjaira épülő településfejlesztési elhatározás) támogató címzett (az önkormányzatok címzett támogatást igényelhetnek – a céltámogatási körben nem támogatható – vízgazdálkodási, egészségügyi, szociális, közoktatási és kulturális önkormányzati térségi vagy jogszabály által elfogadott országos, illetve törvényben meghatározott fővárosi, megyei szakmai fejlesztési programba foglalt önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, kiemelt fontosságú, 200 millió forint feletti beruházási összköltségű önkormányzati beruházások megvalósítására) és céltámogatások (1999. és 2001. között vízgazdálkodással, oktatással, egészségüggyel, hulladékgazdálkodással kapcsolatban álló, önkormányzati beruházások megvalósításához igényelhető, fejlesztési támogatás) rendszere;

Településfejlesztés:

- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

Címzett és céltámogatások:

- 1992. évi LXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről
- 1999. évi LIX. törvény a helyi önkormányzatok 1999. évi új címzett támogatásáról, a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény kiegészítéséről, valamint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról
- 1998. évi V. törvény a helyi önkormányzatok 1998. évi új címzett támogatásáról
- 1997. évi XLV. törvény a helyi önkormányzatok 1997. évi új induló címzett támogatásáról
- 104/1998. (V. 22.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási igénybejelentéséhez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány tartalmáról és értékelésének rendjéről
- 9/1998. (I. 23.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásának, a céljellegű decentralizált támogatásának igénybejelentési, döntés-előkészítési és elszámolási rendjéről, valamint a Magyar Államkincstár finanszírozási, elszámolási és ellenőrzési feladatairól, továbbá a TÁKISZ feladatairól
- 7001/1998. (BK 9.) BM-irányelv a céljellegű decentralizált támogatás pályázati rendszerének működtetéséről
- kormányközlemény a helyi önkormányzatok 1999. évi új céltámogatásáról
- a belügyminiszter, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter és a pénzügyminiszter együttes közleménye a területfejlesztési tanácsok részére normatívan elosztott céljellegű decentralizált 1999. évi támogatási előirányzat egyes megyékre, illetve a fővárosra jutó összegéről
- NKÖM-közlemény a helyi önkormányzatok 2000. évi címzett támogatási igénybejelentéséhez előírt ágazati beruházási koncepciójáról

A területfejlesztés térségi eszközei:

- a területfejlesztési célokat szolgáló központi költségvetési előirányzat, valamint az éves költségvetési törvényben meghatározott, az állami vagyon privatizációjából származó területfejlesztési célokra fordítható bevétel együttes összegének legalább 50%-a,
- az önkormányzati szabályozás keretében működő, az önkormányzatok infrastruktúra-fejlesztését támogató területi kiegyenlítő pénzeszközök;
- a térség helyi önkormányzatai által átadott források, helyi adókedvezmények;

A területfejlesztés egyéb eszközei:

- a területfejlesztési célú segélyek, illetve hitelek;
- a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, a gazdasági kamarák, valamint más intézmények önkéntes hozzájárulásai;
- a területfejlesztés céljainak hatékony megvalósítása érdekében a központi költségvetés, továbbá az egyes programok és fejlesztések elfogadásakor a területfejlesztés céljait figyelembe kell venni:
  - az országos infrastruktúra-rendszerek fejlesztése során;

- az ipari és mezőgazdasági válságkezelő és szakmapolitikai programokban;
  - a foglalkoztatáspolitikában;
  - a beruházás- és vállalkozásösztönzést, valamint a beruházásfejlesztést szolgáló alapok kialakításában;
  - az önkormányzati szabályozás kiegyenlítő mechanizmusában;
  - az idegenforgalomban;
  - az adópolitikában;
  - a szociálpolitikában és az egészségügyi ellátásban;
  - a művelődési és közoktatás-politikában;
  - a területfejlesztési koncepciók és programok;
- a kormány a területfejlesztési célok érdekében *vállalkozási övezetet (a régió fejlődése érdekében létrehozott, a területén folytatott tevékenységhez sajátos pénzügyi kedvezmények igénybevételét biztosító, területileg lehatárolt termelési és szolgáltató terület) hozhat létre az ipari szerkezetátalakítás térségeiben (szerkezetátalakítás térségei: azok az aránytalan ipari szerkezetű munkaerőpiaci vonzáskörzetek, ahol a munkanélküliség aránya jelentősen, és az ipari foglalkoztatottak aránya, továbbá csökkenése meghaladja az országos átlagot), illetve a gazdasági szerkezetátalakítás szempontjából meghatározó térségekben, a vállalkozási övezetekben a területfejlesztési célok érdekében pénzügyi és más kedvezményeket biztosít.*

Vállalkozási övezetek:

- 35/1998. (III. 20.) OGY-határozat az Országos Területfejlesztési Koncepcióról (Salgótarján, Ózd, Zemplén, Záhony, Kunmadaras, Berettyóújfalu, Békéscsaba, Szeged-Makó, Mohács-Baja, Barcs és Lenti)
- önkormányzatok és kistérségi társulások sajátos területfejlesztési céljaik érdekében ipari parkokat és egyéb fejlesztési egységeket hozhatnak létre.

A közművelődés kapcsolódási pontjai a területfejlesztés eszközeihez

(Jogszabályok, elsősorban a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény és a területfejlesztésről és területrendezéséről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján.)

Címzett támogatás

- kiemelt fontosságú, 200 millió forint feletti *beruházási (a felújítási munka kivételével a számviteli törvényben, illetve a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvizelési kötelezettségéről szóló kormányrendelet szerint meghatározott tevékenység) összköltségű (a beruházási költség [a számvitelről szóló – többször módosított – 1991. évi XVIII. törvény szerint a beruházás fogalmához kötődő, a központi támogatás szempontjából elismerhető ráfordítás] előzetesen felszámított, le nem vonható áfával növelt összege) önkormányzati közművelődési feladatellátást szolgáló beruházáshoz címzett támogatás igényelhető:*
- a címzett támogatás mértéke legfeljebb a beruházási összköltségnek az önkormányzati saját forrásból nem fedezett része;
- az előző év december 15-éig – országgyűlési képviselő-választás évét követően

- február 12-éig – benyújtott, a feltételeknek megfelelő igénybejelentések javasolhatók címzett támogatásra;
- a támogatásra javasolt igények mellett fel kell tüntetni az igényelt támogatás ütemezését is;
  - címzett támogatás a cél szerinti alapfunkció ellátását szolgáló, műszaki-pénzügyi-gazdasági szempontból előkészített, önkormányzati feladat hatékony ellátásához szükséges beruházáshoz igényelhető;
  - a címzett támogatás csak az alapfunkció ellátására alkalmas és önállóan üzembe helyezhető beruházáshoz nyújtható;
  - a címzett támogatással megvalósuló beruházásokhoz az egyéb állami pénzforrásból és az elkülönített állami pénzalapokból (a továbbiakban: egyéb állami támogatás) is pályázható támogatás;
  - az egyéb állami támogatások a központi támogatással együtt nem haladhatják meg a beruházási összköltség 100%-át;
  - a címzett támogatással megvalósuló beruházáshoz az egyéb állami támogatásokból és a központi támogatásból ugyanazon jogerős, érvényes, hatósági (építésre jogosító) engedélyek, azokhoz tartozó tervdokumentáció és beruházási költség alapján igényelhető támogatás;
  - a címzett támogatással megvalósuló beruházásokhoz – a beruházási koncepció részeként – *megvalósíthatósági tanulmányt [a 104/1998. (V. 22.) kormányrendelet hatálya alá tartozó beruházási támogatási döntésekhez, illetve a döntés előkészítéséhez szükséges szakmai, műszaki, pénzügyi, üzemeltetési és gazdasági szempontok együttes feltárását és értékelését tartalmazó komplex, a megoldások egészére vagy részleteire vonatkozó változatok bemutatása]* kell készíteni, támogatás csak a megvalósíthatósági tanulmány *szakmai értékelése (a megvalósíthatósági tanulmány megítélésére irányuló eljárás és döntés, amelynek célja, hogy a központi támogatás – az építés és az üzemeltetés együttes vizsgálata alapján – az összességében legelőnyösebb megoldás megvalósítását szolgálja)* által összességében legelőnyösebb megoldásra adható;
    - *a megvalósíthatósági tanulmány általános és a kulturális beruházásokra vonatkozó részletes követelményeit a 104/1998. (V. 22.) kormányrendelet, s annak 1., valamint 5. melléklete rögzíti*
  - a címzett támogatásban még nem részesült, folyamatban lévő beruházáshoz központi támogatás a még hátralévő beruházási költséghez igényelhető;
  - az önkormányzatnak a beruházási koncepcióját egyeztetnie kell a *szakminisztérium* szakmai programjával;
  - a *szakminiszter* meghatározza az önkormányzati beruházások koncepciójának tartalmi követelményeit és a Belügyminisztériummal történt egyeztetés után az erről szóló tájékoztatót minden év február 1-jéig közzéteszi az önkormányzatok Közlönyében;
    - *NKÖM-közlemény a helyi önkormányzatok 2000. évi címzett támogatási igénybejelentéséhez előírt ágazati beruházási koncepciójáról = Önkormányzatok Közlönye 1999/2. szám*

- az önkormányzat május 5-éig benyújtja a szakminiszter által közzétett követelmények figyelembevételével készített beruházási koncepció egy eredeti példányát a Belügyminisztériumnak, további egy-egy – hitelesített – példányát a *szakminisztériumnak*, a Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálatnak, illetőleg a Fővárosi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálatnak (a továbbiakban az utóbbiak együtt: TÁKISZ);
- a TÁKISZ számítógépen feldolgozza a beruházási koncepciókat és az adatokat május 15-éig megküldi a Belügyminisztériumnak;
- a *szakminisztérium* az általa kiválasztott beruházási koncepciókat minősíteti a szakmai értékelést végző szervezettel a legelőnyösebb változat kiválasztása céljából;
  - a szakmai bizottság tagjai az ágazati minisztérium képviselői, az ágazati minisztérium által felkért szakértők és a Belügyminisztérium képviselője;
  - a szakmai bizottság elnökét az ágazati miniszter kéri fel;
  - a bizottság határozatképes, ha tagjainak fele, de legalább három tag jelen van;
  - a szakmai bizottság az összességében legelőnyösebb változat kiválasztásáról egyszerű szótöbbséggel határoz, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt;
  - a szakmai bizottság döntését jegyzőkönyvbe kell foglalni;
  - a jegyzőkönyv – az előzetes támogatásra vonatkozó kormánydöntést követően – nyilvános;
- a Belügyminisztérium egyezteti – a szakminisztériummal és a TÁKISZ-szal – az adatfeldolgozásnak a beruházási koncepciók adataival való egyezőségét, és eltérés esetén elvégzi a számítógépes nyilvántartásban a javításokat;
- a *szakminisztérium* koncepcióként szakmai véleménnyel ellátott, rangsorolt javaslatot küld július 15-ig a Belügyminisztériumnak;
- a kormány a belügyminiszter előterjesztése alapján augusztus 31-ig – országgyűlési képviselő-választás évében október 31-ig – állást foglal a címzett támogatásra javasolt és nem javasolt beruházásokról, a kormány állásfoglalásáról az Önkormányzatok Közlönyében közzétett közlemény útján ad tájékoztatást;
- a *szakminisztérium* és a Belügyminisztérium – a szakmai értékelést végző szervezet által legelőnyösebbnek tartott megoldás alapján – egyezteti az önkormányzatokkal a beruházás támogatható műszaki tartalmát, valamint a bevonható önkormányzati saját forrást;
- az önkormányzat benyújtja a címzett támogatási igénybejelentés egy eredeti példányát a Belügyminisztériumnak, további egy-egy – hitelesített – példányát a *szakminisztériumnak* és a TÁKISZ-nak (a címzett támogatási igény benyújtását nem helyettesíti a beruházási koncepció benyújtása);
  - a *címzett támogatási igénybejelentést a helyi önkormányzatok címzett és cél-támogatásának, a céljellelű decentralizált támogatásának igénybejelentési, döntés-előkészítési és elszámolási rendjéről, valamint a Magyar Államkincstár finanszírozási, elszámolási és ellenőrzési feladatairól, továbbá a TÁKISZ feladatairól szóló 9/1998. (I. 23.) számú kormányrendeletnek az 1. számú melléklete szerinti formanyomtatványon, a 2. és 3. számú mellékletben meghatározott követelményeknek megfelelően a 4. számú melléklet szerinti dokumentu-*

mokkal kell benyújtani; az önkormányzat kérésére a TÁKISZ évente egyszer köteles átadni az igénybejelentés összes formanyomtatványát és dokumentumát – papíron – egy példányban, illetve mágneses adathordozón; az önkormányzat a mágneses adathordozón átvett tartalom alapján a formanyomtatványokat és dokumentumokat azonos formában, teljes terjedelemben – hivatkozásokkal együtt – kinyomtatott, azonos tartalmú dokumentumként állítja elő.

- a TÁKISZ számítógépen feldolgozza a címzett támogatási igénybejelentéseket és december 31-ig – az országgyűlési képviselő-választás évét követően február 28-ig – megküldi az adatokat a Belügyminisztériumnak;
- a helyi önkormányzat által benyújtott címzett támogatási igény összegét a törvényjavaslatnak az Országgyűléshez történő benyújtása előtt – a rendelkezésre álló előirányzat mértékétől függően – a Belügyminisztérium és a szakminisztérium kezdeményezésére az önkormányzat módosítja, egyebekben az igénybejelentés nem módosítható;
- a kormány az új címzett támogatásokról szóló törvényjavaslatot a költségvetési törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül – országgyűlési képviselő-választás évét követően május első hetében – beterjeszti az Országgyűlésnek;
- az Országgyűlés – a kormány javaslata alapján – egy alkalommal dönt a beruházás teljes időszakára a címzett támogatásról, a külön jogszabályban szereplő beruházási adatlapon feltüntetett éves támogatási ütemeknek megfelelően;
  - *1999. évi LIX. törvény a helyi önkormányzatok 1999. évi új címzett támogatásáról, a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény kiegészítéséről, valamint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról*
- ha az Országgyűlés által elfogadott új címzett támogatásokról szóló törvény adatai eltérnek a törvényjavaslatétól, akkor az önkormányzat – a Belügyminisztérium megkeresését követően – módosítja a címzett támogatás igénybejelentésének dokumentumait;
- a kivitelezést a támogatási jogosultság kihirdetésétől számított tizenkét hónapon belül meg kell kezdeni;
- a címzett támogatással megvalósult létesítmény – amelyet az önkormányzat tárgyi eszközként aktivált – csak olyan gazdasági társaság vagy közhasznú társaság tulajdonába kerülhet, amelyet kizárólag az érintett önkormányzat, illetőleg önkormányzatok vagy kizárólag önkormányzatok és az állam alapítottak, és a beruházás befejezésének évét követő tíz évig a gazdasági vagy közhasznú társaságnak többségi tulajdonosa(i) az alapító(k);
- a központi támogatással megvalósított létesítmények és fejlesztések működtetéséről az önkormányzat gondoskodik;

Továbbiak:

- *1992. évi LXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásáról 9/1998. (I. 23.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásának, a céljellegű decentralizált támogatásának igénybejelentési, döntés-előkészítési és elszámolási rendjéről, valamint a Magyar Államkincstár*

Céljelleget decentralizált támogatás

- céljelleget decentralizált támogatás igényelhető a helyi önkormányzat közművelődési feladatellátási körébe tartozó felhalmozási kiadások támogatására:
  - a helyi önkormányzat támogatható felhalmozási kiadásai körébe a költségvetési rendeletében szereplő beruházási, felújítási feladatok tartoznak;
  - a megyei területfejlesztési tanácsok, továbbá a Fővárosi Közgyűlés a terület-, illetve városfejlesztési koncepciók figyelembevételével, saját hatáskörben kialakított feltételrendszer szerint, pályázati rendszer keretében döntenek a céljelleget decentralizált támogatások felhasználásáról;
  - a helyi önkormányzat pályázatot nyújt be a felhalmozási feladat támogatására a területfejlesztési tanácshoz;
  - a területfejlesztési tanács pályázati kiírásának tartalmaznia kell a beruházás, felújítás kezdésének és befejezésének határidejét és a határidő be nem tartásának következményeit; a támogatásról az érintett *szakminisztérium* véleményének figyelembevételével kell dönten;
  - a megyei területfejlesztési tanácsok, továbbá a Fővárosi Közgyűlés (a továbbiakban együtt: területfejlesztési tanács) évente legalább két alkalommal dönt a támogatásokról (az első fél évben az éves keret legfeljebb 70%-a köthető le döntéssel);
  - a területfejlesztési tanács és a *szakminisztérium* a kapcsolattartás módját megállapodásban rögzíti;
  - a területfejlesztési tanács a döntés meghozatala előtt megkéri az érintett *szakminisztérium* véleményét – a megállapodásban foglaltak szerint – az önkormányzatok támogatási pályázatáról, amennyiben a *szakminisztérium* a megkeresés átvételétől számított 15 munkanapon belül nem nyilatkozik, úgy azt a támogatással egyetértőnek kell tekinteni;
  - a területfejlesztési tanács nyilvánosságra hozza döntéseit az Önkormányzatok Közlönyében és a Környezetvédelmi és Építésügyi Értesítőben;
  - a belügyminiszter irányelvet ad ki a támogatás pályázati rendszerének működésére;
    - 7001/1998. (BK 9.) BM-irányelv a céljelleget decentralizált támogatás pályázati rendszerének működtetéséről (Magyar Közlöny 1998/34. szám)
  - a helyi önkormányzat támogatást igényelhet a területfejlesztési tanácstól az önkormányzati tulajdont sújtó, előre nem látható természeti vagy más károkból adódó (vis maior) esetek többletkiadásainak részbeni vagy teljes támogatására, a biztosításból vagy egyéb módon megtérülő károk figyelembevételével (nem tartoznak a vis maior támogatási körbe az elmaradt felújításból, karbantartásból eredő, korábban megelőzhető károk helyreállítását, illetve felújítási előirányzatok pótlását célzó támogatási igények, nem támogathatók azok a kérelmek sem, ahol a jelzett károk helyreállítása a helyi önkormányzattól – az önkormányzat rendelkezésére álló források alapján – elvárható;

- az önkormányzat a vis maior támogatási kérelmét a területileg illetékes területfejlesztési tanácshoz nyújtja be.

Továbbiak:

- 1992. évi LXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásáról
- 9/1998. (I. 23.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásának, a céljellegű decentralizált támogatásának igénybejelentési, döntés-előkészítési és elszámolási rendjéről, valamint a Magyar Államkincstár finanszírozási, elszámolási és ellenőrzési feladatairól, továbbá a TÁKISZ feladatairól
- 7001/1998. (BK 9.) BM-irányelv a céljellegű decentralizált támogatás pályázati rendszerének működtetéséről
- A belügyminiszter, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter és a pénzügyminiszter együttes közleménye a területfejlesztési tanácsok részére normatívan elosztott céljellegű decentralizált 1999. évi támogatási előirányzat egyes megyékre, illetve a fővárosra jutó összegéről (Magyar Közlöny 1999/5. szám)

Területfejlesztési koncepciók, programok

- területfejlesztési koncepció, illetőleg területfejlesztési program az ország, illetve egy térség (a régió, a megye, a kiemelt térség és a kistérség) területére készül;
- a regionális és a kiemelt térségi területfejlesztési koncepciót össze kell hangolni az országos területfejlesztési koncepcióval, a megyei és a kistérségi területfejlesztési koncepciót pedig az országos, a regionális és a kiemelt térségi koncepcióval;
- a területfejlesztési koncepciók és programok nem lehetnek ellentétben az elfogadott területrendezési tervekben foglaltakkal;
- a területrendezési terveknek figyelembe kell venniük a térséget érintő területfejlesztési koncepciókban és programokban foglaltakat;

A területfejlesztési koncepciók és programok egyeztetése:

- a területfejlesztési koncepciók és programok egyeztetésében a következők vesznek részt:
- az Országos Területfejlesztési Tanács;
- a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter;
- egyes miniszterek, közöttük a *nemzeti kulturális örökség minisztere* is, valamint az országos hatáskörű szervek vezetői;
- a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter a közigazgatás- és területpolitikai feladattal megbízott politikai államtitkára (a továbbiakban: államtitkár) útján;
- a regionális területfejlesztési tanácsok;
- a megyei területfejlesztési tanácsok;
- a megyei önkormányzat közgyűlése;
- a fővárosi önkormányzat közgyűlése;
- a megyei jogú város közgyűlése;
- az országos önkormányzati szövetségek;
- az országos gazdasági kamarák, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek országos szakmai kamarái és a szakmai társadalmi szervezetek;

- a területileg érintett területi gazdasági kamarái, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek területi szakmai kamarája és a szakmai társadalmi szervezetek;
- a területileg érintett területi államigazgatási szervek;
- a területileg érintett területfejlesztési önkormányzati társulások;
- a területileg érintett települési önkormányzatok;
- az országos területfejlesztési koncepciót a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter dolgozza ki, az érintett miniszterek részt vesznek az országos területfejlesztési koncepció feladatkörüket érintő munkarészeinek kidolgozásában;
- az országos területfejlesztési koncepciót véleményezésre meg kell küldeni az egyeztetésben résztvevő minden felsorolt szervnek;
- a több megye (régió) területét érintő területfejlesztési koncepciót és programokat a regionális fejlesztési tanács dolgozza ki, és fogadja el;
- ha a térségben nem működik regionális fejlesztési tanács, akkor a több megye (régió) területét érintő területfejlesztési koncepciót és programokat az érintett megyei területfejlesztési tanácsok – megállapodás alapján – dolgozzák ki, és összehangoltan fogadják el;
- a régió területfejlesztési koncepciójának véleményeztetését az országos területfejlesztési koncepcióra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával kell végezni;
- a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciót és programot a regionális fejlesztési tanács dolgozza ki;
- a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciót és programokat is meg kell küldeni véleményezésre a fentebb felsoroltaknak;
- a megyei területfejlesztési koncepciót és programot a megyei területfejlesztési tanács dolgozza ki;
- a megyei területfejlesztési koncepciót és programot is meg kell küldeni véleményezésre a fentebb felsoroltaknak, valamint a szomszédos megyei területfejlesztési tanácsnak is;
- a kistérségi területfejlesztési koncepciót és programot a területfejlesztési önkormányzati társulás dolgozza ki, és hagyja jóvá;
- a kistérségi területfejlesztési koncepciót és programot véleményezésre meg kell küldeni a regionális és megyei fejlesztési tanácsnak, a területileg érintett területi gazdasági kamaráknak, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek területi szakmai kamaráinak, a szakmai társadalmi szervezeteknek, a területileg érintett területi államigazgatási szerveknek és a területileg érintett települési önkormányzatoknak;
- a szomszédos országokkal közös területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére és elfogadására, az érintett térségnek megfelelő területfejlesztési koncepció, illetve program véleményezésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni;
- a területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz – annak környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait bemutató – vizsgálati elemzést kell készíteni;

- a vizsgálati elemzés elkészítéséről a területfejlesztési koncepció és program kidolgozója gondoskodik;
- a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának és elfogadásának eljárási rendje:
  - a területfejlesztési koncepciók és programok (a továbbiakban együtt: területi tervek) kidolgozója a területi terv elkészítésére tervezési jogosultsággal rendelkező személy vagy szervezet (a továbbiakban: tervező) számára megbízást adhat;
  - a területi terv egyes munkafázisainak dokumentációit meg kell küldeni az egyeztetésben résztvevők számára;
  - az egyeztetés elvégezhető a dokumentációból készült – az elfogadás szempontjából fontos elemeket tartalmazó – kivonattal is, a megbízónak ez esetben is gondoskodnia kell arról, hogy az eredeti méretarányú tervlapokat és rajzi mellékleteket tartalmazó teljes dokumentáció megtekinthető legyen;
  - a területi terv kidolgozója határidő kitűzésével felhívja az együttműködő és véleményező szervezetet javaslataik közlésére;
  - a véleményezésre a kistérség területfejlesztési koncepciója és programja esetén legalább harminc, egyébként hatvan napot kell biztosítani;
  - az egyeztetés során tett írásbeli észrevételeket – a tervezői válaszokkal kiegészítve – az egyes munkafázisok dokumentációjához kell csatolni;
  - a kidolgozott és a véleményező szervezetek egyeztetett területi terv tervezőt a döntéshozó elé kell terjeszteni, az előterjesztésben fel kell tüntetni:
    - azokat a tartalmi kérdéseket, amelyekben nem alakult ki egyetértés;
    - az előterjesztő álláspontját az el nem fogadott javaslatokról, és
    - a részletesen indokolt ellenvéleményeket.

Az egészében vagy egyes részfejezeteiben elfogadott területi tervet közzé kell tenni a következők szerint:

- a regionális, megyei és kiemelt térségi területi tervet az érintett megyei önkormányzatok hivatalos lapjában vagy a szervezeti és működési szabályzatukban megállapított módon;
- a kistérség területfejlesztési koncepcióját és programját az érintett települési önkormányzatok hivatalos lapjában vagy a szervezeti és működési szabályzatukban megállapított módon;
- a kidolgozó szerv országos, illetve helyi napilapban vagy más alkalmas módon köteles tájékoztatni az érintett települési önkormányzatokat és lakosságot:
  - a tervezés megindításáról, a terv készítésének céljáról és a terv által megoldható kérdések jellegéről;
  - az egyes fő munkarészek elkészültéről;
  - a lakossági észrevételek megtételének lehetőségéről és módjáról;
  - a terv elfogadásáról és az elfogadó határozat tartalmáról;

A területfejlesztési koncepciók, programok tartalmi követelményei:

- a területfejlesztési koncepció elkészítésének részletes tartalmi követelményeit a területfejlesztési koncepciók és programok és a területrendezési tervek tar-

talmi követelményeiről szóló 18/1998. (VI. 25.) KTM-rendelet 1., a területfejlesztési program részletes tartalmi követelményeit a rendelet 2. számú melléke tartalmazza;

- az országos, kiemelt térségi, regionális, megyei és kistérségi területfejlesztési koncepciók és programok tartalmi követelményei azonosak, kidolgozásuk az adott térségi szintnek megfelelő részletezettséggel történik;
- a területfejlesztési koncepció, program és a területrendezési terv időtávlatai:
  - rövid táv: 2 évig,
  - középtáv: 3–6 év,
  - hosszú táv: 7–15 év,
  - nagy távlat: 15 éven túl;
- a területfejlesztési koncepció készítésére, kidolgozására kötelezett dönt – egyeztetést követően – arról, hogy az előkészítő fázis munkarészei megfelelnek-e a további tervezés alapjául;
- az elfogadott területi terveket nyilván kell tartani és meg kell őrizni.

Továbbiak:

- 184/1996. (XII. 11.) kormányrendelet a területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek egyeztetésének és elfogadásának rendjéről
- 18/1998. (VI. 25.) KTM-rendelet a területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeiről

A területfejlesztési célelőirányzatok Országgyűlés által meghatározott általános irányelvei

[Jogszabályok, elsősorban a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett területek besorolásának feltételrendszeréről szóló 30/1997. (IV. 18.) OGY-határozat alapján.]

- a területfejlesztést szolgáló kiemelt pénzügyi előirányzatok felhasználása a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényben meghatározott célokkal összhangban segítse elő a gazdaság fejlődését megalapozó, a fenntartható fejlődés követelményeit biztosító területfejlesztési koncepciók és programok megvalósítását;

Ennek érdekében kiemelten támogatni kell:

- az ország társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott területein a gazdaság megerősödését, a foglalkoztatást elősegítő fejlesztéseket és a gazdaságfejlesztéssel összefüggő infrastrukturális fejlesztéseket;
- a legsúlyosabb foglalkoztatási problémákkal küzdő kistérségek és a szerkezetátalakítás térségeiben gazdasági szerkezetváltást segítő hatékony munkahelyteremtést, illetve annak megtartását;
- a jelentős piaci részesedéssel, a térségben kifejtett termelési tevékenységgel vagyonnal bíró és térségi kooperációt felmutató szereplők integrációjának kialakulását, ha a gazdasági együttműködés önkéntes felvállalására, a gazdasági

erőforrások koordinációjára és gazdaságfejlesztő szakmai programok kimunkálására kötelezettséget vállalnak;

- a gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket azokban a térségekben, amelyekben a társadalmi és gazdasági elmaradottság súlyos munkanélküliséggel társul;
  - a mezőgazdasági és vidékfejlesztés térségeiben a biotermékek előállítását, a munkahelyteremtő beruházásokat, különös tekintettel a mezőgazdasági termékek feldolgozását biztosító fejlesztéseket, az agrárintegrációt és az ezek működtetéséhez kapcsolódó termelő infrastrukturális fejlesztéseket. Az agrárágazat támogatása során figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy ezek a támogatások ágazati célokon túl a vidékfejlesztési program végrehajtását is szolgálják;
  - azokban a területfejlesztési szempontból kedvezményezett térségekben, ahol a lakónépességben belül jelentős részarányt képviselnek az átlagosnál rosszabb életkörülmények között élő kisebbségi népcsoportok, a munkahelyteremtő és az életkörülményeket javító fejlesztések;
  - az innovációs létesítmények létesítését, illetve előkészítését a megfelelő tudományos és szellemi háttérrel rendelkező központokban;
  - vállalkozói övezetek kialakítását;
  - nemzetközi egyezmények alapján a határ menti térségek fejlesztését;
  - a támogatások szolgálják a kistérségi és regionális természeti, társadalmi, gazdasági, humán és termelő, infrastrukturális erőforrások jobb hasznosítását és a gazdaság szerkezeti átalakítását, ezzel az új, értéktermelő tevékenységek meghonosítását, a kisvállalkozások beindulását segítő feltételek javítását;
  - a támogatások is erősítsék a területi kötődést, a kulturális örökség megőrzését is szolgáló helyi és regionális kezdeményezőkézség kialakulását, a szakmai hagyományok felélesztését, a vidék lakónépesség megtartó képességét;
  - a támogatás csak olyan fejlesztések megvalósításához adható, amelyekkel együtt a környezet terhelése nem haladja meg az életfenntartó ökoszisztéma terhelhetőségét;
  - a területfejlesztési célleírányzat felhasználása során elsőbbséget kell biztosítani a kormányzati regionális és válságkezelő programokba illeszkedő fejlesztéseknek;
  - a támogatható célok és területek meghatározásánál ügyelni kell a források és igények összhangjának megteremtésére, a pályázati célokat a források és térségi adottságok, illetve fejlesztési célok függvényében kell meghirdetni;
- Mindezeket figyelembe véve a következő térségi programok, illetve fejlesztések támogatandók a területfejlesztési célleírányzatból:
- munkahelyteremtő beruházások, beleértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását, manipulálását, állattartó telepek létesítését, halászati termékek feldolgozását, a meglévő foglalkoztatott létszám megőrzését szolgáló piac- és termékértékesítést elősegítő fejlesztések, köztük az ültetvénytelepítést, tájjellegű, specifikus termékek előállítását szolgáló beruházások;
  - vállalkozásokat segítő *innovációs központok (az olyan szervezet, amelynek adottságai és kapcsolatrendszere lehetővé teszi a korszerű fejlesztési, technológiai eljárások telepítését, és amely ezáltal a műszaki fejlődésre általános*

- „húzó” hatást fejthet ki), inkubátorházak, ipari parkok kiépítése, és munka-helyteremtéssel járó humán infrastruktúra-fejlesztések;
- térségi fejlesztési programok, a helyi társadalom fejlődését, önszerveződését elősegítő programok készítése, és az ökológiai szemléletű kistérségi területfejlesztési programok megvalósításának támogatása;
  - biotermékek előállításához kapcsolódó és az agrárintegrációt elősegítő fejlesztések;
  - a gazdaságfejlesztéssel összefüggő, vállalkozásokat segítő termelő infrastrukturális beruházások, így elsősorban térségi jelentőségű energia-, közlekedés-, víz- és szennyvízrendszerek kiépítését, a hírközlést, a térségi hulladék elhelyezését és kezelését szolgáló fejlesztések, valamint az integrált vidékfejlesztés keretében a mezőgazdasági termékek feldolgozásához, az állattartó telepekhez és a falusi turizmushoz (lovaglás, horgászat, vadászat, hegyközségek területén a helyi specialitásokra épülő) kapcsolódó infrastrukturális létesítmények kiépítése;
  - más jogszabályokban meghatározott vállalkozási övezetekben megvalósuló fejlesztések;
  - különleges, a helyi gazdasági fejlődést elősegítő célprogramokhoz, részfoglalkoztatást segítő közmunka-programokhoz, közhasznú munkavégzéshez kapcsolódó fejlesztések;
  - a falusi idegenforgalom fejlesztése;
  - a gyógyturizmus fejlesztése;
- A területi kiegyenlítést szolgáló támogatásokat az önkormányzatok a következő fejlesztések érdekében vehetik igénybe:
- a településeken vagy annak egyes területein a termelő infrastruktúra kiépítéséhez;
  - a megszűnt mezőgazdasági szervezetektől átvett bel- és külterületi meglévő infrastrukturális hálózatok felújításához, fejlesztéséhez, beleértve a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges bekötő-, összekötő utak kiépítését és felújítását;
  - a felszíni vízelvezető rendszerek kiépítéséhez, felújításához és a holtágak rehabilitációjához;
  - ipari területek előkészítéséhez;
  - infrastrukturális fejlesztési és környezetvédelmi célú közhasznú munkák dologi és felhalmozási költségeihez történő hozzájáruláshoz;
  - a turizmushoz, természetvédelemhez és szociális foglalkoztatáshoz kapcsolódó önkormányzati fejlesztésekhez;
  - a céltámogatásoknál a saját forrás kiegészítéséhez;
  - *a területi kiegyenlítést szolgáló támogatások általános feltételeit, pályázati rendszerét a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatások felhasználásának részletes szabályairól szóló 32/1998. (II. 25.) számú kormányrendelet rögzíti*
- a támogatások felhasználásánál elsődlegesen azokat a célokat kell támogatni, amelyek térségi összefogással valósulnak meg;

- a területfejlesztési céllelőirányzat központi kerete a működtetési, a tervezési és a kutatásfejlesztési feladatok finanszírozása mellett biztosítson támogatást:
  - az EU által támogatott fejlesztési programokhoz;
  - az innovációs programokhoz, vállalkozói övezetek, ipari parkok, inkubátorházak fejlesztési programjához;
  - más központi alapokkal közös finanszírozással meghirdetett fejlesztési programokhoz;
  - több megyét érintő regionális fejlesztési koncepciók és programok megvalósításához;
  - a megyei fejlesztési programok támogatásához, azok minősége, illetve a források függvényében;
  - a jelentős, legalább 100 munkahelyet teremtő fejlesztésekhez;

Továbbiak:

- *30/1997. (IV.18.) OGY-határozat a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett területek besorolásának feltételrendszeréről.*

XII.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma közművelődési irányító tevékenysége

Az 1997. évi CXL. törvény 88. § és 100. §-a szerint a *miniszter* ágazati irányító feladat- és hatáskörében közreműködik a törvényben foglalt művelődési jogok biztosításában.

Ennek keretében szakmai irányelveket és állásfoglalásokat ad ki, rendeletben határozza meg a szakmai képzés követelményeit, az egyes munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket, a közművelődési szakértők működési engedély kiadásának követelményeit, a statisztikai adatszolgáltatás tartalmát és rendjét. Véleményezi a helyi önkormányzatok intézményeinek létesítésére, átszervezésére, szüneteltetésére, megszüntetésére vonatkozó terveit.

Gondoskodik a Magyar Művelődési Intézet irányításáról, működési feltételeiről. Szakfelügyelet keretében ellenőrzi a törvény előírásainak, a közművelődési intézmények tevékenységére vonatkozó egyéb jogszabályoknak, szakmai követelményeknek a betartását és a központi támogatások felhasználását.

(A művelődési és közoktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 47/1991. (IX. 15.) kormányrendeletet a Dokumentumtár tartalmazza.)

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közművelődési Főosztálya ágazati irányítási feladatokat lát el a közművelődés területén és az önkormányzati közművelődési intézmények vonatkozásában.

Gyakorolja a jogszabályokban meghatározott minisztériumi kötelezettségeket és jogokat.

Ennek keretében felelős a szakterületre vonatkozó szakmai fejlesztési koncepciók kidolgozásáért, s megvalósulásuk érdekében szabályozási kezdeményezéseket tesz.

Előkészíti a szakterületre vonatkozó jogszabályokat, véleményezi a szakterületet érintő egyéb koncepciókat, jogszabálytervezeteket.

Ellátja a Magyar Művelődési Intézet felügyeletét. Megszervezi a közművelődésben érintett országos közművelődési társadalmi szervezetek költségvetési támogatása tárgyában döntést hozó szakkuratóriumok munkáját. A meghozott döntések alapján támogatási szerződéseket köt, illetve figyelemmel kíséri azok megvalósulását, végzi a támogatottak pénzügyi beszámoltatását.

Előkészíti és megszervezi a helyi önkormányzati intézmények technikai-műszaki fejlesztését szolgáló, érdekeltségnövelő pályázatok lebonyolítását és dönt a támogatások odaítéléséről.

Közreműködik a közművelődési feladatfinanszírozásra és a közművelődési intézmények telematikai, információs feladatainak ellátására szolgáló központi költ-

ségvetési előirányzatok pályázatainak kiírásában, döntésének meghozatalában, lebonyolításában, a pályázati összegek rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrzésében.

Közreműködik a közművelődési terület szakmai képzésének kidolgozásában és jogszabálynak megfelelő működtetésében.

Folyamatos kapcsolatot tart a Belügyminisztérium illetékes szervezeti egységeivel, a megyei közigazgatási hivatalokkal, az önkormányzatok szövetségeivel a közművelődési tevékenységek ágazati irányításának hatékonysága érdekében.

Véleményezi az önkormányzatok közművelődési intézmény létesítésére, átszervezésére és megszüntetésére, tevékenységének két hónapon túli szüneteltetésére vonatkozó előterjesztéseit.

Programokat készít a közművelődési tevékenységek ellátásának fejlesztésére.

Együttműködik a közművelődés országos szakmai és érdek-képviselői szerveivel.

A kulturális helyettes államtitkár által kijelölt munkatársai állandó meghívottként részt vesznek a Nemzeti Kulturális Alap szakmai kollégiumainak munkájában.

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közművelődési Főosztály
1077 Budapest, Wesselényi utca 20–22. Tel.: 06-1-484-7100, fax: 06-1-484-7124
Elektronikus levélcím: julianna.szasz@nkom.gov.hu
Honlap: www.nkom.hu

XIII.

17/1997 (IV. 18.) MKM-rendelet alapján a közművelődési (informatikai) rendszerek, hálózatok, ill. közművelődési tevékenység szervezése, fejlesztése, személyi és más szakmai pályázatok elbírálásához szakértői működési engedélyt kapott szakemberek névsora
(Utolsó módosítás: 2000. augusztus 10.)

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Dr. Aradi Zsoltné	1124 Budapest, Korompai u. 21-23. I. em. 8. 06-1-319-4663	2.4/6077/1999	2005. 01. 12.
Bálinth Lehel	1215 Budapest, Ady E. u. 51. II. 6. 06-1-277-1101	2.2/4009/2000	2005. 03. 06.
Bálványosi Kálmánné dr. Gelencsér Katalin	2100 Gödöllő, Szőlő u. 18. 06-28-411-859 06-20-949-5543 nyugdíjas	4581/1997	2003. 01. 10.
Bárdos Ferenc	6000 Kecskemét, Dobó krt. 11. 06-76-321-171	4278/1997	2002. 08. 15.
Bársony Zoltánné	2120 Dunakeszi, Barátság útja 28. VI/39. 06-27-343-721	2.4/6071/1999	2005. 01. 04.
Berek Péter	1141 Budapest, Bonyhádi út 75.	2.4/6064/1999	2004. 12. 01.
Berényiné Szilaj Ilona	4200 Hajdúszoboszló, Bánom-kerti út 75.	2.4/6067/1999	2004. 12. 01.
Bérces Lászlóné	1043 Budapest, Munkásotthon u. 18. I/1. 06-1-369-5743	4209/1998	2003. 08. 08.
Béres Béla	6500 Baja, Kolozsvár u. 2.	2.4/6045/1999	2004. 09. 21.
Bogáriné Viszket Katalin	9700 Szombathely, Bartók Béla krt. 40/G.	2.4/6026/1999	2004. 05. 27.
Bóka Mária	8000 Székesfehérvár, Kertalja u. 2.	2.4/6048/1999	2004. 09. 22.
Bokor Béla	7621 Pécs, Kazinczy u. 2. 06-72-500-404 06-30-946-5197	3004/1998	2003. 07. 20.
Dr. Boros Béláné	4032 Debrecen, Nagyerdei krt. 58. 06-52-348-185	4476/1997	2002. 10. 29.
Borosán Gyula	8900 Zalaegerszeg, Berzsenyi út 18. 06-30-939-7288	43884/1997	2002. 10. 06.
Brunda Gusztáv	3100 Salgótarján, Füleki u. 136. 06-32-431-766	2.2/4029/2000	2005. 06. 01.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Csatáriné Szabó Mária	1191 Budapest, Kosárfonó u. 24. XI. em. 41. 06-1-377-6682	2.4/6043/1999	2004. 09. 20.
Csabák István	2659 Érsekvadkert, Vörösmarty út 8. 06-35-340-144	2.4/6050/1999	2004. 09. 29.
Csik András	1116 Budapest, Sopron u. 68. II/1. 06-1-203-7317	2.4/6015/1999	2004. 04. 13.
Csorba Csaba	3700 Kazincbarcika, Pollack M. út 6. IV/1. 06-48-320-392	2.4/6063/2000	2004. 12. 01.
Csörszné Zelenák Katalin	6000 Kecskemét, Kölcey u. 21. 06-76-482-591	4467/1997	2002. 10. 03.
Dániel Kornél	2113 Erdőkertes, Fő út 98. 06-28-476-708	4221/1998	2003. 08. 10.
Dávid Tibor	1195 Budapest, Árpád u. 9/a 377-84-68 06-30-941-2993	4206/1998	2003. 06. 25.
Deményi György	4026 Debrecen, Hatvan u. 1–3. VII. lh. II/34.	2.4/6057/1999	2004. 11. 22.
Dienes Mária Zsuzsanna	3642 Bánhorváti, Radnóti út 2. 06-48-344-384	2.4/6068/1999	2004. 12. 01.
Dr. Dobrik István	3525 Miskolc, Kazinczy u. 8. 3/2. 06-46-357-281, 304-068	2.4/6020/1999	2004. 04. 13.
Erdős István	3100 Salgótarján, Losonci u. 2.	2.2/4023/2000.	2005. 05. 05.
Dr. Farkas József	6345 Nemesnádudvar, Szécsényi u. 14. 06-79-378-359	4038/1998	2003. 04. 17.
Fekete Ferencné	1183 Budapest, Martinovics tér 13. 06-1-294-5183 06-30-910-2068 06-30-954-8985 T_ford13@elender.hu	25.017/1998 XI.	2004. 01. 04.
Fenyves Kornél László	1033 Budapest, Szérűskert u. 21. II/9. 06-1-387-1274 06-30-914-8092	2.4/6075/1999	2005. 01. 12.
Fenyvesi Ferenc	8192 Hajmáskér, Jókai u. 2/A 06-88-460-878 06-20-926-1320 levelezési cím: 8200 Veszprém, Vár u. 17.	2.2/408/2000	2005. 05.05.
Ferge József	8391 Sármellék, Barátság ltp. 9. 06-83-355-142	4570/1997	2003. 06. 25.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Fésű József György	2628 Szob, Kodály Zoltán u. 8. 06-27-372-397	2.2/4001/2000	2005. 01. 25.
Gáspár Imre	3212 Gyöngyöshalász, Fő u. 49. 06-30-998-8734	2.2/4002/2000	2005. 02. 07.
Gergelyné Tóháti Ilona	2141 Csömör, Vörösmarty u. 1. 06-28-447-796	2.4/6007/1999	2004. 02. 24.
Gergye Rezső	9800 Vasvár, Achim András u. 11. 06-94-372-209	2.4/6024/1999	2004. 05. 03.
Gonda Emma	8000 Székesfehérvár, Sütő u. 14.	2.4/6053/1999	2004. 11. 10.
Gubuczné Tomor Mária	5310 Kisújszállás, Szabadság téri ltp. 17. I/5.	2.2/4039/2000	
Gyulai Lajos	3519 Miskolc-Tapolca, Fenyő u. 27. 06-46-367-474	4331/1997	2002. 09. 23.
Hazag Mihály	3700 Kazincbarcika, Dobó István tér 9.	2.4/6010/1999	2004. 02. 04.
Héhn Gizella	6500 Baja, Szentháromság tér 7. 06-79-425-541	2.4/6016/1999	2004. 04. 13.
Hortobágyiné Török Rita	1082 Budapest, Baross u. 92. 06-1-210-4213 06-30-250-9538	2.2/4031/2000	2005. 06. 20.
Dr. Horváth Attila	5000 Szolnok, Mátyás király u. 17. fszt. 1.	4205/1998	2003. 06. 25.
Horváth György	9700 Szombathely, Kodály Z. u. 16.	O-3018/1998	2003. 08. 10.
Hubert Erzsébet Borbála	4026 Debrecen, Múzeum u. 4. II. em. 4.	4477/1997	2002. 10. 29.
Illés Balázs	4400 Nyíregyháza, Fészek u. 194. 06-42-342-429	2.4/6030/1999	2004. 06. 03.
Imre Károly	6237 Kecel, Vasút u. 48/1. 06-78-422-006	4163/1998	2003. 05. 06.
Izsák László	6200 Kiskőrös, Kossuth L. u. 56.	2.4/6012/1999	2004. 02. 26.
Jagasics Béla	8900 Zalaegerszeg, Rákóczi u. 62.	4359/1997	2002. 10. 06.
Jakó Ernő	4900 Fehérgyarmat, Bajcsy-Zsilinszky u. 5. 06-44-359-051	25.010/1998 XI.	2003. 11. 30.
Kaposvári Dénésné	1223 Budapest, Rákóczi u. 8. fszt. 4. 06-1-227-1591	25.024/1998 XI.	2004. 01. 11.
Dr. Kardos László	4032 Debrecen, Békési Béla u. 10. III/27. 06-52-489-599	4478/1997	2002. 10. 29.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Károly Irma	7400 Kaposvár, Búzavirág u. 11. IV. 15. 06-82-413-678 06-30-989-5173	O-3010/1998	2003. 08. 10.
Kary József	3346 Bélapátfalva, Bajcsy-Zsilinszky E. u. 32. 06-20-971-7202	4439/1997	2002. 10. 29.
Kelemen Gyula	8900 Zalaegerszeg, Napsugár u. 49.	2.2/4033/2000	2005. 06. 20.
Kenyeres Sándorné	5000 Szolnok, Czakó E. u. 3. I/15. 06-56-423-985	4197/1998	2003. 06. 25.
Kerekes László	1146 Budapest, Thököly út 80.	4090/1998	2003. 03. 04.
Keresztesi József	2890 Tata, Egység u. 13. VI./8. 06-34-382-624	4218/1998	2003. 08. 10.
Kiss Benedekné	1126 Budapest, Királyhágó tér 1. 06-1-355-5924 kisskati@elender.hu	25.021/1998 XI.	2004. 01. 04.
Kiss Ernő	6725 Szeged, Petőfi sgt. 65. 06-62-493-428 06-30-258-1300	2.4/6002/1999	2004. 01. 27.
Kiss Ferenc	8900 Zalaegerszeg, Kovács Károly tér 4. 06-92-323-707	4387/1997	2002. 10. 06.
Kiss László	1074 Budapest, Huszár u. 8. 06-30-922-3573	4025/1998	2003. 01. 20.
Kiss László	5925 Gerendás, Dózsa u. 1/1. 06-66-249-074 06-30-249-1574	O-3019/1998	2003. 08. 21.
Kiss Marianna	1074 Budapest, Huszár u. 8.	2.4/6035/1999	2004. 06. 24.
Kiss Tiborné	7400 Kaposvár, Honvéd u. 37. IV/1. 06-82-433-442	2.4/6003/1999	2004. 01. 11.
Kovács Gábor	4200 Hajdúszoboszló, Egressy Béni u. 17.	2.4/6066/1999	2004. 12. 01.
Kovács István	1073 Budapest, Erzsébet krt. 25/27. IV/3.	2.2/4037/2000	
Kruzsely Károly	3400 Mezőkövesd, Damjanich út 29. 06-49-313-614	2.2/4040/2000	
Laknerné Brückler Andrea	7634 Pécs, Abaliget út 19.	2.4/6044/1999	2004. 09. 21.
Lágné Nagy Mária	6000 Kecskemét, Akadémia krt. 34. VIII/22. 06-76-478-000 lang@mgx.hu	25.011/1998 XI.	2003. 12. 17.
Lipp Márta	1093 Bp., Közraktár u. 12/a 06-1-217-2847	2.4/6069/1999	2005. 01. 04.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Lűr István	2700 Cegléd, Tavasz u. 6. 06-53-314-225	2.4/6074/1999	2005. 01. 07.
Makra Borbála	2319 Szigetújfalu, Temető u. 20. 06-24-463-220 06-30-964-7940	4216/1998	2003. 08. 10.
Margittai Katalin	1039 Budapest, Zsirai Miklós u. 3.	2.4/6041/1999	2004. 09. 10.
Markó Aranka	1161 Budapest, Mária u. 50. 06-1-405-0387	2.4/6021/1999	2004. 05. 03.
Máhr Zoltán	8000 Székesfehérvár, Budai út 86. 8. Em. 1.	2.4/6052/1999	2004. 11. 10.
Mester Gyuláné dr.	8000 Székesfehérvár, Jókai u. 18.	2.4/6032/1999	2004. 06. 24.
Mikó Piroska	6421 Kiszállás, II. körzet 1/c	2.4/6061/1999	2004. 12. 01.
Mohainé Fejes Ágnes	2060 Bicske, Rákóczi u. 10. 06-22-350-508	2.4/6017/1999	2004. 04. 13.
Nagy István	6000 Kecskemét, Alkony u. 28.	2.2/4018/2000	2005. 04. 25.
Nagy József	1212 Budapest, Késmárki út 4.	2.2/4003/2000	2005. 02. 07.
Nagy Júlia	1051 Budapest, Zrínyi u. 16. 06-1-331-9002	4217/1998	2003. 08. 10.
Nagy Sándor	7623 Pécs, Nagyszeben u. 7.	2.4/6040/1999	2004. 08. 09.
Németh András	9027 Győr, Ipar u. 20. II. em. 9. 06-96-323-037	2.4/6060/1999	2004. 11. 22.
Dr. Németh János István	1095 Budapest, Mester u. 1. I/7. 06-1-215-0813	2.4/6006/1999	2004. 02. 04.
Németh József	8230 Balatonfüred, Déryné u. 28. 06-87-480-339	4048/1998	2003. 02. 09.
Ódor Katalin	1182 Budapest, Dalmady Győző u. 17. 06-1-291-2457	O-3064/1998	2003. 09. 24.
Orcsik Ferenc	7626 Pécs, Hársfa út 66.	2.2/4017/2000	2005. 04. 25.
Óváry István	1126 Budapest, Beethoven u. 5/a	25.008/1998 XI.	2003. 08. 10.
Pál Miklósné	5600 Békéscsaba, Málnás u. 4/1. 06-66-326-203 06-60-487-074	4123/1998	2003. 04. 17.
Páll Lajos	7300 Komlód, Mecsekfalu 21. 06-72-484-631 06-30-285-0491	4220/1998	2003. 08. 10.
Papp Ferenc	8800 Nagykanizsa, Teleki u. 7. D lph. 06-93-314-474	4358/1997	2002. 09. 23.
Pappné Mika Edit	1116 Budapest, Adony u. 8. 06-1-208-5095	2.4/6036/1999	2004. 06. 18.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Paulikné Ács Magdolna	1222 Budapest, Hollandi u. 17.	2.4/6034/1999	2004. 06. 24.
Perjéssy Barnabás	2022 Tahitótfalu, Mátyás király u. 13.	2.4/6072/1999	2005. 01. 04.
Pető István	6000 Kecskemét, Reviczky u. 4. IV/10.	2.4/6028/1999	2004. 05. 27.
Dr. Pető László	5100 Jászberény, Bercsényi u. 47. 06-57-412-730 E-mail: pethol@mail.externet.hu	2.4/6018/1999	2004. 04. 13.
Pék Lajos	2092 Budakeszi, Erkel Ferenc u. 12. 06-23-450-125 06-30-200-2475	2.4/6025/1999	2004. 06. 18.
Pocsajiné Fábrián Magdolna	5630 Békés, Szarvasi út 14. I/8. 06-66-415-627 06-30-207-4482	25.009/1998 XI.	2003. 11. 30.
Polyák Albert	6060 Tiszakécske, Kiss Bálint u. 4. 06-76-442-411 06-30-985-9669	4072/1998	2003. 03. 16.
Riethmüller János	1182 Budapest, Flór Ferenc u. 67.	2.4/6042/1999	2004. 09. 22.
Romhányi András	1192 Budapest, Baross u. 48.	25.019/1998 XI.	2004. 01. 04.
Sajó Attila	3700 Kazincbarcika, Fő tér 35. 3/1.	2.4/6049/1999	2004. 09. 22.
Sebőkne Zalka Ilona	1148 Budapest, Nagy Lajos király u. 12.	2.4/6062/1999	2004. 12. 01.
Sivadó Sándor	4400 Nyíregyháza, Kandó Kálmán u. 5. 06-42-443-280	2.2/4010/2000	2005. 03. 10.
Slézia Gabriella	1132 Budapest, Váci út 54. IV. 2. 06-1-339-2968	25.018/1998 XI.	2004. 01. 04.
Stumpf Gábor	3950 Sárospatak, Hild tér 2. I/3. 06-47-312-090	2.4/6033/1999	2004. 06. 24.
Suszter László	2457 Adony, Hunyadi u. I/6.	2.4/6059/1999	2004. 11. 22.
Szabó Irma	4177 Földes, Petőfi u. 51. 06-54-464-647	4294/1997	2002. 07. 31.
Szabó Károly	2800 Oroszlány, Határ u. 1. 1143 Budapest, Stefánia út34. 06-20-967-2450	2.4/6054/1999	2004. 11. 10.
Szabó Lajos	2030 Érd, Hivatalnok u. 59/a 06-23-368-283	2.4/6037/1999	2004. 07. 15.
Szabolcs András	2840 Oroszlány, Haraszthegy u. 26.	2.4/6056/1999	2004. 11. 22.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Szakall Judit	2013 Pomáz, Sashegyi Sándor u. 10. 06-26-329-153	2.2/4006/2000	2005. 02. 25.
Szaváné Szemelka Mária	1126 Budapest, Beethoven u. 7/a 06-1-214-5654	2.4/6076/1999	2005. 01. 12.
Szedlacsek Emília	2030 Érd, Hivatalnok u. 59/a.	2.4/6038/1999	2004. 07. 15.
Tapodi Katalin	06-30-940-7912	4321/1997	2002. 09. 23.
Dr. Tar Károlyné	4024 Debrecen, Piac u. 72. III/5. 06-52-324-546	2.4/6070/1999	2005. 01. 04.
Tari Tibor	8220 Balatonalmádi, Munkácsy Mihály u. 10. 06-88-431-444 06-20-921-7317	2.4/6023/1999	2004. 04. 27.
Tóbiás László	1044 Budapest, Kálvin János u. 37.	2.2/4015/2000	2005. 05. 18.
Tóth Csaba	3181 Karancsalja, Béke út 24.	2.4/6013/1999	2004. 04. 13.
Tóth Gabriella	1065 Budapest, Nagymező u. 43. 3. em. 3/a 06-1-332-7716	2.2/4004/2000	2005. 02. 25.
Tóth István	7400 Kaposvár, Somssich P. u. 4. 06-82-321-404	25.007/1998 XI.	2003. 11. 30.
Tóth István	8000 Székesfehérvár, Sziget u. 3. 8/51.	2.2/4028/2000	2005. 05. 18.
Tóth Lajos	1045 Budapest, Rózsa u. 1. IX. 50.; lakik: 1158 Budapest, Jolán u. 24. 06-1-379-3189 06-30-951-0379	2.4/6031/1999	2004. 06. 24.
Török József	6724 Szeged, Zsitva sor 3/a 06-62 488-106	2.4/6039/1999	2004. 07. 15.
Turcsányi László	6423 Kelebia, Bajcsy-Zsilinszky út 41/1. 06-77 454-659	4063/1998	2003. 02. 10.
Urbán Gyula	1173 Budapest, 514. u. 15.	25.025/1998 XI.	2004. 01. 11.
Dr. Utry Attila	3528 Miskolc, Berzsenyi D. u. 22. 06-46-389-970	2.4/6005/1999	2004. 01. 27.
Vadász János	1025 Bp., Feketefenyő u. 5. 06-1 325-5501 06-30-333-8784	4305/1997	2002. 08. 15.
Varga Gyula	2131 Göd, Nemeskéri u. 50/b 06-27-333-253	4219/1998	2003. 08. 10.
Vargáné Lévai Jolán	3535 Miskolc, Béke u. 10.	2.2/4032/2000	2005. 06. 30.
Varjasi László	1026 Budapest, Küküllő u. 9.	2.4/6001/1999	2004. 05. 11.

Név	Lakás	Eng.szám	Érvényesség
Dr. Várnai Zoltánné	2483 Gárdony, Szabadság u. 16. 06-22-355-382	2.2/4005/2000	2005. 02. 25.
Veszpréminé Turtsányi Valéria	8500 Pápa, Szent Anna tér 2. 06-20-333-7588	4180/1998	2003. 05. 06.
Vidékiné Sóti Éva	6000 Kecskemét, Boldogasszony tér 9.	2.2/4016/2000	2005. 05. 05.
Zeitler Gabriella	Veszprém, Hérics u. 17. 06-88-429-842	4509/1997	2002. 11. 05.

XIV.

A külföldi magyar intézetek címjegyzéke

Bécsi Collegium Hungaricum

Hollandstrasse 4. A-1020 Wien
Tel.: 00-43-1-214-0581
Fax: 00-43-1-216-279-675
E-mail: csuri@ch.vienna.at

Bécsi Történeti Intézet

Tel.: 00-43-1-214-0581-203
E-mail: gujvary@hotmail.com

Berlini Magyar Ház

Haus Ungarn
Karl Liebknecht str. 9 Berlin 10178
Tel.: 00-49-30-242-3738
Fax: 00-49-30-242-3447
E-mail: haus.ungarn@berlin.snafu.de

Bukaresti Magyar Kulturális Központ

70206 Bucuresti, str. Batistei 39.
Tel.: 00-40-1-210-4884
Fax: 00-40-1-210-4811
E-mail: bmkk@com.pcnet.ro

Delhi Magyar Tájékoztatási és Kulturális Központ

Hungarian Information and Cultural Centre
1-A Jan Path New-Delhi 1.
Tel.: 00-91-11-301-1152
Fax: 00-91-11-379-3161
E-mail: hungcult3@nda.vsnl.net.in

Helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központ

Paasivuorenkatu 4–6. 00530 Helsinki 53
Tel.: 00-358-9-750-866
Fax: 00-358-9-750-997
E-mail: hung.culture@dlc.fi

Kairói Kulturális Tanácsosi Hivatal

Kairó 13, Gawad Hosny str. Abdin, Cairo

Tel.: 00-20-2-392-6692

Fax: 00-20-2-393-5304

E-mail: hucultca@soficom.com.eg

Londoni Magyar Kulturális Központ

10 Maiden Lane Covent Garden London WC 10 E7NE

Tel.: 00-44-207-240-8448 (207-240-6162 információs vonal)

Fax: 00-44-207-240-4847

E-mail: culture@hungary.org.uk

***Moszkvai Magyar Kulturális, Tudományos
és Tájékoztatási Központ***

121069 Moszkva, ul. Povarszkaja 21.

Tel.: 00-7-095-291-3134 (titkárság) 37-47 (igazgató)

Fax: 00-7-095-291-32 21

E-mail: huncultc@ipcom.ru

Párizsi Magyar Intézet Institut Hongrois de Paris

92, rue Bonaparte

75006 Paris

Franciaország

(saghy@compuserve.com)

(gerok@compuserve.com)

Metro: Saint-Sulpice v. Mabillon megálló

Busz: 58, 84, 89

Tel.: 00-33-1-4326-0644

Fax: 00-33-1-4326-8992

Nyitva tartás: Titkárság: hétfő–péntek: 9 h–13 h-ig és 15 h–18 h-ig

Magyar Köztársaság Kulturális Intézete, Pozsony

81106 Bratislava, Palisády 54.

Tel.: 00-421-7-5244-2961

Fax: 00-421-7-352-960

E-mail: kimrpozs@mkm.x400 gw.itb.hu

Prágai Magyar Kulturális Központ

Rytírska 25, 11000 Praha 1.

Tel.: 00-420-2-2422-2424

Fax: 00-420-2-2421-3746

E-mail: madkult@ mbox.vol.cz

Római Magyar Akadémia

Via Giulia 1. 00186 Roma

Tel.: 00-39-06-688-9671

Fax: 00-39-06-688-05-292

E-mail: accung@mbox.vol.it, E-mail: accadung@tin.it

Stuttgarti Magyar Kulturális és Tájékoztatási Központ

D-7000 Stuttgart 1. Haussmannstrasse 22.

Tel.: 00-49-711-164-8711/12

Fax: 00-49-711-164-8710

E-mail: uki-s@t-online.de

Szófiai Magyar Kulturális Intézet

Szófia 1000, Akszakov u. 16.

Tel.: 00-359-2-987-2249 (igazgató)

Közp.: 987-2963, 987-2307

Fax: 00-359-2-981-9179

E-mail: uki@mbox.digsys.bg

Varsói Magyar Kulturális Intézet

00-517-Warszawa 4. Marszalkowka 80.

Tel.: 00-48-22-629-3243

Fax: 00-48-22-625-0762

E-mail: hungintst@pol.pl

Tallinni Magyar Fiókiintézet – Ungari Kultuuriesindus

Roosikrantsi 6.

10119 Tallinn (pro EE0001)

Tel./fax.: 00-37-2-644-0817

E-mail: uke@eki.ee

Nyitva tartás hétköznap: 12.00–15.00

Washingtoni Kossuth Ház

Tagjai által önkéntesen működtetett

nonprofit kulturális szervezet

2001 Massachusetts Ave, NW

Washington, D.C. 20036 U.S.A.

Tel.: 202-328-2630

Fax: 202-328-7984

E-mail: kossuthhouse@usa.net

Web: www.kossuthhouse.org/khsc/

Vezetők: V. Velenyi Edit, Vegh Sandor

www.kossuthhouse.org/washington/

XV. A közművelődési tevékenységet támogató alapok, alapítványok

Nemzeti Kulturális Alapprogram

1062 Budapest, Bajza u. 32.
Tel.: 06-1-351-5461, 351-5462, 351-5463;
Tel./fax: 06-1-322-6808
<http://www.nka.hu>

A Magyar Film Múltja és Jövője Alapítvány

Székhelye: 1021 Budapest, Budakeszi u. 51/B
Tel.: 06-1-176-1018

Gyermek és Ifjúsági Alapprogram

Gyermek és Ifjúsági Központ

1143 Budapest, Amerikai út 96.

Vezetőképzésért Alapítvány

Székhelye: 1093 Budapest, Fővám tér 8.
Tel.: 06-1-302-0600

Az Egészségkárosodott és Rokkant Gyermekek Táborozásáért, Üdüléséért Alapítvány

Székhelye: 1051 Budapest, Arany J. u. 31.
(Népjóléti Minisztérium)
Tel.: 06-1-131-7374

Az Ökológiai Kultúra Fejlesztéséért Alapítvány

Székhelye: 1035 Budapest, Miklós tér 1.
Tel.: 06-1-250-0594

Európáért – Verseny Alapítvány (Europe At School)

Székhelye: 1055 Budapest, Szalay u.10–14.
Tel.: 06-1-331-0599

Fórum Film Alapítvány

Székhelye: Budapest, 1145 Róna u. 174. III.
Tel.: 06-1-251-5666

***Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért
Közalapítvány***

1055 Budapest, Akadémia u. 3.
Tel.: 06-1-332-7334
Tel./fax: 06-1-312-2824
<http://w3.datanet.hu/~mnekk>
E-mail: mnekk@mail.datanet.hu

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány

1021 Budapest, Budakeszi út 55.
Tel.: 06-1-176-2647

Autonómia Alapítvány

1021 Budapest, Budakeszi út 55/D
Tel.: 06-1-393-0621, 393-0937

Gandhi Közalapítvány

Székhelye: 7625 Pécs, Mecsek u. 12.
Tel.: 06-72-332-452

Közoktatási Modernizációs Közalapítvány

Székhelye: 1054 Budapest, Báthory u. 10.
Tel.: 06-1-111-6650/174, 302-6515

Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Székhelye: 1051 Budapest, Vigadó tér 2. 1369 Budapest, pf.: 329
Tel.: 06-1-117-5176, 117-6222/549

Magyar–Francia Ifjúsági Alapítvány

Székhelye: 1055 Budapest, Báthory u. 10.
Tel.: 06-1-302-6669

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Székhelye: 1146 Budapest, Hungária krt. 179-187.
Tel.: 06-1-153-2023

Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény Alapítvány

Székhelye: 1174 Budapest, Róna u. 174.
Tel.: 06-1-251-5666

Magyar Könyv Alapítvány

Székhelye: 1146 Budapest, Hermina u. 57–59.
Tel.: 06-1-321-2395

Magyar Kultúra Alapítvány

Székhelye: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Tel.: 06-1-175-3367

Magyar Mozgókép Alapítvány

Székhelye: 1068 Budapest, Városligeti fasor 68/B

Tel.: 06-1-351-7698

Magyarországi Németek Alapítvány

Székhelye: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19–21.

Tel.: 06-1-251-0155, 351-9840

Magyarországi Szlovákok Szövetsége Alapítvány

Székhelye: 1065 Budapest, Nagymező u. 41.

Tel.: 06-1-332-3163

Márton Áron Alapítvány a Határon Túli Magyar Diákokért

Székhelye: 1055 Budapest, Szalay u. 10–14.

Tel.: 06-1-302-0600, 1494

Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány

Székhelye: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19–21.

Tel.: 06-1-343-3913, 343-3907

Tempus Közalapítvány

Székhelye: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19–21.

Tel.: 06-1-251-5641

Munkaerő-piaci Alap

Alapkezelési Főosztály

1051 Budapest, Roosevelttér 7–8.

Központi Környezetvédelmi Alap

1054 Budapest, Alkotmány u. 29.

Tel.: 06-1-374-3500

XVI.

A közművelődés országos szakmai és érdekvédelmi szervezeteinek címjegyzéke

Magyar Népművelők Egyesülete

1011 Budapest, Corvin tér 8.

*Megyei és Regionális Kulturális
Szerveződések Országos Szövetsége*

1119 Budapest, Fehérvári út 47.

*Közgyűjteményi és Közművelődési
Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ)*

1088 Budapest, Puskin u. 4.

Kulturális Központok Országos Szövetsége

6000 Kecskemét, Deák F. tér 1.

*Academia Ludi et Artis
Művészetpedagógiai Egyesület*

1011 Budapest, Corvin tér 8.

*Általános Művelődési Központok
Országos Egyesülete*

6500 Baja, Oltványi u. 14.

Bábjátékos Egyesület

1251 Budapest, Postafiók 101

Európai Folklor Központért Egyesület

1011 Budapest, Corvin tér 8.

*Folklórfesztiválok
Magyarországi Szövetsége*

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Honismereti Szövetség

1011 Budapest, Corvin tér 8.

IPOSZ – Országos Kisipari Kézműves Tanács

1055 Budapest, Kálmán Imre utca 20.

Katolikus Népfőiskolai Szövetség

2030 Érd, Szapáry u. 4.

Kiss Áron Magyar Játék Társaság

1033 Budapest, Fő tér 1.

Kultúraközvetítők Társasága

1014 Budapest, Úri u. 79.

Lakatos Demeter Egyesület

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Magyar Akrobatikus

Rock'n and Roll Szövetség

1164 Budapest, Vidámvásár út 37/A

Magyar Amatőr Fotóklubok

és Szakkörök Szövetsége

1251 Budapest, Postafiók 101

Magyar Csillagászati Egyesület

1114 Budapest, Bartók Béla út 11–13.

Magyar Diaporáma és

Multivízió Egyesület

1251 Budapest, Postafiók 101

Magyar Divat és Sporttánc Szövetség

2400 Dunaújváros, Apáczai u. 11.

Magyar Drámapedagógiai Társaság

1251 Budapest, Postafiók 101

Magyar Fúvószenekari Szövetség

1428 Budapest, Postafiók 65

Magyar Független Film- és Videószövetség

1158 Budapest, Doktor Sándor u. 45.

Magyar Garabonciás Szövetség

2800 Tatabánya, Sárberek 417.

Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma

1701 Budapest, Postafiók 244.

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége

1370 Budapest, Vörösmarty tér 1–3.

Magyar Kulturális Szövetség

1035 Budapest, Miklós tér 1.

Magyar Népfőiskolai Collégium

1373 Budapest, Postafiók 494

Magyar Népfőiskolai Társaság

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Magyar Népművészeti Egyesület

6000 Kecskemét, Daru utca 11.

Magyar Színjátékos Szövetség

1251 Budapest, Postafiók 101

Magyar Táncsport Szövetség

1114 Budapest, Bartók Béla út 57. fszt. 3.

Magyar Versmondók Egyesület

1251 Budapest, Postafiók 101

Martin György Néptáncszövetség

1251 Budapest, Postafiók 101

Muharay Elemér Népművészeti Szövetség

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Népművészeti Egyesületek Szövetsége

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Nyitott Képzések Egyesülete

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Országos Diákszínjátszó Egyesület

1085 Budapest, Horánszky utca 11.

Ökológiai Kultúra Fejlesztéséért Alapítvány

1035 Budapest, Miklós tér 1.

„Örökség” Gyermek Népművészeti Egyesület

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Szabad Képző- és Iparművészek Szövetsége

1251 Budapest, Postafiók 101

Szabad Színházasért Egyesület

1251 Budapest, Postafiók 101

Szakszervezeti és Munkahelyi

Művelődési Intézmények Egyesülete

1502 Budapest, Postafiók 80

Tájak – Korok – Múzeumok Egyesület

1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 40.

Táncház Egyesület

1251 Budapest, Postafiók 101

Táncpedagógusok Országos Szövetsége

1406 Budapest, Postafiók 21

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat

1088 Budapest, Bródy Sándor u. 16.

DOKUMENTUMTÁR

Jogszabálygyűjtemény az önkormányzatok által készítendő rendeletehez

JOGSZABÁLYMUTATÓ

(Hatályos: 2000. 06. 30., lezárva: 2000. 08. 02.)

ADÓK, ILLETÉKEK, JÁRULÉKOK

- 1990. évi XCI. tv. az adózás rendjéről
- 1990. évi C. tv. a helyi adókról
- 1990. évi XCIII. tv. az illetékekről
- 1991. évi LXXXII. tv. a gépjárműadóról
- 1992. évi LXXIV. tv. az általános forgalmi adóról
- 1993. évi XXIII. tv. a Nemzeti Kulturális Alapról
- 1995. évi CXVII. tv. a személyi jövedelemadóról
- 1996. évi LXXXI. tv. a társasági adóról és az osztalékadóról
- 1997. évi LXXX. tv. a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- 1997. évi LXXXI. tv. a társadalombiztosítási nyugellátásról
- 1997. évi LXXXII. tv. a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról
- 1997. évi LXXXIII. tv. a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól
- 1997. évi CIII. tv. a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól
- 1998. évi LXVI. tv. az egészségügyi hozzájárulásról
- 202/1996. (XII. 23.) kormányrendelet az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1996. évi LXXXVIII. tv. végrehajtásáról
- 122/1997. (VII. 17.) kormányrendelet a készülék üzemeltetési díj beszedésének részletes szabályairól
- 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló LXXXI. tv. végrehajtásáról
- 195/1997. (XI. 5.) kormányrendelet a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. tv. végrehajtásáról
- 217/1997. (XII. 1.) kormányrendelet a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. végrehajtásáról
- 13/1999. (VIII. 27.) NKÖM-rendelet a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. tv. végrehajtásáról
- 9007/1998. (SK 12.) KSH-közlemény a Szolgáltatások Jegyzékéről
- 9008/1997. (SK 7.) KSH-közlemény a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszeréről (TEÁOR)

ÁLLAM- ÉS MŰVELŐDÉSIGAZGATÁS, ALAPJOGOK

1949. évi XX. tv. a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
1957. évi IV. tv. az államigazgatási eljárás általános szabályairól
1977. évi I. tv. a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról
1987. évi XI. tv. a jogalkotásról
1990. évi LXV. tv. a helyi önkormányzatokról
1991. évi XX. tv. a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről
1991. évi XXIV. tv. a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatokról
1992. évi LXIII. tv. a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
1993. évi LXXVII. tv. a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól
1995. évi LIII. tv. a környezet védelmének általános szabályairól
1997. évi CXL. tv. a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
1997. évi CLVI. tv. a közhasznú szervezetekről
- 11/1977. (III. 30.) MT-rendelet a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról szóló 1977. évi I. tv. végrehajtásáról
- 83/1982. (XII. 29.) MT-rendelet a képzőművészet, az iparművészet, a fotóművészet és az ipari tervezőművészet egyes kérdéseinek szabályozásáról
- 20/1992. (I. 28.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok egyes szerveinek és a köztársasági megbízottaknak a közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, továbbá más kulturális tevékenységekkel kapcsolatos államigazgatási feladat és hatásköreiről
- 21/1992. (I. 28.) kormányrendelet a belügyi igazgatás körébe tartozó államigazgatási feladat- és hatáskörökről
- 191/1996. (XII. 17.) kormányrendelet a fővárosi, megyei közigazgatási hivatalokról
- 161/1998. (IX. 30.) kormányrendelet a nemzeti kulturális örökség miniszterének feladat- és hatásköréről
- 11/2000. (II. 8.) kormányrendelet a külföldi kulturális intézetekről
- 28/2000. (III. 8.) kormányrendelet a sportesemények rendezéséről és a nézők biztonságáról
- 132/2000. (VII. 14.) kormányrendelet a középületek fellobogózásának egyes kérdéseiről
- 12/1987. (XII. 29.) IM-rendelet a jogszabályszerkesztésről
- 2/1999. (IX. 24.) ISM-rendelet a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram és a Regionális Ifjúsági Irodák működéséről
- 8/1965. (IX. 19.) MM-rendelet a kiskorúak filmszínház-látogatásáról
- 9/1989. (IV. 30.) MM-rendelet a művelődési intézmények nevééről, elnevezéséről és névhasználatáról
- 1/1992. (I. 20.) MKM-rendelet a Magyar Művelődési Intézet alapításáról
- 8/1996. (VII. 25.) MKM-rendelet a Magyar Köztársaság címerének a művelődési

és közoktatási miniszter ágazati irányítása alá tartozó kulturális intézmények általi használatáról

5/1999. (III. 26.) NKÖM-rendelet a közművelődési feladatellátás országos szakfelügyeletéről

60/1992. (XI. 17.) AB-határozat jogi iránymutatás alkotmányosságának utólagos vizsgálatára irányuló indítványról

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus közleménye a művészeti alkotások szakvéleményezésében közreműködő szakértők névjegyzékéről = Kult. Közl. 1999/7.

BEHOZATAL ÉS KIVITEL

112/1990. (XII. 23.) kormányrendelet az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok kiviteléről, illetőleg behozataláról

134/1998. (VII. 31.) kormányrendelet a 112/1990. (XII. 23.) kormányrendelet egyes rendelkezései alkalmazásának átmeneti felfüggesztéséről

3/1977. (III. 29.) KM-rendelet a kulturális értékű tárgyak külföldre viteléről és külföldi kiállításáról

BÜNTETŐJOG ÉS SZABÁLYSÉRTÉS

1973. évi I. tv. a büntetőeljárásról

1978. évi IV. tv. a büntető törvénykönyvről

1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról

1999. évi LXIX. tv. a szabálysértésekről

1979. évi 5. tvr. a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. tv. hatálybaléptetéséről és végrehajtásáról

218/1999. (XII. 28.) kormányrendelet az egyes szabálysértésekről

11/2000. (II. 23.) BM-rendelet a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. tv. végrehajtásáról

DEVIZA ÉS VÁM

1995. évi XCV. tv. a devizáról

1995. évi C. tv. a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról

1995. évi CI. tv. a vámtarifáról

161/1995. (XII. 26.) kormányrendelet a devizáról szóló 1995. évi XCV. tv. végrehajtásáról

45/1996. (III. 25.) kormányrendelet a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. tv. végrehajtásáról

18/1996. (III. 25.) IKM-PM együttes rendelet a vámtarifáról szóló 1995. évi CI. tv. végrehajtásáról

10/1996. (III. 25.) PM-rendelet a vámtörvény végrehajtásának részletes szabályairól

GAZDÁLKODÁS, SZÁMVITEL ÉS PÉNZÜGY

1991. évi XVIII. tv. a számvitelről
1992. évi XXXVIII. tv. az államháztartásról
1992. évi LXXXIX. tv. a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről
1995. évi XL. tv. a közbeszerzésről
1996. évi XXV. törvény a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról
1996. évi. LVII. tv. a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról
1997. évi CXLIV. tv. a gazdasági társaságokról
1998. évi XC. tv. a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
1999. évi CXXV. tv. a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről
39/1984. (XI. 5.) MT-rendelet a pénzforgalomról és a bankhitelről
114/1992. (VII. 23.) kormányrendelet a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről
115/1992. (VII. 23.) kormányrendelet az alapítványok gazdálkodási rendjéről
54/1996. (IV. 12.) kormányrendelet a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről
217/1998. (XII. 30.) kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
219/1998. (XII. 30.) kormányrendelet a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól
15/1999. (II. 5.) kormányrendelet a központi, a társadalombiztosítási és a köztestületi költségvetési szervek kormányzati, felügyeleti, valamint belső költségvetési ellenőrzéséről
1/1999. (I. 29.) PMBM együttes rendelet a helyi önkormányzatokat 1999. évben megillető normatív állami hozzájárulásokról
105/1986. (PK. 3.) PM ut. a költségvetési szervek belső ellenőrzésének irányelveiről
6/1997. (MK 61.) MNB-rendelet a pénzforgalomról
3/2000. (MK 29.) MNB-közlemény a jegybanki alapkamat mértékéről
9027/1993. (SK 13.) KSH-közlemény az egységes statisztikai számjel elemeiről és nomenklatúráiról

JELES NAPOK

1991. évi VIII. tv. a Magyar Köztársaság állami ünnepéről
116/1995. (IX. 28.) kormányrendelet a kisebbségek napjáról
57/2000. (VI. 16.) OGY-h. a helyi önkormányzatok napja megünnepléséről
1037/2000. (V. 5.) kormányh. május 6-ának a magyar sport napjává történő nyilvánításáról

KÉPESÍTÉSI ÉS SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

- 24/1971. (VI. 8.) kormányrendelet a szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról

9/1995. (II. 3.) kormányrendelet a köztisztviselők képzési előírásairól
35/1998. (II. 27.) kormányrendelet a közigazgatási szakvizsgáról
199/1998. (XII. 4.) kormányrendelet a köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről
24/1989. (VIII. 10.) MM-rendelet az egyes munkakörök betöltéséhez és a kulturális szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges képzési előírásokról
2/1993. (I. 30.) MKM-rendelet az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képzési és egyéb feltételekről
16/1994. (VII. 8.) MKM-rendelet a szakmai követelmények kiadásáról
17/1997. (IV. 18.) MKM-rendelet a kulturális és számítástechnika-alkalmazói (szoftver) szakértők működésének engedélyezéséről
1/2000. (I. 14.) NKÖM-rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról
1035/1999. (IV. 21.) kormányh. az 1999. január 1. és 2002. december 31. közötti időszakra szóló középtávú terv a köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről
BM Közszolgálati Főosztály tájékoztatója a közigazgatási és ügykezelői alapvizsga követelményrendszeréről (Magy. Közl. 1999/30.)
A 17/1997. (IV. 18.) MKM-rendelet alapján kiadott szakértői engedélyek közzététele (Kulturális Közlöny 1999/10.)

KITÜNTETÉS

3/1999. (II. 24.) NKÖM-rendelet a nemzeti kulturális örökség minisztere által adományozható művészeti és egyéb szakmai díjakról
Útmutató a kultúra területén adományozható kitüntetések, szakmai elismerések adományozásáról (Kulturális Közlöny 1999/20.)

KÖLTSÉGTÉRÍTÉSEK ÉS SEGÉLYEK

1991. évi IV. tv. a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
23/1989. (III. 12.) MT-rendelet a belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő dolgozó élelmezési költségtérítéséről
60/1992. (IV. 1.) kormányrendelet a közúti gépjárművek, az egyes mezőgazdasági, erdészeti és halászati erőgépek üzem- és kenőanyag-fogyasztásának igazolás nélkül elszámolható mértékéről
78/1993. (V. 12.) kormányrendelet a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésekről
39/1998. (III. 4.) kormányrendelet a munkába járással összefüggő terhek csökkentését célzó támogatásokról, valamint a munkaerő-toborzás támogatásáról
13/1989. (IV. 30.) MM-rendelet egyes adómentes költségtérítések, költségátalányok megállapításáról
APEH-közl. a 2000. január 1-je és március 31-e között alkalmazható üzemanyag-

árakról = Magy. Közl. 2000/6. + a 2000. április 1-je és június 30-a között alkalmazható üzemanyagárakról = Magy. Közl. 2000/24. + a 2000. július 1-je és szeptember 30-a között alkalmazható üzemanyagárakról = Magy. Közlöny 2000/61.

MÉDIA

1986. évi II. tv. a sajtóról

12/1986. (IV. 22.) MT-rendelet a sajtóról szóló 1986. évi II. tv. végrehajtásáról

29/1986. (IX. 1.) MM-rendelet az egyes sajtótermékek engedélyezéséről és az impresszum feltüntetéséről

18/1994. (VII. 29.) MKM-rendelet az időszaki lapok nyilvántartásba vételéért és kezeléséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról

MUNKAÜGY, BÉREZÉS

1989. évi VII. tv. a sztrájkokról

1992. évi XXII. tv. a munka törvénykönyvéről

1992. évi XXIII. tv. a köztisztviselők jogállásáról

1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról

1996. évi LXXXV. tv. a munkaügyi ellenőrzésről

1997. évi XXI. tv. a polgári szolgálatról

150/1992. (XI. 20.) kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezésére

170/1992. (XII. 22.) kormányrendelet a köztisztviselők munkavégzéséről, munkaszerződés pihe-nőidejéről, jutalmazásáról, valamint juttatásairól

150/1998. (IX. 18.) kormányrendelet a köztisztviselők tartalékállományba helyezéséről és a betöltetlen köztisztviselői állások nyilvános közzétételéről

215/1999. (XII. 26.) kormányrendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) megállapításáról

3/1983. (IV. 13.) MM-rendelet a művészeti alkotások bírálatában közreműködő szakértők díjazásáról

8/1999. (XI. 10.) SZCSM-rendelet a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről

6/1992. (VI. 27.) MüM-rendelet a munkavállalók ágazatközi besorolási rendszeréről

3/1998. (XII. 11.) SzCsM-rendelet az 1999. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

9029/1993. (SK 1994. 1.) KSH-közlöny a Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszeréről

MUNKA- ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM

1993. évi XCIII. tv. a munkavédelemről

1999. évi XLII. tv. a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól

12/1983. (V. 12.) MT-rendelet a zaj- és rezgésvédelemről

45/1986. (X. 30.) MT-rendelet a szeszes ital árusításának és fogyasztásának korlátozásáról

124/1993. (IX. 22.) kormányrendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről

19/1977. (XII. 20.) BkM-rendelet a szeszes ital árusításának korlátozásáról

6/1995. (III. 22.) BM-rendelet a szabad vizekben való fürdésről, a fürdőhelyről, a viharjelzésről és a jégen tartózkodás szabályairól

4/1984. (I. 23.) EüM-rendelet a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

16/1986. (XII. 17.) EüM-rendelet az ittasság munkahelyi ellenőrzése véralkoholvizsgálattal

25/1998. (XII. 27.) EüM-rendelet az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről

50/1999. (XI. 3.) EüM-rendelet a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről

58/1999. (XI. 26.) EüM-rendelet a nemzeti szabványok kötelező alkalmazásáról

65/1999. (XII. 22.) EüM-rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről

35/1997. (XII. 5.) MKM-rendelet a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról

5/1993. (XII. 26.) MüM-rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

2/1998. (I. 16.) MüM-rendelet a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről

8/1998. (III. 31.) MüM-rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről

12/2000. (VI. 15.) NKÖM-rendelet a Televízió és Mozgófilm Felvételi és Közvetítési Biztonsági Szabályzat kiadásáról

27/1995. (VII. 25.) NM-rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról

25/1996. (VIII. 28.) NM-rendelet az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés és munkakörülmények általános egészségügyi követelményeiről

26/1996. (VIII. 28.) NM-rendelet az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók (napi, heti) expozíciós idejének korlátozásáról

27/1996. (VIII. 28.) NM-rendelet a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról

33/1998. (VI. 24.) NM-rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

2/1983. (V. 25.) OKTH-rendelet a zaj- és rezgésbírásról

7002/1987. (Eü. K. 20.) EüM–OKTH együttes irányelv a zajvédelem helyi szabályozásának elősegítésére

OKTATÁS, ISMERETTERJESZTÉS

1993. évi LXXVI. tv. a szakképzésről

1993. évi LXXX. tv. a felsőoktatásról

1993. évi LXXIX. tv. a közoktatásról

36/1990. (II. 28.) MT-rendelet az iskolarendszeren kívüli magánoktatás egyes kérdéseiről és az oktatói munkaközösségekről

71/1998. (IV. 8.) kormányrendelet az idegennyelv-tudást igazoló, államilag elismert nyelv-vizsgáztatás rendjéről és a nyelvvizsga bizonyítványokról

7/1993. (XII. 30.) MüM-rendelet az Országos Képzési Jegyzékről

POLGÁRI JOG

1952. évi III. tv. a Polgári Perrendtartásról

1959. évi IV. tv. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről

STATISZTIKA

1993. évi XLVI. tv. a statisztikáról

170/1993. (XII. 3.) kormányrendelet a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. tv. végrehajtásáról

187/1998. (XI. 13.) kormányrendelet az 1999. évre vonatkozó Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról

154/1999. (X. 22.) kormányrendelet a 2000. évre vonatkozó Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról

108/1984. (MK. 8.) MM-ut. a művelődési otthonok tevékenységének nyilvántartásáról

SZERZŐI JOGOK, DÍJAK, SZERZŐDÉSEK

1959. évi IV. tv. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről

1998. évi XLIV. tv. az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló, 1961-ben, Rómában létrejött nemzetközi egyezmény kihirdetéséről

1999. évi LXXV. tv. a szerzői jogról

1979. évi 13. törvényerejű rendelet a nemzetközi magánjogról

8/1992. (V. 8.) MKM-rendelet az irodalmi és zeneművek nyilvános előadása utáni jogdíjfizetés feltételeiről

A nemzeti kulturális örökség miniszterének közleménye a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szerint nyilvántartásba vett közös jogkezelő egyesületekről (Magyar Közlöny 2000/10.)

Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye az 2000. évre megállapított mechanikai minimum jogdíjakról (Magyar Közlöny 5/2000)

Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye a magáncélú másolásokra tekintettel megállapított üres hang- és képhordozó jogdíjakról (2000) (Magyar Közlöny 2000/5.)

A Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (ARTISJUS) közleménye irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásáért, kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek vagy arról készült másolatok nyilvánosságához közvetítéséért, rádió- vagy televízióműsorok egyidejű, változatlan, a nyilvánosságához történő továbbközvetítéséért, valamint a színpadra szánt irodalmi és zenedramai művek, jeleneteik vagy keresztmetszeteik kivételével az irodalmi és zeneművek sugárzás útján, vezetékkel vagy egyéb módon a nyilvánosságához történő közvetítéséért fizetendő szerzői jogdíjakról (Magyar Közlöny 5/2000)

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadó-művészi Jogvédő Irodájának (MSZSZ-EJI) és a Magyar Hanglezkiadó Szövetségének (MAHASZ) közös jogdíjközleménye a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételnek vagy az arról készült másolatnak sugárzás útján, továbbá vezetékkel vagy bármely más hasonló eszközzel vagy módon a nyilvánosságához közvetítéséért fizetendő előadó-művészi és hangfelvétel-előállítói jogdíjakról és e felhasználások egyéb feltételeiről (Magyar Közlöny 5/2000)

A HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület díjszabása (Magyar Közlöny 5/2000)

TÁMOGATÁS

1992. évi LXXXIX. tv. a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről

2000. évi LXXXV. tv. a helyi önkormányzatok 2000. évi új címzett támogatásáról 30/1997. (IV. 18.) OGY-h. a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett területek besorolásának feltételrendszeréről

9/1998. (I. 23.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásának a céljellegű decentralizált támogatásának igénybejelentési, döntés-előkészítési és elszámolási rendjéről, valamint a Magyar Államkincstár finanszírozási, elszámolási és ellenőrzési feladatairól, továbbá a TÁKISZ feladatairól

104/1998. (V. 22.) kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási igénybejelentéséhez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány tartalmáról és értékelésének rendjéről

34/2000. (VII. 6.) FVM-rendelet a vidékfejlesztési célelőirányzat 2000. évi felhasználásának részletes szabályairól

15/1998. (III. 31.) MKM-rendelet a helyi önkormányzatok könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatásáról

3/2000. (I. 31.) NKÖM-rendelet a helyi önkormányzatok színházi támogatásáról

4/2000. (II. 16.) NKÖM-rendelet a helyi önkormányzatok hivatásos zenekari és énekkari támogatása 2000. évi igénybevételének rendjéről

3/2000. (I. 27.) PM–BM e. r. a helyi önkormányzatokat 2000. évben megillető normatív állami hozzájárulásokról, normatív, kötött felhasználású támogatásokról, személyi jövedelemadóról, valamint a helyi önkormányzatok bevételeinek aránytalanságát mérséklő kiegészítésről, illetve beszámításról

7001/1998. (BK 9.) BM-irányelv a céljellegű decentralizált támogatás pályázati rendszerének működtetéséről

A BM–FVM–PM együttes közleménye a területfejlesztési tanácsok részére normatívan elosztott céljellegű decentralizált támogatási előirányzat egyes megyékre, illetve a fővárosra jutó összegéről (Magyar Közlöny 2000/3.)

TÁRSADALMI ÖNSZERVEZŐDÉS

1959. évi IV. tv. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről

1989. évi II. tv. az egyesülési jogról

1989. évi III. tv. a gyűlekezési jogról

1989. évi XXXIII. tv. a pártok működéséről és gazdálkodásáról

1990. évi IV. tv. a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról

1997. évi CLVI. tv. a közhasznú szervezetekről

1998. évi III. tv. az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről

TERÜLET-, VIDÉKFEJLESZTÉS

1992. évi LXXXIX. tv. a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről

1996. évi XXI. tv. a területfejlesztésről és a területrendezésről

30/1997. (IV. 18.) OGY-h. a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett területek besorolásának feltételrendszeréről

35/1998. (III. 20.) OGY-h. az Országos Területfejlesztési Koncepcióról

184/1996. (XII. 11.) kormányrendelet a területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek egyeztetésének és elfogadásának rendjéről

193/1996. (XII. 19.) kormányrendelet a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos feladatairól

219/1996. (XII. 24.) kormányrendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről

19/1998. (II. 4.) kormányrendelet a területfejlesztés kedvezményezett területeinek jegyzékéről

32/1998. (II. 25.) kormányrendelet a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatások felhasználásának részletes szabályairól

50/2000. (IV. 13.) kormányrendelet a területfejlesztési célelőirányzat 2000. évi felhasználásának részletes szabályairól

44/2000. (IV. 7.) kormányrendelet az 2000. évi területfejlesztési célelőirányzat és a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatások megyék közti felosztásáról
1103/1999. (X. 6.) kormányh. a helyi önkormányzatok 2000. évi új címzett támogatásának előkészítéséről

5/2000. (II. 11.) FVM-rendelet a területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek nyilvántartásáról, továbbá az építésügyi műszaki dokumentációk megőrzésének és hasznosításának részletes szabályairól

18/1998. (VI. 25.) KTM-rendelet a területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeiről

BM–FVM–PM e. közl. a területfejlesztési tanácsok részére normatívan elosztott céljellegű decentralizált támogatási előirányzat egyes megyékre, illetve a fővárosra jutó összegéről (Magyar Közlöny 3/2000.)

NKÖM-közl. a helyi önkormányzatok 2000. évi címzett támogatási igénybejelentéséhez előírt ágazati beruházási koncepciójáról (ÖK 99/2)

NKÖM-közl. a helyi önkormányzatok 2001. évi címzett támogatási igénybejelentéséhez előírt ágazati beruházási koncepciójáról (ÖK 2000/2)

TŰZVÉDELEM

1996. évi XXXI. tv. a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
1/1995. (II. 10.) BM-rendelet a tűzvédelem és a polgári védelem kötelező nemzeti szabványainak megállapításáról

30/1996. (XII. 6.) BM-rendelet a tűzvédelmi szabályzat készítéséről

35/1996. (XII. 29.) BM-rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról

32/1997. (V. 9.) BM-rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról és munkakörökről 4/1993. (MK. 28.) MKM-u. a Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról

VAGYONVÉDELEM, RENDÉSZET

1996. évi XXXVII. tv. a polgári védelemről

18/1960. (IV. 13.) kormányrendelet a talált dolgok tekintetében követendő eljárásról
89/1988. (XII. 20.) MT-rendelet a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról

15/1990.(V. 14.) BM-rendelet a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról

5/1989. (III. 17.) MM-rendelet a rendkívüli eseményekkel kapcsolatos feladatokról, a biztonságot növelő szolgálat elrendezéséről

8002/1983. (MK. 5.) MM-táj. a pénzutánzatokról

1997. évi CXL. törvény

a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

A kulturális örökséghez tartozó javak múltunk és jelenünk megismerésének pótolhatatlan forrásai, a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség egészének elválaszthatatlan összetevői; szellemi birtokbavételük minden ember alapvető joga. Az e fogalomkörbe tartozó értékek különös védelme, megőrzése és fenntartása, valamint a nyilvánosság számára történő széleskörű és egyenlő hozzáférhetővé tétele a mindenkori társadalom kötelezettsége.

Az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk szabadon, bárki számára hozzáférhetők. A könyvtári ellátás fenntartása és fejlesztése az állampolgárok és a társadalom egésze szempontjából szükséges, a könyvtári és információs szolgáltatás állami fenntartása stratégiai jelentőségű. A könyvtári rendszernek az állampolgárok érdekeit kell szolgálnia.

A nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító, értékhordozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósulására létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése a társadalom közös érdeke.

E célok megvalósítása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja:

- a) rendelkezni a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozott és megőrzött kulturális javak feltárásáról, megóvásáról, védelméről és közkinccsételéről,
- b) a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzése érdekében szabályozni az e javakkal kapcsolatos feladatokat és az intézmények tevékenységét,
- c) mindenki számára biztosítani a könyvtárhasználat jogát, szabályozni a nyilvános könyvtári ellátás működését és fejlesztését,
- d) szabályozni a közművelődési tevékenységek feltételrendszerét,
- e) meghatározni az állam, az önkormányzatok és egyéb fenntartók feladatait, a szakmai és finanszírozási alapelveket.

Alapelvek

2. § Az e törvényben meghatározott jogok érvényesítése során tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés; e jogok minden személyt megilletnek nem, kor, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

3. § Az állami és a helyi önkormányzati fenntartású muzeális intézmény, könyvtár és közművelődési intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy politikai irányzat mellett sem.

4. § Mindenkinek joga, hogy

- a) megismerhesse a kulturális örökség javait és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a muzeális intézmények tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,
- b) igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait,
- c) műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,
- d) e törvény szerint művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret (a továbbiakban: közösségi színtér), szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.

A törvény hatálya

5. § (1) E törvény hatálya kiterjed:

- a) a kulturális örökség fogalomkörébe tartozó javakra, ideértve a régészeti jelentőségű földterületeket és a műemlékek ingó tartozékait, valamint az ezekkel kapcsolatos minden tevékenységre, személyre és szervezetre,
- b) a könyvtári dokumentumokra, a könyvtárhasználókra, a nyilvános könyvtárakra, azok fenntartóira, alkalmazottaira és a sajtótermékek köteles példányainak szolgáltatóira,
- c) a közművelődési tevékenység megvalósulásában résztvevőkre, a közösségi színterek, közművelődési intézmények fenntartóira, működtetőire és alkalmazottaira.

(2) A könyvtári dokumentumok védelmével és nyilvántartásával kapcsolatosan e törvény hatálya kiterjed azokra a nem nyilvános könyvtárakra is, amelyeknek állománya a nemzeti és egyetemes kulturális örökség része.

(3) A könyvtári tevékenységről és a könyvtári alkalmazottakról szóló szabályok vonatkoznak a nem nyilvános könyvtárakra is.

(4) A 92–96. és 99. §-okban foglaltak kivételével e törvény hatálya nem terjed ki a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá tartozó iratokra, szervekre és személyekre. Nem terjed ki továbbá – viszonyosság esetén – a diplomáciai

mentességet élvező külföldi állampolgárok tulajdonában levő, külföldről behozott kulturális javakra.

(5) E törvény hatálya nem terjed ki a műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvényben, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben szabályozott kérdésekre.

(6) A kulturális javak e törvény szerinti védelme nem érinti az e javakon más jogszabályok alapján fennálló védettséget.

6. § Az e törvény alkalmazásában szereplő fogalmakat a törvény *I. számú melléklete* tartalmazza.

II. RÉSZ

A KULTURÁLIS JAVAK VÉDELME ÉS A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYEK

I. fejezet

Általános rendelkezések

7. § (1) A kulturális javak megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a védett kulturális javak veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

(2) A kulturális javakat tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni és értékelni. Az így számba vett értékek történeti adatait, leírását, illetőleg a rájuk vonatkozó forrásértékű dokumentumokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A kulturális javak a nemzet egészének közös szellemi értékei. A közgyűjteményben őrzött javak felhasználásának és a közgyűjteményben őrzött, illetőleg védetté nyilvánított ilyen javak bármilyen technikával történő sokszorosításának, valamint adatrögzítésének és adatfelhasználásának jogát három évet meghaladó kizárólagos felhasználásra nem lehet átruházni.

(4) Annak érdekében, hogy a kulturális javak egyedileg és összességükben, lehetőség szerint eredeti helyükön vagy az e célra alapított gyűjteményekben, intézményekben illetőleg bárhol másutt megfelelő védelemben részesüljenek, megőrződjenek és fennmaradjanak, egyben lehetővé váljon tudományos feldolgozásuk, korszerű dokumentálásuk, valamint oktatási és közművelődési célú bemutatásuk és közreadásuk, az állami és önkormányzati szervezeteknek, az egyházaknak, a társadalmi és gazdasági szervezeteknek, valamint az állampolgároknak együtt kell működniük.

(5) Az állam a kulturális javak védelme érdekében együttműködik más államokkal és nemzetközi szervezetekkel, figyelembe veszi más államoknak a kulturális javak védelméhez fűződő érdekeit, egyben törekszik arra, hogy a területéről törvénytelen módon elszármazott javak jogos tulajdonosukhoz visszakerüljenek.

(6) A kulturális javak védelmének összehangolását és irányítását, ágazati szakmai felügyeletét a nemzeti kulturális örökség minisztere (a továbbiakban: miniszter) látja el. E feladatának ellátására Kulturális Örökség Igazgatóságot (a továbbiakban: Igazgatóság) létesít, szakfelügyelői és más szakmai testületeket működtet.

(7) A kulturális javakat rendkívüli, illetőleg szükségállapot, természeti katasztrófa vagy fegyveres összeütközés esetén is megkülönböztetett védelemben kell részesíteni.

II. fejezet

A kulturális javak védetté nyilvánítása

8. § (1) A kulturális örökséghez tartozó – nem közgyűjteményben, illetőleg muzeális intézményben őrzött – pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javakat, gyűjteményeket, azok megőrzése érdekében az Igazgatóság védetté nyilvánítja.

(2) Nem lehet védetté nyilvánítani azokat a kulturális javakat, amelyek alkotójuk tulajdonában vannak, valamint azokat, amelyeket visszaviteli kötelezettséggel (kiállítás, tudományos vizsgálat stb. céljából) hoztak be az országból.

Védetté nyilvánítási eljárás

9. § (1) A védetté nyilvánítási eljárás (a továbbiakban: eljárás) hivatalból indul. A kulturális javak védetté nyilvánítására a javak tulajdonosa és bárki más tehet javaslatot.

(2) Az eljárás alá vont kulturális javak elidegenítésére, illetőleg őrzési helyének megváltoztatására, állapotában bekövetkezett változások bejelentésére a védetté nyilvánított kulturális javakra vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

(3) Ha az eljárás alá vont kulturális javak épségét veszély fenyegeti vagy tartani lehet annak az országból való jogellenes kivitelétől, az Igazgatóság a kulturális javakat azonnal végrehajtható határozattal ideiglenesen védetté nyilvánítja. Az ideiglenes védettség az eljárás végéig áll fenn.

(4) Az Igazgatóság a védetté nyilvánításról szakértői vélemény és az érintett szakhatóságok állásfoglalása alapján dönt. A védetté nyilvánító határozat előírja a tárgy őrzésével és kezelésével kapcsolatos feltételeket is.

(5) Amennyiben az eljárás során a tulajdonosnak kára származik, az ezzel kapcsolatban felmerült kárt a kártalanítás polgári jogi szabályai szerint az állam köteles megtéríteni. A kártalanítási kérelmet az Igazgatósághoz kell benyújtani.

Védetté nyilvánított kulturális javak védettségének megszüntetése

10. § Az Igazgatóság a kulturális javak védettségét megszünteti, ha

a) a védetté nyilvánítás indokai nem állnak fenn,

- b)* a védett gyűjteményből vagy tárgyegyüttesből kikerült tárgy esetében akkor, ha annak egyedi jelentősége a védettség fenntartását nem indokolja,
- c)* a tárgy megsemmisült.

11. § (1) Az eljárás időtartama legfeljebb 90 nap, egyebekben az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

- (2) A védetté nyilvánítás részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

Védetté nyilvánított kulturális javak nyilvántartása

12. § (1) A védetté nyilvánított kulturális javakat (a továbbiakban: védett kulturális javak) az Igazgatóságnál vezetett közhitelű nyilvántartásba kell felvenni.

- (2) A nyilvántartás tartalmazza:

- a)* a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tevő egyéb adatokat, ideértve a tárgyról készült fotót is,
- b)* a tárgy tulajdonosának (birtokosának) nevét, lakcímét,
- c)* a tulajdonszerzés idejét és módját,
- d)* a tárgy – állandó, illetve ideiglenes – őrzési helyét,
- e)* a 13. § (4) bekezdésében foglalt adatokat.

(3) A védett kulturális javak nyilvántartása alapján – a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok figyelembevételével – bárki kaphat felvilágosítást arról, hogy egy adott tárgy szerepel-e a nyilvántartásban.

(4) A törvényben meghatározott feladataik teljesítése érdekében a cél megjelölésével, az Igazgatósághoz intézett írásbeli megkereséssel a (2) bekezdésben meghatározott adatok szolgáltatását igényelheti:

- a)* a bíróság, az ügyészség,
- b)* a nyomozó hatóság,
- c)* a nemzetbiztonsági szolgálat,
- d)* az adóhatóság.

(5) Az Igazgatóság a nyomozó hatóságot a „halaszthatatlan intézkedés” jelzéssel ellátott, külön jogszabályban előírt ügyészi jóváhagyást nélkülöző megkeresésére is köteles tájékoztatni az általa kezelt, az adott ügygel összefüggő adatokról.

A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos különleges előírások

13. § (1) Védett kulturális javak tulajdonjogát átruházni csak írásbeli szerződés alapján lehet.

(2) Ellenérték mellett történő tulajdonátruházás esetén az államot elővásárlási jog illeti meg. Az állam elővásárlási jogát az Igazgatóságon keresztül gyakorolja.

(3) Védett gyűjteményhez tartozó tárgy vagy védett tárgyegyüttes bármelyik darabja csak az Igazgatóság előzetes hozzájárulásával idegeníthető el.

(4) Védett kulturális javak bírósági vagy államigazgatási eljárás során történt zár alá vételéről (foglalás, bűnügyi zárlat stb.), valamint a tárgy tulajdonjogát érintő egyéb körülményekről (zálogszerződés, öröklési szerződés stb.) az Igazgatóságot értesíteni kell.

14. § (1) A védett kulturális javak tulajdonosa (birtokosa) köteles a javakat ép-ségben fenntartani, őrzéséről, szakszerű kezeléséről és megóvásáról gondoskodni.

(2) Megóvási (konzerválási), restaurálási vagy átalakítási munkálatokat a tulajdonos csak az Igazgatóság engedélyével végezhet, illetőleg végeztethet.

(3) A védett kulturális javakat, illetőleg a védési határozatban foglaltak betartását az Igazgatóság a tárgy őrzési helyén jogosult ellenőrizni.

(4) A védett kulturális javakkal kapcsolatos – a védetté nyilvánító határozatban szereplő – adatokban bekövetkezett változásokat a tulajdonos (birtokos) haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított 8 napon belül köteles bejelenteni az Igazgatóságnak.

(5) A védett kulturális javakat hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság és a kutatás számára. Ennek feltételeiről az Igazgatóság a tulajdonossal a védetté nyilvánításkor megállapodást köt, és ösztönzi arra, hogy a védett javakat vagy gyűjteményt kiállítás vagy tudományos kutatás céljára bocsássa rendelkezésre.

15. § Ha a védett kulturális javak állagának megőrzése a tulajdonosnál, birtokosnál nincs biztosítva, valamint ha e védett javakat lefoglalták, az Igazgatóság határozatával elrendeli azok közgyűjteményben való ideiglenes elhelyezését.

16. § A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosait a 14. §-ban meghatározott kötelezettségeikre tekintettel külön jogszabályban meghatározott támogatások és kedvezmények illetik meg.

III. fejezet

A kulturális javak külföldre történő kivitele

17. § A kulturális javakat csak az e törvényben meghatározottak szerint lehet az ország területéről kivinni.

Engedély nélkül kivihető kulturális javak

18. § Engedély nélkül vihetők ki az országból

a) azok a kulturális javak, amelyeket visszaviteli kötelezettséggel (kiállítás, tudományos vizsgálat stb. céljából) hoztak be az országba,

b) élő alkotók művei, kivéve a muzeális intézmény gyűjteményében nyilvántartásba vett, illetőleg védetté nyilvánított alkotásokat,

c) az 50 évnél nem régebbi kulturális javak, kivéve azokat, amelyeket a miniszter az engedélyköteles tárgyak közé sorol.

Kiviteli engedélyezési eljárás

19. § A 18. §-ban foglaltakon túl, kulturális javak – véglegesen vagy ideiglenesen – csak az Igazgatóság engedélyével vihetők ki az országból.

20. § (1) A kiviteli engedély iránti kérelmet a tulajdonosnak vagy annak hozzájárulásával a tárgy jogos birtokosának a kijelölt közgyűjteménynél kell benyújtani.

nia, amely a kérelmet szakvéleményével együtt megküldi az Igazgatóságnak. A kérelemmel egyidejűleg a kivinni szándékozott tárgyat be kell mutatni.

(2) A kiviteli engedély közokirat, amely igazolja, hogy a kiviteli engedélyen felüntetett kulturális tárgy az ország területéről kivihető.

(3) A kiviteli engedély tartalmazza a külföldre történő kivitelre engedélyezett tárgy azonosításra alkalmas adatait, ideértve a tárgyról készült fotót is.

(4) A kiviteli engedélyt a kiállításától számított egy éven belül lehet felhasználni, az engedélyt meghosszabbítani nem lehet.

(5) A kiviteli engedély nem helyettesíti a kulturális javak külföldre történő kiviteléhez szükséges egyéb engedélyeket, illetőleg a vámeljárást.

Végleges kiviteli engedély

21. § (1) Nem adható végleges kiviteli engedély a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel:

- a) a közgyűjtemények, muzeális intézmények leltárában szereplő tárgyakra,
- b) az e törvény alapján védetté nyilvánított tárgyakra,
- c) a miniszter által kiviteli tilalom alá sorolt tárgyakra,
- d) régészeti leletekre,
- e) műemlék részét alkotó, a műemlékek jegyzékében szereplő berendezési, felszerelési tárgyakra, tartozékokra, egyéb ingó javakra, védett műemlékhez tartozó töredékekre,
- f) a kulturális javak töredékeire, ha azok eredete nem igazolható,
- g) a hamisítványokra, valamint a megtévesztésre lehetőséget adó másolatokra vagy más módon megváltoztatott javakra,
- h) kiemelkedő múzeumi értéket képviselő ásványtani és őslénytani leletekre.

(2) Végleges kiviteli engedély akkor adható, ha az (1) bekezdés a), c) és d) pontjában megjelölt tárgy külföldi cseréje a nemzeti kulturális érdeket, illetőleg muzeális intézmények, közgyűjtemények, egyházak gyűjteményi érdekét szolgálja.

22. § A kulturális javak végleges kivitelére vonatkozó eljárást az Igazgatóság felüggeszti, ha a kiviteli engedélyezésben szereplő tárgy védetté nyilvánítását kezdeményezték.

Ideiglenes kiviteli engedély

23. § (1) Ideiglenes kiviteli engedély akkor adható, ha a tárgy kivitele nem veszélyezteti a kulturális érdekeket és a tárgy biztonságát.

(2) Védett kulturális javak ideiglenesen akkor vihetők ki az országból, ha a kivitel kulturális vagy tudományos célt szolgál.

(3) Az ideiglenes kiviteli engedély csak meghatározott időtartamra adható.

(4) Az ideiglenes kiviteli engedély kiadásakor az Igazgatóság a tárgy visszahozatalának biztosítása érdekében biztosíték adására is kötelezheti az engedélyest.

(5) A 21. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott tárgyakra az ideiglenes kiviteli engedély megadásához a műemlékvédelmi szakhatóság előzetes hozzájárulása szükséges.

24. § A kiviteli engedélyezési eljárás részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

A kulturális javak behozatala

25. § (1) Nem hozhatók be az országba

- a) azok a kulturális javak, amelyek kivitelét az az ország, ahonnan származik vagy ahonnan azt Magyarországra behoznák, megtiltotta,
- b) a származási ország engedélye nélkül azok a kulturális javak, amelyek kivitelét a származási ország engedélyéhez köti,
- c) azok a hamisítványok, amelyek behozatala a nemzeti kulturális érdeket sérti,
- d) a lopott kulturális javak.

(2) A behozatali tilalom ellenére az országba került kulturális javakkal kapcsolatban az Igazgatóság jár el.

IV. fejezet

Régészeti védelem, régészeti feltárás

26. § (1) A föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő, illetőleg onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon.

(2) A régészeti leletek tulajdonjogáról az állam lemondhat régészeti gyűjtőkörrel rendelkező, nem állami fenntartású múzeumok tulajdonosai javára.

27. § (1) A régészeti örökség elemeit lehetőség szerint eredeti helyükön és állapotukban, eredeti összefüggéseikkel kell megőrizni.

(2) A régészeti örökség elemei eredeti összefüggéseikből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

(3) Aki a régészeti örökség elemeit régészeti feltáráson kívül felfedezi, megtalálja, köteles azokat haladéktalanul bejelenteni, illetőleg átadni a területileg illetékes jegyzőnek, aki azt továbbítja a területileg illetékes múzeumnak.

(4) A régészeti feltárások költségeit annak kell fedezni, akinek érdeke megkívánja, hogy a régészeti örökség elemeit eredeti helyükről és összefüggéseikből elmozdítsák.

(5) A régészeti lelőhelyek kulturális, történeti környezetünk részei, ezért a köz- és magáncélú fejlesztések, beruházások tervezését, illetőleg a település- és tájtervezést a régészeti örökség védelmével összhangban kell végezni.

28. § (1) Az ismertté vált, de védetté nem nyilvánított régészeti lelőhelyeket egységes nyilvántartásba kell venni.

(2) A nyilvántartást illetékességi területükön a megyei múzeumok és a Budapesti Történeti Múzeum vezetik, adataikat az Igazgatóság rendelkezésére bocsátják.

A régészeti lelőhelyek védelme

29. § (1) Az ország kiemelt jelentőségű és veszélyeztetett régészeti lelőhelyeit, továbbá azok környezetét az e törvény által meghatározott módon védelemben kell részesíteni.

(2) A kiemelt jelentőségű és a veszélyeztetett régészeti lelőhelyet az Igazgatóság javaslatára a miniszter rendeletben nyilvánítja védetté (a továbbiakban: védett régészeti terület).

(3) A védetté nyilvánítást kimondó jogszabály tartalmazza:

- a) a védetté nyilvánítás tényét,
- b) a régészeti értékek megnevezését,
- c) a védetté nyilvánítás indokát,
- d) a földrészlet helyrajzi számát,
- e) a védettség időtartamát,
- f) az Igazgatóság engedélyéhez kötött tevékenységek körét.

(4) A védett régészeti területen a védetté nyilvánítást követően nem szabad olyan munkálatokat végezni, amelyek a terület jellegzetes állapotát megváltoztatják. Építkezéshez, telekalakításhoz, művelésiág-változtatáshoz, illetőleg a terület jellegét veszélyeztető (befolyásoló) más változtatáshoz, munkálatokhoz, valamint fémkereső műszer használatához az Igazgatóság engedélye szükséges.

(5) Védetté nyilvánításhoz védett természeti területen a környezetvédelmi miniszter, mezőgazdasági rendeltetésű területen a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter egyetértése szükséges.

(6) Fel kell oldani a terület védettségét, ha annak fenntartását régészeti szempontok a továbbiakban nem indokolják.

(7) A védetté nyilvánítást és a védettség megszüntetését az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzésről az Igazgatóság intézkedik.

(8) A védett régészeti területekről az Igazgatóság nyilvántartást vezet.

30. § Régészeti lelőhelyek és környezetük hatékonyabb megőrzése, feltárása céljából az érintett földterületeket ki lehet sajátítani.

31. § (1) Amennyiben valamely nem védett régészeti lelőhely jelentős károsodásának veszélye áll fenn, az Igazgatóság – védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye, egyéb esetekben az érdekelt szakhatóságok állásfoglalása alapján – a területet azonnal végrehajtható határozattal, egy alkalommal, legfeljebb 3 hónapos időtartamra ideiglenesen védetté nyilvánítja. A határozatban korlátozhatja vagy felfüggesztheti, illetőleg megtilthatja a régészeti lelőhelyet veszélyeztető tevékenység folytatását.

(2) Az (1) bekezdés alapján a régészeti lelőhely megőrzése érdekében jogszerűen előírt korlátozás vagy tilalom kártalanítási igényt nem keletkeztet.

32. § A régészeti lelőhelyek védettségi eljárására vonatkozó részletes szabályokat a miniszter rendeletben határozza meg.

Régészeti feltárás

33. § (1) Régészeti feltárást az Igazgatóság által – az Ásatási Bizottság javaslatára – kiadott engedély alapján lehet végezni.

(2) Az Ásatási Bizottság 7 tagú szakmai tanácsadó testület, amelynek elnökét, titkárát és két tagját a miniszter, egy tagját a környezetvédelmi miniszter, két tagját a Magyar Tudományos Akadémia elnöke bízza meg.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott engedély megadásához természetvédelem alatt álló területen az illetékes természetvédelmi hatóság, műemléki jellegű területen a műemlékvédelmi hatóság mint szakhatóság engedélye is szükséges.

(4) Régészeti feltárást elsősorban a területileg illetékes régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok, valamint a régészeti tanszékkel rendelkező egyetemek, a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete és az Országos Műemlékvédelmi Hivatal végezhetnek.

(5) Régészeti feltárás vezetője csak olyan felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező régész lehet, aki a feltárássra feljogosított intézménnyel munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati vagy megbízási jogviszonyban áll.

(6) Az ország területén lévő régészeti lelőhely tudományos terv szerinti komplex feltárássára a Magyar Nemzeti Múzeumnak elsőbbsége van.

(7) A régészeti feltárásokat az Igazgatóság az Ásatási Bizottság szakértőinek bevonásával ellenőrzi.

(8) Az Igazgatóság a régészeti feltárássra vonatkozó engedélyét visszavonja, ha a feltárás vezetője az előírásokat megszegi.

(9) A feltárási engedélyezési eljárást, valamint a feltárások részletes szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

34. § (1) Régészeti feltáráshoz és annak megközelítéséhez szükséges ingatlan használatát elsősorban az ingatlan tulajdonosa és az ásató intézmény közötti megállapodás útján kell biztosítani.

(2) Az ingatlan tulajdonosa, használója a régészeti feltárást a feltárási engedélyben meghatározott határidőig túrni köteles.

(3) A régészeti feltárás során keletkezett tényleges kára után kártalanítás illeti meg a tulajdonost. A kártalanítási kérelmet a régészeti feltárást végző intézményhez kell benyújtani.

Megelőző feltárás

35. § (1) A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni.

(2) Ha a lelőhely elkerülése a földmunkával járó fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné vagy a beruházás másutt nem valósítható meg, illetőleg más, kivételesen indokolt esetben, a beruházással veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tárni (a továbbiakban: megelőző feltárás).

(3) A szakmailag szükséges mértékű megelőző feltárás, dokumentálás, elsődleges leletkonzerválás teljes és a leletelhelyezés rendkívüli költségeit a fejlesztések, beruházások költségeiből kell fedezni oly módon, hogy a tervezés során a teljes

bekerülési költség legalább 9 ezrelékét kell erre a célra biztosítani. A leletmentés tényleges költségeiről a múzeum köteles elszámolni.

(4) A megelőző feltárásokkal kapcsolatban felmerült vitás szakmai kérdések eldöntésére az Igazgatóság az Ásatási Bizottság szakértőinek bevonásával jogosult.

Leletmentés

36. § (1) Leletmentés a régészeti lelőhely vagy lelet váratlan előkerülésekor végzett, a lelőhely és a leletek mentését, illetőleg a terület felszabadítását célzó azonnali régészeti feltárás. A leletmentés megkezdésével egyidejűleg feltárási engedélyt kell kérni.

(2) Ha régészeti feltárás esetén kívüli munka (építkezés, földmunka, bányászati tevékenység, vízi munka stb.) során vagy egyéb ok következtében régészeti lelőhely, illetőleg lelet kerül elő, a felfedező (a munka felelős vezetője) köteles

a) a lelőhelyen folyó munkát azonnal abbahagyni,

b) a lelőhely és a lelet(ek) őrzéséről – a felelős őrzés szabályai szerint – a jegyző vagy a területileg illetékes múzeum intézkedéséig gondoskodni.

(3) A lelőhelyet vagy leletet a lelőhely szerint illetékes önkormányzat jegyzőjének haladéktalanul be kell jelenteni, e kötelezettség az ingatlan tulajdonosát, az építetót és a kivitelezőt, felfedezőt egyetemlegesen terheli.

(4) A jegyző a bejelentés alapján köteles a területileg illetékes múzeumot és a tevékenység jellege szerint illetékes építési hatóságot haladéktalanul értesíteni.

(5) A múzeum köteles a lelőhelyet, illetőleg a leleteket haladéktalanul megvizsgálni és a munka folytatásának feltételeiről – a hozzá érkezett bejelentéstől számított – 24 órán belül írásban nyilatkozni.

(6) Amennyiben az illetékes múzeum szakvéleménye alapján a további munkavégzés a lelőhelyet, illetőleg az előkerült régészeti leleteket nem veszélyezteti, az nyomban folytatható.

(7) Ha a múzeum szakvéleménye alapján a lelőhely vagy a leletek veszélyeztetése nélkül a tevékenység még részlegesen sem folytatható, a tevékenység jellege szerint illetékes első fokú hatóság köteles azt legfeljebb 30 napra felfüggeszteni. A tevékenység csak a múzeum egyetértésével kiadott engedély alapján folytatható.

(8) A múzeum köteles a leletmentést haladéktalanul megkezdni, és folyamatosan – az elvárható ütemben – végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen gyűjteményébe venni, és szükség szerint kezdeményezni az Igazgatóságnál a lelőhely védetté nyilvánítását.

(9) Ha a lelőhely jellegéből adódóan a leletmentést nem lehet 30 nap alatt elvégezni, az Igazgatóság – a múzeum javaslatára – a 31. § alapján ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.

(10) Amennyiben az Igazgatóság nem nyilvánítja ideiglenesen védetté a területet, a munka folytatható.

(11) A régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti leletet, illetve lelőhelyet a területileg illetékes múzeum köteles az Igazgatóságnak 72 órán belül bejelenteni.

(12) A leletmentést végző múzeum indokolatlan késedelmével okozott kárt a múzeum köteles megtéríteni.

37. § (1) A leletmentést végző múzeum fenntartója jogosult a leletmentésre fordított költségek megtérítésére, amennyiben az állam nem mond le javára a régészeti leletek tulajdonjogáról.

(2) A megelőző feltárások és leletmentések költségeihez állami támogatás adható.

(3) A régészeti lelőhely, illetve lelet felfedezőjét anyagi elismerésben kell részesíteni.

V. fejezet

Muzeális intézmények

38. § (1) A kulturális javak védelmével összefüggő, e törvényben meghatározott célok megvalósításának legfontosabb letéteményesei a muzeális intézmények.

(2) A muzeális intézmények a feladatellátás veszélyeztetésével nem vonhatók össze más intézménnyel.

(3) E törvény erejénél fogva védelem alatt állnak a muzeális intézményben elhelyezett kulturális javak.

(4) A muzeális intézmények leltárában szereplő kulturális javak korlátozottan forgalomképesek; elidegenítésükhöz a miniszter engedélye szükséges.

Muzeális intézmény alapítása és megszüntetése

39. § (1) Muzeális intézményt – az e törvényben meghatározott kivétellel – bármely jogi és természetes személy alapíthat.

(2) Muzeális intézmény alapításához, már létező intézmény muzeális intézménnyé nyilvánításához a miniszter engedélye szükséges (a továbbiakban: működési engedély).

(3) A működési engedély tartalmazza az intézmény elnevezését, tulajdonosát, fenntartóját, szakmai besorolását, gyűjtőkörét és gyűjtőterületét, valamint elhelyezését.

(4) A működési engedélyben foglaltak megváltoztatása csak a működési engedély módosításával lehetséges.

(5) Működési engedély csak akkor adható, ha a muzeális intézmény tulajdonosa (fenntartója) biztosítani tudja – a miniszter által kiadott szakmai normatíváknak megfelelő – a folyamatos és rendeltetésszerű működéshez szükséges feltételeket.

(6) A muzeális intézmény szakmai besorolásától, minősítésétől függően a miniszter a működési engedély kiadását pénzügyi biztosíték adásához kötheti.

(7) A működési engedélyeket az Igazgatóság tartja nyilván. A működési engedélyeket, illetőleg azok változásait a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(8) A működési engedélyben foglaltak betartását az Igazgatóság, illetőleg a miniszter által megbízott szakfelügyelő ellenőrzi.

(9) Állami költségvetési támogatás az Igazgatóság nyilvántartásában szereplő muzeális intézmény számára adható.

40. § A muzeális intézmény működési engedélyét a miniszter

a) visszavonhatja, ha az intézmény eltér

– a működési engedélyben meghatározottaktól, illetve

– a rá vonatkozó szakmai előírásoktól;

b) visszavonja, ha az intézmény megszűnik.

41. § (1) Muzeális intézmény megszüntetéséhez a miniszter engedélye szükséges.

(2) A muzeális intézmény megszüntetésével egyidejűleg a tulajdonos (fenntartó) köteles gondoskodni az ott őrzött, kulturális örökségünkhöz tartozó értékek biztonságos elhelyezéséről.

(3) Amennyiben a tulajdonos (fenntartó) a muzeális intézmény megszüntetésekor nem a (2) bekezdésben meghatározott módon jár el, az értékek elhelyezéséről – a pénzügyi biztosíték felhasználásával, annak hiányában a tulajdonos költségére – az Igazgatóság gondoskodik.

(4) A muzeális intézmények alapításánál és a megszüntetésnél az ezekre az intézményekre vonatkozó egyéb jogszabályok előírásait is alkalmazni kell.

Múzeumok

42. § (1) Múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény.

(2) A múzeum feladata a kulturális javak meghatározott anyagának folyamatos gyűjtése, nyilvántartása, megőrzése és restaurálása, tudományos feldolgozása és publikálása, valamint kiállításokon és más módon történő bemutatása.

(3) A múzeum rendelkezik az e feladatok ellátásához a szakmai normatívák szerint szükséges tárgyi és anyagi feltételekkel, megfelelő épülettel, szakirányú felsőfokú végzettségű alkalmazottakkal.

(4) A múzeum elnevezést hivatalosan csak az e törvény alapján működési engedéllyel rendelkező múzeumok használhatják.

A múzeumok szakmai besorolása:

Országos múzeum

43. § (1) Az országos múzeum átfogó, egy vagy több alaptudományra támaszkodó, szakterületén kiemelkedő jelentőségű, művelődéstörténeti, tudományos teljességre törekvő gyűjteményt gondoz; gyűjtőterülete – a Budapesti Történeti Múzeum kivételével – az egész országra kiterjed.

(2) Az országos múzeumok és felügyeleti szerveik felsorolását e törvény 2. számú melléklete tartalmazza, alapító okirataikat felügyeleti szervük adja ki.

(3) Az országos múzeum ellátja a miniszter által jogszabályban ráruházott szakmai feladatokat.

(4) Az országos múzeum vezetője főigazgató, akit a felügyeletet ellátó szerv – a miniszter véleményének kikérésével – pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

Országos gyűjtőkörű szakmúzeum

44. § (1) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum szakterületén tudományos teljességre törekvő, jelentős gyűjteményt gondoz; gyűjtőterülete az egész országra kiterjed.

(2) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum ellátja a miniszter által jogszabályban ráruházott szakmai feladatokat.

(3) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum vezetője igazgató, akit a tulajdonos (fenntartó) – állami múzeum esetében a felügyeleti jogokat gyakorló miniszter – a miniszter véleményének kikérésével, pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

Megyei múzeum

45. § (1) A megye önkormányzata a kulturális javak gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról és bemutatásáról, a régészeti örökség védelméről múzeumi szervezet fenntartásával gondoskodik.

(2) A megyei múzeum a megyei múzeumi szervezet irányító intézménye. Gyűjteményi anyagában több muzeológiai szakág magas színvonalon képviselt. Gyűjtőterülete az adott megye és a megyei jogú város egész területére kiterjed.

(3) A megyei múzeum:

a) elősegíti a megyei múzeumi szervezet, illetőleg a területen tevékenykedő más muzeális intézmények szakmai együttműködését, munkájuk összehangolását, valamint az illetékességi területén lévő egyéb kulturális javak védelmét,

b) ellátja a régészeti lelőhelyek nyilvántartását, mentését,

c) rendszeresen ellenőrzi a régészeti jelentőségű földterületeket; azokkal kapcsolatban szakhatósági intézkedésre jogosult,

d) segíti az Igazgatóság területi feladatainak ellátását.

(4) Megyei múzeumot az illetékes önkormányzat közgyűlése – a 39. § (2) bekezdése szerint – alapíthat, illetőleg jelölhet ki a fenntartásában levő múzeumok közül. Vezetője igazgató, akit – a miniszter véleményének kikérésével – az önkormányzat pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

(5) Amennyiben a megyei önkormányzat az általa fenntartott múzeumi szervezetet nem egy megyei múzeum irányításával kívánja működtetni, a feladatot területileg megoszthatja a regionális múzeumok között.

Regionális múzeumok

46. § (1) A regionális múzeum több múzeumi szakágat felölelő gyűjtőkörrel, egy (városi, települési múzeum), esetleges több (tájmúzeum) önkormányzat területére kiterjedő gyűjtőterülettel rendelkezik.

(2) Regionális múzeum működhet a megyei múzeumi szervezet részeként vagy önálló jogi személyként.

(3) A regionális múzeum vezetője igazgató, akit – a miniszter véleményének kikérésével – önálló jogi személyként működő regionális múzeum esetében a fenntartó (tulajdonos), megyei múzeumi szervezet részeként működő regionális múzeum esetében a megyei múzeum igazgatója nevez ki, illetőleg ment fel.

(4) Ha a regionális múzeum átveszi a megyei múzeum területileg megosztott fel-

adatait, működésére a 45. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

Tematikus múzeumok

47. § (1) A tematikus múzeum egy tudományos témát (muzeológiai szakágat) felölelő gyűjtőkörrel, korlátozott gyűjtőterülettel rendelkezik.

(2) Vezetője igazgató, akit – a miniszter véleményének kikérésével – a fenntartó (tulajdonos) nevez ki, illetőleg ment fel.

Közérdekű muzeális gyűjtemények és kiállítóhelyek

48. § (1) Közérdekű muzeális gyűjtemény a kulturális javak meghatározott értékeinek egységes gyűjtési szempontok szerint létrejött, egységesen kezelt és őrzött, szabályozott módon nyilvántartott és dokumentált együttese, mely a múzeumi követelményeknek nem felel meg, de tudományos, illetőleg művészi értéke alapján a miniszter közérdekű muzeális gyűjteménynek minősíti.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott gyűjtemények lehetnek: helytörténeti, intézménytörténeti, személyhez kötődő gyűjtemények, tematikus szakgyűjtemények, vallási és egyháztörténeti gyűjtemények.

(3) Közérdekű muzeális kiállítóhely az a jelentősebb önálló gyűjteménnyel nem rendelkező intézmény (pl. személyhez, eseményhez, szervezethez vagy földrajzi ponthoz kötődő emlékház, emlékpark, kastély, tájház, galéria stb.), amely a miniszter engedélyével jogosult a kulturális javak, illetőleg épületek vagy épület-együttesek tartozékaikkal és berendezéseikkel együtt történő bemutatására.

(4) A közérdekű muzeális gyűjtemény, illetőleg kiállítóhely vezetőjét a tulajdonos nevezi ki.

(5) A közérdekű muzeális gyűjteményekre és kiállítóhelyekre egyebekben a múzeumokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Múzeumi letét

49. § (1) A múzeum a gyűjtőkörébe tartozó, más tulajdonában levő kulturális javakat határozott időre szóló, írásbeli szerződés alapján megőrzésre átveheti.

(2) A múzeum a letétért a szerződésben meghatározott mértékű, de legalább a felmerülő költségeket magában foglaló díjat köthet ki.

(3) A szerződésben – külön feltétel hiányában – kikötött őrzési idő letelte előtt a letévő a letét visszavételét csak akkor követelheti, ha az nem sérti a múzeum közművelődési, illetőleg tudományos tevékenységét. Az ezzel kapcsolatos vitás kérdésekben az Igazgatóság állásfoglalása az irányadó.

(4) A múzeum a szerződésben meghatározott őrzés ideje alatt a rábízott kulturális javakat tudományos szempontból feldolgozhatja, kiállíthatja és publikálhatja.

VI. fejezet

A Kulturális Örökség Igazgatósága

50. § Az Igazgatóság a miniszter felügyelete alatt áll.

51. § (1) Az Igazgatóság első fokú közigazgatási hatóságként – szakértők és szakmai testületek véleménye alapján – dönt

- a) a kulturális javak védetté nyilvánításáról, illetőleg védettségének megszüntetéséről,
- b) a kulturális javak kiviteli engedélyezésével kapcsolatos ügyekben,
- c) a védett kulturális javak és a megszűnő muzeális intézmények anyagának közgyűjteményben történő elhelyezéséről,
- d) a kiemelt jelentőségű régészeti terület ideiglenes védetté nyilvánításáról,
- e) a régészeti feltárási engedélyezési ügyekben,
- f) vita esetén arról, hogy valamely tárgy vagy jelenség a kulturális javak körébe tartozik-e,
- g) a megelőző régészeti feltárásokkal kapcsolatban felmerült vitás szakmai kérdésekben,
- h) a védetté nyilvánítással kapcsolatos kártalanítási ügyekben.

(2) Az Igazgatóság az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései szerint jár el. Az (1) bekezdésben meghatározott kérdésekben hozott közigazgatási határozatot a bíróság megváltoztathatja.

(3) Az Igazgatóság nyilvántartást vezet:

- a) a védetté nyilvánított kulturális javakról,
- b) a régészeti jelentőségű védett földterületekről, valamint a nem védett, de ismert régészeti lelőhelyekről,
- c) a jogtalanul eltulajdonított, eltűnt kulturális javakról,
- d) a kiviteli engedélyekről,
- e) a muzeális intézmények működési engedélyeiről.

(4) Az Igazgatóság kezdeményezi a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnál:

- a) az állam e törvényben meghatározott elővásárlási jogának gyakorlását,
- b) az e törvényben meghatározott körben és módon az állami tulajdonról való lemondást.

(5) Az Igazgatóság:

- a) javaslatot tesz a kiemelt jelentőségű régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására, és ellátja az ezzel kapcsolatos előkészítő feladatokat,
- b) intézkedik a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeknek az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről,
- c) működteti az Ásatási Bizottságot,
- d) az Igazgatóság jogosult kezdeményezni a régészeti lelőhelyek kisajátítását,
- e) dönt a leletmentések állami támogatásáról,
- f) ötévenként felülvizsgálja a muzeális intézmények szakmai besorolását,
- g) ellátja a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javak visszakövetelésével, illetőleg visszaadásával kapcsolatos teendőket,

- h) részt vesz a jogtalanul eltulajdonított kulturális javak nemzetközi információ-cseréjében, és ellátja az ezzel kapcsolatos feladatokat,
- i) gyűjti, nyilvántartja, feldolgozza és közzéteszi a magyarországi muzeális intézmények működésével kapcsolatos adatokat, dokumentációkat.

VII. fejezet

A kulturális javak védelmének pénzügyi alapjai

52. § A kulturális javak védelméből, valamint a muzeális intézmények fenntartásából és működéséből adódó feladatok ellátásához a központi költségvetés az alábbiak szerint járul hozzá:

- a) az állami tulajdonú muzeális intézményeket fenntartó minisztérium költségvetési fejezetében,
- b) a helyi önkormányzatok esetében – közművelődési és közgyűjteményi normatív hozzájárulás keretében – a Belügyminisztérium költségvetési fejezetében,
- c) a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma költségvetési fejezetében biztosítja az Igazgatóság működéséhez és az alábbi feladatok támogatásához szükséges pénzeszközöket:
- a kulturális javak védelmével összefüggő hatósági és szakmai teendők ellátását (védett műtárgyak és régészeti területek nyilvántartása, régészeti leletmentés, állami elővásárlás, kártalanítás stb.),
  - az egyházi muzeális intézmények támogatását,
  - alapítványi, magán és egyéb tulajdonú muzeális intézmények támogatását pályázati úton.
- d) A kormány a kulturális örökség védelmének támogatására közalapítványt hoz létre. A Kulturális Örökség Igazgatósága jogosult a működéséből származó bevételeket a közalapítványba befizetni.

III. RÉSZ

A NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS

I. fejezet

A nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos általános szabályok

53. § (1) A könyvtárhasználati jog gyakorlását a könyvtári ellátás rendszere biztosítja.

(2) A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetése az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

(3) Az állami és a helyi önkormányzati fenntartású könyvtárak gyűjteményeit és szolgáltatásait úgy kell kialakítani, hogy azok biztosítsák az ismeretek tárgyilagos, sokoldalú közvetítését.

54. § (1) A nyilvános könyvtár alapkövetelményei:

- a) mindenki által használható és megközelíthető,
- b) könyvtári szakembert alkalmaz,
- c) rendelkezik kizárólagosan könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel,
- d) rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva,
- e) helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek,
- f) statisztikai adatokat szolgáltat,
- g) ellátja az 55. § (1) bekezdésében felsorolt alapfeladatokat.

(2) A nyilvános könyvtárakról a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma jegyzéket vezet. Az állami költségvetési támogatás csak a jegyzékben szereplő nyilvános könyvtárakat, illetőleg fenntartóikat illeti meg a 71. § (1) bekezdésében felsoroltak figyelembevételével.

(3) A fenntartónak az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésére vonatkozó nyilatkozata és kérelme nélkül bekerülnek a nyilvános könyvtárak jegyzékébe: a nemzeti könyvtár, a helyi önkormányzatok által fenntartott települési könyvtárak, a megyei könyvtárak, a 3. számú melléklet szerinti országos szakkönyvtárak, illetőleg az állami egyetemek könyvtárai.

(4) Az egyházak és más könyvtárfenntartók az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésével és az erről szóló nyilatkozat csatolásával kérhetik a minisztertől könyvtáruk felvételét a nyilvános könyvtárak jegyzékébe.

(5) Az (1) bekezdésben felsorolt követelmények betartását a miniszter ellenőrzi. Ha a könyvtár nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt követelmények valamelyikének, a miniszter elrendeli a hiány pótlását, aminek elmaradása esetén a könyvtárat törli a nyilvános könyvtárak jegyzékéből.

(6) A települési könyvtár megszüntetése esetén a fenntartó a döntés előkészítése során beszerzi és a döntést hozó testülettel ismerteti a miniszter véleményét.

(7) Nyilvános könyvtár megszüntetése esetén a fenntartó köteles gondoskodni a gyűjtemény további könyvtári hasznosításáról.

55. § (1) A nyilvános könyvtár alapfeladatai:

- a) a fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott fő céljait nyilatkozatban közzé teszi,
- b) gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
- c) tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól,
- d) biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
- e) részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.

(2) A fenntartó kiegészítő feladatokat is meghatározhat.

II. fejezet

A könyvtárhasználók jogai és a könyvtárhasználat feltételei

56. § (1) A könyvtárhasználó jogosult bármely nyilvános könyvtár szolgáltatásainak igénybevételére.

(2) A könyvtárhasználót ingyenesen illetik meg a következő alapszolgáltatások:

a) a könyvtárlátogatás,

b) a könyvtár által kijelölt gyűjteményrészek helyben használata,

c) az állományfeltáró eszközök használata,

d) információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól.

(3) A könyvtár az ingyenes szolgáltatásokat igénybe vevő könyvtárhasználónak az 57. § (1) bekezdésében meghatározott adatait beiratkozási díj nélkül regisztrálhatja.

(4) A (2) bekezdésben felsoroltakon kívüli szolgáltatások a könyvtárba való beiratkozással vehetők igénybe. A beiratkozásért a fenntartó döntése alapján beiratkozási díj szedhető.

(5) A beiratkozott olvasó ingyenesen kölcsönözheti a nyomtatott könyvtári dokumentumokat.

(6) A 16 éven aluliak és a 70 éven felüliek mentesülnek a beiratkozási díj megfizetése alól. A pedagógusok és a diákok más jogszabályban megállapítottak szerinti kedvezményekben részesülnek.

57. § (1) A könyvtárhasználónak a beiratkozáskor a következő személyes adatait kell közölnie és igazolnia: név, anyja neve, születési helye és ideje, lakcíme, személyi igazolványának vagy útlevelének száma. A könyvtár a személyes adatok védelméről az erre vonatkozó jogszabályok szerint köteles gondoskodni.

(2) A személyes adataiban bekövetkezett változásokat a könyvtárhasználó köteles bejelenteni a könyvtárnak.

(3) A könyvtárhasználó által igénybe vehető szolgáltatások körét, az igénybevétel módját és a díjak mértékét a könyvtárhasználati szabályzat tartalmazza, melyet a könyvtárhasználó köteles betartani.

(4) A könyvtárhasználó kezdeményezheti a könyvtárhasználati szabályzat módosítását.

58. § (1) A könyvtárhasználati szabályzatot nyilvánosságra kell hozni.

(2) A dokumentumok, illetőleg mások könyvtárhasználati jogának védelme érdekében a könyvtárhasználat részletes feltételeit a használati szabályzat állapítja meg.

(3) A fenntartó további könyvtárhasználati feltételeket és kedvezményeket is meghatározhat.

III. fejezet

A nyilvános könyvtári ellátás működésének feltételei

59. § (1) A miniszter a nyilvános könyvtári ellátás érdekében országos dokumentumellátási rendszert alakít ki, amely magában foglalja:

- a) a könyvtárközi dokumentumellátást,
- b) a könyvtári dokumentumok lelőhely-nyilvántartását,
- c) a könyvtárak gyűjteményéből kivont dokumentumok hasznosítását a könyvtári rendszer számára.

(2) A sajtótermékekből országosan 6 kötelezpéldányt kell biztosítani a könyvtári rendszer számára, kormányrendeletben meghatározott módon.

(3) Az országos dokumentumellátási rendszerről szóló jogszabályban meghatározott könyvtár vezetőjének kinevezése előtt a nemzeti kulturális örökség minisztere véleményét kell kérni.

(4) A miniszter kialakítja a nemzeti kulturális örökség részét képező kép- és hangrögzítés országos nyilvántartási rendszerét a Magyar Filmintézet, a Magyar Rádió Rt., a Magyar Televízió Rt., a Duna Televízió Rt. és más, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény szerint műsorszolgáltatási jogosítványt szerzett szervezetek archívumaiban őrzött, továbbá az egyéb szervezetek által gyűjtött és őrzött dokumentumokról.

(5) A miniszter működteti a Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtárt, amely az audiovizuális, multimédia és elektronikus dokumentumok nemzeti szolgáltató központja.

60. § (1) A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetését és fejlesztését segítő központi szolgáltatások:

- a) az országos könyvtári informatikai hálózat fejlesztése és tartalmi feltöltése,
- b) a Magyarországon keletkezett sajtótermékek kötelezpéldány-szolgáltatáson alapuló teljes körű gyűjtése, egyéb, Magyarországon keletkezett dokumentumok, valamint a külföldi hungarikumok gyűjtése, továbbá mindezek megőrzése, bibliográfiai számbavétele és rendelkezésre bocsátása, továbbá a kötelezpéldányok elosztása,
- c) az országos dokumentum ellátási rendszer működtetése,
- d) a határon túli magyarok könyvtári ellátásának segítése,
- e) a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek könyvtári ellátásának segítése,
- f) a nemzetközi szabványos dokumentumazonosító számok kiadása és nyilvántartása.

(2) Az 59. § (1) és (4) bekezdésében és az e § (1) bekezdésében felsorolt, valamint további, a könyvtári rendszer működése és fejlesztése érdekében a miniszter által meghatározott szolgáltatásokat mindazokban az esetekben, amelyekben a jelen törvény erről nem rendelkezik, az a nyilvános könyvtár vagy intézmény teljesíti, amellyel a miniszter a feladat ellátására megállapodást köt.

(3) Könyvtáraknak, illetve a könyvtári rendszernek nyújtott szakmai szolgáltatások:

- a) könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése,

- b)* könyvtári és információs szolgáltatás fenntartása a könyvtári és információszolgáltatási tevékenység szakterületén,
  - c)* a könyvtárak állománygyarapítását segítő, a hazai dokumentumokról adott rendszeres tájékoztatás támogatása,
  - d)* az országos könyvtári rendszer működésével, a könyvtárhasználattal kapcsolatos kutatás, fejlesztés,
  - e)* a könyvtári és rokon területi módszerekre vonatkozó szabványok, szabályzatok elkészítésének kezdeményezése és kidolgozása,
  - f)* a könyvtári tevékenységre vonatkozó irányelvek, normatívák kidolgozása, módszertani tevékenység,
  - g)* a könyvtárak és a társadalom közötti kapcsolat fejlesztése,
  - h)* az országos könyvtári statisztikai adatok összesítése, elemzése és szolgáltatása,
  - i)* a miniszter által meghatározott egyéb feladatok.
- (4) A (3) bekezdésben felsorolt feladatokat a Könyvtári Intézet látja el. Az intézet jogállását és gazdálkodását a miniszter rendeletben szabályozza.

IV. fejezet

A nemzeti könyvtár

61. § (1) A nemzeti könyvtár az Országos Széchényi Könyvtár. A fenntartói jogokat és kötelezettségeket a miniszter gyakorolja.

(2) A nemzeti könyvtár önállóan gazdálkodó, központi költségvetési szerv.

(3) A nemzeti könyvtár gyűjteménye a kulturális örökség része, ezért használatára a miniszter a nyilvános könyvtárakra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

(4) Az 55. §-ban foglaltakon túl a nemzeti könyvtár alapfeladatai:

- a)* a Magyarországon keletkezett sajtótermékek kötelespéldány-szolgáltatásra alapozott gyűjtése, megőrzése, szétosztása,
- b)* a külföldön megjelent hungarikumok teljességre törekvő gyűjtése, feltárása, megőrzése,
- c)* a sajtótermékek nem minősülő hungarikumok gyűjtése, feltárása, megőrzése,
- d)* a nemzeti bibliográfia készítése,
- e)* gyűjteményének archiválása és védelme,
- f)* gyűjteményének elsősorban helyben használat útján történő rendelkezésre bocsátása,
- g)* tevékenységi körébe tartozó kutatások végzése,
- h)* részvétel a 60. § (1)–(3) bekezdésében felsorolt központi szolgáltatások megvalósításában,
- i)* a kulturális örökség részét képező könyvtári dokumentumok és könyvtárak védetté nyilvánításával, nyilvántartásával és külföldre vitelének engedélyezésével kapcsolatos feladatok e törvény erre vonatkozó szabályai szerint,
- j)* könyvtári dokumentumokról hitelesített másolatok készítése,

k) a miniszter által megállapított további feladatok végzése.

(5) A nemzeti könyvtárt nyilvános könyvárveréseken elővásárlási jog illeti meg.

62. § Az Országos Széchényi Könyvtár és a Könyvtári Intézet irányításában közreműködik az Országos Könyvtári Kuratórium.

V. fejezet

Tudományos és szakkönyvtári ellátás

63. § (1) A tudományos és szakkönyvtári ellátás az Országos Széchényi Könyvtár, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára, az országos szakkönyvtárak (3. számú melléklet), az állami egyetemek könyvtárai, valamint a nyilvános könyvtári ellátást vállaló egyéb szak- és felsőoktatási könyvtárak feladata.

(2) Nemzeti gyűjtőkörű könyvtár a Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára.

(3) A tudományos és szakkönyvtári ellátás az (1) bekezdésben felsorolt könyvtárak, valamint a könyvtári rendszer minden egyéb tagjának együttműködésével valósul meg. Az egyes szakterületeken működő könyvtárak együttműködését a szakterület szerint illetékes minisztériumok támogatják.

(4) Az országos szakkönyvtárak és az állami egyetemek könyvtárainak alapfeladatai az 55. § (1) bekezdésében meghatározottakon túl

a) szakterületükön szakirodalmi és információs szolgáltatásokat végeznek, és közvetítenek,

b) szakterületükre vonatkozóan részt vesznek a 60. §-ban felsorolt szolgáltatások megvalósításában.

VI. fejezet

Közkönyvtári ellátás: a települési és a megyei könyvtári ellátás

64. § (1) A települési és a megyei könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladata.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a községi, városi, megyei jogú városi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával vagy önkormányzatok közötti társulásban nyilvános könyvtár fenntartásával vagy nyilvános könyvtár szolgáltatásának megrendelésével teljesítheti.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a megyei és a fővárosi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával teljesíti.

(4) Amennyiben megállapodás alapján a megyei könyvtár székhelyén a települési könyvtári feladatokat is a megyei könyvtár látja el, a székhely szerinti és a megyei önkormányzat köteles a könyvtár működtetéséhez szükséges támogatást együttesen biztosítani.

65. § (1) A települési könyvtár a községi, városi, fővárosi könyvtár.

(2) A települési könyvtár az 55. § (1) bekezdésében foglaltakon túl

- a) gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja,
- b) közhasznú információs szolgáltatást nyújt,
- c) helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt,
- d) szabadpolcos állományrészsel rendelkezik.

(3) A fővárosi könyvtár a főváros területére vonatkozóan ellátja a 66. §-ban felsorolt feladatokat is.

66. § A megyei könyvtár a megye egész területére vonatkozóan az 55. § (1) bekezdésében és a 65. § (2) bekezdésében foglaltakon túl

- a) ellátja a kötelezpéldányokkal és a könyvtárközi dokumentumellátással kapcsolatos feladatokat,
- b) szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,
- c) végzi, illetőleg szervezi a megye nemzeti és etnikai kisebbségéhez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,
- d) a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,
- e) szervezi a megyében működő nyilvános könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását,
- f) végzi az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzést.

67. § (1) Városokban elsődlegesen önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani.

(2) Más intézménnyel való közös működtetésre csak szakmai, illetve jelentős gazdálkodási előnyök esetén kerülhet sor a miniszter véleményének figyelembevételével.

VII. fejezet

A könyvtárak fenntartása, irányítása

68. § A fenntartó az e törvényben foglaltak alapján

- a) meghatározza a könyvtár feladatait és használati szabályzatát,
- b) kiadja alapító okiratát, jóváhagyja szervezeti és működési szabályzatát,
- c) biztosítja a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, ennek során figyelembe veszi a miniszter által meghatározott szakmai követelményeket és normatívákat,
- d) jóváhagyja a könyvtár fejlesztésére vonatkozó terv(ek)et,
- e) az országos könyvtári szakértői névjegyzékben szereplő szakértők közreműködésével értékeli a könyvtár szakmai tevékenységét,
- f) biztosítja a könyvtár szakmai önállóságát,
- g) ellátja a könyvtár fenntartásával, irányításával kapcsolatos más jogszabályokban meghatározott feladatokat.

69. § A miniszter ellátja a könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányítását. Ennek keretében

a) szabályozza:

- a könyvtárak szakmai működését, így különösen a dokumentumok védel-

- mét és nyilvántartását, a muzeális dokumentumok védetté nyilvánítását, külföldre vitelének engedélyezését, a könyvtári dokumentumok bejelentési kötelezettségét,
- a szakfelügyeletet,
  - a könyvtári alkalmazottak képesítési feltételeit, illetőleg kedvezményeit,
  - a különböző típusú könyvtárak szakmai követelményeit és normatíváit,
  - az országos könyvtári szakértői névjegyzéket és a szakértői működéssel kapcsolatos kérdéseket,
- b) kidolgozza az országos könyvtári informatikai hálózat és a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének fejlesztési tervét,
- c) ösztönzi a könyvtári szolgáltatások összehangolását,
- d) véleményezési jogot gyakorol a települési és megyei könyvtár átszervezése vagy megszüntetése esetén,
- e) a szakfelügyelet keretében ellenőrzi e törvény, a könyvtári tevékenységre vonatkozó jogszabályok, a szakmai követelmények és normatívák betartását és a központi támogatások felhasználását.

VIII. fejezet

A könyvtárak finanszírozásának és központi támogatásának alapelvei

70. § (1) A könyvtárnak rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel. A könyvtár az alapító, illetőleg a fenntartó által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik feladatainak ellátásáról. A könyvtár fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben kell előírányozni.

(2) A nyilvános könyvtári ellátásból adódó feladatok finanszírozásához a központi költségvetés az alábbiak szerint járul hozzá:

- a) a nemzeti könyvtár és az országos szakkönyvtárak esetében a Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényben,
- b) a helyi önkormányzatok támogatása – a közművelődési és közgyűjteményi normatív hozzájárulás keretében – a Belügyminisztérium költségvetési fejezetében,
- c) a Belügyminisztérium költségvetési fejezete központosított előirányzatként a helyi önkormányzatok számára a települési és a megyei (fővárosi) könyvtárak állománygyarapítási kereteinek érdekeltségnövelő támogatását tartalmazza.

(3) A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott érdekeltségnövelő támogatás elosztásának szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

(4) Az érdekeltségnövelő támogatásra a nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő könyvtárak fenntartói adhatják be pályázataikat.

71. § (1) A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium fejezetéből kell támogatni a nyilvános könyvtári ellátási rendszer működtetésének alábbi feladatait:

- a) a 60. §-ban felsorolt szolgáltatásokban való részvétel,
- b) a könyvtári dokumentumok vásárlása,

- c) a kulturális örökség részét képező könyvtári dokumentumok állományvédelme,
  - d) a könyvtárközi dokumentumellátás postaköltsége,
  - e) a könyvtári rendszer működtetése céljából a könyvtár alapfeladatain túl végzett tevékenységek,
  - f) a miniszter által meghatározott egyéb feladatok,
  - g) a szakfelügyelet működtetése,
  - h) a könyvtári informatikai hálózat fenntartása és fejlesztése, valamint a dokumentumok elektronikus tartalmi feltárása és digitalizálása.
- (2) Az (1) bekezdés a)–b) pontjaiban felsorolt feladatokra csak a nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő könyvtárak adhatják be pályázatukat.
- (3) A fejezeti kezelésű címen elkülönített összeg felhasználásának részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.
72. § A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium fejezetében kell gondoskodni az országos dokumentumellátási rendszer létrehozásának és fenntartásának feltételeiről.

IV. RÉSZ

A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL

I. fejezet

A közművelődés általános szabályai

73. § (1) A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél.

(2) A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

74. § A közművelődési intézmény szerepét – az *1. számú melléklet o)* pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén – betöltheti:

- a) művelődési otthon, ház, központ, szabadidőközpont, közösségi ház, ifjúsági, illetve gyermekház, faluház,
- b) az oktatási és közművelődési, illetőleg egyéb feladatokat ellátó általános művelődési központ,
- c) az alaptevékenységéhez kapcsolódóan közművelődési feladatokat is ellátó önálló vagy többfunkciós, közös igazgatású kulturális és sportlétesítmény,
- d) minden olyan egyéb közművelődési szolgáltatást ellátó intézmény, amely a polgárok közösségi művelődését szolgálja, fenntartójától, működtetőjétől függetlenül.

75. § Községi szintér, illetve közművelődési intézmény működtetője települési

önkormányzat, önkormányzati társulás, valamint közművelődési megállapodás keretében egyéb szervezet (egyesület, alapítvány stb.), illetőleg magánszemély lehet.

II. fejezet

A helyi közművelődés

A települési önkormányzatok közművelődési feladatai

76. § (1) A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) Ennek formái különösen:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,
- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.

77. § A települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a 76. §-ban felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

78. § (1) A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít.

(2) Megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben az önkormányzat az (1) bekezdésben foglalt feladat ellátása során közművelődési intézményt biztosít. Községekben az önkormányzat közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít.

(3) Az önkormányzat a közösségi színtér vagy közművelődési intézmény fenntartójaként, illetve a közösségi színtér vagy közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodásban biztosítja, hogy a településen a lakosság önszerveződő közösségei megfelelő rendszerességgel és időtartamban ve-

hessék igénybe a színtér vagy intézmény szolgáltatásait, és az igénybevétel idejére a minimális működési feltételek rendelkezésre álljanak.

(4) A települési önkormányzat indokolt esetben engedélyezi az általa fenntartott közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény más célra történő átmeneti igénybevételét, tevékenységének évente legfeljebb 2 hónap időtartamú szüneteltetését. Ha a települési önkormányzat közművelődési megállapodás alapján biztosítja a közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény működését, akkor évente 2 hónapon túli szüneteltetés esetén új közművelődési megállapodással biztosítja a településen a közművelődési szolgáltatásokat.

(5) Az az önkormányzat, amely közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt tart fenn az e törvényben foglaltak alapján:

- a) meghatározza a közösségi színtér, illetve a közművelődési intézmény használati szabályait, működésének módját, valamint a közművelődési intézmény feladatait,
- b) kiadja az általa fenntartott közművelődési intézmény alapító okiratát, működési engedélyét, jóváhagyja szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét és költségvetését,
- c) biztosítja a feladatok ellátásához és a közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény fenntartásához szükséges, e törvény szerinti szervezeti, személyi, szakképzettségi és tárgyi feltételeket,
- d) kijelöli a közösen létesített vagy önkormányzatok közötti társulásban fenntartott közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény esetében a működtetői jogok gyakorlóját.

79. § (1) A települési önkormányzat az önkormányzati rendeletben meghatározott közművelődési feladatok megvalósítására az e törvény követelményeinek megfelelő jogi személlyel, magánszeméllyel közművelődési megállapodást köthet.

(2) A közművelődési megállapodásnak tartalmaznia kell:

- a) az elvégzendő közművelődési szolgáltatást és annak díját,
- b) a közművelődési tevékenységben érintettek körét,
- c) az ingyenesen vagy térítési díjért igénybe vehető szolgáltatásokat,
- d) a közművelődési szolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek minimális időtartamát és rendszerességét, a közösségi színtér, illetőleg közművelődési intézmény közművelődési célú minimális nyitva tartását;
- e) a megállapodás személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeit,
- f) közművelődési feladat megvalósításában közreműködőktől megkívánt szakképzettséget.

(3) A közművelődési megállapodást a helyben szokásos módon kell közzétenni.

80. § A települési önkormányzat a rendeletében rögzített feladatai vagy egyéb feladatok ellátására pénzügyi támogatásban részesítheti a közművelődési célú tevékenységet folytatókat. E támogatás nem veszélyeztetheti a közművelődési rendeletben rögzített feladatok megvalósítását.

81. § (1) Az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó közművelődési intézmény létesítése, átszervezése, megszüntetése illetőleg tevékenységének 60 napon

túli szüneteltetése esetén a testületi döntés meghozatala előtt 30 nappal a minisztérium véleményét be kell szerezni és annak tartalmát a testülettel ismertetni kell.

(2) A minisztérium a megkereséstől számított 30 napon belül nyilváníthat véleményt.

A közművelődés helyi lakossági képvisellete

82. § A közművelődés helyi, lakossági képvisellete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Tanács (a továbbiakban: Tanács) alakítható. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.

83. § (1) A Tanácsot azok a közművelődési célú társadalmi szervezetek hozhatják létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát.

(2) A Tanács megalakítását célzó határozatokat a település jegyzőjéhez kell benyújtani, aki azokat a helyben szokásos módon kihirdeti. A kihirdetéstől számított 30 napon belül az (1) bekezdésben foglaltak szerint további szervezetek nyújthatják be a jegyzőhöz csatlakozási szándékot tartalmazó határozataikat.

(3) A 30 napos határidő lejártá után a jegyző írásban szólítja fel a (2) bekezdés szerinti határozatot benyújtó szervezeteket a Tanács megalakítására.

(4) A felszólítást követő 90 napon belül a határozatokat beküldő szervezetek mint alapító tagok kimondják a Tanács megalakulását, meghatározzák a Tanács szervezeti és működési rendjét, megválasztják képviselőiket. Az erre vonatkozó, az alapító tagok képviselőinek eredeti aláírásával ellátott határozatot benyújtják a jegyzőnek.

(5) A jegyző a Tanács működési idejének lejártát 30 nappal korábban, a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) A Tanács tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési társadalmi szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő szervezetek csatlakozása a Tanácshoz nem utasítható el. Az alapító és csatlakozó tagok jogai egyenlők.

(8) A Tanács

a) véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,

b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,

c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

(9) A Tanács ülései nyilvánosak és a működése során keletkezett dokumentumokba bárki betekinthez és azokról – másolási díj ellenében – másolatot kaphat.

(10) A Tanács működési feltételeit tagjai biztosítják.

(11) A jegyző a Tanács tagjaira, szervezeti és működési rendjére, illetve megszűnésére vonatkozó dokumentumokat

- a) a változás bejelentését követő 15 napon belül a helyben szokásos módon közlésezi,
- b) hivatali időn belül a település lakossága számára betekintésre, rendelkezésre bocsátja.

III. fejezet

A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

A megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

84. § (1) A megyei (fővárosi) önkormányzat a megye települései (a fővárosi kerületek) önkormányzatai, közművelődési intézményei, szervezetei és közösségei részére, a közművelődési tevékenységek elősegítése és fejlesztése érdekében közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásról gondoskodik. E feladatok ellátására megyei művelődési központot működtethet.

(2) A megyei (fővárosi) önkormányzat számára az e törvény szerinti közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás működési feltételeinek biztosítása kötelező feladat.

85. § A megyei (fővárosi) önkormányzat a közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás feladatkörében

- a) elősegíti a területén működő települési önkormányzatok, nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok és a megye területén működő közművelődési szervezetek művelődési céljainak megvalósulását,
- b) együttműködik a Magyar Művelődési Intézettel, az országos szakmai érdekvéleményi szervezetekkel,
- c) közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzéseket és fejlesztő programokat készít és hasznosít,
- d) részt vesz a térség nemzetközi, országos, megyei közművelődési rendezvényeinek szervezésében, gondozza a kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi kulturális kapcsolatokat,
- e) gyűjti és összesíti a közművelődési információkat, megyei (fővárosi) adattárat kezel,
- f) elősegíti a megye (főváros) környezeti, művészeti, közművelődési értékeinek, sajátosságainak bemutatását,
- g) végzi a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzését és továbbképzését.

86. § A megyei (fővárosi) önkormányzat a 85. § alapján rendeletben határozza meg:

- a) közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató feladatait, intézményi szervezeti kereteit, formáit, költségvetési támogatását,
- b) a szakmai tanácsadás és a szolgáltatások díjköteles és díjmentességi körét.

Az országos közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

87. § A Magyar Művelődési Intézet a helyi közművelődési tevékenységek és a megyei (fővárosi) feladatok segítése érdekében országos közművelődési szakmai tanácsadást és szolgáltatást biztosító önállóan gazdálkodó, központi költségvetési szerv, amelyet a minisztérium tart fenn.

IV. fejezet

A miniszter közművelődési ágazati irányító hatásköre

88. § A miniszter ágazati irányító feladat- és hatáskörében

- a) az e törvényben foglaltak szerint közreműködik a művelődéshez való jogok biztosításában,
- b) kiadja a közművelődési feladatellátás biztosításához szükséges szakmai irányelveket, állásfoglalásokat,
- c) kiadja a közép- és felsőfokú szakmai képzés, minősített szakmai továbbképzés követelményeit,
- d) rendeletben határozza meg az egyes közművelődési munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket,
- e) véleményezési jogot gyakorol a helyi önkormányzatok közművelődési intézményeinek létesítése, átszervezése, szüneteltetése, megszüntetése esetén,
- f) szabályozza az országos közművelődési szakértői engedélyek kiadását,
- g) meghatározza a közművelődési statisztikai adatszolgáltatás tartalmát és rendjét,
- h) felelősségi körében gondoskodik a felügyelete alatt működő, a közművelődést szolgáló központi költségvetési intézmény fenntartásáról, irányításáról,
- i) a szakfelügyelet keretében ellenőrzi e törvény előírásainak, a közművelődési intézmények tevékenységére vonatkozó egyéb jogszabályoknak, szakmai követelményeknek betartását és a központi támogatások felhasználását.

V. fejezet

A közművelődés finanszírozásának és központi támogatásának alapelvei

89. § A közművelődést szolgáló és lehetővé tevő feltételek megteremtésében a tevékenységben résztvevők saját ráfordításaihoz, az intézmények működési bevételeihez és az egyéb forrásokhoz társulva, meghatározó a központi költségvetési hozzájárulás és a helyi önkormányzati támogatás.

90. § A települési és megyei (fővárosi) önkormányzatok a közművelődési feladataik ellátásához a költségvetési törvény szerint normatív állami hozzájárulásban részesülnek.

91. § (1) A minisztérium költségvetési fejezetében biztosítja

- a) a közművelődés országos feladatainak finanszírozását,
- b) a közművelődési intézmények tematikai, információs feladatainak fejlesztését,
- c) a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, a Szakszervezeti és Munkahelyi Művelődési Intézmények Egyesülete, a népfőiskolai mozgalmak és más, országos, illetve regionális közművelődési társadalmi szervezetek működési támogatását.

(2) A Belügyminisztérium költségvetése érdekeltségnövelő pályázati keretet tartalmaz az önkormányzati közművelődési feladatellátást szolgáló technikai, műszaki fejlesztésre.

V. RÉSZ

A kulturális javak védelmével, a muzeális intézményekkel és a levéltárakkal, a nyilvános könyvtári ellátással, a közművelődéssel kapcsolatos központi költségvetési források

92. § (1) A közművelődési és közgyűjteményi szakterületek feladatellátásához az állami, önkormányzati felelősségvállalás közérdekű jellegéből fakadóan e törvény és az Ltv. által előírt kötelezettségek teljesítéséhez központi költségvetési hozzájárulás szükséges, amelyet a Belügyminisztérium fejezetében megjelenő normatív hozzájárulás, központosított előirányzat, valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium fejezetében megjelenő előirányzatok tartalmaznak.

(2) A helyi önkormányzatok a közművelődéssel, a könyvtári ellátással, a kulturális javak védelmével, a múzeumi és a levéltári tevékenységgel kapcsolatos feladataik ellátásához a költségvetési törvény szerint közművelődési és közgyűjteményi normatív költségvetési hozzájárulásban részesülnek, amelynek jogcímeit és összegét az éves költségvetési törvény határozza meg. A helyi önkormányzatoknak biztosított normatív hozzájárulás országosan összevont összege nem lehet kevesebb, mint az adott költségvetési évet két évvel megelőző esztendőben a helyi önkormányzatok által országosan a fenti tevékenységekre fordított teljes működési kiadások intézményi működési bevételekkel csökkentett összegének 60%-a, és legalább el kell érnie a helyi önkormányzatok közművelődési és közgyűjteményi normatívájának az adott költségvetési évet megelőző évre előirányzott összegét.

(3) A központi támogatást a helyi önkormányzatok a mindenkori költségvetési törvényben a Belügyminisztérium költségvetési fejezetén belül a Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai címen, a Normatív hozzájárulások alcímen az alábbiak szerint elkülönítve:

- a) települési közművelődési és közgyűjteményi feladatokhoz jogcímen a települési önkormányzatok összesen a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás

összegének kétharmadát kapják, melyet állandó népességszámuk alapján kell felosztani;

b) a megyei (fővárosi) közművelődési és közgyűjteményi feladatokhoz jogcímen a megyei (fővárosi) önkormányzatok összesen a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás összegének egyharmadát kapják. A támogatás 33%-át egyenlő arányban, 67%-át pedig állandó népességszám alapján.

(4) A Belügyminisztérium költségvetési fejezetén belül a Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai címen, Központosított előirányzatok alcímen elkülönített Érdekeltségnövelő támogatást kell biztosítani az önkormányzati könyvtárak állománygyarapításához, a közművelődési infrastruktúra fejlesztéséhez, amelynek mértéke a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás összegének 5%-a.

(5) A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma költségvetési fejezetén belül a) az e törvényben és az Ltv.-ben meghatározott közvetlen állami feladatok ellátására, a közművelődési és a közgyűjteményi feladatfinanszírozásra, a közgyűjtemények és a közművelődési intézmények telematikai, információs feladatainak ellátására a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás 35%-ának,

b) a 94. § (4) bekezdésében meghatározott képzés támogatására a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás 1,5%-ának megfelelő összeget kell biztosítani.

(6) Az Országgyűlés, a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek és az országos kisebbségi önkormányzatok által fenntartott közművelődési és közgyűjteményi intézmények költségvetési előirányzatait az éves költségvetési törvénynek a fenntartó szerinti fejezetében kell meghatározni.

(7) Az egyházak a tulajdonukban lévő kulturális örökség értékeinek megőrzéséhez, felújításához, gyarapításához, továbbá levéltáraik, könyvtáraik, múzeumaik és közművelődési intézményeik működéséhez az éves költségvetési törvényben meghatározott összegű támogatásban részesülnek.

VI. RÉSZ

A muzeális intézményekben, a nyilvános könyvtárakban, a közművelődési intézményekben és a levéltárakban alkalmazottak foglalkoztatásának egyes kérdései

93. § Az állami és önkormányzati fenntartású közgyűjteményi és közművelődési intézményekben a foglalkoztatottak létszámának meghatározásánál a fenntartónak figyelembe kell vennie az e törvény hatálya alá tartozó intézmények jogszabályban előírt alapfeladataiból, az ezek teljesítéséhez szükséges feltételekből, valamint szervezeti és működési rendjéből adódó foglalkoztatási követelményeket.

94. § (1) Az állami és önkormányzati fenntartású muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közlevéltárakban és közművelődési intézményekben alkalmazottként csak

a) büntetlen előéletű,

b) a munkakör betöltéséhez jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező személy alkalmazható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézményekben a szakfeladatok ellátása szakképesítéshez kötött.

(3) A szakképesítés alól jogszabályban meghatározott módon felmentés adható.

(4) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben foglalkoztatott szakemberek hétévente szervezett képzésben vesznek részt. A szervezett képzésnek minősülő képzési formák körét, a képzés alóli mentesítések lehetőségét a nemzeti kulturális örökség minisztere rendeletben szabályozza.

(5) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben teljes munkaidőben, szakmai munkakörben foglalkoztatott munkavállalót megilleti az a jog, hogy – jogszabályban meghatározottak szerint – évenként, az év első munkanapján érvényes legkisebb munkabér (minimálbér) 50%-a közterhekkkel csökkentett összegének megfelelő hozzájárulást vegyen igénybe dokumentum (nyomtatott, hangzó, elektronikus) vásárlására.

(6) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben, szakmai munkakörökben foglalkoztatott, felsőfokú végzettségű munkavállalót kötelező bérpótlék illeti meg, ha tudományos, illetve kutatói munkakörben foglalkoztatják, továbbá ha tudományos fokozattal rendelkezik. Ennek mértéke a pótlékalap 50%-a.

(7) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben foglalkoztatott munkavállaló a munkakörében végzett tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülhet.

95. § Az állami és önkormányzati fenntartású muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közlevenírtárakban és közművelődési intézményekben magasabb vezető beosztás ellátásával csak szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállaló bízható meg.

VII. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

96. § (1) Ez a törvény – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel – 1998. január 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény II. része, a Btk. módosításáról rendelkező 103. §-a, a polgári perrendtartás módosításáról szóló 104. §-a és a 2. számú melléklete 1998. július 1-jén lép hatályba, e rendelkezéseket a hatálybalépés után indított eljárásokra kell alkalmazni.

(3) A törvény 92. §-a (5) bekezdésének *b)* pontja 2000. január 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg az (5) bekezdés *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(4) A törvény 94. §-ának (4)–(6) bekezdése 2000. január 1-jén lép hatályba.

Vegyes rendelkezések

97. § (1) A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény 11. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjában szereplő könyvtárral akkor rendelkezik az iskola, ha az megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.

(2) A felsőoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXX. törvény 3. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja szerint szükséges tárgyi feltételekkel akkor rendelkezik a könyvtár, ha megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.

98. § (1) Ahol jogszabály „muzeális emlék”-et vagy „muzeális érték”-et említ, ott „kulturális javak”-at, ahol „történeti (régészeti) jelentőségű védett földterület”-et, azon „régészeti jelentőségű védett földterület”-et, ahol „ásatás”-t ott „régészeti feltárás”-t kell érteni.

(2) E törvény nem érinti a hatálybalépése előtt a korábbi jogszabályok alapján védetté nyilvánított kulturális javak és földterületek védettségét.

(3) A működési engedéllyel nem rendelkező azon intézmények, amelyek múzeum elnevezést használnak hivatalos irataikon, e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül kötelesek megváltoztatni elnevezésüket.

(4) E törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül felül kell vizsgálni a muzeális intézmények – korábbi jogszabályok alapján kiadott – működési engedélyeit.

(5) Az e törvény hatálybalépésétől számított három éven belül felül kell vizsgálni a régészetileg védett földterületeket, és a felülvizsgálat eredményétől függően az Igazgatóság javaslatot tesz azok e törvény alapján történő védetté nyilvánítására.

(6) Az e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül felül kell vizsgálni a védett kulturális javakat, és a felülvizsgálat eredményétől függően az Igazgatóság javaslatot tesz azok e törvény alapján történő védetté nyilvánítására.

(7) A miniszter a védett kulturális javak jegyzékét a jelen törvény hatálybalépését követő egy éven belül, a védett kulturális javak gyarapodását és törlését pedig évenként hivatalos közlönyében külön mellékletben közzéteszi.

99. § A kormány létrehozza a Kulturális Örökség Szakmai Kollégiumát, amely tanácsadó, javaslattevő és véleményező testületként jár el az épített örökség és a kulturális javak, valamint a levéltári anyag védelmével, továbbá a muzeális intézményekkel, a nyilvános könyvtárakkal, valamint a közlevéltárakkal és a nyilvános magánlevéltárakkal összefüggő kérdésekben.

Felhatalmazások

100. § (1) Felhatalmazást kap a kormány, hogy a törvény végrehajtásaként rendeletben szabályozza

a) a védett kulturális javak külföldre viteléhez, valamint a muzeális intézmény alapításhoz szükséges biztosítékot,

- b)* a muzeális intézmények látogatóit és a könyvtárhasználókat megillető kedvezményeket,
- c)* a muzeális intézményben folytatható kutatást,
- d)* a műkereskedelemmel kapcsolatos kérdéseket,
- e)* a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetését,
- f)* az országos dokumentumellátási rendszer működését,
- g)* a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének központi szolgáltatásait és a könyvtáraknak nyújtott szakmai szolgáltatásokat,
- h)* az Országos Könyvtári Kuratórium jogállását, összetételét és működését,
- i)* a közgyűjtemények finanszírozását és központi támogatását,
- j)* a bérpótlék mértékét és az arra jogosultak körét,
- k)* a sajtótermékek köteles példányainak szolgáltatását és hasznosítását,
- l)* az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben teljes munkaidőben szakmai munkakörben foglalkoztatott munkavállalók dokumentumvásárlási, illetve könyvtári szolgáltatások térítési kedvezményét.

(2) Felhatalmazást kap a kormány, hogy a kulturális örökség védelmére közalapítványt hozzon létre.

(3) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza

- a)* a kulturális javak védetté nyilvánításának részletes szabályait,
- b)* a kulturális tárgyak kiviteli engedélyezésének részletes szabályait,
- c)* a régészeti lelőhelyek védettségi eljárását, valamint a régészeti feltárások részletes szabályait,
- d)* a muzeális intézmények működési engedélyeivel kapcsolatos kérdéseket,
- e)* a védetté nyilvánított kulturális javak, valamint a régészeti lelőhelyek nyilvántartását,
- f)* a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatát,
- g)* a muzeális intézmények ügyrendi szabályzatát,
- h)* a kulturális javakkal kapcsolatos adatszolgáltatási és nyilvántartási szabályokat,
- i)* a muzeális intézmények szakmai normatíváit, a továbbképzés rendszerét és követelményeit,
- j)* a kulturális örökség közgyűjteményekben őrzött javai sokszorosításának, másolásának, adatrögzítésének és adatfelhasználásának jogát,
- k)* a Kulturális Örökség Igazgatóságára és annak eljárására vonatkozó részletes szabályokat,
- l)* a muzeális intézményekre, a könyvtárakra és a közművelődési intézményekre vonatkozó szakfelügyelet rendjét,
- m)* a különböző típusú könyvtárak működését, szakmai követelményeit és normatíváit, a továbbképzés rendszerét,
- n)* a Könyvtári Intézet jogállását és gazdálkodását,
- o)* a könyvtárak szervezeti és működési szabályzatának kötelező tartalmát,
- p)* a könyvtári dokumentumellátást,
- q)* a beiratkozási díjra és a könyvtári szolgáltatások térítési díjára vonatkozó szabályokat,

- r) a könyvtári, közművelődési, múzeumi, levéltári szakértői névjegyzék vezetését,
- s) a könyvtári szakemberek képesítési feltételeit, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat, továbbá a könyvtári alkalmazottak kedvezményeit,
- t) az összevont önkormányzati intézmények működését,
- u) az önkormányzatok érdekeltségénélő támogatását,
- v) a közművelődési és közgyűjteményi feladatfinanszírozás és a közművelődési és közgyűjteményi telematikai feladatfinanszírozás Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium fejezeti kezelésű címe felhasználását,
- w) a közép- és felsőfokú közművelődési továbbképzés és a minősített szakmai továbbképzés rendszerét és követelményeit,
- x) az egyes közművelődési munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat,
- y) a muzeális intézményekben foglalkoztatottak munkaköreinek betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat.

(4) A miniszter az érintett miniszterekkel egyetértésben rendeletben nyilváníthat valamely földterületet régészeti jelentőségű védett földterületté.

(5) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel együttesen rendeletben szabályozza a könyvtári dokumentumok védelmét és nyilvántartását.

101. § E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 35. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

- a Tanács 3199/92/EGK rendelete a kulturális javak exportjáról,
- a Tanács 93/7/EGK irányelve a tagállamok területéről jogellenesen elszállított kulturális javak visszaszolgáltatásáról,
- a Bizottság 752/93/EGK rendelete a 3711/92/EGK rendelet végrehajtásáról.

Módosító rendelkezések

102. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

(14) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Ltv. 6. §-a (1) bekezdésének első mondatában a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, 8. §-ának *b*) pontjában a „Magyar Országos Levéltár” szövegrész helyébe a „szakfelügyelők” szövegrész, 10. §-ának (1) bekezdésében az „Egységes iratkezelési szabályzatot” szövegrész helyébe az „Iratkezelési mintaszabályzatot” szövegrész, 10. §-ának (4) bekezdésében az „Az (1)–(2) bekezdésben” szövegrész helyébe az „A (2) bekezdésben” szövegrész, 10. §-a (5) bekezdésének utolsó mondatában a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, 30. §-ának (4) bekezdésében a „külön jogszabályban meghatározott” szövegrész helyébe „a 34/C §-ban foglaltak szerinti” szövegrész, 33. §-ának (1) bekezdésében a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, valamint 34. §-ának (1) bekezdésében a „valamely jelentős közéleti személyiség” szövegrész helyébe „a társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális és tudományos életben jelentős szerepet betöltött személyek” szövegrész lép.

103. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6) A Btk. 309. §-a (2) bekezdésének *d*) pontjában, 312. §-a (2) bekezdésének *d*) pontjában, 316. § (4) bekezdése *b*) pontjának 2. alpontjában, valamint 326. §-ának (3) bekezdésében a „muzeális tárgyra” szövegrész helyébe „kulturális javak körébe tartozó tárgyra” szövegrész kerül.

104. §

105. §

106. §

107. §

108. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések

109. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvény,

b) a könyvtárakról szóló 1976. évi 15. törvényerejű rendelet,

c) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló, többször módosított 1991. évi XX. törvény 112., 122–125., 127. §-ai,

d) az Ltv. 9. §-ának (4) bekezdése, 10. §-ának (2) bekezdésében a „valamint az állami intézmények és a helyi önkormányzati intézmények” szövegrész, továbbá a 10. §-a (4) bekezdésének második mondata,

- e) a könyvtárakról szóló 1976. évi 15. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 17/1976. (VI. 7.) MT-rendelet,
  - f) a művelődési otthonokról szóló 3/1979. (I. 20.) MT-rendelet,
  - g) a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvény végrehajtásáról rendelkező 1035/1976. (XI. 13.) MT-határozat, valamint a módosításáról rendelkező 23/1982. (V. 24.) MT-rendelet 5. §-a és a 44/1990. (III. 13.) MT-rendelet 18. §-a (2) bekezdésének d) pontja,
  - h) a helyi önkormányzatok egyes szerveinek és a köztársasági megbízottaknak a közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, továbbá más kulturális tevékenységekkel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatásköreiről szóló 20/1992. (I. 28.) kormányrendelet 1. §-ának (2) bekezdése, 3. §-a (1) bekezdésének b)–c) és e) pontja, (2) bekezdésének c)–g) és i) pontja,
  - i) a művelődési otthonokról szóló 1/1979. (I. 20.) KM-rendelet,
  - j) a könyvtári rendszer szervezetéről és működéséről szóló 5/1978. (XII. 12.) KM-rendelet.
- (2) A törvény II. részének hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:
- a) a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. törvényerejű rendelet, valamint a módosításáról rendelkező 1975. évi 6. törvényerejű rendelet és az 1981. évi 19. törvényerejű rendelet,
  - b) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló, többször módosított 1991. évi XX. törvény 126. §-a,
  - c) az országos múzeumok felsorolásáról szóló 1032/1981. (X. 30.) Mt. h. határozat, valamint a módosításáról rendelkező 131/1989. (XII. 22.) MT-rendelet és az 1022/1991. (V. 23.) kormány határozat.

1. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Fogalmak

E törvény alkalmazásában:

- a) *Állami egyetemek könyvtárai*: a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 1. számú mellékletében felsorolt állami egyetemek központi könyvtárai.
- b) *Állomány*: a könyvtár által tartós megőrzésre nyilvántartásba vett dokumentumok összessége.
- c) *Elektronikus dokumentum*: a csak számítógéppel olvasható dokumentum.
- d) *Hungarikum*: a Magyarország mindenkori területén megjelent minden, továbbá a külföldön magyar nyelven, magyar szerzőtől, illetőleg magyar vonatkozású tartalommal keletkezett valamennyi dokumentum, függetlenül attól, hogy nyilvánosságra hozták-e vagy sem.
- e) *Könyvtár*: az e törvényben meghatározott könyvtári dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését és használatát biztosító szervezet.

- f) *Könyvtárhasználati jog*: a könyvtárak szolgáltatásainak igénybevételére vonatkozó jog.
- g) *Könyvtárhasználó*: a könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő személy vagy szervezet.
- h) *Könyvtári dokumentum*: a könyvtár által állományba vett, alap- és kiegészítő feladatai ellátásához szükséges tudományos, oktatási, művészeti, közművelődési vagy történeti értékű könyv, időszaki kiadvány, egyéb kiadvány, illetőleg minden szöveg-, kép-, adat- és hangrögzítés, beleértve a könyvtár állományába vett elektronikus dokumentumot is, kivéve az Ltv. hatálya alá tartozó, irattári jellegű levéltári anyagnak minősülő dokumentumot.
- i) *Könyvtári dokumentum feltárása*: az a folyamat, amelyben a könyvtári dokumentumokat a bennük lévő tartalmi és az őket jellemző formai jegyek alapján nyilvántartják, annak érdekében, hogy a könyvtárhasználó minél több szempont szerint tájékozódhasson a gyűjteményben.
- j) *Könyvtári gyűjtemény*: a könyvtár tervszerűen fejlesztett, rendezett, feltárt állománya.
- k) *Könyvtári szakember*: a könyvtáros, a könyvtári informatikus, a könyvtári asszisztens, a segédkönyvtáros, továbbá a könyvtári feladatok ellátásához szükséges más felső- vagy középfokú végzettséggel rendelkező személy. A könyvtáros felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakember.
- l) *Könyvtárközi dokumentumellátás*:
  - a dokumentumok lelőhelyének nyilvántartása és adatszolgáltatás a nyilvántartásból az igénylők részére,
  - a könyvtárközi kölcsönzés szolgáltatása függetlenül attól, hogy a dokumentum milyen formában és módon kerül az igénylőhöz,
  - a könyvtárak gyűjteményéből kivont dokumentumok hasznosítása a könyvtári rendszer számára.
- m) *Könyvtárközi kölcsönzés*: valamely dokumentum szolgáltatása egyik könyvtárból a másikba, beleértve az eredeti dokumentum kölcsönzését, a másolatok szolgáltatását, valamint a könyvtárközi dokumentumszolgáltatásra vonatkozó kérések közvetítését is.
- n) *Közgyűjtemény*: az állam, a helyi önkormányzat, valamint az országos kisebbségi önkormányzat, a köztestület és a közalapítvány tulajdonában (fenntartásában) működő vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum.
- o) *Közművelődési intézmény*: a lakosság közösségi közművelődési tevékenységéhez erre a célra alapított, fenntartott, működtetett, megfelelő szakmai, személyi, infrastrukturális feltételekkel és alapító okirattal rendelkező költségvetési szerv vagy egyéb fenntartású intézmény.
- p) *Közművelődési szakember*: a felsőfokú végzettségű népművelő (művelődésszervező, kulturális menedzser), valamint az e törvényben meghatározott közművelődési feladatok ellátásához szükséges felsőfokú végzettséggel vagy felső-, illetve középfokú szakképesítéssel rendelkező személy.

- q) *Közművelődési tevékenység*: a polgárok iskolán kívüli, öntevékeny, önművelő, megismerő, kultúraelsajátító, művelődő és alkotó célú cselekvése, amely jellemzően együttműködésben, közösségekben valósul meg.
- r) *Közösségi színtér*: a helyi lakosság rendszeres vagy alkalmi közművelődési tevékenységének, a lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása érdekében önkormányzati fenntartásban, önkormányzatok társulásában vagy közművelődési megállapodás alapján működtetett, erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, adott helyen rendszeresen működő intézmény vagy egyéb jogállású létesítmény (helyiség együttes, épület).
- s) *Kulturális javak*: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet és Magyarország népei történelmének minden kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, írásos és egyéb (hangdokumentum vagy régészeti jelenség) bizonyítéka, valamint a művészeti alkotások.
- sz) *Muzeális intézmény*: a múzeum, a közérdekű muzeális gyűjtemény és a közérdekű muzeális kiállítóhely.
- t) *Művelődési szervezet*: minden olyan jogi személyiséggel rendelkező települési, megyei, regionális, országos szervezet (például népfőiskola), amely alapító okirata szerint e törvény 76. §-ában felsorolt közművelődési feladatokból egy vagy több tevékenység megvalósítására jött létre.
- u) *Művelődő közösség*: a művelődési érdeklődési kör és az önképző, társas tevékenység szerint elkülönülő – jogi személyiség nélküli – lakossági csoport.
- v) *Népfőiskola*: olyan felnőttoktatási célú tanfolyamokat szervező, helyi önszerveződés alapján létrejött szervezet, amelynek pedagógiai programja a szakismeretek átadásán túl személyiségfejlesztő (állampolgári, közeleti) elemet is tartalmaz, s melyek lebonyolítási, oktatási rendszerét, módszereit a résztvevők maguk is alakíthatják.
- w) *Nyilvános könyvtári ellátás*: a nyilvános könyvtárak által nyújtott szolgáltatások és az e szolgáltatások nyújtását elősegítő központi szolgáltatások összessége, amelyek biztosítják az állampolgár számára az információhoz való szabad hozzáférést.
- x) *Régészeti feltárás*: minden olyan tevékenység, melynek célja a régészeti örökség elemeinek felkutatása. Régészeti feltárásnak minősül a terepbejárás, az ásás (hitelesítő és próbaásás), a megelőző feltárás, a leletmentés, a felkutatás, a műszeres lelet- és lelőhelyfelderítés.
- y) *Régészeti lelet*: a régészeti örökség felszínre került, felfedezett tárgyi vagy jelenszintű eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult, elmozdították vagy sem.
- z) *Régészeti lelőhely*: az a földrajzilag egyértelműen meghatározható terület, melyen a régészeti örökség elemei elsődleges összefüggéseikben találhatóak.
- zs) *Régészeti örökség elemei*: az emberi lét bármely, elmúlt korokból fennmaradt nyomai, amelyek száz évnél régebbiek, és amelyek segíthetnek rekonstruálni az emberiség történetét és kapcsolatát környezetével. A régészeti örökség magában foglal minden lelőhelyet, építményt, szerkezetet, tárgyat

vagy más emléket, jelenséget, érzékelhető összefüggést a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt, barlangokban.

2. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Az országos múzeumok és felügyeleti szerveik felsorolása

Budapesti Történeti Múzeum – Budapest Főváros Önkormányzata
Hadtörténeti Múzeum – Honvédelmi Minisztérium
Iparművészeti Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Közlekedési Múzeum – Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
Magyar Nemzeti Galéria – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Petőfi Irodalmi Múzeum és Kortárs Irodalmi Központ – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Magyar Természettudományi Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Mezőgazdasági Múzeum – Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Néprajzi Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Országos Műszaki Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár – Egészségügyi Minisztérium
Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Szépművészeti Múzeum – Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

3. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Országos szakkönyvtár: az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, az Országos Egészségügyi Információs Központ és Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ, az Országgyűlési Könyvtár, az Országos Idegennyelvű Könyvtár, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat, a Magyar Filmintézet Könyvtára, a Hadtörténeti Intézet Könyvtára.

161/1998. (IX. 30.) kormányrendelet *a nemzeti kulturális örökség miniszterének feladat- és hatásköréről*

1. § A nemzeti kulturális örökség miniszterének (a továbbiakban: miniszter) feladata, hogy – a művészeti élet szabadsága, a lelkiismereti és vallásszabadság biztosítása, a nemzeti kultúra fejlődése, a kulturális örökség és a műemlékek védelme érdekében – a kulturális ágazat irányításával közreműködjön a kormány kulturális politikájának megvalósításában.

2. § (1) A miniszter ellátja

- a) a nemzeti és egyetemes kulturális örökség megóvásával, tudományos feltárással és közkinccsé tételével kapcsolatos ágazati feladatokat,
- b) a műemlékvédelemmel összefüggő állami feladatokat,
- c) a közművelődési, közgyűjteményi tevékenység ágazati irányítását,
- d) a művészeti alkotó munka és előadó tevékenység állami támogatásával kapcsolatos ágazati feladatokat,
- e) a hatáskörébe tartozó országos jelentőségű művelődési intézmények közvetlen irányítását,
- f) a sajtóigazgatási feladatokat.

(2) A miniszter a kulturális javak védelme körében – elsősorban a Kulturális Örökség Igazgatósága útján – ellátja e tevékenység összehangolását és irányítását, továbbá ágazati szakmai felügyeletét.

(3) A miniszter nyilvántartást vezet a szerzői és a szomszédos jogok közös kezelését végző egyesületekről, továbbá felügyeletet gyakorol e jogok közös kezelése felett.

(4) A miniszter részt vesz az audiovizuális kérdésekkel kapcsolatos kormányzati politika kialakításában, és összehangolja az e területtel összefüggő kormányzati feladatokat.

(5) A miniszter ellátja a könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányítását, a nyilvános könyvtári ellátás érdekében országos dokumentumellátási rendszert alakít ki.

3. § (1) A miniszter a műemlékvédelemmel összefüggő feladatai körében

- a) meghatározza a műemlékvédelem országos céljait, feladatait és követelményrendszerét,
- b) gondoskodik a műemléki értékek számbavételéről, nyilvántartásáról és a műemlékek védelmét szolgáló tudományos feladatok ellátásáról,
- c) dönt a műemléki értékek védetté nyilvánításáról, illetőleg annak megszüntetéséről,
- d) gondoskodik a műemlékekkel és azok védelmével kapcsolatos közművelődési feladatok megszervezéséről, és közreműködik a műemlékekkel kapcsolatos tudományos és képzési feladatok megoldásában,
- e) előkészíti és a kormány elé terjeszti a műemlékvédelemre vonatkozó jogszabályokat, kidolgozza a műemlékvédelem szakmai szabályait, és gondoskodik azok érvényesüléséről,

- f) a törvényben meghatározott körben gondoskodik a műemlékvédelmi hatósági feladatok ellátásáról,
- g) javaslatot tesz a műemlékvédelmi célok elérését szolgáló gazdasági szabályozórendszer kialakítására, részt vesz a műemlékvédelem gazdasági, pénzügyi alapjainak biztosításában,
- h) gyakorolja a műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvény 28. §-ában foglalt – számára megállapított – jogokat.

(2) A miniszter a műemlékvédelemmel kapcsolatos feladatait az Országos Műemlékvédelmi Hivatal útján, illetve – jogszabályban meghatározott körben – annak közreműködésével látja el.

(3) A műemlékekkel kapcsolatos koordinációs feladatok ellátásában a minisztert az Országos Műemlékvédelmi Tanács segíti.

4. § A miniszter

- a) ellátja a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának ápolásával kapcsolatos állami feladatok központi irányítását,
- b) közreműködik a Magyar Köztársaság területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint az anyaországok közötti kulturális kapcsolatok fenntartásában,
- c) ellátja a Magyar Köztársaság területén kívül élő magyarság kultúrájának ápolásával kapcsolatos állami feladatokat, ideértve az államközi egyezményekben foglalt ezzel összefüggő feladatokat is, a határon túli magyarok vonatkozásában tárcája tevékenységében érvényesíti az alkotmány 6. § (3) bekezdésében, valamint a kormányprogramban meghatározott szempontokat, az ebből fakadó kormányzati tevékenységet koordináló külügyminiszterrel, illetve a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnökével együttműködve ellátja az ágazati feladatokat.

5. § A miniszter ellátja az egyházakkal való kapcsolattartásból származó, továbbá az egyházak működésével összefüggő – jogszabályban meghatározott – kormányzati feladatokat. E körben

- a) gondoskodik az egyházakkal való folyamatos kapcsolattartásról, a kormány egyházpolitikai döntéseinek előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátásáról,
- b) közreműködik az egyházi tulajdonrendezési döntések előkészítésében,
- c) az egyházi oktatási és egészségügyi intézményekkel kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködik a feladat ellátásáért felelős miniszterrel,
- d) tájékoztatja az Országgyűlés illetékes bizottságát az egyházak támogatására biztosított céljellegű költségvetési előirányzatok felhasználásáról.

6. § (1) A miniszter – a külügyminiszterrel együttműködve –

- a) külpolitikai célokkal összhangban meghatározza a nemzetközi kulturális kapcsolatok, valamint a magyar kultúra külföldi terjesztésére irányuló tevékenység fejlesztésének irányelveit és programjait, gondoskodik ezek végrehajtásának megszervezéséről, illetőleg összehangolásáról, elősegíti más népek kultúrájának magyarországi megismerését,

- b)* előkészíti az állam- és kormányközi kulturális egyezményeket, megszervezi az egyezményekből a kulturális ágazatra háruló feladatok végrehajtását, előkészíti és megkötöi az állam- és kormányközi egyezményekben foglaltak megvalósítására irányuló – a feladatokat meghatározó – megállapodásokat, továbbá gondoskodik azok végrehajtásáról,
- c)* a kulturális területen ellátja az ösztöndíjasok külföldre küldésével, illetőleg Magyarországon való fogadásával összefüggő feladatokat,
- d)* ellátja a külföldi magyar kulturális intézetek irányítását és felügyeletét.

(2) A miniszter

- a)* a kulturális örökséggel kapcsolatos feladatainak megvalósítása érdekében kapcsolatot tart más államok kormányzati szerveivel,
- b)* segítséget nyújt a magyar kulturális örökség külföldön található emlékeinek és értékeinek feltárásában, valamint megőrzésében,
- c)* előmozdítja a magyar történeti és művelődéstörténeti értékek külföldi megismertetését,
- d)* az igazságügy-miniszterrel együttesen előkészíti a nemzetközi szerzői jogi egyezményeket,
- e)* gondoskodik az európai integrációval összefüggésben a kulturális ágazatra háruló feladatok végrehajtásáról,
- f)* ellátja a határokat átlépő televíziózásról szóló európai egyezményben foglaltak érvényesítésével kapcsolatos feladatokat.

7. § A miniszter

- a)* közreműködik az ágazati irányítási körébe tartozó feladatok megvalósulásához szükséges feltételek biztosítására vonatkozó javaslatok kidolgozásában,
- b)* dönt a hatáskörébe utalt központi állami pénzeszközök felhasználásáról,
- c)* közreműködik az országos érdekegyeztetés kormányzati feladatainak ellátásában, továbbá az érintett érdekképviseltek bevonásával konzultatív érdekegyeztető fórumokat működtet,
- d)* intézményeket létesít és tart fenn,
- e)* segíti az irányítása alá tartozó intézmények kutatási tevékenységét,
- f)* ellátja az Országos Képzési Jegyzékben ágazatához tartozó szakképesítések tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter feladatait,
- g)* gyakorolja az iskolarendszeren kívüli szakmai oktatásban az őt megillető feladat- és hatásköröket,
- h)* meghatározza az ágazati képesítési feltételeket és a pályázati rendszert,
- i)* kidolgozza és érvényesíti a kormányzati bérpolitika ágazati szempontjait,
- j)* gondoskodik a biztonsági, védelmi (munka-, tűz- vagyoni-, polgári és honvédelmi) és az ellenőrzési szakfeladatok végrehajtásáról, továbbá a feladat- és hatáskörével kapcsolatos statisztikai információrendszer kialakításáról, működtetéséről és fejlesztéséről,
- k)* ellátja – a 3. § (1) bekezdés *f)* pontjában foglaltakon kívül – hatáskörébe utalt hatósági (jogalkalmazási) feladatokat.

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

1989. évi II. törvény

Az egyesülési jogról

Az Országgyűlés az egyesülési szabadság érvényesülése érdekében – összhangban az Alkotmány, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának rendelkezéseivel – a következő törvényt alkotja:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. § Az egyesülési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer, és biztosítja annak zavartalan gyakorlását. Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, illetőleg közösségeket hozzon létre vagy azok tevékenységében részt vegyen.

BH1994. 697. Törvénysértő az egyesület rendkívüli közgyűlésének összehívása, ha a közgyűlésre a tagdíj megfizetésével késedelmeskedő, a fiatalok tagokat nem hívják meg [1989. évi II. tv. 1. § és 9. §].

BH1994. 27. Ügyvédek és ügyvédi irodák névhasználatával kapcsolatos jogvita elbírálásának szempontjai [Ptk. 86–87. §, 1969. évi IX. tv. (Vt.) 7. §, 1983. évi 4. tvr. 2. § (1) és (7) bek., 31. § (1) bek., 40. § (1) bek., 50. §, 1989. évi II. tv. 1–2. §, 10. §, 6/1983. (VII. 28.) IM. rendelet 4. §].

BH1991. 169. Az egyesülési jogról szóló törvény szerint önkéntes tűzoltóegyesület is alakítható, e jogot a korábbi, alacsonyabb szintű jogszabályok nem korlátozhatják [1989. évi II. tv. 1. és 23. §-a].

2. § (1) Az egyesülési jog alapján a magánszemélyek, a jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei – tevékenységük célja és alapítóik szándéka szerint – társadalmi szervezetet hozhatnak létre és működtethetnek.

(2) Az egyesülési jog gyakorlása nem sértheti az alkotmány 2. §-ának (3) bekezdését, nem valósíthat meg bűncselekményt és bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

(3) Társadalmi szervezet minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható, amely összhangban áll az alkotmánnyal és amelyet törvény nem tilt. Társadalmi szervezet elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység végzése céljából nem alapítható. Az egyesülési jog alapján fegyveres szervezet nem hozható létre.

(4) A társadalmi szervezet, a társadalmi szervezetek szövetsége, továbbá – ha az alapszabály így rendelkezik – a társadalmi szervezetek szervezeti egysége jogi személy. A társadalmi szervezetnek az a szervezeti egysége nyilvánítható jogi személlyé, amelynek önálló ügyintéző és képviseleti szerve van, valamint a működéséhez szükséges vagyonnal (önálló költségvetéssel) rendelkezik.

- BH1997. 311. Márkakereskedők szövetsége nem működhet társadalmi szervezetként [1989. évi II. tv. 2. § (1) és (3) bek., 4. § (1) bek., 1988. évi VI. tv. (Gt.) 103. §].
- BH1996. 228. A Magyar Orvosi Kamara megyei szervezetének bírósági nyilvántartásba vételére nincs lehetőség [1994. évi XXVIII. tv. 1. § (1) bek., Ptk. 65. § (6) bek., 1989. évi II. tv. 2. § (4) bek.].
- BH1995. 730. A televíziós rendszer létrehozása és fenntartása olyan gazdasági cél, amely társadalmi szervezet keretei között nem gyakorolható [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].
- BH1995. 246. Társadalmi szervezet bejegyzésének megtagadása kiskorúak jogainak veszélyeztetése miatt [1989. évi II. tv. 2. § (2)–(3) bek., Btk. 195. § KK 1. sz.].
- BH1994. 394. Párt bejegyzésének megtagadása alkotmányellenes cél (a többpártrendszer megszüntetése) miatt [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.], 1989. évi XXXIII. tv. 4. § (1) bek.].
- BH1994. 27. Ügyvédek és ügyvédi irodák névhasználatával kapcsolatos jogvita elbírálásának szempontjai [Ptk. 86–87. §, 1969. évi IX. tv. (Vt.) 7. §, 1983. évi 4. tvr. 2. § (1) és (7) bek., 31. § (1) bek., 40. § (1) bek., 50. §, 1989. évi II. tv. 1-2. §, 10. §, 6/1983. (VII. 28.) IM. rendelet 4. §].
- BH1993. 576. A társadalmi szervezet kiskorú tagja csak az életkorának megfelelő tisztségre választható [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 9. § b) pont].
- BH1993. 460. A szövetség tagegyesülete és a társadalmi szervezet szervezeti egysége elhatárolásának szempontjai [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek.].
- BH1993. 390. Részvények vásárlására és kezelésére vonatkozó tevékenység nem végezhető egyesületi keretek között [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].
- BH1993. 389. Elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység végzése céljából társadalmi szervezetet nem lehet alapítani, ilyen célt jelent, ha a társadalmi szervezet a szervezetkezeti szakcsoport általános jogutódként kíván működni [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].
- BH1993. 118. A társadalmi szervezet alapszabálya nem írhatja elő a dolgozói részvény tulajdonosa tekintetében a kötelező egyesületi tagságot [1989. évi II. tv. 2. § (1) bek., 3. § (1) és (4) bek. KK 1. sz.].
- BH1992. 278. A társadalmi szervezetek szövetségének tagegyesülete csak olyan önálló, autonóm közösség lehet, amelynek működésében döntően saját tagságának érdekei és akarata jut kifejezésre [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 13. §].
- BH1992. 201. A televízió-antennarendszer kiépítésére és működtetésére alakult társadalmi szervezet nyilvántartásba vételét meg kell tagadni [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].
- BH1992. 131. A társadalmi szervezet jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége (így a szakszervezetek megyei tanácsa) a vállalkozási nyereségadó alanya lehet [1987. évi V. tv. 3. §-a, 1988. évi IX. tv. 3. §-a, 1989. évi II. tv. 2. § (4) bek.].

BH1992. 130. Gázépítő közösséget egyesületi nyilvántartásba nem lehet bejegyezni [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].

BH1992. 129. Legeltetési társulást nem lehet egyesületi nyilvántartásba bejegyezni [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].

BH1991. 366. Kábeltelevíziós rendszer kialakítására társadalmi szervezet nem hozható létre [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].

BH1991. 252. A költségigényes működést kifejtő társadalmi szervezet a célja megvalósításához szükséges társadalmi-vállalkozási tevékenységet folytathat [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek., 19. § (2) bek.].

BH1991. 208. A társadalmi szervezet szövetséghez való csatlakozása nem minősül egyesülésnek és a társadalmi szervezet nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek., 4. § (1) bek., 13. §, 20. §].

BH1991. 123. Termékbörze működtetésére társadalmi szervezet nem hozható létre [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].

BH1990. 316. A társadalmi szervezet bírósági nyilvántartásba vételekor vizsgálendő körülmények [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek.].

BH1990. 198. II. Ha az egyesület elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenységet kíván végezni, az egyesületet nem lehet nyilvántartásba venni, még akkor sem, ha a cél nem elsősorban üzleti haszonszerzés [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek.].

BH1990. 197. I. Az érdekképviselőt nem köthető kizárólag egy szervezethez, azt minden társadalmi szervezet gyakorolhatja [1989. évi II. tv. 2. § (2) bek.].

BH1990. 154. Társadalmi szervezet elsődlegesen gazdasági-vállalkozási célból nem alapítható, ilyen tevékenység a kábeltelevíziós rendszer kiépítésének megvalósítása [1989. II. tv. 2. § (3) bek.].

3. § (1) A társadalmi szervezet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét.

(2) A tömegmozgalom tevékenységében nem nyilvántartott tagok is részt vehetnek.

(3) Pártnak és szakszervezetnek csak magánszemélyek lehetnek a tagjai.

(4) A társadalmi szervezet alapításához az szükséges, hogy legalább tíz alapító tag a szervezet megalakítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és képviselői szerveit megválassza.

BH1998. 562. A társadalmi szervezet alapszabályának tartalmaznia kell, hogy kik a tisztségviselők; az ügyintéző és képviselői szervek tagjait az alakuló közgyűlésen meg kell választani [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 8. § (1) bek., 11. § (3) bek.].

BH1997. 148. A művészeti alkotóközösségre vonatkozó jogszabály megsemmisítésével az alkotóközösség elvesztette jogi személyiségét, s társadalmi szervezetként kell – megalakulása után – nyilvántartásba vételét kérni [83/1982. (XII. 29.) MT-rendelet 7–11. §, 27/1993. (IV. 29.) AB-hat., 1989. évi II. tv. (Etv.) 3–5. §, 1989. évi XXXII tv. 42. §, 49. § (1)–(2) bek.].

BH1993. 324. I. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételekor a bíróság által vizsgálendő körülmények [1989. évi II. tv. (Etv.) 3. § (4) bek., 8. § (1) bek.].
BH1993. 118. A társadalmi szervezet alapszabálya nem írhatja elő a dolgozói részvény tulajdonosa tekintetében a kötelező egyesületi tagságot [1989. évi II. tv. 2. § (1) bek., 3. § (1) és (4) bek. KK 1. sz.].

BH1993. 54. A társadalmi szervezet maga határozza meg a működés rendjét és e szabályok érvényesítésének biztosítékait [1989. évi II. tv. 3. § (1) bek.].

BH1992. 277. A társadalmi szervezetet nem lehet nyilvántartásba venni, ha szervezeti felépítése ellentmondásos, az alapszabályból nem derül ki, hogy mely szervet kell a szövetség legfelsőbb szervének tekinteni [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 11. § (1) és (3) bek., 12. § (1) bek., 13. §].

BH1991. 412. A társadalmi szervezet alapszabályának elfogadásáig nem kerülhet sor az ügyintéző és képviselő szervek megválasztására [1989. évi II. tv. (Etv.) 3. § (4) bek., 11. § (3) bek.].

BH1991. 365. Ha a társadalmi szervezetet szövetkezetek alapítják, a bíróságnak a nyilvántartásba vétel során vizsgálnia kell, hogy a jogi személyek képviseletében erre jogosultak vettek-e részt; elengedhetetlen a társadalmi szervezet ügyintéző és képviseleti szervének megválasztása [1989. évi II. tv. 3. § (6) bek.].

BH1991. 208. A társadalmi szervezet szövetséghez való csatlakozása nem minősül egyesülésnek és a társadalmi szervezet nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek., 4. § (1) bek., 13. §, 20. §].

BH1991. 124. A társadalmi szervezet – a tagja elleni fegyelmi eljárás során – a fegyelmi szabályzat előírásához kötve van [1989. évi II. tv. 3. § (1) bek., 6. § (1) bek., 10. § (1) bek.].

BH1990. 398. Nem lehet a társadalmi szervezetek nyilvántartásába bejegyezni a szervezetet, ha alapszabályának megállapítása és a tisztségviselők megválasztása nem a törvény rendelkezései szerint történt [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 6. §, 11. § (3) bek., 12. § (1) bek.].

BH1990. 316. A társadalmi szervezet bírósági nyilvántartásba vételekor vizsgálendő körülmények [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek.].

BH1990. 155. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételét meg kell tagadni, ha alapszabályából nem állapítható meg szervezeti felépítése [1989. évi II. tv. 3–4. §-a].

4. § (1) A társadalmi szervezet megalakulását követően kérni kell annak bírósági nyilvántartásba vételét. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vétele nem tagadható meg, ha alapítói az e törvényben előírt feltételeknek eleget tettek. A társadalmi szervezet a nyilvántartásba vétellel jön létre.

KK 13. szám

A társadalmi szervezet, a köztestület, az alapítvány és a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló eljárás illetékmentes.

(2) A párt munkahelyi szerveződésére, gazdálkodására (19. §), valamint megszűnésére [16. § (2) bekezdés e) pont, 20–21. §] külön törvény rendelkezései az irányadóak.

KK 1. szám

I. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételekor a bíróságnak meg kell győződnie, hogy az alapítás a törvényben meghatározott szervezeti feltételeknek megfelelő. Igazolni kell, hogy legalább 10 alapító tag mondta ki a szervezet megalakítását, s vizsgálni kell az alapszabály törvényben rögzített tartalmi elemeinek meglétét. Az ügyintéző és a képviseleti szerv tagjainak nyilatkozniuk kell az állampolgársághoz kapcsolódó feltételek meglétéről és arról, hogy nincsenek eltelve a közügyek gyakorlásától. A bíróságnak vizsgálnia kell a társadalmi szervezet ügyintéző és képviseleti szerve megválasztásának törvényességét, továbbá hogy a társadalmi szervezet a működéshez szükséges vagyonnal rendelkezik-e.

II. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételekor vizsgálni kell, hogy a társadalmi szervezet választott elnevezése megfelelő-e a névkizárólagosság és a névszabatoság követelményének. A névkizárólagosság követelménye megvalósításának érdekében a bíróságnak indokolt esetben meg kell keresnie a Legfelsőbb Bíróságot.

III. Társadalmi szervezetet elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység végzésére nem lehet alapítani. Ez a cél megállapítható, ha a társadalmi szervezet tevékenységében és vagyonában a gazdasági tevékenység s az ebből származó bevétel a meghatározó.

IV. A társadalmi szervezet szervezeti egysége nem önálló társadalmi szervezet, nyilvántartásba vételét a törvény nem teszi lehetővé.

V. A társadalmi szervezetek szövetsége csak akkor vehető nyilvántartásba, ha legalább két – már nyilvántartásba vett – társadalmi szervezet alapítja meg a szövetséget.

VI. A nyilvántartásba vételi kérelmet benyújtó képviselő jogosultságát vizsgálni kell. Ennek érdekében – a képviselő személyének azonosíthatósága miatt – a társadalmi szervezet megválasztott ügyintéző és képviseleti szervének tagjai közül a

képviselő nevét fel kell tüntetni. Az ügyintéző szerv tagjainak nevesítése a nyilvántartásba vételnek nem feltétele.

VII. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételéről vagy annak megtagadásáról hozott határozat ellen fellebbezésnek van helye. A társadalmi szervezet ellen az ügyész, illetve a társadalmi szervezet tagja által indított keresetek elbírálása a peres eljárás általános szabályai szerint történik, s e keresetek elbírálására a megyei (fővárosi) bíróságnak van hatásköre.

VIII. Párt alapítása esetén vizsgálni kell a 10 alapító tag állampolgárságát is. A párt tisztségviselője sem lehet közügyektől eltiltott személy.

IX. Ha a már nyilvántartásba vett társadalmi szervezet a jövőben pártként kíván működni, és ezt a bíróságnak bejelenti, a bíróság a párt nyilvántartásba vételéről nemperes eljárásban, soron kívül új végzést hoz.

BH1998. 456. Ha a párt elnevezését a bíróság – törvényesnek találva – bejegyezni rendelte, a választási szerv ezt a döntést nem bírálhatja felül [1997. évi C. tv. 29. § (2) bek., 34. § (2) bek., 51. § (1) bek., 55. § (2) bek., 56. § (1) bek., 79. §, 80. § (4) bek., 149. § g) pont, 1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 7. § (2) bek.].

BH1997. 311. Márkakereskedők szövetsége nem működhet társadalmi szervezetként [1989. évi II. tv. 2. § (1) és (3) bek., 4. § (1) bek., 1988. évi VI. tv. (Gt.) 103. §].

BH1997. 148. A művészeti alkotóközösségre vonatkozó jogszabály megsemmisítésével az alkotóközösség elvesztette jogi személyiségét, s társadalmi szervezetként kell – megalakulása után – nyilvántartásba vételét kérni [83/1982. (XII. 29.) MT-rendelet 7–11. §, 27/1993. (IV. 29.) AB-hat., 1989. évi II. tv. (Etv.) 3–5. §, 1989. évi XXXII tv. 42. §, 49. § (1)–(2) bek.].

AEÉ 1997/1. Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Egytv.) 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a társadalmi szervezet a bírósági nyilvántartásba vétellel válik jogi személlyé.

BH1992. 720. I. A társadalmi szervezet képviselőjének a bírósági nyilvántartásban szereplő személyt kell tekinteni, amíg a bíróság végzéssel meg nem változtatja a bejegyzett adatokat, azok közhitelesek [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek.].

BH1992. 607. A társadalmi szervezet székhelyének megváltoztatását az a bíróság vezeti át, amely a szervezetet nyilvántartásba vette; a székhely szerinti bírósághoz való áttételre nincs lehetőség [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (4) bek., 17. §].

BH1991. 208. A társadalmi szervezet szövetséghez való csatlakozása nem minősül egyesülésnek és a társadalmi szervezet nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek., 4. § (1) bek., 13. §, 20. §].

BH1990. 443. I. A társadalmi szervezet bírósági nyilvántartásba vételekor figyelembe veendő szervezeti feltételek [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek.].

BH1990. 353. A társadalmi szervezet szervezeti (területi) egysége nem önálló társadalmi szervezet, még akkor sem, ha jogi személyként működik, ezért bírósági nyilvántartásba sem vehető [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek.].

BH1990. 155. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételét meg kell tagadni, ha alapszabályából nem állapítható meg szervezeti felépítése [1989. évi II. tv. 3–4. §-a].

4/A § Az egyesületre (Ptk. 61–64. §) e törvény alkalmazásakor a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályok az irányadók.

5. § Nem minősül társadalmi szervezetnek magánszemélyeknek az egyesülési jog alapján létrehozott olyan közössége, amelynek működése nem rendszeres vagy nincs nyilvántartott tagsága vagy e törvényben meghatározott szervezete.

BH1997. 148. A művészeti alkotóközösségre vonatkozó jogszabály megsemmisítésével az alkotóközösség elvesztette jogi személyiségét, s társadalmi szervezetként kell – megalakulása után – nyilvántartásba vételét kérni [83/1982. (XII. 29.) MT-rendelet 7–11. §, 27/1993. (IV. 29.) AB-hat., 1989. évi II. tv. (Etv.) 3–5. §, 1989. évi XXXII tv. 42. §, 49. § (1)–(2) bek.].

II. fejezet

A társadalmi szervezet alapszabálya

6. § (1) A társadalmi szervezet alapszabálya az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.

(2) A társadalmi szervezet alapszabályában rendelkezni kell a szervezet nevééről, céljáról és székhelyéről, valamint szervezetéről.

BH1999. 91. A társadalmi szervezet döntéshozatali fórumait és eljárási rendjét félreérthetetlenül kell szabályozni [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek.].

BH1999. 61. Adott szolgáltatás meghatározását is kifejező kereskedelmi név használatát önmagában nem teszi jogszerűtlenné, hogy utóbb az más jogi személy nevének részévé vált [Ptk. 77. § (1) és (3)–(4) bek., 1989. évi II. tv. 6. § (2) bek.].

BH1998. 616. A társadalmi szervezet vezető szervébe történő kooptálás ellentétes a demokratikus önkormányzat követelményével [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek.].

BH1998. 461. Törvénysértő a társadalmi szervezet alapszabálya, ha a tisztségviselő megüresült helyének betöltését választás helyett behívással is lehetővé teszi [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. § b) pont, 11. § (3) bek.].

BH1998. 57. A párt tagjának keresete alapján megsemmisíthető a párt határozata akkor is, ha az nem közvetlenül a törvényt, hanem a párt szabályzatát sérti [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 6. § (1) bek.].

BH1997. 366. A társadalmi szervezet (párt) alapszabályába foglalt rendelke-

zés megsértése törvénysértésnek minősül [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) és (3) bek.].

BH1997. 250. A társadalmi szervezet – a törvények keretei között – maga határozza meg működésének szabályait és e szabályok megsértésének következményeit [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. § (2) bek. a) pont. KK 1. sz.].

BH1997. 205. A gázszerelők nyilvántartásba vételét végző egyesület megalakításának feltételei [3/1995. (I. 20.) kormányrendelet 6. § (2) bek. és 10. § (2) bek., 1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. § b) p., 11. § (1) bek., 16. § (2) bek. d) p.].

BH1997. 204. II. Az érdekelt jogi személy hozzájárulásával lehet az egyesület nevében a jogi személyre utalni [1989. évi II. tv. 6. § (2) bek. és 7. § (1) bek.].

BH1997. 204. I. A tagegyenlőség elvét sérti a tag részvényeinek értéke szerinti szavazati jog [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek.].

BH1997. 95. A társadalmi szervezet kiskorú tagja szavazati joga gyakorlását nem lehet életkorára figyelemmel korlátozni [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 7. § (1)–(2) bek.; 9. § b) p., KK 1. sz.].

BH1996. 393. A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].

BH1996. 280. Az egyesülési jogban érvényesülő tagegyenlőség elvét sérti, ha a fizetendő tagdíj mértékétől függően állapítják meg a szavazati jog terjedelmét [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. § b) pont].

BH1996. 59. A társadalmi szervezet érvénytelen fegyelmi határozata [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) pont].

BH1993. 120. A társadalmi szervezet autonómiája körébe tartozik annak meghatározása, hogy milyen feltételek mellett teszi lehetővé a tagként való felvételt, az ilyen korlátozó feltétel nem sérti az egyén egyesülési jogát [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek.].

BH1993. 119. Nem sérti a társadalmi szervezet demokratikus működését, ha a szervezet egyes tagjait az alapszabály többletjogokkal ruházza fel [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek.].

BH1993. 56. A társadalmi szervezetek szövetsége közgyűlésének a tagjai, és az annak munkájában részt vevő személyek [1989. évi II. tv. 6. § (2) bek., 13. §, 1989. évi 9. tvr. 1. § (1) bek., 5. § (1)–(2) bek.].

BH1993. 55. A tagegyesület a bíróság előtt megtámadhatja a szövetség törvénysértő határozatát [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) p.].

BH1992. 493. A társadalmi szervezet nevét, székhelyét vagy képviselője személyét érintő változás bejelentésekor a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a bejelentést arra jogosult teszi-e meg, illetőleg, hogy a bejelentés alapjául szolgáló határozatot a társadalmi szervezet megfelelő szerve hozta meg [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (2) bek., 10. § (1) bek., 12. § (1) bek., 15. § (4) bek.].

BH1992. 279. Nem törvénysértő a társadalmi szervezet alapszabályának az a rendelkezése, amely szerint az elnököt az elnökség választja meg, ha egyébként az egyesület tagjainak választási és választhatósági jogát az alapszabály biztosítja [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. §, 11. § (1) bek.].

BH1991. 124. A társadalmi szervezet – a tagja elleni fegyelmi eljárás során – a fegyelmi szabályzat előírásához kötve van [1989. évi II. tv. 3. § (1) bek., 6. § (1) bek., 10. § (1) bek.].

BH1990. 398. Nem lehet a társadalmi szervezetek nyilvántartásába bejegyezni a szervezetet, ha alapszabályának megállapítása és a tisztségviselők megválasztása nem a törvény rendelkezései szerint történt [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 6. §, 11. § (3) bek., 12. § (1) bek.].

7. § (1) A társadalmi szervezet elnevezése és célja – az érdekelt jogi személy hozzájárulása nélkül – nem keltheti azt a látszatot, hogy a társadalmi szervezet tevékenységét más jogi személy tevékenységéhez kapcsolódóan fejtí ki.

(2) A társadalmi szervezet elnevezésének az ország területén hasonló működési körben tevékenykedő, korábban bejegyzett társadalmi szervezetek elnevezésétől különböznie kell.

BH1998. 456. Ha a párt elnevezését a bíróság – törvényesnek találva – bejegyezni rendelte, a választási szerv ezt a döntést nem bírálhatja felül [1997. évi C. tv. 29. § (2) bek., 34. § (2) bek., 51. § (1) bek., 55. § (2) bek., 56. § (1) bek., 79. §, 80. § (4) bek., 149. § g) pont, 1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 7. § (2) bek.].

BH1997. 204. II. Az érdekelt jogi személy hozzájárulásával lehet az egyesület nevében a jogi személyre utalni [1989. évi II. tv. 6. § (2) bek. és 7. § (1) bek.].

BH1997. 95. A társadalmi szervezet kiskorú tagja szavazati joga gyakorlását nem lehet életkorára figyelemmel korlátozni [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 7. § (1)–(2) bek.; 9. § b) p., KK 1. sz.].

BH1993. 258. Az egyház hozzájáruló nyilatkozata szükséges a társadalmi szervezet megalakulásához, ha annak neve és célja arra utal, hogy a szervezet tevékenysége az egyházzal kapcsolódik [1989. évi II. tv. 7. § (1) bek., 1990. évi IV. tv.].

BH1992. 721. Társadalmi szervezet (párt) bejegyzését meg kell tagadni, ha választott neve sérti a névkizárolagosság elvét [1989. évi II. tv. 7. § (2) bek.].

III. fejezet

A tagok jogai és kötelességei

8. § (1) A társadalmi szervezet ügyintéző és képviseleti szervének magyar állampolgár, Magyarországon letelepedett, illetőleg magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár, valamint – társadalmi szervezet nemzetközi jellege esetén – más nem magyar állampolgár is tagja lehet, feltéve hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától.

(2) Párt alapítója és tisztségviselője csak magyar állampolgár lehet. A párt magyar állampolgársággal nem rendelkező tagjai a párton belül jelöltállítási és szavazati joggal nem rendelkezhetnek.

BH1998. 562. *A társadalmi szervezet alapszabályának tartalmaznia kell, hogy kik a tisztségviselők; az ügyintéző és képviseleti szervek tagjait az alakuló közgyűlésen meg kell választani [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 8. § (1) bek., 11. § (3) bek.].*

BH1993. 324. I. *A társadalmi szervezet nyilvántartásba vételekor a bíróság által vizsgálendő körülmények [1989. évi II. tv. (Etv) 3. § (4) bek., 8. § (1) bek.].*

9. § A társadalmi szervezet tagja

a) részt vehet a társadalmi szervezet tevékenységében és rendezvényein;

b) választhat és választható a társadalmi szervezet szerveibe;

c) köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelelességeinek.

BH1998. 461. *Törvénysértő a társadalmi szervezet alapszabálya, ha a tisztségviselő megüresült helyének betöltését választás helyett behívással is lehetővé teszi [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. § b) pont, 11. § (3) bek.].*

BH1997. 251. *A társadalmi szervezet tagjának jogait írásbeli meghatalmazás alapján más nem gyakorolhatja [1989. évi II. tv. 9. § a) pont, 11. § (3) bek.].*

BH1997. 205. *A gázszelők nyilvántartásba vételét végző egyesület megalakításának feltételei [3/1995. (I. 20.) kormányrendelet 6. § (2) bek. és 10. § (2) bek.], 1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. § b) p., 11. § (1) bek., 16. § (2) bek. d) p.].*

BH1996. 393. *A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].*

BH1996. 280. *Az egyesülési jogban érvényesülő tagegyenlőség elvét sérti, ha a fizetendő tagdíj mértékétől függően állapítják meg a szavazati jog terjedelmét [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. § b) pont].*

BH1995. 672. *Az egyesület tagja csak az alapszabályban meghatározott kötelezettség teljesítésére köteles [1989. évi II. tv. 9. § c) p., 10. § (1) bek.].*

BH1994. 697. *Törvénysértő az egyesület rendkívüli közgyűlésének összehívása, ha a közgyűlésre a tagdíj megfizetésével késedelmeskedő, a fiatalokú tagokat nem hívják meg [1989. évi II. tv. 1. § és 9. §].*

BH1993. 576. *A társadalmi szervezet kiskorú tagja csak az életkorának megfelelő tisztségre választható [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 9. § b) pont].*

BH1993. 522. *Az egyesülési jogban érvényesülő tagegyenlőség elvét sérti, ha az alapszabály életkorhoz köti a tagsági jog gyakorlását [1989. évi II. tv. 9. § b) pont].*

BH1992. 279. *Nem törvénysértő a társadalmi szervezet alapszabályának az a rendelkezése, amely szerint az elnököt az elnökség választja meg, ha egyébként az egyesület tagjainak választási és választhatósági jogát az alapszabály biztosítja [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. §, 11. § (1) bek.].*

BH1991. 367. *Ha a sportági szakszövetség alapszabályba ütköző módon hív*

össze közgyűlést és így a tagegyesületek el vannak zárva a döntések meghozatalában való részvételtől, a bíróság megalapozottan dönt a közgyűlési határozatok megsemmisítéséről [1989. évi II. tv. 9. § a) és b) pont, 14. §, 16. § (2) bek., 1989. évi 9. tvr. 17. §].

BH1991. 292. *Annak eldöntésekor, hogy a társadalmi szervezet határozata törvénysértő-e, a törvény rendelkezéseinek megtartása mellett a társadalmi szervezet alapszabályára és más szabályzataira is figyelemmel kell lenni [1989. évi II. tv. 9. § c) pont és 10. § (1) bek.].*

10. § (1) A társadalmi szervezet valamely szervének törvénysértő határozatát bármely tag – a tudomására jutástól számított 30 napon belül – a bíróság előtt megtámadhatja.

(2) A határozat megtámadása a határozat végrehajtását nem gátolja, a bíróság azonban indokolt esetben a végrehajtást felfüggesztheti.

(3) A párt vonatkozásában a párt tagját az (1) bekezdésben említett jogosultság csak e törvény, valamint a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény megsértése esetén illeti meg.

BH1998. 57. *A párt tagjának keresete alapján megsemmisíthető a párt határozata akkor is, ha az nem közvetlenül a törvényt, hanem a párt szabályzatát sérti [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 6. § (1) bek.].*

BH1997. 419. *A társadalmi szervezet határozatának megtámadására biztosított 30 napos határidő a tudomásra jutástól számít, függetlenül attól, hogy a határozat törvénysértő voltát a tag mikor ismerte fel [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].*

BH1997. 366. *A társadalmi szervezet (párt) alapszabályába foglalt rendelkezés megsértése törvénysértésnek minősül [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10 § (1) és (3) bek.].*

BH1997. 250. *A társadalmi szervezet – a törvények keretei között – maga határozza meg működésének szabályait és e szabályok megsértésének következményeit [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. § (2) bek. a) pont. KK 1. sz.].*

BH1996. 393. *A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].*

BH1996. 281. *A társadalmi szervezet szétválással is megszűnhet, s egyben a jogutód társadalmi szervezetekről is dönthet [1989. évi II. tv. 10. §, 20. §, 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet 6. § (3) bek.].*

BH1996. 121. *A társadalmi szervezet képviselőjét megválasztó gyűlés összehívásának körülményeit, a gyűlés határozatképességét a nyilvántartást vezető bíróság nem peres eljárásban nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (3) és (4) bek.].*

BH1996. 120. *A társadalmi szervezet alapszabályának módosítását a nyilvántartást vezető bíróság érdemben nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (1) és (4) bek., 16. § (2) bek., 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet].*

- BH1994. 27. *Ügyvédek és ügyvédi irodák névhasználatával kapcsolatos jogvita elbírálásának szempontjai* [Ptk. 86–87. §, 1969. évi IX. tv. (Vt.) 7. §, 1983. évi 4. tv.rendelet 2. § (1) és (7) bek., 31. § (1) bek., 40. § (1) bek., 50. §, 1989. évi II. tv. 1–2. §, 10. §, 6/1983. (VII. 28.) IM-rendelet 4. §].
- BH1993. 644. *A társadalmi szervezet alapszabályára nem alkalmazhatóak a polgári jogi szerződésre vonatkozó szabályok* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].
- BH1993. 523. I. *Súlyos eljárási szabálysértés, ha a vadásztársaság fegyelmi bizottsága üléséről jegyzőkönyv nem készül, illetőleg ha a kizárást kimondó közgyűlési határozatot nem indokolják* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].
- BH1993. 325. *A társadalmi szervezet határozatának bírósági felfüggesztésére csak kivételesen – súlyos érdeksérelem esetén – kerülhet sor* [1989. évi II. tv. 10. § (2) bek.].
- BH1993. 120. *A társadalmi szervezet autonómiája körébe tartozik annak meghatározása, hogy milyen feltételek mellett teszi lehetővé a tagként való felvételt, az ilyen korlátozó feltétel nem sérti az egyén egyesülési jogát* [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek.].
- BH1993. 55. *A tagegyesület a bíróság előtt megtámadhatja a szövetség törvényt sértő határozatát* [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) p.].
- BH1992. 724. *A társadalmi szervezet tagja által indított kereset alapján a bíróság megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvényt sértő határozatát* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) p.].
- BH1992. 723. *A párttagság megszüntetése végett bíróság előtt per nem indítható, a bíróság előtt a párt határozata támadható meg és csak törvényt sértésre való hivatkozással* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].
- BH1992. 722. II. *A társadalmi szervezet törvényt sértő határozatát a szervezet törvényes képviselője is megtámadhatja* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].
- BH1992. 722. I. *A párt valamely testülete eljárásának törvényességét csak úgy lehet bíróság előtt vitássá tenni, ha pontosan megjelölik a támadott határozatokat* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].
- BH1992. 493. *A társadalmi szervezet nevét, székhelyét vagy képviselője személyét érintő változás bejelentésekor a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a bejelentést arra jogosult teszi-e meg, illetőleg, hogy a bejelentés alapjául szolgáló határozatot a társadalmi szervezet megfelelő szerve hozta meg* [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (2) bek., 10. § (1) bek., 12. § (1) bek., 15. § (4) bek.].
- BH1992. 132. *A társadalmi szervezet fegyelmi határozatát a bíróság megsemmisítheti, ha a határozat súlyosan sérti a szervezet belső szabályzatát* [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek. és 16. §].
- BH1991. 124. *A társadalmi szervezet – a tagja elleni fegyelmi eljárás során – a fegyelmi szabályzat előírásához kötve van* [1989. évi II. tv. 3. § (1) bek., 6. § (1) bek., 10. § (1) bek.].
- BH1991. 67. *Társadalmi szervezet határozata elleni jogorvoslat elbírálásának szempontjai* [1989. évi II. tv. 10. §].

BH1990. 486. Társadalmi szervezet közgyűlési határozatának bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság nem tekinthet el az alapszabály rendelkezéseitől [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (2) bek., 16. § (2) bek. b) pont].

BH1990. 444. Társadalmi szervezet közgyűlési határozatának bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság nem tekinthet el az alapszabály rendelkezéseitől [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].

BH1990. 400. I. A társadalmi szervezet törvénysértő határozatát bármely tag a bíróság előtt megtámadhatja; erre a jogerős határozat tudomására jutásától számított 30 napon belül van lehetőség [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].

BH1990. 355. A társadalmi szervezeti tagsági viszonyra a jogszabályba nem ütköző alapszabály az irányadó, a tagsági viszony fennállásának megállapítására az alapszabálytól eltérően – bírói úton nincs lehetőség [1989. évi II. tv. 10. §-a, Ptk. 57–58. §].

BH1990. 278. A társadalmi szervezet határozata bíróság előtt akkor is megtámadható, ha a döntés valamely személyt és nem a tagság szélesebb körét érinti [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek.].

IV. fejezet

A társadalmi szervezet szervezeti rendje

11. § (1) A társadalmi szervezet legfelsőbb szerve a tagok összessége vagy a tagok által – az alapszabályban meghatározottak szerint – közvetlenül vagy közvetett úton választott testület.

(2) A társadalmi szervezet legfelsőbb szervét szükség szerint, de legalább öt-évenként kell összehívni. A legfelsőbb szervet össze kell hívni akkor is, ha azt a bíróság elrendeli, illetőleg ha a tagok egyharmada vagy az alapszabályban ettől eltérően meghatározott hányada – az ok és a cél megjelölésével – kívánja.

(3) Az ügyintéző és képviseleti szerveket az alapszabály eltérő rendelkezése hiányában titkos szavazással kell megválasztani.

BH1998. 562. A társadalmi szervezet alapszabályának tartalmaznia kell, hogy kik a tisztségviselők; az ügyintéző és képviseleti szervek tagjait az alakuló közgyűlésen meg kell választani [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 8. § (1) bek., 11. § (3) bek.].

BH1997. 250. A társadalmi szervezet – a törvények keretei között – maga határozza meg működésének szabályait és e szabályok megsértésének következményeit [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. § (2) bek. a) pont. KK 1. sz.].

BH1996. 393. A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].

BH1992. 279. Nem törvénysértő a társadalmi szervezet alapszabályának az a rendelkezése, amely szerint az elnököt az elnökség választja meg, ha egyéb-

ként az egyesület tagjainak választási és választhatósági jogát az alapszabály biztosítja [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 9. §, 11. § (1) bek.].

BH1992. 277. A társadalmi szervezetet nem lehet nyilvántartásba venni, ha szervezeti felépítése ellentmondásos, az alapszabályból nem derül ki, hogy mely szervet kell a szövetség legfelsőbb szervének tekinteni [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 11. § (1) és (3) bek., 12. § (1) bek., 13. §].

BH1991. 412. A társadalmi szervezet alapszabályának elfogadásáig nem kerülhet sor az ügyintéző és képviselő szervek megválasztására [1989. évi II. tv. (Etv.) 3. § (4) bek., 11. § (3) bek.].

BH1990. 398. Nem lehet a társadalmi szervezetek nyilvántartásába bejegyezni a szervezetet, ha alapszabályának megállapítása és a tisztségviselők megválasztása nem a törvény rendelkezései szerint történt [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 6. §, 11. § (3) bek., 12. § (1) bek.].

12. § (1) A társadalmi szervezet legfelsőbb szervének hatáskörébe tartozik:

- a) az alapszabály megállapítása és módosítása;
- b) az évi költségvetés meghatározása;
- c) az ügyintéző szerv évi beszámolójának elfogadása;
- d) a társadalmi szervezet más társadalmi szervezettel való egyesülésének, úgyszintén feloszlásának kimondása;
- e) döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály kizárólagos hatáskörébe utal.

(2) A társadalmi szervezet évi költségvetésének megállapítását és az ügyintéző szerv évi beszámolójának megtárgyalását az alapszabály – a legfelsőbb szerv helyett – a szervezet más szervére bízhatja.

BH1998. 462. Társadalmi szervezet feloszlása esetén a vagyoni kérdések rendezése nem tartozik bírósági útra [1989. évi II. tv. 12. § (1) bek. d) pont, 20. §, 21. § (1) bek.].

BH1997. 250. A társadalmi szervezet – a törvények keretei között – maga határozza meg működésének szabályait és e szabályok megsértésének következményeit [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. § (2) bek. a) pont. KK 1. sz.].

BH1996. 393. A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].

BH1993. 121. Az egyesülési jogról szóló törvény szerint a társadalmi szervezet feloszlását a közgyűlésnek kell kimondani, az egyesület elnökének ilyen tartalmú bejelentése alapján a bíróság a nyilvántartásból való törlést nem rendelheti el [1989. évi II. tv. 12. § (1) bek., 16. § (2) bek., e) pont. 20. §].

BH1992. 493. A társadalmi szervezet nevét, székhelyét vagy képviselője személyét érintő változás bejelentésekor a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a bejelentést arra jogosult teszi-e meg, illetőleg, hogy a bejelentés alapjául szolgáló határozatot a társadalmi szervezet megfelelő szerve hozta meg [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (2) bek., 10. § (1) bek., 12. § (1) bek., 15. § (4) bek.].

BH1992. 427. *Nem törvényt sértő, ha a társadalmi szervezet ügyintéző és képviselői szervének megválasztása nem a legfelsőbb szerv hatáskörébe tartozik [1989. évi II. tv. 12. § (1) bek.].*

BH1992. 277. *A társadalmi szervezetet nem lehet nyilvántartásba venni, ha szervezeti felépítése ellentmondásos, az alapszabályból nem derül ki, hogy mely szervet kell a szövetség legfelsőbb szervének tekinteni [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 11. § (1) és (3) bek., 12. § (1) bek., 13. §].*

BH1990. 398. *Nem lehet a társadalmi szervezetek nyilvántartásába bejegyezni a szervezetet, ha alapszabályának megállapítása és a tisztségviselők megválasztása nem a törvény rendelkezései szerint történt [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 6. §, 11. § (3) bek., 12. § (1) bek.].*

V. fejezet

A társadalmi szervezetek szövetségei

13. § A társadalmi szervezetek szövetségeinek szervezetére és működésére, valamint nyilvántartásba vételére és jogképességére a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

BH1993. 56. *A társadalmi szervezetek szövetsége közgyűlésének tagjai, és az annak munkájában részt vevő személyek [1989. évi II. tv. 6. § (2) bek., 13. §, 1989. évi 9. tvr. 1. § (1) bek., 5. § (1)–(2) bek.].*

BH1992. 278. *A társadalmi szervezetek szövetségének tagegyesülete csak olyan önálló, autonóm közösség lehet, amelynek működésében döntően saját tagságának érdekei és akarata jut kifejezésre [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 13. §].*

BH1992. 277. *A társadalmi szervezetet nem lehet nyilvántartásba venni, ha szervezeti felépítése ellentmondásos, az alapszabályból nem derül ki, hogy mely szervet kell a szövetség legfelsőbb szervének tekinteni [1989. évi II. tv. 3. § (4) bek., 11. § (1) és (3) bek., 12. § (1) bek., 13. §].*

BH1991. 251. II. *Két társadalmi szervezet közötti együttműködési megállapodás – a szándék előzetes kinyilvánítása – nem elegendő a szövetség megállapításához [1989. évi II. tv. 13. §-a].*

BH1991. 208. *A társadalmi szervezet szövetséghez való csatlakozása nem minősül egyesülésnek és a társadalmi szervezet nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek., 4. § (1) bek., 13. §, 20. §].*

BH1990. 401. *A társadalmi szervezetek szövetségét csak önálló társadalmi szervezetek hozhatják létre; a jogi személyiség ehhez nem elegendő [1989. évi II. tv. 13. §-a].*

VI. fejezet

A társadalmi szervezet felügyelete

14. § (1) A párt kivételével a társadalmi szervezet működése felett az ügyészség a reá irányadó szabályok szerint törvényességi felügyeletet gyakorol. Ha a működés törvényessége másképpen nem biztosítható, az ügyész a bírósághoz fordulhat.

(2) A párt törvénysértése esetén az ügyész keresetet indít a párt ellen.

BH1996. 121. A társadalmi szervezet képviselőjét megválasztó gyűlés összehívásának körülményeit, a gyűlés határozatképességét a nyilvántartást vezető bíróság nem peres eljárásban nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (3) és (4) bek.].

BH1996. 120. A társadalmi szervezet alapszabályának módosítását a nyilvántartást vezető bíróság érdemben nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (1) és (4) bek., 16. § (2) bek., 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet].

BH1994. 159. Az egyesület nem gazdálkodó szervezet, ezért csőd-, illetve felszámolási eljárás ellene nem folytatható. Az egyesület törvényességi felügyeletét az ügyészség látja el, ezért a hitelezők vagy az ügyészségtől vagy az egyesület legfelsőbb szervétől kérhetik a szükséges intézkedések megtételét [Ptk. 58. § (3) bek., 59. §, 1989. évi II. tv. 14. § (1) bek., 16. § (2) bek., 21. § (1) bek., 1991. évi II. tv. 3. § a) pont].

BH1992. 607. A társadalmi szervezet székhelyének megváltoztatását az a bíróság vezeti át, amely a szervezetet nyilvántartásba vette; a székhely szerinti bírósághoz való áttételre nincs lehetőség [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (4) bek., 17. §].

BH1990. 486. Társadalmi szervezet közgyűlési határozatának bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság nem tekinthet el az alapszabály rendelkezéseitől [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (2) bek., 16. § (2) bek. b) pont].

15. § (1) A társadalmi szervezetet a székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság (a továbbiakban együtt: bíróság) veszi nyilvántartásba.

(2) A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet a társadalmi szervezet képviselőjére jogosult személy nyújtja be. A kérelemhez csatolni kell az alapszabályt és az alakuló gyűlés jegyzőkönyvét.

(3) A bíróság a nyilvántartásba vételről nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A bíróság a nyilvántartásba vételről szóló határozatát az ügyészségnek is kézbesíti.

(4) Ha a társadalmi szervezet neve, székhelye megváltozik, illetőleg a társadalmi szervezet képviselőjére új személy lesz jogosult, azt a bíróságnak be kell jelenteni.

BH1999. 92. A társadalmi szervezetre vonatkozó változás bejelentésének vizsgálata [1989. évi II. tv. 15. § (4) bek.].

BH1998. 306. A társadalmi szervezet alapszabályának módosítását a bíróság a bejegyzési eljárásban nem vizsgálhatja, kivéve a név, a székhely és a képviselő megváltozására vonatkozó részt [1989. évi II. tv. 15. § (4) bek.].

BH1996. 123. A társadalmi szervezet képviselője – az alapszabály rendelkezése alapján – a munkaviszonyban levő klubigazgató is lehet [1989. évi II. tv. 15. § (4) bek.].

BH1996. 122. A társadalmi szervezet képviselőjének személyében bekövetkezett változás bejegyzése és az e célból lefolytatandó bizonyítás terjedelme [1989. évi II. tv. 15. § (4) bek.].

BH1996. 121. A társadalmi szervezet képviselőjét megválasztó gyűlés összehívásának körülményeit, a gyűlés határozatképességét a nyilvántartást vezető bíróság nem peres eljárásban nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (3) és (4) bek.].

BH1996. 120. A társadalmi szervezet alapszabályának módosítását a nyilvántartást vezető bíróság érdemben nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (1) és (4) bek., 16. § (2) bek., 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet].

BH1995. 247. A társadalmi szervezet feloszlással való megszűnése esetén a törlés magánokirat alapján is kérhető, a magánokirat valódiságát csak akkor kell bizonyítani, ha a bíróságnak alapos kételye merül fel valódisága felől [1989. évi II. tv. 15. § (2) és (4) bek., 20. §, Pp. 197. § (1) bek., 206. § (1) bek., 270. § (1) bek.].

BH1992. 607. A társadalmi szervezet székhelyének megváltoztatását az a bíróság vezeti át, amely a szervezetet nyilvántartásba vette; a székhely szerinti bírósághoz való áttételre nincs lehetőség [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (4) bek., 17. §].

BH1992. 493. A társadalmi szervezet nevét, székhelyét vagy képviselője személyét érintő változás bejelentésekor a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a bejelentést arra jogosult teszi-e meg, illetőleg, hogy a bejelentés alapjául szolgáló határozatot a társadalmi szervezet megfelelő szerve hozta meg [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (2) bek., 10. § (1) bek., 12. § (1) bek., 15. § (4) bek.]

16. § (1) A társadalmi szervezet tagja által (10. §), valamint az ügyész által [14. §] indított perek a megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartoznak.

(2) A bíróság az ügyész keresete alapján

a) megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat hozatalát rendelheti el;

b) a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a társadalmi szervezet legfelsőbb szervét;

c) ha a társadalmi szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, tevékenységét felfüggesztheti, ellenőrzésére felügyelőbiztos rendelhet ki;

d) feloszlhatja a társadalmi szervezetet, ha annak működése a 2. § (2) bekezdésébe ütközik;

e) megállapítja a társadalmi szervezet megszűnését, ha legalább egy éve nem működik vagy tagjainak száma tartósan az e törvény által megkívánt létszám alatt van.

(3) A párt vonatkozásában a 16. § (2) bekezdésének e) pontjában említett felügyelő biztos csak a párt gazdálkodásának ellenőrzésére rendelhető ki.

BH1998. 617. A társadalmi szervezet működésének ellenőrzésére felügyelőbiztos kinevezésének feltételei [1989. évi II. tv. 16. § (2) bek. c) pont].

BH1997. 250. A társadalmi szervezet – a törvények keretei között – maga határozza meg működésének szabályait és e szabályok megsértésének következményeit [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. § (2) bek. a) pont. KK 1. sz.].

BH1997. 96. Az egyesület megszűnésének megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a működés törvényességének helyreállítására más lehetőség nincs [1989. évi II. tv. 16. § (2) bek.].

BH1996. 393. A társadalmi szervezet új közgyűlésének összehívását a bíróság csak az ügyész keresete alapján rendelheti el [1989. évi II. tv. (Etv.) 6. § (1) bek., 9. §, 10. § (1) bek., 11. §, 12. §, 16. §].

BH1996. 120. A társadalmi szervezet alapszabályának módosítását a nyilvántartást vezető bíróság érdemben nem vizsgálhatja [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (1) és (4) bek., 16. § (2) bek., 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet].

BH1996. 59. A társadalmi szervezet érvénytelen fegyelmi határozata [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) pont].

BH1994. 159. Az egyesület nem gazdálkodó szervezet, ezért csőd-, illetve felszámolási eljárás ellene nem folytatható. Az egyesület törvényességi felügyeletét az ügyészség látja el, ezért a hitelezők vagy az ügyészségtől vagy az egyesület legfelsőbb szervétől kérhetik a szükséges intézkedések megtételét [Ptk. 58. § (3) bek., 59. §, 1989. évi II. tv. 14. § (1) bek., 16. § (2) bek., 21. § (1) bek., 1991. évi II. tv. 3. § a) pont.].

BH1993. 523. II. A törvénysértő fegyelmi határozat megsemmisítése esetén a bíróság új határozat hozatalát nem rendeli el [1989. évi II. tv. 16. § (2) bek. a) pont].

BH1993. 121. Az egyesülési jogról szóló törvény szerint a társadalmi szervezet feloszlását a közgyűlésnek kell kimondani, az egyesület elnökének ilyen tartalmú bejelentése alapján a bíróság a nyilvántartásból való törlést nem rendelheti el [1989. évi II. tv. 12. § (1) bek., 16. § (2) bek., e) pont. 20. §].

BH1993. 55. A tageszövettség a bíróság előtt megtámadhatja a szövetség törvénysértő határozatát [1989. évi II. tv. 6. § (1) bek., 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) p.].

BH1992. 724. A társadalmi szervezet tagja által indított kereset alapján a bíróság megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a) p.].

BH1992. 133. II. A társadalmi szervezetnek nincs állami felügyelő szerve, így a megszüntetés sem tartozhat a felügyelő szerv hatáskörébe [1989. évi II. tv. 16. §-a].

BH1992. 132. A társadalmi szervezet fegyelmi határozatát a bíróság megsemmisítheti, ha a határozat súlyosan sérti a szervezet belső szabályzatát [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek. és 16. §].

BH1990. 486. Társadalmi szervezet közgyűlési határozatának bírósági felül-

vizsgálata esetén a bíróság nem tekinthet el az alapszabály rendelkezéseitől [1989. évi II. tv. 10. § (1) bek., 14. § (2) bek., 16. § (2) bek. b) pont].

17. § Ha a társadalmi szervezet olyan tevékenységet végez, amelyet jogszabály feltételhez köt vagy egyébként szabályoz, e tevékenység felett a tevékenység szerint hatáskörrel rendelkező állami szerv a hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályok alkalmazásával felügyeletet gyakorol.

BH1992. 607. A társadalmi szervezet székhelyének megváltoztatását az a bíróság vezeti át, amely a szervezetet nyilvántartásba vette; a székhely szerinti bírósághoz való áttételre nincs lehetőség [1989. évi II. tv. 4. § (1) bek., 14. § (1) bek., 15. § (4) bek., 17. §].

VII. fejezet

A társadalmi szervezet gazdálkodása

18. § A társadalmi szervezet tartozásaiért saját vagyonával felel. A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – a társadalmi szervezet tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

19. § (1) A társadalmi szervezet vagyona elsősorban a tagok által fizetett díjakból, jogi személyek és magánszemélyek felajánlásaiból, hozzájárulásaiból képződik.

(2) A társadalmi szervezet – célja megvalósítása gazdasági feltételeinek biztosítása érdekében – gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytathat.

BH1994. 49. I. A gazdasági tevékenységet folytató társadalmi szervezetre is vonatkoznak a versenyjog szabályai [1990. évi LXXXVI. tv. 1. §, 11. § (1) bek., 13. §, 1989. évi II. tv. 19. § (2) bek.].

BH1991. 252. A költségigényes működést kifejtő társadalmi szervezet célja megvalósításához szükséges társadalmi-vállalkozási tevékenységet folytathat [1989. évi II. tv. 2. § (3) bek., 19. § (2) bek.].

VIII. fejezet

A társadalmi szervezet megszűnése

20. § A társadalmi szervezet megszűnik feloszlással, más társadalmi szervezettel való egyesüléssel, feloszlattal, illetőleg megszűnésének megállapításával.

BH1996. 281. A társadalmi szervezet szétválással is megszűnhet, s egyben a jogutód társadalmi szervezetekről is dönthet [1989. évi II. tv. 10. §, 20. §, 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet 6. § (3) bek.].

BH1995. 247. A társadalmi szervezet feloszlással való megszűnése esetén a törlés magánokirat alapján is kérhető, a magánokirat valódiságát csak akkor kell bizonyítani, ha a bíróságnak alapos kételye merül fel valódisága felől [1989. évi II. tv. 15. § (2) és (4) bek., 20. §, Pp. 197. § (1) bek., 206. § (1) bek., 270. § (1) bek.].

BH1991. 208. A társadalmi szervezet szövetséghez való csatlakozása nem minősül egyesülésnek és a társadalmi szervezet nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 2. § (4) bek., 3. § (4) bek., 4. § (1) bek., 13. §, 20. §].

BH1990. 445. Ha a közgyűlés a társadalmi szervezet átalakulásáról dönt, a döntést tartalma szerint kell értelmezni; ennek megfelelően a bíróság a felosztatott társadalmi szervezet nyilvántartásból való törlése iránt intézkedhet [1989. évi II. tv. 20. §].

21. § (1) A társadalmi szervezet megszűnése esetén – a hitelezők kielégítése után – vagyonáról az alapszabály előírása vagy a legfelsőbb szervének döntése szerint kell rendelkezni. Az ezzel kapcsolatos teendők ellátása a felszámolók feladata.

(2) Ha a társadalmi szervezet felosztatással szűnt meg vagy megszűnését állapították meg, és a vagyon hovafordításáról nem történt rendelkezés vagyona a hitelezők kielégítése után állami tulajdonba kerül, és azt közérdekű célra kell fordítani. A vagyon felhasználásának módját nyilvánosságra kell hozni.

BH1994. 159. Az egyesület nem gazdálkodó szervezet, ezért csőd-, illetve felszámolási eljárás ellene nem folytatható. Az egyesület törvényességi felügyeletét az ügyészség látja el, ezért a hitelezők vagy az ügyészségtől vagy az egyesület legfelsőbb szervétől kérhetik a szükséges intézkedések megtételét [Ptk. 58. § (3) bek., 59. §, 1989. évi II. tv. 14. § (1) bek., 16. § (2) bek., 21. § (1) bek., 1991. évi II. tv. 3. § a) pont].

IX. fejezet

Záró rendelkezések

22. § Az e törvény hatálybalépésekor működő és nyilvántartásba nem vett társadalmi szervezetek 1989. december 31-ig kérhetik nyilvántartásba vételüket. Ennek elmulasztása esetén a társadalmi szervezetet megszűntnek kell tekinteni.

BH1992. 428. Az 1989. január 24-én működő, de nyilvántartásba nem vett egyesületet – ha nem kérte nyilvántartásba vételét – 1990. január 1-jétől megszűntnek kell tekinteni. Az 1989. január 24-én működő és a felügyeleti szerv által már nyilvántartásba vett egyesület azonban ilyen okból nem szűnik meg [1989. évi II. tv. 22. §, 6/1989. (VI. 8.) IM-rendelet 7. §-a].

BH1990. 354. A vízgazdálkodási társulatok területi választmányára nem az egyesülési jog vonatkozik, e törvény szerinti nyilvántartásba vételükre nem kerülhet sor [1989. évi II. tv. 22–23. §].

23. § Az e törvény hatálybalépése előtt külön jogszabály alapján létesített, illetőleg működő társadalmi szervezetek tevékenységére, szervezetére és felügyeletére e jogszabályok módosításáig vagy hatályon kívül helyezéséig a korábbi, rájuk vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

BH1992. 550. A vízgazdálkodási társulatok társadalmi szervezetére nem az egyesülési jogról szóló törvény vonatkozik, emiatt bírósági nyilvántartásba

vételére nem kerülhet sor [1989. évi II. tv. 23. §, 1977. évi 28 tvr., 41/1977. (XI. 3.) MT-rendelet].

BH1991. 169. Az egyesülési jogról szóló törvény szerint önkéntes tűzoltó egyesület is alakítható, e jogot a korábbi, alacsonyabb szintű jogszabályok nem korlátozhatják [1989. évi II. tv. 1. és 23. §-a].

BH1991. 168. Az egyesülési jogról szóló törvény hatálya a vízgazdálkodási társulatok területi választmányára nem terjed ki [1989. évi II. tv. 23. §-a].

BH1990. 354. A vízgazdálkodási társulatok területi választmányára nem az egyesülési jog vonatkozik, e törvény szerinti nyilvántartásba vételükre nem kerülhet sor [1989. évi II. tv. 22–23. §].

24. § Felhatalmazást kap a kormány, hogy a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységével kapcsolatos rendelkezéseket – a politikai párt kivételével – meghatározza.

25. § (1) A fegyveres erők és a fegyveres testületek tagjaira vonatkozóan az egyesülési jog gyakorlásának feltételeit és módját a szolgálati szabályzat határozza meg.

(2) A szakszervezetekre és a munkáltatói érdekképviselőkre e törvény 11. §-ának rendelkezései nem terjednek ki.

26. §

27. §

28. § (1) Ez a törvény kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a hatályát veszti:

az egyesületekről szóló 1970. évi 35. törvényerejű rendelet, valamint az azt módosító 1981. évi 29. törvényerejű rendelet és az 1983. évi 27. törvényerejű rendelet; a mezőgazdasági és élelmezésügyi ágazathoz tartozó egyes hatáskörök módosításáról szóló 1979. évi 3. törvényerejű rendelet 2. §-a;

az Állami Ifjúsági és Sporthivatalról szóló 1986. évi 9. törvényerejű rendelet 3. §-ának (4) bekezdése;

a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 70. §-ának (2) bekezdésében a „...míg egyesületnél a felügyelő szerv hozzájárulására van szükség” szövegrész.

1997. évi CLVI. törvény

A közhasznú szervezetekről

Az Országgyűlés a nem kormányzati és nem haszonelvű szervezetek hazai hagyományainak megőrzése, társadalmi szerepük növelése, közhasznú működésük és gazdálkodásuk áttekinthetőbbé tétele, a közszolgáltatások terén végzett tevékenységük elősegítése, valamint az államháztartással való kapcsolatuk rendezése céljából a következő törvényt alkotja:

I. fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy meghatározza a közhasznú szervezetek típusait, a közhasznú jogállás megszerzésének és megszűnésének feltételeit, a közhasznú szervezetek működésének és gazdálkodásának rendjét, a nyilvántartás és beszámolás szabályait, valamint a működés és a vagyonfelhasználás törvényességi felügyeletére vonatkozó szabályokat.

A közhasznú szervezetek típusai

2. § (1) Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett

- a)* társadalmi szervezet, kivéve a biztosító egyesületet és a politikai pártot, valamint a munkáltatói és a munkavállalói érdek-képviselői szervezetet,
- b)* alapítvány,
- c)* közalapítvány,
- d)* közhasznú társaság,
- e)* köztestület, ha a létrehozásáról szóló törvény azt lehetővé teszi.

(2) Közhasznú szervezetté minősíthető az (1) bekezdés *a)–e)* pontjában meghatározott szervezet abban az esetben is, ha közhasznú szervezetté minősítését a reá irányadó szabályok szerinti nyilvántartásba vétel iránti kérelmével egyidejűleg kéri.

II. fejezet

A KÖZHASZNÚ JOGÁLLÁS MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI, VALAMINT A KÖZHASZNÚ SZERVEZETEKET MEGILLETŐ KEDVEZMÉNYEK

A közhasznú jogállás megszerzésének feltételei

3. § A közhasznú szervezetté minősíthető szervezet (a továbbiakban: szervezet) közhasznú jogállását a közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú szervezatként való nyilvántartásba vétellel szerzi meg (a továbbiakban: közhasznúsági nyilvántartásba vétel).

4. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vételhez a szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell, hogy a szervezet

- a) milyen, e törvényben meghatározott közhasznú tevékenységet folytat, és – ha tagsággal rendelkezik – nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen közhasznú szolgáltatásaiból;
- b) vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez;
- c) gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott tevékenységére fordítja;
- d) közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

(2) A közhasznú szervezet létesítő okiratának az (1) bekezdésben meghatározottakon túlmenő, e törvényben előírt további követelményeknek is meg kell felelnie (7. §).

5. § Kiemelkedően közhasznú szervezet nyilvántartásba vételéhez a szervezet létesítő okiratának a 4. §-ban írtakon felül tartalmaznia kell, hogy a szervezet

- a) közhasznú tevékenysége során olyan közfeladatot lát el, amelyről törvény vagy törvény felhatalmazása alapján más jogszabály rendelkezése szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia, továbbá
- b) a létesítő okirata szerinti tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait a helyi vagy országos sajtó útján is nyilvánosságra hozza. A közhasznú szervezeteket, a közhasznú szervezetek támogatóit és a közhasznú szervezetek szolgáltatásai igénybevevőit illető kedvezmények.

6. § (1) A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény, a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény, továbbá az irányadó más jogszabályok szerinti mértékben és feltételek szerint

- a) a közhasznú szervezetet
  1. a létesítő okiratában meghatározott cél szerinti tevékenysége után társasági adómentesség,
  2. vállalkozási tevékenysége után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény,

3. helyi adókötelezettséget érintő kedvezmény,
  4. illetékkedvezmény,
  5. vámkedvezmény,
  6. egyéb – jogszabályban meghatározott – kedvezmény,
- b)* a közhasznú szervezet által – cél szerinti juttatásként – nyújtott szolgáltatás igénybevevőjét a kapott szolgáltatás után személyijövedelemadó-mentesség,
- c)* a közhasznú szervezet támogatóját a közhasznú szervezet – létesítő okiratban rögzített céljaira – adott támogatás (a továbbiakban: adomány) után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény, illetve személyijövedelemadó-kötelezettséget érintő kedvezmény,
- d)* tartós adományozás esetén a *c)* pont szerinti támogatót a támogatás második évétől külön kedvezmény illeti meg.
- (2) A közhasznú szervezet a cél szerinti tevékenysége körében jogosult polgári szolgálatot teljesítő személy foglalkoztatására.
- (3) Az a közhasznú szervezet, amelynek az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása áll fenn, a kedvezmények igénybevételére nem jogosult.

III. fejezet

A KÖZHASZNÚ SZERVEZET MŰKÖDÉSI ÉS GAZDÁLKODÁSI RENDJE

A közhasznú működéssel kapcsolatos szabályok

7. § (1) A közhasznú szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell
- a)* a legfőbb szerv és – ha azzal nem azonos – az ügyintéző és képviselői szerv (a továbbiakban együtt: vezető szerv)
1. ülésezésének gyakoriságára, amely az évi egy alkalomnál kevesebb nem lehet,
  2. ülései összehívásának rendjére és a napirend közlésének módjára,
  3. üléseinek nyilvánosságára, határozatképességére és a határozathozatal módjára,
- b)* a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek összeférhetetlenségére,
- c)* ha a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását ellenőrző a vezető szervtől elkülönült szerv (a továbbiakban: felügyelő szerv) létrehozása vagy kijelölése kötelező, ennek létrehozására, hatáskörére és működésére, valamint
- d)* a közhasznú szervezet éves beszámolója jóváhagyásának módjára vonatkozó szabályokat.
- (2) A közhasznú szervezet létesítő okiratának vagy – ennek felhatalmazása alapján – belső szabályzatának rendelkeznie kell
- a)* olyan nyilvántartás vezetéséről, amelyből a vezető szerv döntésének tartalma,

időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya (ha lehetséges személye) megállapítható,

- b)* a vezető szerv döntéseinek az érintettekkel való közlési, illetve nyilvánosságra hozatali módjáról,
- c)* a közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjéről, valamint
- d)* a közhasznú szervezet működésének, szolgáltatási igénybevétele módjának, beszámolóí közlésének nyilvánosságáról.

8. § (1) A vezető szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b)* pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

- a)* kötelezettség vagy felelősség alól mentesül vagy
- b)* bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás, illetve a társadalmi szervezet által tagjának, a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatás.

(2) Nem lehet a felügyelő szerv elnöke vagy tagja, illetve könyvvizsgálója az a személy, aki

- a)* a vezető szerv elnöke vagy tagja,
- b)* a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik,
- c)* a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából részesül – kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatást – illetve
- d)* az *a)*-*c)* pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

9. § (1) A közhasznú szervezet megszűntét követő két évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

(2) A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

10. § (1) Ha a közhasznú szervezet éves bevétele meghaladja az ötmillió forintot, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv létrehozása akkor is kötelező, ha ilyen kötelezettség más jogszabálynál fogva egyébként nem áll fenn.

(2) A felügyelő szerv ügyrendjét maga állapítja meg.

11. § (1) A felügyelő szerv ellenőrzi a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munka-

vállalótól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthet, azokat megvizsgálhatja.

(2) A felügyelő szerv tagja a közhasznú szervezet vezető szervének ülésén tanácskozási joggal részt vehet, illetve részt vesz, ha jogszabály vagy a létesítő okirat így rendelkezik.

(3) A felügyelő szerv köteles az intézkedésre jogosult vezető szervet tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

a) a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;

b) a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

(4) Az intézkedésre jogosult vezető szervet a felügyelő szerv indítványára – annak megtételétől számított harminc napon belül – össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a vezető szerv összehívására a felügyelő szerv is jogosult.

(5) Ha az arra jogosult szerv a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a törvényességi felügyeletet ellátó szervet.

A közcélú adománygyűjtés szabályai

12. § (1) A közhasznú szervezet nevében vagy javára történő adománygyűjtés nem járhat az adományozók, illetőleg más személyek zaklatásával, a személyhez fűződő jogok és az emberi méltóság sérelmével.

(2) A közhasznú szervezet nevében vagy javára történő adománygyűjtés csak a közhasznú szervezet írásbeli meghatalmazása alapján végezhető.

13. § A közhasznú szervezet részére juttatott adományokat a könyv szerinti, ennek hiányában a szokásos piaci áron kell nyilvántartásba venni.

A gazdálkodás általános szabályai

14. § (1) A közhasznú szervezet gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, azt létesítő okiratában meghatározott tevékenységére kell fordítania.

(2) A közhasznú szervezet az államháztartás alrendszerétől – a normatív támogatás kivételével – csak írásbeli szerződés alapján részesülhet támogatásban. A szerződésben meg kell határozni a támogatással való elszámolás feltételeit és módját.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak szerint igénybe vehető támogatási lehetőségeket, azok mértékét és feltételeit a sajtó útján nyilvánosságra kell hozni. A közhasznú szervezet által nyújtott cél szerinti juttatások bárki által megismerhetők.

(4) A közhasznú szervezet a felelős személyt, a támogatót, valamint e személyek hozzátartozóját – a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető szolgáltatások, illetve a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő juttatások kivételével – cél szerinti juttatásban nem részesítheti.

15. § (1) A közhasznú szervezet bármely cél szerinti juttatását – a létesítő okiratban meghatározott szabályok szerint – pályázathoz kötheti. Ebben az esetben a pályázat nem tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekből – az eset összes körülményeinek mérlegelésével – megállapítható, hogy a pályázatnak előre meghatározott nyertese van (színlelt pályázat).

(2) Színlelt pályázat a cél szerinti juttatás alapjául nem szolgálhat.

16. § (1) A közhasznú szervezet váltót, illetve más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki.

(2) A közhasznú szervezet a közhasznú társaság kivételével

a) vállalkozásának fejlesztéséhez közhasznú tevékenységét veszélyeztető mértékű hitelt nem vehet fel;

b) az államháztartás alrendszereitől kapott támogatást hitel fedezetéül, illetve hitel törlesztésére nem használhatja fel.

17. § A befektetési tevékenységet folytató közhasznú szervezetnek befektetési szabályzatot kell készítenie, amelyet a legfőbb szerv fogad el.

A nyilvántartási szabályok

18. § (1) A közhasznú szervezetnek a cél szerinti tevékenységéből, illetve vállalkozási tevékenységéből származó bevételeit és ráfordításait elkülönítetten kell nyilvántartani.

(2) A közhasznú szervezet bevételei:

a) az alapítótól, az államháztartás alrendszereitől vagy más adományozótól közhasznú tevékenység céljára vagy működési költségei fedezésére kapott támogatás, illetve adomány;

b) a közhasznú tevékenység folytatásából származó, ahhoz közvetlenül kapcsolódó bevétel;

c) az egyéb cél szerinti tevékenység folytatásából származó, ahhoz közvetlenül kapcsolódó bevétel;

d) a szervezet eszközeinek befektetéséből származó bevétel;

e) a tagdíj;

f) egyéb, más jogszabályokban meghatározott bevétel;

g) a vállalkozási tevékenységből származó bevétel.

(3) A közhasznú szervezet költségei:

a) a közhasznú tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

b) az egyéb cél szerinti tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

c) a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

d) a közhasznú és egyéb vállalkozási tevékenység érdekében felmerült közvetett költségek (ráfordítások, kiadások), amelyeket bevételarányosan kell megosztani.

(4) A közhasznú szervezet nyilvántartásaira egyebekben a reá irányadó könyvvezetési szabályokat kell alkalmazni.

A beszámolási szabályok

19. § (1) A közhasznú szervezet köteles az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentést készíteni.

(2) A közhasznúsági jelentés elfogadása a legfőbb szerv kizárólagos hatáskörébe tartozik.

(3) A közhasznúsági jelentés tartalmazza:

- a) a számviteli beszámolót;
- b) a költségvetési támogatás felhasználását;
- c) a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást;
- d) a cél szerinti juttatások kimutatását;
- e) a központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatás mértékét;
- f) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értékét, illetve összegét;
- g) a közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámolót.

(4) A közhasznú szervezet éves közhasznúsági jelentésébe bárki betekinthes, illetőleg abból saját költségére másolatot készíthet.

(5) A (3) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés az éves beszámoló készítésének kötelezettségére, letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó számviteli szabályok alkalmazását nem érinti.

20. § A közhasznú szervezet a közhasznú jogállásának megszűnésekor köteles esedékes köztartozásait rendezni, illetőleg közszolgáltatás ellátására irányuló szerződéséből eredő kötelezettségeit időarányosan teljesíteni.

IV. fejezet

A KÖZHASZNÚ SZERVEZETEK FELÜGYELETE, NYILVÁNTARTÁSA, VALAMINT A RÁJUK VONATKOZÓ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

A közhasznú szervezetek felügyelete

21. § A közhasznú szervezetek feletti adóellenőrzést a közhasznú szervezet székhelye szerint illetékes adóhatóság, a költségvetési támogatás felhasználásának ellenőrzését az Állami Számvevőszék, a törvényességi felügyeletet pedig – a közhasznú működés tekintetében – a reá irányadó szabályok szerint az ügyészség látja el.

A közhasznúsági nyilvántartásba vételre, az átsorolásra és a közhasznúsági nyilvántartásból való törlésre vonatkozó eljárás szabályai

22. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel, a közhasznúsági fokozatok közötti átsorolás, valamint a közhasznú jogállás törlése iránti kérelmet a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróságnál kell benyújtani.

(2) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránti kérelemben meg kell jelölni, hogy a

kérelmező melyik közhasznúsági fokozatban történő nyilvántartását kéri. A kérelemben csak egy közhasznúsági fokozat jelölhető meg.

(3) A közhasznúsági nyilvántartásba vételről, az átsorolásról és a törlésről a bíróság nem peres eljárásban, soron kívül határoz. A bíróság határozatát az ügyészségnek is megküldi.

(4) A közhasznú szervezet 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállás törlését, illetőleg alacsonyabb közhasznúsági fokozatba történő átsorolását, ha a működése e törvény 4–5. §-ában foglalt feltételeknek nem felel meg.

23. § Az ügyész a közhasznúsági nyilvántartásba vételre illetékes bíróságnál indítványozhatja a közhasznú jogállás törlését, illetőleg az alacsonyabb közhasznúsági fokozatba történő átsorolást, ha a közhasznú szervezet működése és vagyonfelhasználása az e törvényben, a létesítő okiratban vagy az ennek alapján készített belső szabályzatokban foglalt rendelkezéseknek nem felel meg, és ezen a szervezeten az ügyészi felhívás után sem változtat.

A közhasznú szervezetek bírósági nyilvántartása

24. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétellel a szervezet nyilvántartási adatai kiegészülnek a közhasznúsági fokozatra, a közhasznú jogállás megszerzésének, módosításának és törlésének időpontjára vonatkozó adatokkal.

(2) A közhasznú szervezetekre vonatkozó bírósági nyilvántartás (1) bekezdésben említett adatai nyilvánosak.

25. § Az e törvény alapján kezelt adatok statisztikai célra felhasználhatók és azokból, személyazonosításra alkalmatlan módon, statisztikai adatok szolgáltatathatók.

V. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Értelmező rendelkezések

26. § E törvény alkalmazásában

a) cél szerinti juttatás: a közhasznú szervezet által cél szerinti tevékenysége keretében nyújtott pénzbeli vagy nem pénzbeli szolgáltatás;

b) cél szerinti tevékenység: minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt célkitűzés elérését közvetlenül szolgálja;

c) közhasznú tevékenység: a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló következő – a szervezet létesítő okiratában szereplő – cél szerinti tevékenységek:

1. egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység,
2. szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása,
3. tudományos tevékenység, kutatás,
4. nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,

5. kulturális tevékenység,
  6. kulturális örökség megóvása,
  7. műemlékvédelem,
  8. természetvédelem, állatvédelem,
  9. környezetvédelem,
  10. gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet,
  11. hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése,
  12. emberi és állampolgári jogok védelme,
  13. a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység,
  14. sport, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével,
  15. közrend és közlekedésbiztonság védelme, önkéntes tűzoltás, mentés, katasztrófaelhárítás,
  16. fogyasztóvédelem,
  17. rehabilitációs foglalkoztatás,
  18. a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások,
  19. az euroatlanti integráció elősegítése,
  20. a közhasznú szervezetek számára biztosított – csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető szolgáltatások;
  21. az ár- és belvízvédelem ellátásához kapcsolódó tevékenység,
  22. a közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó tevékenység;
- d) *közvetlen politikai tevékenység*: a pártpolitikai tevékenység, továbbá országgyűlési képviselői, megyei, fővárosi önkormányzati választáson jelölt állítása;
- e) *felelős személy*: a szervezet létesítő okiratában és belső szabályzataiban vezető tisztségviselőként megjelölt vagy egyébként érdemi döntési jogkörrel rendelkező személy, valamint az a személy, aki a létesítő okirat felhatalmazása, a szervezet legfőbb szervének határozata vagy szerződés alapján a szervezet képviseletére vagy bankszámlája feletti rendelkezésre jogosult;
- f) *legfőbb szerv*: az alapítvány és a közalapítvány kezelő szerve (szervezete), a társadalmi szervezet alapszabály szerinti legfőbb szerve, valamint a közhasznú társaság taggyűlése;
- g) *létesítő okirat*: a társadalmi szervezet alapszabálya, az alapítvány és a közalapítvány alapító okirata, a közhasznú társaság társasági szerződése, illetőleg alapító okirata;
- h) *nem pénzbeli támogatás*: vagyoni értékkel rendelkező forgalomképes dolog, szellemi alkotás, illetőleg vagyoni értékű jog részben vagy egészében, véglegesen vagy ideiglenesen történő teljesen vagy részben ingyenes átruházása vagy átengedése, illetve szolgáltatás biztosítása;
- i) *pályázat*: az a nyilvános vagy előre meghatározott körben közzétett felhívás, amely a pályázók összevetésére alkalmas feltételeket és a pályázattal elnyer-

hető cél szerinti juttatást, a pályázat értékelésének lényeges feltételeit (beleértve a benyújtási és értékelési határidőket, valamint a pályázat elbírálására hivatottak körét) megjelöli;

j) támogatás: pénzbeli és nem pénzbeli juttatás;

k) befektetési tevékenység: a közhasznú szervezet saját eszközeiből történő értékpapír, társasági tagsági jogviszonyból eredő vagyoneértékű jog, ingatlan és más egyéb hosszú távú befektetést szolgáló vagyontárgy szerzésére irányuló tevékenység;

l) vállalkozási tevékenység: a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy azt eredményező gazdasági tevékenység, ide nem értve a bevétellel járó cél szerinti tevékenységet, valamint a közhasznú tevékenységhez nyújtott támogatást;

m) vezető tisztségviselő: az alapítvány és a közalapítvány kezelője, illetőleg kezelő szervének (szervezetének) és felügyelő szervének elnöke és tagja, továbbá – ha az alapítvány kezelő szerve (szervezete) elkülönült jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy állami szerv – a kezelő szerv (szervezet) egyszemélyi felelős vezetője vagy ilyen jogkörben eljáró testületének tagja; a társadalmi szervezet ügyintéző és képviselői vagy felügyelő szervének elnöke és tagja; a közhasznú társaság ügyvezetője, valamint a felügyelő bizottság elnöke és tagja, továbbá a közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, a létesítő okirat szerint egyszemélyi felelős vezető feladatot ellátó személy;

n) tartós adományozás: a közhasznú szervezet és támogatója által írásban kötött szerződés alapján nyújtott pénzbeli támogatás (nem magánszemély támogató esetében az értékpapír átadása is), ha a szerződésben a támogató arra vállal kötelezettséget, hogy a támogatást a szerződéskötés (szerződésmódosítás) évében és az azt követő legalább három évben, évente legalább egy alkalommal – azonos vagy növekvő összegben – ellenszolgáltatás nélkül adja, azzal, hogy nem számít ellenszolgáltatásnak, ha a közhasznú szervezet közhasznú szolgáltatása nyújtása keretében utal az adományozó nevére, tevékenységére.

27. § (1) Ez a törvény 1998. január 1-jén lép hatályba. A törvény hatálybalépésekor már nyilvántartásba vett azon szervezet, amely a 26. § c) pontjában említett valamely közhasznú tevékenység folytatására jött létre, és a közhasznúsági nyilvántartásba vételére kérelmét 1998. június 1-je előtt benyújtotta, 1998. január 1-jétől a 22. § (3) bekezdésében említett határozat jogerőre emelkedésének időpontjáig, illetve amíg kérelmét a bíróság el nem utasította a kérelemben megjelölt közhasznúsági fokozat szerinti jogállásának minősül.

(2) Az 1998. január 1. után alakuló szervezet a nyilvántartásba vétel napjától jogosult a közhasznú jogálláshoz kapcsolódó adókötelezettséget érintő kedvezmények és mentességek igénybevételére, ha legkésőbb a nyilvántartásba vétel évének utolsó napján közhasznúsági nyilvántartásba vétele is megtörtént.

(3) Az a szervezet, amelyet az államháztartás alrendszeréből származó vagyonfelhasználásával alapítottak vagy a létesítő okirata szerint rendszeres költségvetési

támogatásban részesül, az (1) bekezdésben megjelölt időpontig köteles közhasznúsági nyilvántartásba vételét kérni. Ennek elmulasztása esetén támogatásának folyósítását fel kell függeszteni, és a szervezet – rá irányadó szabályok szerinti – megszüntetése is kérhető.

(4) Felhatalmazást kap a kormány, hogy a közhasznú szervezetekkel a közbeszerzésekről szóló törvény hatálya alá tartozó szolgáltatások végzésére irányuló szerződések létrehozására vonatkozó sajátos szabályait megállapítsa.

(5)

a)

b)

1992. évi LXXXIX. törvény

a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről

Az Országgyűlés az önkormányzatok beruházási feladataihoz nyújtandó címzett és céltámogatásokról a központi pénzeszközök hatékony és ellenőrizhető felhasználásának igényével, az önkormányzatok fejlesztési tevékenysége stabilitásának megteremtése érdekében az alábbi törvényt alkotja:

I. fejezet

Címzett támogatások

1. § (1) Az önkormányzatok címzett támogatást igényelhetnek – a céltámogatási körben nem támogatható – vízgazdálkodási, egészségügyi, szociális, közoktatási és kulturális önkormányzati térségi vagy jogszabály által elfogadott országos, illetve törvényben meghatározott fővárosi, megyei szakmai fejlesztési programba foglalt önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, kiemelt fontosságú, 200 millió forint feletti beruházási összköltségű önkormányzati beruházások megvalósítására.

(2) A válsághelyzetek problémáinak kezelésére az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő körben is adható támogatás.

(3) Az önkormányzatnak beruházási koncepcióját egyeztetni kell a szakminisztérium szakmai programjával. A címzett támogatás iránti önkormányzati igényt a szakminisztérium véleményezi.

(4) A helyi önkormányzat által benyújtott címzett támogatási igény összegét a törvényjavaslatnak az Országgyűléshez történő benyújtása előtt – a rendelkezésre álló előirányzat mértékétől függően – a Belügyminisztérium és a szakminisztérium kezdeményezésére az önkormányzat módosítja. Egyebekben az igénybejelentés nem módosítható.

1A § (1) A megyei területfejlesztési tanácsoknak a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 13. § (3) bekezdése szerinti döntési jogosultsága kiterjed az éves költségvetési törvényben meghatározott összegű önkormányzati céljellegű decentralizált támogatások felhasználására.

(2) A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatok vonatkozásában az (1) bekezdésben meghatározott támogatás felhasználásával kapcsolatos döntési hatáskört a Fővárosi Közgyűlés gyakorolja.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt támogatás

a) a területfejlesztési tanácsok részére normatívan elosztott,

b) a költségvetési törvény szerint felhasználható vis maior tartalék részre tagozódik.

Az a) pontban foglalt előirányzatnak az egyes megyékre, illetve a fővárosra jutó összegét a következők szerint, normatív módon kell megállapítani és a költségvetési

törvény kihirdetését követő tizenöt napon belül a belügyminiszter, a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter és a pénzügyminiszter együttes közleményében közzé kell tenni. Az éves előirányzat 40%-át a megye, illetve a főváros előző évi január 1-jei lakosság száma, további 40%-át az érintett megyében, illetve a fővárosban a helyi önkormányzatokat a költségvetési törvény alapján a tárgyévben a lakóhely szerint megillető személyi jövedelemadó az országos átlagtól való elmaradása, 20%-át a helyi önkormányzatok előző év augusztus 31-ei száma arányában kell megosztani. Az előirányzat személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó 40%-os része elosztásának alapját az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó átengedett részének országos átlagától való önkormányzatonkénti lemaradásnak a település, a fővárosi kerület állandó lakosság számával súlyozott és megyei, fővárosi szinten halmozott összege képezi. E számításnál a tárgyévet megelőző második év január 1-jei állandó népességszámot kell figyelembe venni. Az (1)–(2) bekezdésekben jogosult szervek a céljellegű decentralizált támogatás tárgyévi előirányzatának legfeljebb 40%-áig vállalhatnak kötelezettséget a további évekre, de a következő évi kötelezettségvállalás 30%-nál magasabb nem lehet.

(4) A megyei területfejlesztési tanácsok, továbbá a Fővárosi Közgyűlés a terület-, illetve városfejlesztési koncepciók figyelembevételével, saját hatáskörben kialakított feltételrendszer szerint, pályázati rendszer keretében döntenek az (1) bekezdésben meghatározott támogatás alábbi célokra történő felhasználásáról:

a) a helyi önkormányzatok feladatkörébe tartozó felhalmozási kiadások támogatása;

b) a helyi önkormányzatok előre nem látható természeti vagy más károkból adódó – vis maior – többletkiadásainak részbeni vagy teljes támogatása.

(5) A (4) bekezdés a) pont szerinti támogatásról az érintett szakminisztérium véleményének figyelembevételével kell dönten.

2. § A címzett támogatás mértéke legfeljebb a beruházási összköltségnek az önkormányzati saját forrásból nem fedezett része.

3. § (1) Az előző év december 15-éig – országgyűlési képviselő-választás évét követően február 12-éig – benyújtott, a feltételeknek megfelelő igénybejelentések javasolhatók címzett támogatásra. A határidő elmulasztása az adott évi igény tekintetében jogvesztő.

(2)

(3) Az Országgyűlés – a kormány javaslata alapján – egy alkalommal dönt a beruházás teljes időszakára a címzett támogatásról, a külön jogszabályban szereplő beruházási adatlapon feltüntetett éves támogatási ütemeknek megfelelően.

(4) A kormány javaslata külön-külön tartalmazza a támogatásra, illetve az elutasításra javasolt igények sorszámát, az önkormányzat és az igény megnevezését, a beruházás összköltségét, ezen belül a saját forrás, illetve az igényelt támogatás összegét.

(5) A támogatásra javasolt igények mellett fel kell tüntetni az igényelt támogatás ütemezését is.

(6) Az elutasított javaslatok között különbséget kell tenni aszerint, hogy az elutasítást

a) a jogszabályi feltételek vagy

b) a költségvetési fedezet hiánya indokolja.

(7) Törvényi változásból eredően a támogatásban részesülő beruházással ellátandó feladat jelentős változása miatt a folyamatban lévő beruházással kapcsolatos eredeti döntés módosításáról törvényben kell gondoskodni. A feladatváltozást kezdeményező kérelmet a támogatás címzettje évente január 30-áig nyújthatja be a Belügyminisztériumhoz. A feladatváltozásról egyedi mérlegelés alapján dönt az Országgyűlés, az új címzett támogatásról szóló törvény keretében.

II. fejezet

Céltámogatások

4. § (1) Céltámogatás az e törvény mellékleteiben meghatározott céloknak és feltételeknek megfelelő önkormányzati beruházások megvalósításához igényelhető.

(2) Céltámogatás nyújtása a szakminisztériumok által kidolgozott, évenként felülvizsgált fajlagos költségek alapján történik, kivéve a működő kórházak és szakrendelők (beleértve az önálló fogászati rendelést is) orvosi gép-műszer beszerzéseit.

5. § *A beruházás befejezéséig a támogatás aránya nem változtatható.*

6. §

7. § (1) Települési önkormányzatok közös beruházása esetén a céltámogatás a törvényben meghatározott mérték 10%-ponttal – az 1000 fő alatti állandó lakosú községek önkormányzatai számára 20%-ponttal – emelt összegbe.

(2) A kizárólag közös beruházásként megvalósítható térségi szilárdhulladék-lerakó telep építése, valamint a 2000 fő alatti állandó népességű települések önkormányzatai által közös megvalósításra tervezett szennyvíztisztító telep építése, illetve települési folyékony hulladék (tengelyen szállított szennyvíz) tisztítótelep építése esetén is megilleti a települési önkormányzatokat az (1) bekezdésben megfogalmazott emelt támogatási összeg.

8. § (1) A feltételeknek megfelelő céltámogatási igények kielégítésére fordítható pénzügyi fedezetet az éves költségvetési törvény határozza meg.

(2)

(3) Ha az éves költségvetés nem ad fedezetet valamennyi, a feltételeknek megfelelően benyújtott új igényre, akkor az iskolai oktatás általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasza követelményeinek teljesítésében közreműködő iskolák – ezen feladat ellátására szolgáló – életveszélyessé vált tantermeinek kiváltására benyújtott jogos igények teljes körű kielégítését követően fennmaradó támogatási lehetőség a következők szerint oszlik meg az egyes támogatási célok között: a települési szilárdhulladék-lerakó telep építésére 15%, a működő kórházak és szakrendelők (beleértve az önálló fogászati rendelést is) gép-műszer beszerzéseire 15%, a szennyvízelvezetés és -tisztítás céljaira együttesen 70%. A települési szilárdhulla-

dék-lerakó telep építésére, illetve a működő kórházak és szakrendelők (beleértve az önálló fogászati rendelést is) gép-műszer beszerzéseire felhasználható előirányzat maradványa a szennyvízelvezetés és -tisztítás céljaira használható fel. Az egyes céloknál az igénykielégítési sorrendet e törvény mellékletei határozzák meg.

(4) Az adott év április 1-jéig benyújtott, a feltételeknek megfelelő igénybejelentések részesíthetők céltámogatásban. A határidő elmulasztása az adott évi igény tekintetében jogvesztő. Az igénybejelentés a benyújtás határidejét követően nem módosítható.

(5)

8/A §

9. § (1) Az adott évi címzett és céltámogatási előirányzatból céltámogatásban részesülő önkormányzatok jegyzékét – a beruházás teljes időszakára vonatkozóan – a külön jogszabályban szereplő beruházási adatlapon feltüntetett éves támogatási ütemekkel a kormány teszi közzé.

(2) A tárgyév június 30-áig lemondással, visszafizetéssel és elvonással felszabaduló címzett és céltámogatás, valamint az előző év december 31-éig a működésképtelenné vált helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására és a céljellegű decentralizált támogatás éves költségvetési törvényben meghatározott vis maior tartalékára fel nem használt összeg az egyes címzett támogatással folyamatban lévő beruházások – e törvény 3. § (7) bekezdése szerinti – többletköltségeire, a tárgyévi előirányzatból ki nem elégíthető, de a feltételeknek megfelelő – a szennyvízelvezetés és -tisztítás céljaira benyújtott –, az igénykielégítési sorrendben következő céltámogatási igények kielégítésére fordítható. Ez utóbbiról a Belügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium kiegészítő jegyzéket tesz közzé. Ha a címzett és céltámogatási igények kielégítése során a következő év terhelése a tárgyév címzett és céltámogatási előirányzatának 90%-át nem haladja meg, akkor a felszabaduló és elosztásra kerülő összeg a kiegészítő jegyzékben feltüntetett beruházások első évi ütemére nyújt fedezetet. Ha a címzett és céltámogatási igények kielégítése során a következő év terhelése a tárgyév címzett és céltámogatási előirányzatának 90%-át meghaladja, az e fölöttieknél a kiegészítő jegyzékben feltüntetett beruházások évenkénti céltámogatásainak teljes fedezete a felszabaduló és elosztásra kerülő összeg. A kiegészítő jegyzék közzétételét követően a tárgyévben ki nem elégített igények érvényüket veszítik. A tárgyév július 1-jétől lemondással, a 14. § (7) és (9) bekezdése szerinti elvonással, valamint a 14. § (8) bekezdése, a 16. § (2)–(3) bekezdése és a 19. § (1) bekezdése szerint, továbbá az Állami Számvevőszék vizsgálata miatt visszafizetéssel felszabaduló, illetve a visszafizetett összeggel azonos – maradványt növelő – előirányzat szükség szerint felhasználható a működésképtelenné vált helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására, valamint a céljellegű decentralizált támogatás éves költségvetési törvényben meghatározott vis maior tartalékra. Ez utóbbi szabályt kell alkalmazni a céltámogatás kiegészítő jegyzékében fel nem osztott összegre.

III. fejezet

A címzett és céltámogatás általános feltételei, finanszírozása és elszámoltatása

10. § (1) Címzett és céltámogatás (a továbbiakban: központi támogatás) a cél szerinti alapfunkció ellátását szolgáló, műszaki-pénzügyi-gazdasági szempontból előkészített, önkormányzati feladat hatékony ellátásához szükséges beruházáshoz igényelhető.

(2) A központi támogatás csak az alapfunkció ellátására alkalmas és önállóan üzembe helyezhető beruházáshoz nyújtható.

(3) A központi támogatással megvalósuló beruházásokhoz az egyéb állami, valamint decentralizált állami pénzforrásból, az állami céllelőirányzatokból (a továbbiakban: egyéb állami támogatás) is pályázható támogatás. A céltámogatási igény benyújtásához csatolni kell az egyéb állami támogatások rendelkezésre bocsátásáról szóló ígérvényeket, valamint hitelfelvételi szándék esetén, a hitelintézet hitelfedezeti igazolását. A központi támogatással megvalósuló beruházások az EU-támogatások (pl. PHARE, ISPA) társfinanszírozásában is figyelembe vehetők.

(4) Az egyéb állami támogatások a központi támogatással együtt nem haladhatják meg a beruházási összköltség 100%-át.

(5) A központi támogatással megvalósuló beruházáshoz az egyéb állami támogatásokból és a központi támogatásból ugyanazon jogerős, érvényes, hatósági (építésre jogosító) engedélyek, azokhoz tartozó tervdokumentáció és beruházási költség alapján igényelhető támogatás.

(6) A központi támogatással megvalósuló beruházásokhoz – címzett támogatási igényeknél a beruházási koncepció részeként – megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni. Központi támogatás csak a megvalósíthatósági tanulmány szakmai értékelése által összességében legelőnyösebb megoldásra adható.

11. § (1) A központi támogatás a támogatási igény benyújtása előtt meg nem kezdett beruházáshoz igényelhető.

(2) A központi támogatás a jogosultság kihirdetését követően teljesítendő kifizetésekhez vehető igénybe. Kivéve a 17. § (4) bekezdésében meghatározott kifizetéseket.

(3) A közbeszerzési eljárás meghirdetése során az ajánlatkérő a közbeszerzés tárgyára vonatkozó részletes műszaki leírásban nem térhet el a központi támogatás alapját képező jogerős, érvényes hatósági (építésre jogosító) engedély és az ahhoz tartozó tervdokumentáció tartalmától.

(4) A kivitelezést – a 12/A §-ban foglaltak kivételével – a támogatási jogosultság kihirdetésétől számított tizenkét hónapon belül meg kell kezdeni.

12. § (1) Az egyes években a központi támogatás – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – csak a jóváhagyott összeghatárig vehető igénybe.

(2) A jóváhagyott és az adott évben fel nem használt központi támogatást az önkormányzat a következő évben, illetőleg – a 12/A §-ban foglaltak kivételével – a beruházás tervezett befejezését követő év végéig használhatja fel.

(3) A központi támogatással megkezdett, de be nem fejezett beruházás esetén – függetlenül a központi támogatás felhasználásának mértékétől – az önkormányzat

ugyanazon műszaki tartalmú beruházáshoz nem nyújthat be új központi támogatási igényt.

12/A § Az EU-támogatásban részesülő önkormányzatok beruházásainál a beruházás megkezdésére, illetve a beruházás tervezett befejezésére vonatkozó határidők az EU-támogatás feltételei szerint módosulnak.

13. § A központi támogatást igénybe vevő önkormányzatnak a címzett és céltámogatás előirányzatának felhasználásáról a beruházás befejezését követő év végéig – a finanszírozó pénzügyi intézet és a TÁKISZ bevonásával – el kell számolnia. Az elszámolással egyidejűleg a fel nem használt előirányzatról le kell mondania.

14. § (1) Ha az önkormányzat ugyanazon műszaki tartalmú beruházáshoz címzett és céltámogatásban is részesül, az egyik támogatásra való jogosultságát elveszíti. Az önkormányzat a központi támogatásra való jogosultságot elveszíti, ha

a) a közbeszerzési eljárás során az önkormányzat a közbeszerzés tárgyára vonatkozó részletes műszaki leírásban eltér a központi támogatás alapját képező jogerős, érvényes hatósági (építésre jogosító) engedély és az ahhoz tartozó tervdokumentáció tartalmától,

b)

c) a támogatásra jogosultság kihirdetésétől számított tizenkét hónapon belül nem kezdi meg a kivitelezést,

d) a központi támogatást a beruházás tervezett befejezését követő év végéig nem használta fel.

(2)

(3) Ha az önkormányzat ugyanazon (műszaki tartalmú) beruházáshoz címzett és céltámogatásban is részesül, választása szerint az egyik támogatásról haladéktalanul le kell mondania.

(4) Ha az önkormányzat

a) a közbeszerzés tárgyára vonatkozó részletes műszaki leírásban eltér a központi támogatás alapját képező jogerős, érvényes hatósági (építésre jogosító) engedélytől,

b)

c) a támogatásra jogosultság kihirdetésétől számított tizenkét hónapon belül nem kezdi meg a kivitelezést,

d) a központi támogatásban részesülő beruházás megvalósításától eláll,

e) a központi támogatást a befejezett beruházáshoz csak részben használta fel,

f) a központi támogatást a beruházás tervezett befejezését követő év végéig nem használta fel, akkor a fel nem használt előirányzatról haladéktalanul le kell mondania.

(5) Ha az önkormányzat

a) nem az igénybejelentésben megjelölt önkormányzati feladatra használta fel, nem a cél szerinti alapfunkcióhoz vette igénybe a központi támogatást,

b) a törvényben rögzített arányt meghaladó támogatás igényléséhez valótlan adatot szolgáltatott, akkor a jogtalanul felhasznált központi támogatásról haladéktalanul le kell mondania.

(6) A lemondásról – képviselő-testületi határozat, közös beruházásnál képviselő-testületi határozatok megküldésével – a döntést követő nyolc munkanapon belül értesíteni kell a TÁKISZ útján a Belügyminisztériumot.

(7) Ha az önkormányzat a 13. §-ban, valamint a 14. § (3)–(4) bekezdésében foglaltakat nem teljesíti határidőre, akkor a fel nem használt előirányzat elvonásra kerül.

(8) Ha az önkormányzat a 14. § (3), (5) bekezdésében foglalt esetekben a központi támogatást jogtalanul használta fel, akkor év közben haladéktalanul, de legkésőbb a külön jogszabályban megjelölt határidőre köteles a jogtalanul felhasznált támogatást visszafizetni, és az éves költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatot fizetni a központi költségvetés javára.

(9) Az 1991. és 1992. évben odaítélt, de az 1993. évi L. törvény hatálya alá nem tartozó, az 1991. évben vagy 1992. évben, illetve ezen két év alatt befejezésre tervezett beruházásokhoz a fel nem használt és le nem mondott központi támogatás előirányzatának ugyanazon beruházáshoz történő felhasználási, illetőleg lemondási határideje 1998. április 30. Ha az önkormányzat a fel nem használt központi támogatásról a jelzett határidőig nem mond le, akkor a fel nem használt előirányzat elvonásra kerül.

(10) A helyi önkormányzatok központi támogatásának adott évi előirányzatából, továbbá az előző évek előirányzat-maradványából az adott év június 30-áig lemondással, illetve a (7) és (9) bekezdés szerinti elvonással, valamint a (8) bekezdés, a 16. § (2)–(3) bekezdése és a 19. § (1) bekezdése szerint, továbbá – a 21/C §-ban foglaltak kivételével – az Állami Számvevőszék vizsgálata miatt visszafizetéssel felszabaduló, illetve a visszafizetett összeggel azonos – maradványt növelő – előirányzat felhasználható a 9. § (2) bekezdés szerinti céltámogatási igények kielégítésére. Azoknak az önkormányzatoknak, amelyek a kiegészítő jegyzékbe kerülhetnek, a Belügyminisztérium megkeresésére nyolc munkanapon belül nyilatkozniuk kell támogatási igényük fenntartásáról. A határidő elmulasztása jogvesztő. A céltámogatásban részesülő önkormányzatok kiegészítő jegyzékét a Belügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium évente szeptember 30-áig teszi közzé. A kiegészítő jegyzékben szereplő beruházásoknál a tervezett befejezés egy évvel későbbre módosul. Egyebekben a kiegészítő jegyzékben szereplő beruházások esetén a céltámogatás felhasználására vonatkozó feltételek változatlanok.

15. § A központi támogatás címzettje a beruházás megvalósítása időszakában nem változhat.

16. § (1) A beruházás műszaki tartalmának változtatásából, az ár- és árfolyamváltozásból, valamint a kivitelezés átütemezéséből származó többletköltség miatt az önkormányzatot a beruházás elfogadott összköltségéhez képest további központi támogatás nem illeti meg.

(2) Közösen elkezdett beruházásból való kiválás esetén céltámogatásnál – ha a beruházást egy települési önkormányzat folytatja és fejezi be – a képviselő-testületi döntést követő nyolc munkanapon belül a többlet céltámogatásról le kell mondani, és ezzel egyidejűleg a már felhasznált többlettámogatást vissza kell fizetni. A jelzett határidő elmulasztása esetén a vissza nem fizetett összeg után az éves költségvetési

törvényben a felhasználási kööttséggel járó állami támogatásokra vonatkozó kamatot kell fizetni a központi költségvetés javára.

(3) Az önkormányzat jogosult a beruházását terhelő, előzetesen felszámított, de le nem vonható áfához az arányos központi támogatásra. Amennyiben a beruházás folyamán vagy annak befejezését követően – bármilyen okból – az előzetesen felszámított áfa levonhatóvá válik, az áfa levonására való jogosultság napjától számított nyolc munkanapon belül az önkormányzatnak intézkednie kell az áfához tartozó arányos központi támogatásról történő lemondásról és felhasználás esetén ezzel egyidejűleg a visszafizetésről. A jelzett határidő elmulasztása esetén a vissza nem fizetett összeg után az éves költségvetési törvényben a felhasználási kööttséggel járó állami támogatásokra vonatkozó kamatot kell fizetni a központi költségvetés javára.

17. § (1) A központi költségvetésből az önkormányzatot megillető központi támogatást a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) folyósítja a Belügyminisztérium utalványozása alapján, az önkormányzat számlavezető bankján keresztül.

(2) A beruházó önkormányzatnak finanszírozási szerződést kell kötnie címzett támogatás esetén a Kincstárral, céltámogatás esetén az önkormányzat számlavezető bankjával.

(3) A számlavezető bank a céltámogatást a Kincstártól hívja le.

(4) A Kincstár vagy a számlavezető bank (a továbbiakban együtt: pénzügyintézet) a központi támogatást a támogatási cél teljesítését igazoló, ki nem egyenlített számla alapján hívja le a támogatási arányok betartásával. A finanszírozási szerződésnek felhatalmazást kell tartalmaznia az önkormányzat részéről arra, hogy a pénzügyintézet az arányos központi támogatáson felüli összeget minden számla kiegyenlítésekor leemelje a központi támogatás címzettjének megnevezett önkormányzat számlájáról. A megvalósíthatósági tanulmány, a közbeszerzés tárgyára vonatkozó és a központi támogatás alapját képező jogerős, érvényes hatósági (építésre jogosító) engedélyhez tartozó tervdokumentáció egyszeri költségét igazoló, kifizetett számla alapján a pénzügyintézet a központi támogatás kihirdetése után megkötött finanszírozási szerződés alapján átutalja a központi támogatást a támogatási arányok betartásával az önkormányzat számlájára.

(5) A központi támogatással megvalósuló beruházások pénzügyi adatairól a pénzügyintézet az éves költségvetéshez és a zárszámadáshoz kapcsolódóan, szükség szerint a belügyminiszter és a pénzügyminiszter részére tájékoztatást ad.

IV. fejezet

Vegyes, záró és értelmező rendelkezések

18. § A központi támogatással közösen megvalósított beruházás esetében a keletkezett vagyon megosztásában a felek megállapodása az irányadó. Ennek hiányában pénzügyi hozzájárulásuk arányában oszlik meg az állami támogatásnak megfelelő tulajdoni hányad.

19. § (1) A központi támogatást az önkormányzatnak vissza kell fizetnie az állami költségvetésbe, ha a támogatás igénybevételével keletkezett vagyont – kivéve a víziközmű-beruházások üzemeltetői vagyონrészét – a beruházás időtartama alatt vagy az azt követő tíz éven belül nem helyi önkormányzat részére elidegeníti – ide nem értve a (2) bekezdésben foglaltakat –, illetve az igénybejelentésben megjelölt beruházási céltól eltérően hasznosítja, kivéve, ha az igénybejelentésben megjelölt beruházási cél eredeti funkciója az önkormányzati feladatellátás ésszerűsítése miatt megszűnik vagy megszűnt, de a létesítmény más, a támogatás címzettje számára előírt kötelező feladat ellátását szolgálja.

(2) A központi támogatással megvalósult létesítmény – amelyet az önkormányzat tárgyi eszközként aktivált – csak olyan gazdasági társaság vagy közhasznú társaság tulajdonába kerülhet, amelyet kizárólag az érintett önkormányzat, illetőleg önkormányzatok vagy kizárólag önkormányzatok és az állam alapítottak, és a beruházás befejezésének évét követő tíz évig a gazdasági vagy közhasznú társaságnak többségi tulajdonosa(i) az alapító(k).

(3) Az igénybejelentésben megjelölt beruházási cél eredeti funkciójának megszűnése esetén a létesítmény más, kötelező feladatra irányuló hasznosítása érdekében a támogatás címzettje január 30-áig nyújthat be kérelmet a Belügyminisztériumhoz. A kérelmekről egyedi mérlegelés alapján dönt az Országgyűlés, az új címzett támogatásokról szóló törvényben.

20. § (1) A központi támogatással megvalósított létesítmények és fejlesztések működtetéséről az önkormányzat – egészségügyi beruházás esetén az Egészségbiztosítási Alap kezelője – gondoskodik.

(2) Egészségügyi beruházás esetén a Népjóléti Minisztérium megállapodik az Egészségbiztosítási Alap kezelőjével a működtetés finanszírozásának vállalásáról.

(3) Közös beruházással megvalósított létesítmény működtetéséről a felek megállapodnak.

21. § (1) E törvény 1993. március 19-én lép hatályba. Rendelkezéseit az 1993. évi címzett- és céltámogatási javaslatok kialakításánál kell első ízben alkalmazni.

(2)

21/A § (1) Az 1998. évi címzett támogatási igények benyújtásának határideje 1997. november 14.

(2) Az 1998. évi céltámogatási igények benyújtásának határideje 1998. február 2.

21/B § (1) A központi támogatásban 1998. és 1999. évben első ízben részesült beruházásoknál a kivitelezés megkezdésére huszonnégy hónap áll az önkormányzatok rendelkezésére.

(2) Az 1999. január 1-jén központi támogatással folyamatban lévő és 1999. december 31-ével a központi támogatás igénybevételi jogosultságot elvesztő beruházások, valamint az (1) bekezdés szerinti beruházások tervezett befejezéséhez és a végelszámolásukhoz kötődő feladatok és határidők egy évvel későbbre tolódnak. A határidő-változások miatt az önkormányzatokat további központi támogatás nem illeti meg.

21/C § A Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvény szerint az Állami Számvevőszék vizsgálata alapján jogtalanul igénybe vett

címzett és céltámogatás önkormányzatok által visszafizetett összegének az 1999. évi céltámogatás második fordulójára fel nem osztott maradványa a belterületi vízrendezésre benyújtott és a jogszabályi feltételeknek megfelelő 2000. évi címzett támogatási igénybejelentések támogatására használható fel úgy, hogy az a címzett támogatás összes évi ütemére fedezetet nyújtson.

22. § A kormány felhatalmazást kap arra, hogy:

- a) a címzett és céltámogatás, valamint a céljellelű decentralizált támogatás igénybejelentésének, döntés-előkészítésének és elszámolásának rendjét, a Kincstár finanszírozási, elszámolási és ellenőrzési feladatait, továbbá a TÁK-ISZ feladatait,
- b) az országos fejlesztési programokat,
- c) a megvalósíthatósági tanulmány tartalmát és értékelésének rendjét rendeletben szabályozza.

23. § E törvény alkalmazásában:

- a) *Kivitelezés kezdése*: az építési napló megnyitásának időpontja; egészségügyi gép-műszer beszerzésénél a szerződéskötés időpontja.
- b) *Alapfunkció*: az önkormányzati feladat ellátását szolgáló létesítmény építési, illetve ágazati szabványok által kötelezően előírt szakmai-műszaki tartalma.
- c) *Saját forrás*: a támogatást igénylő önkormányzat és a társult önkormányzatok éves költségvetésében a támogatott beruházás megvalósítására jóváhagyott előirányzata. Saját forrásként nem vehetők figyelembe a központi, az egyéb állami és nemzetközi forrásokból származó támogatások.
- d) *Állandó népesség*: az önkormányzat közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező polgárok száma.
- e) *Belterület*:

Központi belterület: az a belterületi település, amelynek területén az igazgatási szervek és általában az ellátó intézmények többsége található.

Egyéb belterület: a központi belterülettel földrajzilag általában nem összefüggő város-, illetve községrész(ek), amely(ek)nek fejlesztése a belterületre érvényes szabályok szerint történik.

f) *Külterületi lakott hely*: a város, község közigazgatási határa, valamint a belterületek határai közötti településrészek.

g) *Beruházási költség*: az m) pont szerinti beruházás fogalmához, valamint az alapfunkcióhoz közvetlenül kapcsolódó költségek a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény szerint. A központi támogatás szempontjából nem vehető figyelembe

1. a beruházás lebonyolítását, megvalósítását segítő jogi, gazdasági tevékenység (a Központi Statisztikai Hivatal Szolgáltatási Jegyzék SZJ 74.1 szerinti besorolás) díjából a beruházási összköltség 0,7%-át meghaladó része,

2. fővállalkozótól, alvállalkozótól, valamint a leendő üzemeltetőtől felvett kölcsön összege után megállapított kamatnak a felvétel napján érvényes jegybanki alapkamatot meghaladó része.

- h) Beruházási összköltség:* a beruházási költség előzetesen felszámított, le nem vonható áfával növelt összege.
- i) Vízhálózat-építés részének tekintendő:* a vízkezelési technológiához nem tartozó tárolótérfogat építése.
- j) Szennyvíztisztító telep:* a közcsatorna-hálózaton keresztül összegyűjtött és a szennyvizek, illetve települési folyékony hulladék kezelésére szolgáló műtárgy vagy műtárgyak sorozata, valamint a hozzátartozó kiszolgáló létesítmények összessége.
- k) Főgyűjtő szennyvízcsatorna:* a szennyvízgyűjtő területről szennyvíztisztító telepre vezető legtöbb szennyvízmenyiséget szállító szennyvízcsatorna-szakasz.
- l) Közös beruházás:* önkormányzatok közös finanszírozásával megvalósított és közösen használt létesítmény, gép-műszer. A közműves vízellátás, szennyvízelvezetés és -tisztítás beruházása – az előbbieken túl – akkor tekinthető közösnek, ha a településeket ellátó rendszerek között műszaki kapcsolat van. Közös beruházásban részt vevő önkormányzatoknak külön-külön meg kell felelniük az igénybevétel feltételeinek.
- m) Beruházás:* a felújítási munka kivételével a számviteli törvényben, illetve a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről szóló kormányrendelet szerint meghatározott tevékenység.
- n) Térségi szilárdhulladék-lerakó telep:* olyan – meghatározott műszaki követelményeket kielégítő – műtárgyak, valamint a hozzá tartozó kiszolgáló létesítmények összessége, amely több település szilárd hulladékának ártalmatlanítását szolgálja. A beruházást legalább két települési önkormányzatnak közösen kell megvalósítania.
- o) Csatornahálózat:* közcsatorna-hálózat (szennyvíztörzshálózat és szennyvízbekötő-vezeték együttesen).
- p) Önkormányzati térségi feladat ellátására szolgáló beruházás:* szolgáltatásai a megye vagy körzeti jelleggel több település lakói által vehető igénybe.
- r) Ivóvízhálózat:* ivóvíz-közműhálózat (ivóvíz-törzshálózat és ivóvíz-bekötő-vezeték együttesen)
- s) Műszakilag az elmúlt évek során szétszakadt beruházás:* szennyvízelvezetés és/vagy szennyvíztisztítás céljára megvalósult beruházás, melynek vízjogi létesítési engedélyében tervezett beruházásként szerepel azon önkormányzat(ok) szennyvízelvezetés vagy szennyvíztisztítás célú beruházása is, mely forráshiány vagy egyéb ok miatt nem kezdődött el, illetve a megvalósult mű önállóan nem helyezhető üzembe, valamint azok a beruházások, melyeknél a hatóságok 1999. november 1-jét megelőzően kötelezték az önkormányzato(ka)t záros határidőn belül megvalósításra, illetve intézményi vagy ipari műre csatlakoztatottak, és azok megszűnése vagy tulajdonváltása miatt nem üzemeltethetők.

15/1998. (III. 31.) MKM-rendelet *a helyi önkormányzatok könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatásáról*

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 70. §-ának (3) bekezdésében és a 100. §-a (3) bekezdésének *u)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján – a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § A rendelet hatálya kiterjed a helyi önkormányzatokra, a helyi önkormányzatok által fenntartott nyilvános könyvtárakra, közművelődési intézményekre és színterekre.

2. § Az érdekeltség-növelő támogatás összegét a Magyar Köztársaság éves költségvetési törvénye határozza meg, amelyet 50-50%-os arányban kell felhasználni egyrészt a könyvtári, másrészt a közművelődési támogatásokra.

3. § A központi támogatás érdekeltség-növelő szerepének biztosítása érdekében a támogatás mértékét a rendelkezésre álló saját forrás arányában kell megállapítani.

4. § (1) A könyvtári támogatásokra rendelkezésre álló összeg a települési és megyei könyvtárak állománygyarapítási kereteinek fejlesztésére használható fel.

(2) A közművelődési támogatásokra rendelkezésre álló összeg a helyi önkormányzati intézmények, színterek technikai, műszaki feltételeinek fejlesztésére használható fel.

5. § (1) A községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat, amelynek könyvtára szerepel a nyilvános könyvtárak jegyzékében, minden év február 20-áig értesíti a területileg illetékes megyei, fővárosi könyvtárat a könyvtára által a tárgyévet megelőző esztendőben állománygyarapításra fordított összegről.

(2) A megyei, fővárosi könyvtár az adatokat azok ellenőrzése, számítógépes feldolgozása, összesítése után minden év március 31-éig továbbítja a Könyvtári Intézetnek (a továbbiakban: Intézet).

(3) A megyei, fővárosi önkormányzat, továbbá az a megyei jogú városi önkormányzat, amelynek könyvtára ellátja a megyei könyvtári feladatokat is, minden év február 20-áig értesíti az Intézetet a könyvtára által a tárgyévet megelőző évben állománygyarapításra fordított összegről.

(4) Társult könyvtár-fenntartó helyi önkormányzatok esetében az adatszolgáltatást a könyvtár alapító okiratában megjelölt működtető önkormányzat végzi.

(5) Az Intézet a rendelkezésre álló központi támogatás 90%-át az (1) és (3) bekezdés szerinti helyi források mértéke alapján osztja fel az egyes önkormányzatok között, és az erről szóló javaslatát minden év április 30-áig küldi meg a Művelődési és Közoktatási Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) részére.

(6) A javaslat alapján a Minisztérium dönt a támogatások odaítéléséről, és arról minden év május 20-áig értesíti az összeg utalványozóját, a Belügyminisztériumot.

(7) A Minisztérium a könyvtári támogatásokra felhasználható keret maximum 10%-a terhére minden év május 20-áig pályázatot ír ki azon helyi önkormányzatok számára, amelyeknek könyvtáraiban a tárgyévet megelőző esztendőben az egy lakosra jutó állománygyarapításra fordított összeg nem érte el az országos átlagot, és vállalják a központi támogatásként odaítélendő összeggel legalább azonos saját forrás biztosítását. A pályázat kiírását és elbírálását a Minisztérium az érintett szakmai és érdek-képviselői szervezetek bevonásával végzi.

(8) E rendelet alkalmazásában az állománygyarapításra fordított összegbe nem számítható bele az ajándék, csere, kötelempéldány címen a könyvtár állományába vett könyvtári dokumentum értéke.

6. § (1) A közművelődési támogatásokra rendelkezésre álló összeg

a) 90%-a települési és megyei önkormányzatok által fenntartott közművelődési intézmények, színterek technikai-műszaki berendezéseinek bővítésére,

b) 10%-a a helyi önkormányzatok által újonnan alapított közművelődési intézmények technikai-műszaki felszereltségére használható fel.

(2) A helyi önkormányzat minden év március 20-áig nyújthatja be pályázati igényét a lebonyolítással megbízott Magyar Művelődési Intézetnek (a továbbiakban: Művelődési Intézet), amelyben megjelöli az intézmény, színtér tárgyévet megelőző és a tárgyévi önkormányzati fenntartói támogatásának összegét, szakmai indoklást ad a kívánt fejlesztéshez, és megjelöli a központi forráshoz társuló saját forrás összegét.

(3) A támogatás elosztására a (2) bekezdésben megjelölt szakmai indoklás és adatok értékelése alapján a Művelődési Intézet a Minisztérium számára minden év április 30-áig javaslatot készít.

(4) A Minisztérium a javaslat alapján az érintett szakmai és érdek-képviselői szervezetek bevonásával dönt a támogatások odaítéléséről, és arról május 20-áig értesíti az összeg utalványozóját, a Belügyminisztériumot, továbbá a pályázat eredményét közzéteszi a Művelődési Közlönyben.

(5) A helyi önkormányzatok által újonnan alapított közművelődési intézmények technikai-műszaki felszereltségének támogatására a Minisztérium minden év május 20-áig pályázatot ír ki.

7. § A helyi önkormányzatokat megillető könyvtári, illetve közművelődési támogatások folyósítása legkésőbb a tárgyév június hónapjában történik.

8. § (1) A helyi önkormányzat – az általa alkalmazott helyi finanszírozási rendszer keretei között – köteles biztosítani, hogy a támogatást a rendeletben előírt célra használják fel, és az adott intézmény (színtér) az összeghez legalább öt banki napon belül hozzáférhessen, miután a támogatási összeg a fenntartó számlájára megérkezett.

(2) Az intézménynek (színtérnek) a rendelkezésére bocsátott támogatást elkülönítetten kell kezelnie, és annak felhasználásáról tételes, analitikus nyilvántartást kell vezetnie úgy, hogy a tényleges felhasználás ellenőrizhető legyen.

(3) Az önkormányzatok a támogatások felhasználásáról a tárgyév december hó

31-ei határnappal a mindenkori zárszámadás keretében és rendje szerint kötelesek elszámolni.

9. § 1998-ban alkalmazandó átmeneti rendelkezések:

(1)

- a) az Intézet számára előírt feladatokat az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ (a továbbiakban: KMK) látja el,
- b) a rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül minden olyan községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat, amelynek könyvtára megfelel a nyilvános könyvtárak alapkövetelményeinek, az állománygyarapítási összegről értesíti a területileg illetékes megyei, fővárosi könyvtárat,
- c) a rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül a megyei, fővárosi önkormányzat, továbbá az a megyei jogú városi önkormányzat, amelynek könyvtára ellátja a megyei könyvtári feladatokat is, az állománygyarapítási összegről értesíti a KMK-t,
- d) a megyei könyvtárakra, a fővárosi könyvtárra, a KMK-ra, a Minisztériumra és a Belügyminisztériumra vonatkozó határidők úgy módosulnak, hogy a rendeletben előírt feladataik elvégzéséhez egy hónap álljon rendelkezésükre.

(2)

- a) a helyi önkormányzatok a rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül adhatják be pályázatukat a Művelődési Intézetnek,
- b) a Művelődési Intézetre, a Minisztériumra és a Belügyminisztériumra vonatkozó határidők úgy módosulnak, hogy a rendeletben előírt feladataik elvégzéséhez egy hónap álljon rendelkezésükre.

10. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

1/1992. (I. 20.) MKM-rendelet *a Magyar Művelődési Intézet alapításáról*

Az állami pénzügyekről szóló – többször módosított – 1979. évi II. törvény 36. §-ában, valamint a művelődési és közoktatási miniszter feladat és hatásköréről szóló, többször módosított 47/1990. (IX. 15.) kormányrendelet 8. § *d*) pontjában foglaltak alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem:

1. § A művelődési és közoktatási miniszter 1992. január 1. napjával Magyar Művelődési Intézetet (a továbbiakban: intézet) alapít azzal a céllal, hogy az intézet elemezze a közösségekben, településeken, egyesületekben, társadalmi szervezetekben és művelődési intézményekben végzett kulturális tevékenységet; a közösségi művelődés feltételeinek megteremtésére fejlesztési programokat alakítson ki; támogassa az új művelődési kezdeményezéseket, valamint az egyetemes művészet szerves részét alkotó népművészet, a magyarság és a hazánkban élő nemzetiségek élő kulturális hagyományainak alkotó továbbvitelét, a határainkon kívül élő magyarság és a szomszédos országok kulturális értékeinek közvetítését, közművelődési intézményeinek, szervezeteinek együttműködését.

2. § Az intézet feladatai:

- a) a kulturális értékek társadalmi hatásának, a közművelődés intézményei változásának vizsgálata, a művelődő közösségek tevékenységének elemzése, ezek fejlődését szolgáló kísérletek végzése;
- b) közművelődési szakemberek képzése és továbbképzése;
- c) kulturális közösségfejlesztő, településfejlesztő tevékenységek elősegítése;
- d) a felnőttoktatás, az iskolán kívüli képzési folyamatok, a népfőiskolák, az amatőr művészeti mozgalom, oktatási szakmódszertani ellátása;
- e) a népművészet, a népi iparművészet területén létrejövő alkotások hitelességének, szakszerűségének biztosítása;
- f) az információk, dokumentumok gyűjtése és ezek használatának biztosítása, szakmai kiadványok megjelentetése;
- g) a feladatkörébe tartozó területeken nemzetközi kapcsolatok ápolása.

3. § (1) A népi iparművészettel kapcsolatos állami feladatként az intézet ellátja: – a népi iparművészeti alkotások és a hagyományos háziipari termékek minősítését erre a célra létrehozott bíráló bizottságok útján, a bírálati szabályzatban meghatározott díj ellenében;

– gondozza a népi iparművészeti gyűjteményt.

(2) Népi iparművészként elismeri azt a személyt, aki erre a bírálati szabályzat alapján jogosult. Az elismerésről az intézet a népi iparművész részére igazolást állít ki.

4. § Az intézet felügyeleti szerve a Művelődési és Közoktatási Minisztérium.

5. § (1) Az intézet önálló maradványérdekeltségű költségvetési szerv, amely önálló bérgazdálkodási jogkörrel rendelkezik.

(2) Az intézet az alaptevékenységét a Művelődési és Közoktatási Minisztérium

által biztosított éves költségvetésből látja el. Az intézet éves munkatervet készít, melyet a Művelődési és Közoktatási Minisztérium hagy jóvá.

6. § *A Magyar Művelődési Intézet székhelye: Budapest I. kerület, Corvin tér 8.*

7. § (1) Az intézet szervezeti és működési szabályzat alapján működik. A szervezeti és működési szabályzatot a művelődési és közoktatási miniszter hagyja jóvá.

(2) Az intézet élén igazgató áll. Az igazgatót a művelődési és közoktatási miniszter nevezi ki ötévi időtartamra és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat. Az intézet dolgozói tekintetében a munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja.

8. § A Magyar Művelődési Intézet általános jogutódja az Országos Közművelődési Központnak és a Népi Iparművészeti Tanácsnak.

9. § (1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, de rendelkezéseit 1992. január 1. napjától kell alkalmazni.

(2) A Népi Iparművészeti Tanácsról szóló 1/1982. (I. 16.) MT-rendelet végrehajtására kiadott 1/1982. (I. 16.) MM-rendelet és az Országos Közművelődési Központ létesítéséről szóló művelődési miniszteri közlemény (Művelődési Közlöny, 1986. évi 5. szám) 1991. december 31. napjával hatályát veszti.